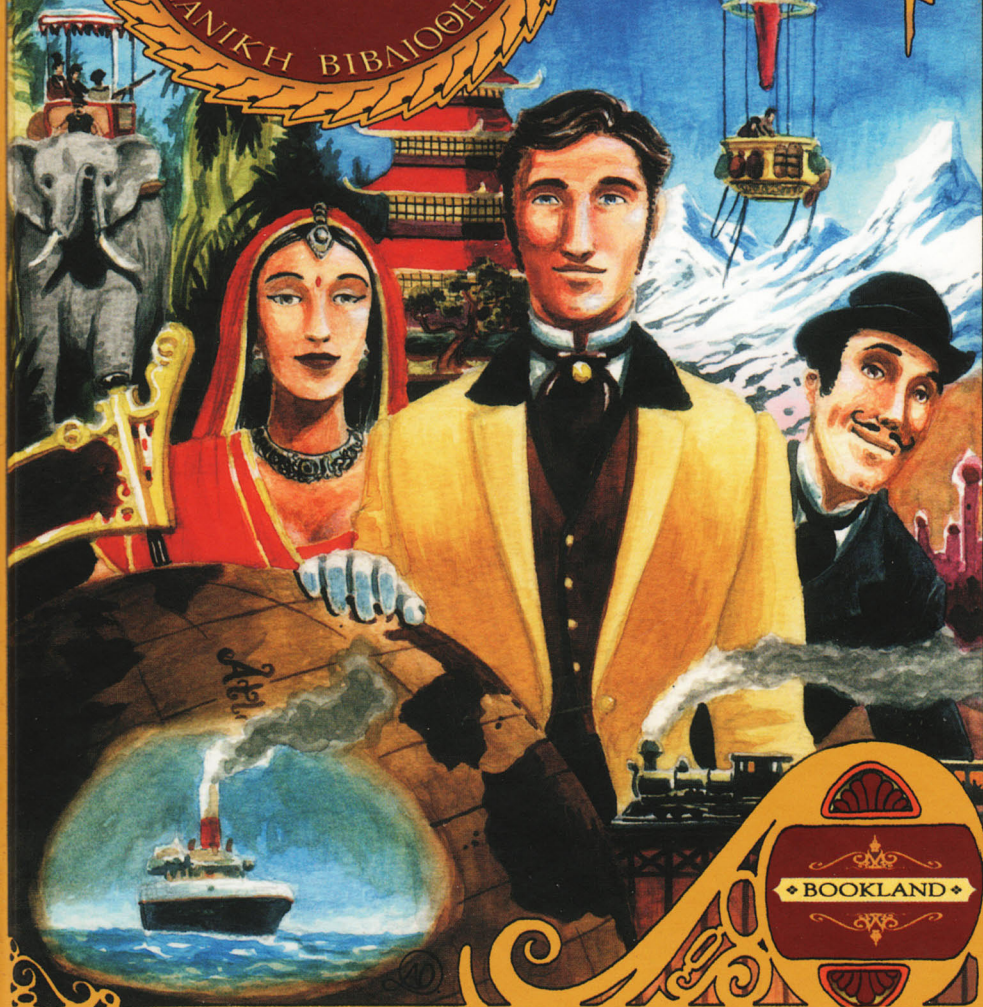


Ιούλιος Βερν
Ο ΤΥΡΟΣ
ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
ΣΕ 80 ΜΕΡΕΣ

ΝΕΑΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ



**Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
ΣΕ 80 ΗΜΕΡΕΣ**



❖ BOOKLAND ❖

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΣΕ 80 ΗΜΕΡΕΣ

Jules Verne

-  ΑΛΚΥΩΝ -

Λογοτεχνική προσαρμογή: ΝΕΣΤΟΡΑΣ ΧΟΥΝΟΣ
Επιμέλεια-συντονισμός έκδοσης: ΝΙΚΟΣ ΚΟΜΝ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ
Στοιχειοθεσία: ΓΡΑΜΜΙΚΗ MULTIMEDIA Ε.Π.Ε.
Σχεδιασμός εξωφύλλου: ΝΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

© 2004, για την ελληνική γλώσσα σε όλο τον κόσμο.
Εκδόσεις ΑΛΚΥΩΝ, Μαυρομιχάλη 44, 106 80 Αθήνα,
τηλ.: 210 3627170, 210 3605667, fax: 210 3645667, e-mail: info@alkyonp.gr

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: LE TOUR DU MONDE EN 80 JOURS

I.S.B.N. 960-326-100-9

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο 1	Όπου ο Φιλέας Φογκ προσλαμβάνει τον Πασπαρτού και αρχίζει η περιπέτεια... .. 9
Κεφάλαιο 2	Όπου ο Πασπαρτού σιγουρεύεται πως βρήκε επιτέλους το ιδανικό του. 15
Κεφάλαιο 3	Όπου διεξάγεται μια συζήτηση που ίσως στοιχίσει ακριβά στον Φιλέα Φογκ 20
Κεφάλαιο 4	Όπου ο Φιλέας Φογκ αφήνει άναυδο τον Πασπαρτού 29
Κεφάλαιο 5	Όπου μια καινούρια αξία εμφανίζεται στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου 34
Κεφάλαιο 6	Όπου ο ντετέκτιβ Φιξ δείχνει απολύτως δικαιολογημένη ανυπομονησία. 38
Κεφάλαιο 7	Όπου αποδεικνύεται για μια ακόμη φορά πόσο ανώφελα είναι για την αστυνομία τα διαβατήρια 44
Κεφάλαιο 8	Όπου ο Πασπαρτού φλυαρεί ίσως λίγο παραπάνω απ' όσο χρειάζεται 48
Κεφάλαιο 9	Όπου η Ερυθρά Θάλασσα και ο Ινδικός ωκεανός βοηθούν τα σχέδια του Φιλέα Φογκ 53
Κεφάλαιο 10	Όπου ο Πασπαρτού νιώθει πανευτυχής που ξόφλησε χάνοντας τα παπούτσια του 60
Κεφάλαιο 11	Όπου ο Φιλέας Φογκ αγοράζει μεταφορικό μέσον σε αστρονομική τιμή 66

Κεφάλαιο 12	Όπου ο Φιλέας Φογκ και οι σύντροφοί του κινδυνεύουν στα δάση και ζουν καινούριες περιπέτειες	77
Κεφάλαιο 13	Όπου ο Πασπαρτού αποδεικνύει για μια ακόμη φορά πως η τύχη χαμογελά στους τολμηρούς	86
Κεφάλαιο 14	Όπου ο Φιλέας Φογκ κατεβαίνει όλη την υπέροχη κοιλάδα του Γάγγη, χωρίς να την δει καθόλου.	94
Κεφάλαιο 15	Όπου η τσάντα με τα χαρτονομίσματα ξαλαφρώνει κατά μερικές χιλιάδες λίρες	103
Κεφάλαιο 16	Όπου ο ντετέκτιβ Φιξ παριστάνει τον ανήξερο	111
Κεφάλαιο 17	Όπου γίνεται λόγος για τα πολλά και διάφορα που συμβαίνουν στη διαδρομή Σιγκαπούρη-Χονγκ Κονγκ	118
Κεφάλαιο 18	Όπου ο Φιλέας Φογκ, ο Πασπαρτού και ο Φιξ, κοιτάζουν ο καθένας τη δουλειά του	126
Κεφάλαιο 19	Όπου ο Πασπαρτού ενδιαφέρεται υπερβολικά για τον κύριό του – και διάφορα άλλα γεγονότα	132
Κεφάλαιο 20	Όπου ο Φιξ έρχεται σε άμεση επαφή με τον Φιλέα Φογκ	141
Κεφάλαιο 21	Όπου το αφεντικό του Τανκαντέρ κινδυνεύει να χάσει το φιλοδώρημα των διακοσιών λιρών	149
Κεφάλαιο 22	Όπου ο Πασπαρτού βλέπει καθαρά πόσο σημαντικό πράγμα είναι τα χρήματα	159
Κεφάλαιο 23	Όπου η μύτη του Πασπαρτού μεγαλώνει αφύσικα	167
Κεφάλαιο 24	Όπου ολοκληρώνεται το πέραςμα του Ειρηνικού ωκεανού.	175

Κεφάλαιο 25	Όπου παίρνουμε μια ιδέα από τον Άγιο Φραγκίσκο σε ημέρα διαδήλωσης	183
Κεφάλαιο 26	Όπου παίρνουν την ταχεία της Σιδηροδρομικής Εταιρείας του Ειρηνικού	191
Κεφάλαιο 27	Όπου ο Πασπαρτού παρακολουθεί με ταχύτητα είκοσι μιλίων την ώρα μαθήματα για την ιστορία των Μορμόνων	197
Κεφάλαιο 28	Όπου ο Πασπαρτού δεν μπορεί να επιβάλει τη φωνή της λογικής	204
Κεφάλαιο 29	Όπου εξιστορούνται γεγονότα που δεν συμβαίνουν παρά μόνο στην Αμερική	214
Κεφάλαιο 30	Όπου ο Φιλέας Φογκ κάνει απλώς το καθήκον του	223
Κεφάλαιο 31	Όπου ο ντετέκτιβ Φιξ φροντίζει τα συμφέροντα του Φιλέα Φογκ	232
Κεφάλαιο 32	Όπου ο Φιλέας Φογκ πολεμά σώμα με σώμα με την κακοτυχία	239
Κεφάλαιο 33	Όπου ο Φιλέας Φογκ στέκεται στο ύψος των περιστάσεων	244
Κεφάλαιο 34	Όπου ο Πασπαρτού βρίσκει την ευκαιρία να κάνει ένα λογοπαίγνιο σκληρό, αλλά ίσως πρωτοποριακό	254
Κεφάλαιο 35	Όπου ο Πασπαρτού δεν χρειάζεται ν' ακούσει δεύτερη φορά τη διαταγή του κυρίου του	258
Κεφάλαιο 36	Όπου οι μετοχές του Φιλέα Φογκ ανεβαίνουν και πάλι στην αγορά	264
Κεφάλαιο 37	Όπου αποδεικνύεται ότι, κάνοντας το γύρο του κόσμου, ο Φιλέας Φογκ δεν κέρδισε τίποτα παραπάνω από την ευτυχία	268

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Όπου ο Φιλέας Φογκ προσλαμβάνει τον Πασπαρτού
και αρχίζει η περιπέτεια...

Το 1872, στο σπίτι με τον αριθμό 7 της οδού Σάβιλ, στο άλσος Μπέρλινγκτον —όπου είχε πεθάνει στα 1816 ο Σέρι-νταν— κατοικούσε ο εξοχότατος Φιλέας Φογκ, ένα από τα πιο ιδιόρρυθμα και σοβαρά μέλη της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης του Λονδίνου, ο οποίος, όμως, έδειχνε ότι πάσχιζε να μην κάνει τίποτα που θα μπορούσε να τραβήξει την προσοχή.

Έτσι λοιπόν, έναν από τους μεγαλύτερους ρήτορες, που τιμούν την Αγγλία, είχε διαδεχτεί αυτός ο Φιλέας Φογκ, αινιγματικό πρόσωπο, για το οποίο κανένας δεν ήξερε τίποτα, παρά μόνο ότι ήταν πολύ ανοιχτοχέρης, κι ένας από τους ομορφότερους κυρίους της αγγλικής αριστοκρατίας.

Έλεγαν πως έμοιαζε στον λόρδο Βύρωνα —στο κεφάλι, τουλάχιστον, αφού τα πόδια του κυρίου Φογκ δεν είχαν κανένα ελάττωμα— αλλά έναν Βύρωνα με μουστάκι και φαβορίτες, έναν Βύρωνα απαθή και φλεγματικό, που θα είχε ζήσει χίλια χρόνια χωρίς να γεράσει.

Ο Φιλέας Φογκ ήταν σίγουρα Άγγλος, αλλά κανείς δεν θα μπορούσε να πει αν ήταν Λονδρέζος. Δεν τον είχαν δει ποτέ στο Χρηματιστήριο, ούτε στην Τράπεζα, ούτε σε κανένα από τα ταμεία της πόλης. Ούτε το λιμάνι, ούτε οι αποβάθρες του Λονδίνου είχαν φιλοξενήσει ποτέ κανένα πλοίο ιδιοκτησίας του Φιλέα Φογκ. Αυτός ο κύριος δεν εμφανιζόταν σε

κανένα διοικητικό συμβούλιο. Το όνομά του δεν είχε ακουστεί ποτέ σε κάποιον Δικηγορικό Σύλλογο, ούτε στο *Τεμπλ*, ούτε στο πανδοχείο *Λίνκολν*, ούτε στο πανδοχείο *Γκρέι*. Δεν είχε ποτέ επισκεφτεί το πρωθυπουργικό γραφείο, ή τη Βασιλική Τράπεζα, ή το υπουργείο Οικονομικών, ή την Εκκλησιαστική Σχολή. Δεν ήταν ούτε βιομήχανος, ούτε μεγαλέμπορος, ούτε καταστηματούχος, ούτε κτηματίας. Δεν ήταν μέλος της *Βασιλικής Εταιρείας της Μεγάλης Βρετανίας*, ούτε της *Εταιρείας του Λονδίνου*, ούτε της *Εταιρείας Χειροτεχνών*, ούτε της *Εταιρείας Ράσελ*, ούτε της *Φιλολογικής Εταιρείας της Δύσεως*, ούτε της *Εταιρείας Δικαίου*, ούτε καν της *Εταιρείας Τεχνών και Επιστημών*, που βρισκόταν υπό την άμεση προστασία της Αυτής Μεγαλειότητας. Τελικά, δεν ανήκε σε καμιά από τις πολυάριθμες εταιρείες που αφθονούσαν στην αγγλική πρωτεύουσα, ξεκινώντας από την *Εταιρεία των Μουσικών* και φτάνοντας μέχρι την *Εντομολογική Εταιρεία*, η οποία είχε ιδρυθεί κυρίως με σκοπό την εξαφάνιση των ενοχλητικών εντόμων.

Ο Φιλέας Φογκ ήταν μέλος της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης – τελεία και παύλα. Για όποιον ίσως απορούσε, πώς ένας τόσο μυστηριώδης κύριος συγκαταλεγόταν στα μέλη αυτής της αξιοσέβαστης Λέσχης, θα απαντήσουμε ότι τον είχαν συστήσει οι Αδελφοί Μπάρινγκ, στην τράπεζα των οποίων διατηρούσε ανοιχτό λογαριασμό. Από 'κεί προερχόταν και η οικονομική «επιφάνειά» του· πλήρωνε κανονικά και «επί τη εμφανίσει» τις επιταγές του από το απόδεμα του τρέχοντος λογαριασμού του, ο οποίος φαινόταν ανεξάντλητος.

Δίχως άλλο, ο Φιλέας Φογκ ήταν πλούσιος. Όμως, το πώς ακριβώς είχε αποκτήσει την περιουσία του δεν θα μπορούσαν να το πουν ούτε και οι πιο καλά πληροφορημένοι – και ο κύριος Φογκ ήταν ο τελευταίος στον οποίο θα μπορούσε κανείς να απευθυνθεί, προκειμένου να λύσει αυτή την απορία. Πάντως, δεν ήταν διόλου σπάταλος, χωρίς όμως να είναι και τσιγκούνης,

αφού όποτε χρειαζόταν κάποιο χρηματικό ποσό για κάτι ευγενές, χρήσιμο ή γενναιόδωρο, το πρόσφερε πρόθυμα εκείνος, και μάλιστα ανώνυμα. Με δυο λόγια, δεν υπήρχε λιγότερο κοινωνικό πλάσμα απ' αυτόν τον ευγενή. Η καθημερινή ζωή του ήταν φανερή, αλλά ό,τι έκανε, ήταν πάντα ακριβώς το ίδιο με ό,τι είχε κάνει και την προηγούμενη ημέρα, και γι' αυτό η φαντασία, ανικανοποίητη, αναζητούσε κάτι περισσότερο.

Είχε ταξιδέψει; Μάλλον, γιατί κανένας δεν κατείχε καλύτερα απ' αυτόν τον παγκόσμιο χάρτη. Δεν υπήρχε σημείο, έστω και μακρινό, για το οποίο να μην έχει ο κύριος Φογκ κάποια ειδική γνώση. Συχνά, διόρθωνε με λίγες κοφτές και καθαρές φράσεις τις χίλιες εικασίες που κυκλοφορούσαν στη Λέσχη για χαμένους ή ξεστρατισμένους ταξιδιώτες· υποδείκνυε τις πραγματικές πιθανότητες και τα λόγια του φαίνονταν συχνά εμπνευσμένα από τη γνώση μιας δεύτερης ζωής, ιδίως όταν τα γεγονότα κατέληγαν πάντα να τον δικαιώνουν. Ήταν ένας άνθρωπος που θα πρέπει να είχε ταξιδέψει παντού – τουλάχιστον νοερά.

Το μόνο βέβαιο ήταν πως εδώ και πολλά χρόνια, ο Φιλέας Φογκ δεν είχε εγκαταλείψει το Λονδίνο. Όσοι είχαν την τιμή να τον γνωρίζουν λίγο περισσότερο από τους άλλους, διαβεβαίωναν ότι –εκτός από εκείνον τον ίσιο δρόμο που έπαιρνε καθημερινά για να πάει από το σπίτι του στη Λέσχη– κανένας δεν μπορούσε να ισχυριστεί ότι τον είχε δει σε οποιοδήποτε άλλο μέρος. Περνούσε την ώρα του διαβάζοντας εφημερίδες και παίζοντας ούιστ. Κέρδιζε συχνά σ' αυτό το σιωπηρό παιχνίδι, που τόσο ταίριαζε στη φύση του, αλλά τα κέρδη δεν έμπαιναν ποτέ στο πορτοφόλι του – τα έβαζε στην άκρη, περιμένοντας την κατάλληλη στιγμή να τα ξοδέψει σε φιλανθρωπίες. Άλλωστε, πρέπει να σημειώσουμε ότι ο κύριος Φογκ έπαιζε καθαρά για τη χαρά του παιχνιδιού, και όχι για το κέρδος. Το παιχνίδι ήταν γι' αυτόν μια μάχη, ένας αγώνας ενάντια στις δυσκολίες, αλλά ένας

αγώνας στατικός, χωρίς μετακινήσεις, χωρίς κούραση – κάτι που ταίριαζε επίσης στο χαρακτήρα του.

Κανείς δεν ήξερε να έχει ο Φιλέας Φογκ γυναίκα ή παιδιά – κάτι που μπορεί να συμβεί και στους εντιμότερους ανθρώπους – ή συγγενείς, ή φίλους – πράγμα, αλήθεια, ακόμη πιο σπάνιο. Ο Φιλέας Φογκ έμενε μόνος στο σπίτι της οδού Σάβιλ, όπου δεν πατούσε ψυχή. Ποτέ δεν έκανε λόγο για τα προσωπικά του. Ένας και μόνο υπηρέτης, του ακούσε. Γευμάτιζε και δειπνούσε στη Λέσχη, σε ώρες προσδιορισμένες με ακρίβεια χρονομέτρου, στην ίδια πάντα αίθουσα, στο ίδιο τραπέζι, χωρίς συντροφιά, χωρίς κανέναν καλεσμένο, και επέστρεφε στο σπίτι του μόνο για να κοιμηθεί, ακριβώς τα μεσάνυχτα, χωρίς ποτέ να χρησιμοποιήσει εκείνα τα άνετα δωμάτια που διέθετε η Μεταρρυθμιστική Λέσχη στα μέλη της. Σε σύνολο είκοσι τεσσάρων ωρών, μονάχα δέκα περνούσε στο σπίτι του, είτε για να κοιμηθεί, είτε για να ασχοληθεί με την τουαλέτα του.

Όταν αποφάσιζε να ξεμουδιάσει, περπατούσε με ομοιόμορφα πάντα βήματα στη σάλα της εισόδου, που ήταν στρωμένη με ξύλινο μωσαϊκό, ή στην κυκλική στοά, πάνω από την οποία απλωνόταν ένας στρογγυλός τρούλος με μπλε παράθυρα, στηριγμένος σε είκοσι κόκκινους ιωνικούς κίονες. Αν δειπνούσε ή γευμάτιζε εκεί, οι κουζίνες, το κελάρι, οι αποθήκες, το ψαράδικο, το γαλακτοπωλείο της Λέσχης, προμήθευαν στο τραπέζι του τα νόστιμα αποθέματά τους: οι σερβιτόροι της Λέσχης, όλοι τους σοβαροί, φρακφορεμένοι, φορώντας παπούτσια με σόλες από βακέτα, τον σερβίριζαν σε ειδικές πορσελάνες, πάνω σε ένα δαυμαστό τραπεζομάντιλο από ύφασμα της Σαξονίας: τα περίφημα κρύσταλλα της Λέσχης φιλοξενούσαν το σέρι του, το πορτό, ή το κρασί του, αρωματισμένο με κανέλα: τέλος, ο πάγος της Λέσχης – φερμένος με πολλά έξοδα από τις λίμνες της Αμερικής – διατηρούσε τα ποτά του σε ικανοποιητικό επίπεδο δροσιάς.

Αν κάποιος που ζει με αυτές τις συνθήκες θεωρείται εκ-

κεντρικός, θα πρέπει να δεχτούμε πως η εκκεντρικότητα έχει γούστο!

Το σπίτι της οδού Σάβιλ, χωρίς να είναι υπερπολυτελές, ξεχώριζε για τις εξαιρετικές ανέσεις του. Άλλωστε, με τις αμετακίνητες συνήθειες του ενοίκου του, δεν υπήρχαν εκεί μέσα και πολλές δουλειές. Ωστόσο, ο Φιλέας Φογκ απαιτούσε από τον μοναδικό του υπηρέτη εξαιρετική ακρίβεια. Μάλιστα, το ίδιο εκείνο πρωινό, στις 2 Οκτωβρίου, ο Φιλέας Φογκ είχε απολύσει τον Τζέιμς Φόστερ —επειδή ο νεαρός τού είχε φέρει νερό για το ξύρισμα σε θερμοκρασία ογδόντα τεσσάρων βαθμών Φαρενάιτ, και όχι ογδόντα έξι— και περίμενε τον αντικαταστάτη του, που έπρεπε να εμφανιστεί κάποια στιγμή ανάμεσα στις έντεκα και εντεκάμιση.

Ο Φιλέας Φογκ, καδισμένος στητός στην πολυθρόνα του, με τα πόδια κολλημένα, σαν στρατιώτης σε επιθεώρηση, τα χέρια ακουμπισμένα στα γόνατα, το σώμα ευδυτενές, το κεφάλι ψηλά, παρακολουθούσε τον δείκτη του εκκρεμούς, ενός σύνθετου οργάνου που έδειχνε ώρες, πρώτα λεπτά, δευτερόλεπτα, ημέρα, ημερομηνία και έτος. Ακριβώς στις εντεκάμιση, ο κύριος Φογκ έπρεπε, κατά την καθημερινή του συνήθεια, να φύγει από το σπίτι και να πάει στη Μεταρρυθμιστική Λέσχη. Εκείνη τη στιγμή, κάποιος χτύπησε την πόρτα του μικρού σαλονιού, όπου βρισκόταν ο Φιλέας Φογκ, και παρουσιάστηκε ο Τζέιμς Φόστερ, ο απολυμένος υπηρέτης.

— Ο νέος υπηρέτης! ανάγγειλε.

Ένας νέος άντρας, τριάντα περίπου χρόνων, εμφανίστηκε και υποκλίθηκε.

— Είσαι Γάλλος και λέγεσαι Τζον; τον ρώτησε ο Φιλέας Φογκ.

— Ζαν, αν αυτό δεν δυσαρεστεί τον κύριο, απάντησε ο νεοφερμένος: Ζαν Πασπαρτού, ένα παρατσούκλι που φανερώνει την ικανότητά μου να τα βγάζω πέρα σε όλες τις περιστάσεις. Πιστεύω πως θα είμαι τίμιος υπηρέτης, κύριε, αλλά, για να

είμαι ειλικρινής, έχω κάνει πολλά επαγγέλματα. Ήμουν πλανόδιος τραγουδιστής, ιπποκόμος σε τσίρκο, σχοινοβάτης σαν τον Λεοτάρ και ισοροπιστής σαν τον Μπλοντέν ύστερα, για να αξιοποιήσω τα ταλέντα μου έγινα καθηγητής γυμναστικής, και τελικά λοχίας της Πυροσβεστικής στο Παρίσι. Έχω μάλιστα στο ενεργητικό μου αξιόλογες πυρκαγιές. Πάνε όμως πέντε χρόνια που άφησα τη Γαλλία, κι επειδή θέλω να χαρώ τη σπιτική ζωή, δουλεύω υπηρέτης στην Αγγλία. Καθώς λοιπόν βρέθηκα χωρίς θέση κι έμαθα ότι ο κύριος Φογκ είναι ο πιο σωστός και τακτικός κύριος στο Ηνωμένο Βασίλειο, παρουσιάστηκα, με την ελπίδα ότι εδώ θα ζήσω ήσυχα και θα ξεχάσω μέχρι και το όνομα Πασπαρτού...

— Εμένα μου αρέσει το Πασπαρτού, απάντησε ο ευγενής. Έχω καλές πληροφορίες για σένα. Ξέρεις τους όρους μου;

— Μάλιστα, κύριε.

— Ωραία. Τι ώρα έχεις;

— Έντεκα και είκοσι πέντε, απάντησε ο Πασπαρτού, αφού πρώτα συμβουλευτήκε ένα τεράστιο ασημένιο ρολόι που έβγαλε από τα βάθη της τσέπης του.

— Πας πίσω, είπε ο κύριος Φογκ.

— Να με συγχωρήσει ο κύριος, μα αυτό είναι αδύνατον.

— Πας πίσω τέσσερα ολόκληρα λεπτά. Δεν έχει όμως σημασία. Αρκεί να εντοπίσει κανείς τη διαφορά. Λοιπόν, απ' αυτή τη στιγμή, έντεκα και είκοσι εννέα το πρωί, σήμερα, 2 Οκτωβρίου 1872, είσαι στην υπηρεσία μου.

Με αυτά τα λόγια, ο κύριος Φογκ σηκώθηκε, πήρε το καπέλο του με το αριστερό χέρι, το τοποθέτησε στο κεφάλι του με κίνηση μηχανικής κούκλας και χάρθηκε χωρίς να προσθέσει λέξη.

Ο Πασπαρτού άκουσε την εξώπορτα να κλείνει μία φορά: έβγαινε ο καινούριος του κύριος· ύστερα, δεύτερη φορά: ήταν ο προκάτοχός του, ο Τζέιμς Φόστερ, που έφευγε με τη σειρά του.

Ο Πασπαρτού έμεινε μόνος στο σπίτι της οδού Σάβιλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Όπου ο Πασπαρτού σιγουρεύεται πως βρήκε
επιτέλους το ιδανικό του

«**Μ**α την πίστη μου», σκέφτηκε ο Πασπαρτού λίγο σα-
στισμένος στην αρχή, «είδα στις Μαντάμ Τισό ανθρώπους
πολύ πιο ζωντανούς από τον νέο μου κύριο!»

Εδώ θα πρέπει να διευκρινίσουμε πως οι «άνθρωποι» της
Μαντάμ Τισό είναι κέρινα ομοιώματα που τα επισκέπτεται
πολύς κόσμος στο Λονδίνο, και που δεν τους λείπει παρά
μόνο η μιλιτιά.

Τις λιγοστές εκείνες στιγμές που κράτησε η πρώτη συ-
νομιλία τους, ο Πασπαρτού είχε παρατηρήσει γρήγορα αλ-
λά πολύ προσεκτικά τον μελλοντικό του κύριο. Ήταν ένας
άντρας περίπου σαραντάρης, με πρόσωπο ευγενικό και όμορ-
φο, ψηλός και λεπτός, με ξανθά μαλλιά και φαβορίτες, μέ-
τωπο λείο χωρίς ρυτίδες, πρόσωπο μάλλον ωχρο παρά κόκ-
κινο, υπέροχα δόντια. Έμοιαζε να διαθέτει σε ύψιστο βαθμό
αυτό που οι φυσιογνωμιστές ονομάζουν «νωχελική ενεργη-
τικότητα», μια ιδιότητα κοινή σε όλους όσους κάνουν περισ-
σότερη δουλειά παρά φασαρία. Ήρεμος, φλεγματικός, με
καθαρή ματιά, φάνταζε ως η πεμπτουσία εκείνων των ψύ-
χραμιων Εγγλέζων που συναντά κανείς συχνά στο Ηνωμέ-
νο Βασίλειο, και που το χαρακτήρα τους έχει αποδώσει θαι-
μαστά με το χρωστήρα της η Αντζέλικα Κάουφμαν. Αν
περιεργαζόσουν τις διάφορες πτυχές του, ο κύριος Φογκ έδι-

νε την εντύπωση ατόμου απολύτως ισορροπημένου σε όλα τα επιμέρους σημεία – ένας άντρας σωστά «αλφαιασμένος», τέλειος σαν χρονόμετρο. Γιατί, αλήθεια, ο Φιλίας Φογκ ήταν η ακρίβεια προσωποποιημένη, πράγμα που φαινόταν καθαρά στην «έκφραση των χεριών και των ποδιών του», επειδή στον άντρα, όπως και στα περισσότερα θηλαστικά, τα άκρα είναι εκείνα που εκφράζουν τα πάθη.

Ο Φιλίας Φογκ ανήκε σ' εκείνους τους ακριβείς ανθρώπους που δεν βιάζονται ποτέ αλλά είναι πάντα έτοιμοι, φειδωλοί στα βήματα και τις κινήσεις τους. Δεν έκανε ούτε βήμα παραπάνω, γιατί πάντα πήγαινε από τον συντομότερο δρόμο. Δεν χαράμιζε ούτε μια ματιά για να κοιτάξει το ταβάνι. Δεν επέτρεπε στον εαυτό του καμιά επιφανειακή χειρονομία. Ποτέ δεν τον είδε κανείς συγκινημένο ή αναστατωμένο. Ήταν ο λιγότερο βιαστικός άνθρωπος του κόσμου, αλλά έφτανε πάντα στην ώρα του. Καταλαβαίνουμε, λοιπόν, πώς ζούσε μόνος και, για να το πούμε πιο απλά, έξω και μακριά από κάθε κοινωνική σχέση.

Όσο για τον Ζαν, τον επιλεγόμενο Πασπαρτού, γνήσιο Παριζιάνο, εδώ και πέντε χρόνια που έμενε στο Λονδίνο και ασκούσε το επάγγελμα του θαλαμηπόλου, ματαίως αναζητούσε έναν κύριο «στα μέτρα του», στον οποίο θα μπορούσε να προσκολληθεί.

Ο Πασπαρτού δεν ήταν απ' αυτούς τους νεαρούς που, με τους ανασηκωμένους ώμους, τη μύτη στον αέρα, το ξεδιάντροπο βλέμμα, την ψυχρή ματιά, δεν είναι τίποτα περισσότερο από αναίσχυντα ανθρωπάκια. Όχι, ο Πασπαρτού ήταν ένας καλοσυνάτος, αξιαγάπητος νέος, με χείλη λίγο πεταχτά, πάντα έτοιμα να γευτούν ή να φιλήσουν, μια γλυκιά κι εξυπηρετική ύπαρξη, με ένα από κείνα τα όμορφα στρογγυλά κεφάλια που μας αρέσει να βλέπουμε στους ώμους των φίλων μας. Γαλανομάτης, με πρόσωπο αρκετά παχύ ώστε να μπορεί να βλέπει ο ίδιος τα μήλα στα μάγουλά του, είχε

φαρδύ στέρνο, γεροδεμένο σώμα, γερούς μυώνες και διέθετε ηράκλεια δύναμη που είχε αναπτυχθεί εξαιρετικά από τις ασκήσεις της νιότης του. Τα καστανά μαλλιά του πετούσαν πέρα-δώθε ατίθασα. Αν οι γλύπτες της αρχαιότητας κατείχαν δεκαοκτώ τρόπους για να τακτοποιήσουν τα μαλλιά της Αθηνάς, ο Πασπαρτού ήξερε έναν μόνο για να βάλει σε τάξη τα δικά του: τρεις χτενισιές και ήταν έτοιμος.

Στοιχειώδης προνοητικότητα δεν μας επιτρέπει να πούμε σίγουρα αν ο διαχυτικός χαρακτήρας αυτού του νεαρού συμφωνούσε με του Φιλέα Φογκ. Θα έβρισκε άραγε ο κύριος Φογκ, στο πρόσωπο του Πασπαρτού, τον σχολαστικό υπηρέτη που χρειαζόταν; Αυτό έμενε ν' αποδειχτεί στην πράξη. Αφού πέρασε μια αρκετά άστατη νεότητα, ο Πασπαρτού πίστευε πως είχε έρθει πια ο καιρός να «αράξει». Έχοντας ακούσει άπειρους επαίνους για τη μεθοδικότητα και την παρομιώδη απάθεια των Άγγλων, ήρθε να βρει την τύχη του στην Αγγλία. Μέχρι τότε, όμως, η τύχη τού είχε φερθεί μάλλον άσχημα, αφού δεν είχε καταφέρει να ριζώσει πουθενά. Είχε δουλέψει σε δέκα σπίτια. Σε όλα βρήκε κυρίους αλλόκοτους, άστατους, τυχοδιώκτες ή τυχάρπαστους – κοντολογίς, εντελώς ακατάλληλους για τα γούστα του Πασπαρτού. Ο τελευταίος κύριός του, ο νεαρός λόρδος Λόνγκσφερι, μέλος του Κοινοβουλίου, περνούσε τις νύχτες του στα καπηλειά του Χέι Μάρκετ και γυρνούσε –υπερβολικά συχνά– στο σπίτι, πάνω στους ώμους ενός αστυφύλακα. Ο Πασπαρτού, που ήθελε πρώτα απ' όλα να μπορεί να σέβεται τον κύριό του, διακινδύνευσε μερικές προσεκτικές παρατηρήσεις που, ωστόσο, δεν έγιναν δεκτές – έτσι, σηκώθηκε κι έφυγε. Όταν έμαθε ότι ο εξοχότατος Φιλέας Φογκ γύρευε υπηρέτη, βάλθηκε να συγκεντρώσει πληροφορίες γι' αυτόν τον κύριο. Ένα πρόσωπο με τόσο κανονική ζωή, που δεν ξενυχτούσε, δεν ταξίδευε, δεν απουσίαζε ούτε για μια μέρα, ήταν ό,τι ακριβώς ζητούσε. Παρουσιάστηκε στο σπίτι του

κυρίου Φογκ, και από εκεί κι έπειτα τα πράγματα εξελίχθηκαν όπως τα ξέρουμε.

Έτσι, μόλις το εκκρεμές σήμανε έντεκα και μισή, ο Πασπαρτού βρισκόταν ήδη μόνος στο σπίτι της οδού Σάβιλ. Άρχισε αμέσως την επιθεώρηση, από το κελάρι μέχρι τη σοφίτα. Αυτό το καθαρό, τακτικό, αυστηρό, καλο-οργανωμένο σπίτι, του άρεσε. Του δύμιζε ένα ωραίο κέλυφος σαλιγκαριού, αλλά κέλυφος που φωτιζόταν και θερμαινόταν με γκάζι, που επαρκούσε για να καλύπτει όλες τις ανάγκες φωτισμού και θέρμανσης. Στο δεύτερο πάτωμα, ο Πασπαρτού εντόπισε χωρίς δυσκολία το δωμάτιο που προοριζόταν για την αφεντιά του. Του ταίριαζε. Ηλεκτρικά κουδούνια και ακουστικοί σωλήνες εξασφάλιζαν την επικοινωνία με τον ημιώροφο και τον πρώτο όροφο. Πάνω στο γείσο του τζακιού στεκόταν ένα ηλεκτρικό εκκρεμές, ίδιο με το εκκρεμές στο υπνοδωμάτιο του Φιλέα Φογκ, που έδειχναν και τα δυο την ίδια ώρα, μέχρι δευτερόλεπτο.

— Μου κάνει, ναι, μου κάνει! είπε ο Πασπαρτού.

Παρατήρησε ακόμη στο δωμάτιό του ένα σημείωμα στερεωμένο πάνω από το εκκρεμές — ήταν το πρόγραμμα της καθημερινής υπηρεσίας. Περιλάμβανε — ξεκινώντας από τις 8.00 το πρωί, την τακτική ώρα που σηκώνόταν ο Φιλέας Φογκ, μέχρι τις 11.30, ώρα που έφευγε από το σπίτι για να πάει να γευματίσει στη Μεταρρυθμιστική Λέσχη — όλες τις λεπτομέρειες της υπηρεσίας. Ύστερα, ακολουθούσε ένα εξίσου λεπτομερές πρόγραμμα από τις εντεκάμιση το πρωί μέχρι τα μεσάνυχτα, ώρα που έπεφτε για ύπνο ο μεθοδικός κύριός του. Ο Πασπαρτού σκέφτηκε πως έπρεπε να μελετήσει και να αποστηθίσει αυτό το πρόγραμμα, όσο το δυνατόν πιο σύντομα.

Όσο για την γκαρνταρόμπα του κυρίου, ήταν άριστα εξοπλισμένη και θαυμαστά οργανωμένη. Κάθε παντελόνι, φράκο ή γιλέκο ήταν καταχωρισμένο σ' ένα πρωτόκολλο εισόδου-εξόδου, με έναν αύξοντα αριθμό που έδειχνε σε ποια ημε-

ρομηγία, ανάλογα με την εποχή, έπρεπε να φορεθεί. Το ίδιο ίσχυε και για τα παπούτσια.

Με λίγα λόγια, αυτό το σπίτι της οδού Σάβιλ, που τον καιρό του επιφανούς αλλά ανοικοκύρευτου Σέρινταν θα έπρεπε να είναι ναός ακαταστασίας, φανέρωνε τώρα τάξη και οικονομική άνεση. Δεν υπήρχαν βιβλιοθήκες ούτε βιβλία – θα ήταν άχρηστα στον κύριο Φογκ, αφού η Μεταρρυθμιστική Λέσχη διέθετε δυο τεράστιες βιβλιοθήκες, τη μια αφιερωμένη στη Λογοτεχνία και την άλλη στο Δίκαιο και την Πολιτική. Στο υπνοδωμάτιο υπήρχε ένα χρηματοκιβώτιο μεσαίου μεγέθους, που η κατασκευή του το προστάτευε τόσο από πυρκαγιά, όσο και από τους κλέφτες. Πουθενά στο σπίτι δεν υπήρχαν όπλα ή κυνηγετικά σύνεργα. Τα πάντα εκεί μαρτυρούσαν τις πιο ειρηνικές συνήθειες.

Αφού επιθεώρησε απ' άκρη σ' άκρη το σπίτι, ο Πασπαρτού έτριψε ευχαριστημένος τα χέρια· το παχουλό πρόσωπό του αναγάλλιασε κι επανέλαβε χαρούμενα:

– Μου πάει! Τελειωμένα πράγματα! Θα συνεννοηθούμε τέλεια ο κύριος Φογκ κι εγώ! Σπιτόγατος και τακτικός! Πραγματική μηχανή! Λοιπόν, δεν είμαι διόλου δυσαρεστημένος που θα υπηρετώ μια μηχανή!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Όπου διεξάγεται μια συζήτηση που ίσως
στοιχίσει ακριβά στον Φιλέα Φογκ

Ο Φιλέας Φογκ είχε αφήσει το σπίτι του της οδού Σά-
βιλ στις εντεκάμιση και, αφού έβαλε 575 φορές το δεξί του
πόδι μπροστά από το αριστερό και το αριστερό του πόδι 576
φορές μετά το δεξί, έφτασε στη Μεταρρυθμιστική Λέσχη,
ένα μεγάλο οικοδόμημα που υψωνόταν στο Πολ Μολ και
που η ανέγερσή του είχε στοιχίσει περίπου τρία εκατομμύ-
ρια λίρες.

Ο Φιλέας Φογκ πήγε αμέσως στην τραπεζαρία, που τα
εννέα παράθυρά της έβλεπαν σ' έναν ωραίο κήπο, όπου τα
φύλλα των δέντρων είχαν κιόλας αρχίσει να χρυσιίζουν, μέ-
σα στο φθινόπωρο. Εκεί πήρε θέση στο συνηθισμένο τραπέ-
ζι, όπου τον περίμενε το σερβίτσιο του. Το γεύμα του απαρ-
τιζόταν από σαλάτα, βραστό ψάρι πρώτης ποιότητας με
λευκή σάλτσα, μοσχαράκι ψητό γαρνιρισμένο με μανιτάρια,
τάρτα με βλαστούς από ραβέντι και φρέσκα φραγκοστάφυ-
λα, ένα κομμάτι τυρί τσέστερ – κι όλα αυτά συνοδευμένα με
αρκετά φλιτζάνια εκλεκτό τσάι, που το προμηθευόταν κατ'
αποκλειστικότητα η Μεταρρυθμιστική Λέσχη.

Στις 12.47 ακριβώς, σηκώθηκε και πήγε προς το μεγάλο
σαλόνι, μια πολυτελή αίθουσα διακοσμημένη με υπέροχους
πίνακες. Εκεί, ένας υπηρέτης τού έδωσε άκοπους τους
Τάμς, και ο Φιλέας Φογκ καταπιάστηκε να κόψει τις σε-

λίδες με μια σιγουριά που μαρτυρούσε μεγάλη εξοικείωση μ' αυτή τη δύσκολη επιχείρηση.

Η ανάγνωση της εφημερίδας απασχόλησε τον Φιλέα Φογκ μέχρι τις 3.45, ενώ η ανάγνωση της Στάνταρντ – που ακολούθησε – κράτησε μέχρι το δείπνο. Μετά το φαγητό, στις 5.40, ο ευγενής εμφανίστηκε και πάλι στο μεγάλο σαλόνι, όπου αφοσιώθηκε στην ανάγνωση της Μόρνινγκ Κρόνικλ.

Μισή ώρα αργότερα, μπήκαν διάφορα μέλη της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης και πλησίασαν στο τζάκι, όπου έκαιγε μια δυνατή φωτιά – ήταν οι συνηθισμένοι σύντροφοι του κυρίου Φογκ, όλοι τους παδιασμένοι παίχτες του ουίστι: ο μηχανικός Άντριου Στιούαρτ, οι τραπεζίτες Τζον Σάλιβαν και Σάμιουελ Φαλαντίν, ο ζυθοβιομήχανος Τόμας Φλάναγκαν, ο Γκοτιέ Ραλφ, ένας από τους διευθυντές της Τράπεζας της Αγγλίας – άνθρωποι πλούσιοι και σημαντικοί, ακόμα και σ' αυτήν εδώ τη λέσχη, που στα μέλη της συγκαταλέγεται η αφρόκρεμα της βιομηχανίας και της οικονομίας.

– Λοιπόν, Ραλφ, ρώτησε ο Τόμας Φλάναγκαν, πού βρίσκεται αυτή η υπόθεση της κλοπής;

– Πολύ απλό! απάντησε ο Άντριου Στιούαρτ. Η τράπεζα θα χάσει τα λεφτά της.

– Α, όχι, εγώ ελπίζω πως ο δράστης της κλοπής θα συλληφθεί, είπε ο Γκοτιέ Ραλφ. Έμπειροι επιθεωρητές της αστυνομίας, όλοι διαλεχτοί, ξεκίνησαν ήδη για τα λιμάνια της Αμερικής και της Ευρώπης, και θα δυσκολευτεί πολύ να τους ξεφύγει αυτός ο κύριος.

– Μα, υπάρχει περιγραφή του κλέφτη; ρώτησε ο Άντριου Στιούαρτ.

– Πρώτα απ' όλα, δεν είναι κλέφτης, απάντησε σοβαρά ο Γκοτιέ Ραλφ.

– Πώς! Δεν είναι κλέφτης ένα μούτρο που υπεξάιρεσε 55.000 χάρτινες λίρες;

– Όχι, απάντησε ο Γκοτιέ Ραλφ.

— Μήπως είναι βιομήχανος; ρώτησε ειρωνικά ο Τζον Σά-
λιβαν.

— Σύμφωνα με την εφημερίδα *Μόρνινγκ Κρόνικλ*, είναι
ένας τζέντλεμαν.

Ο άνθρωπος που έδωσε αυτή την απάντηση δεν ήταν άλ-
λος από τον Φιλέα Φογκ, που το κεφάλι του ξεπρόβαλε
ξαφνικά πίσω από τα φύλλα της ανοιγμένης εφημερίδας.
Ταυτοχρόνως, ο Φιλέας Φογκ χαιρέτησε τους συντρόφους
του, που ανταπέδωσαν τον χαιρετισμό.

Το γεγονός για το οποίο συζητούσαν, και με το οποίο κα-
ταγίνονταν παδιασμένα οι εφημερίδες του Ηνωμένου Βασι-
λείου, είχε συμβεί τρεις ημέρες νωρίτερα, στις 29 Οκτωβρίου:
μια δέσμη χαρτονομίσματα, αξίας 55.000 λιρών, είχε εξα-
φανιστεί από το γκισέ του βασικού ταμιά της Τράπεζας της
Αγγλίας.

Κι αν κάποιος απορούσε πώς μπόρεσε να γίνει τόσο εύ-
κολα μια τόσο μεγάλη κλοπή, ο υποδιοικητής Γκοτιέ Ραλφ
περιοριζόταν να απαντά πως εκείνη τη στιγμή ο ταμίας
ήταν απασχολημένος να καταχωρίζει μια κατάθεση από
τρία σελίνια κι έξι πένες, και πως δεν μπορούσε κανείς να
προσέχει τα πάντα.

Εδώ θα πρέπει όμως να παρατηρήσουμε —κι αυτό εξηγεί
ίσως την κλοπή— πως αυτό το εξαιρετο ίδρυμα, η Τράπεζα
της Αγγλίας, δείχνει να νοιάζεται σε συγκινητικό βαθμό για
την αξιοπρέπεια του κοινού. Πουθενά φρουροί, πουθενά συ-
νταξιούχοι φύλακες, ούτε ένα κάγκελο για δείγμα! Ο χρυ-
σός, το ασήμι, τα νομίσματα, είναι εκτεθειμένα ελεύθερα, στο
έλεος του πρώτου τυχόντος. Δεν είναι δυνατόν να αμφισβη-
τείται η εντιμότητα ακόμη και του τελευταίου πελάτη!

Μάλιστα, ένας από τους καλύτερους παρατηρητές των
αγγλικών συνηθειών διηγείται το εξής: μια μέρα, βρέθηκε σε
μια από τις αίθουσες της Τράπεζας κι ένωσε την περιέργεια
να περιεργαστεί μια ράβδο χρυσού, που ζύγιζε 3-4 κιλά κι

ήταν εκτεθειμένη στο γκισέ του ταμιά· την πήρε, την κοίταξε απ' όλες τις μεριές κι έπειτα την έδωσε στον διπλανό του· εκείνος την έδωσε σε άλλον, κι εκείνος ξανά σε κάποιον άλλον, έτσι που η ράβδος, περνώντας από χέρι σε χέρι, έφτασε ως τα βάθρα ενός σκοτεινού διαδρόμου και δεν ξαναγύρισε στη θέση της παρά μετά από μισή ώρα, χωρίς καν ο ταμίας να σηκώσει το κεφάλι.

Αλλά στις 29 Σεπτεμβρίου, τα πράγματα δεν έγιναν ακριβώς έτσι. Η δεσμίδα με τα χαρτονομίσματα δεν επέστρεψε ποτέ και, στις πέντε η ώρα, όταν το υπέροχο ρολόι που βρισκόταν πάνω από τα ταμεία σήμανε το κλείσιμο των γραφείων, οι υπάλληλοι της Τράπεζας της Αγγλίας δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτε άλλο, παρά να καταχωρίσουν αυτές τις 55.000 λίρες στη στήλη «ζημιά».

Όταν ανακαλύφθηκε η κλοπή, μερικοί από τους ικανότερους ντετέκτιβς ξεκίνησαν αμέσως για τα κυριότερα λιμάνια —το Λίβερπουλ, τη Γλασκόβη, τη Χάβρη, το Σουέζ, το Μπρίντεζι, τη Νέα Υόρκη κ.λπ.— με την ελπίδα να κερδίσουν την αμοιβή των δύο χιλιάδων λιρών και ένα ποσοστό 5% από το κλεμμένο ποσό, που είχε υποσχεθεί η Τράπεζα σε όποιον έβρισκε τα χρήματα. Περιμένοντας περισσότερες πληροφορίες από τα κεντρικά, οι επιθεωρητές αυτοί είχαν προς το παρόν ως αποστολή να παρακολουθούν ευσυνείδητα τις αφίξεις και τις αναχωρήσεις των ταξιδιωτών.

Σύμφωνα με την αστυνομία, όπως έλεγε η εφημερίδα *Μόρνινγκ Κρόνικλ*, ο δράστης της κλοπής δεν πρέπει να ήταν επαγγελματίας, ούτε μέλος κάποιας από τις γνωστές αγγλικές σπείρες. Την ημέρα εκείνη, στις 29 Σεπτεμβρίου, είχαν παρατηρήσει έναν καλοντυμένο κύριο με καλούς τρόπους και ύφος αρχοντικό, να πηγαиноέρχεται στην αίθουσα πληρωμών, στον χώρο της κλοπής. Μετά από περισσότερες έρευνες σχημάτισαν μια αρκετά ακριβή περιγραφή αυτού του κυρίου, που την έστειλαν αμέσως προς όλες τις κα-

τευθύνσεις του Ηνωμένου Βασιλείου και της ηπειρωτικής Ευρώπης.

Μερικά αφελή μυαλά –ανάμεσά τους και ο Γκοτιέ Ραλφ– πίστευαν πως ο κλέφτης δεν θα γλίτωνε.

Όπως ήταν φυσικό, το γεγονός αυτό μονοπωλούσε τις συζητήσεις όχι μόνο στο Λονδίνο, αλλά και σε όλη την Αγγλία. Οι πολίτες σχολίαζαν, παδιάζονταν, στοιχημάτιζαν για τις πιθανότητες επιτυχίας της μητροπολιτικής αστυνομίας. Διόλου περίεργο, λοιπόν, που το ίδιο θέμα συζητούσαν και τα μέλη της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης, ιδίως αφού ένας από τους υποδιοικητές της Τράπεζας βρισκόταν ανάμεσά τους.

Ο αξιότιμος Γκοτιέ Ραλφ δεν αμφέβαλλε καθόλου για το αποτέλεσμα των ερευνών, κρίνοντας πως η προσφερόμενη αμοιβή αρκούσε για να εντείνει στο έπακρο το ζήλο και την εξυπνάδα των πρακτόρων. Ωστόσο, ο συνάδελφός του, ο Άντριου Στιούαρτ, δεν συμεριζόταν αυτή την πεποίθηση. Η συζήτηση λοιπόν συνεχίστηκε ανάμεσα στους κυρίους που κάθονταν τώρα σ' ένα τραπέζι του ουίσκι: ο Στιούαρτ απέναντι από τον Φλάναγκαν, ο Φαλαντάν απέναντι στον Φιλέα Φογκ. Κανένας δεν μιλούσε κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, αλλά ανάμεσα στις παρτίδες, η συζήτηση ξανάρχιζε ζωηρότερη.

– Εγώ λέω πως οι πιθανότητες είναι με το μέρος του κλέφτη, που δεν μπορεί παρά να είναι πανέξυπνος άνθρωπος! είπε ο Άντριου Στιούαρτ.

– Ελάτε τώρα! απάντησε ο Ραλφ. Δεν υπάρχει πια ούτε μια χώρα στον κόσμο, όπου θα μπορούσε να νιώσει ασφαλής.

– Μα τι λέτε!

– Δηλαδή, πού νομίζετε πως θα μπορούσε να πάει;

– Δεν ξέρω, απάντησε ο Άντριου Στιούαρτ, αλλά στο κάτω κάτω, η γη είναι αρκετά μεγάλη.

– Ήταν κάποτε... είπε χαμηλόφωνα ο Φιλέας Φογκ.

Κι ύστερα:

— Σειρά σας να κόψετε, κύριε, πρόσθεσε απλώνοντας τα χαρτιά στον Τόμας Φλάναγκαν.

Η συζήτηση έμεινε μετέωρη κατά τη διάρκεια της παρτίδας, σύντομα όμως ο Άντριου Στιούαρτ έπιασε ξανά το νήμα:

— Γιατί «κάποτε»; Μήπως μίκρυνε ο κόσμος;

— Βεβαίως! απάντησε ο Γκοτιέ Ραλφ. Συμφωνώ με τον κύριο Φογκ. Ο κόσμος μίκρυνε, εφόσον σήμερα μπορεί κανείς να τον γυρίσει δέκα φορές γρηγορότερα απ' ό,τι πριν από εκατό χρόνια. Κι αυτό ακριβώς θα επιταχύνει τις έρευνες, στην περίπτωση που μας απασχολεί.

— Και θα διευκολύνει, συγχρόνως, τον κλέφτη να διαφύγει!

— Σειρά σας να παίξετε, κύριε Στιούαρτ, τους διέκοψε ο Φιλέας Φογκ.

Αλλά ο δύσπιστος Στιούαρτ δεν πείσθηκε και μόλις τέλειωσε η παρτίδα, άρχισε ξανά:

— Πάντως, κύριε Ραλφ, θαρρώ πως αστειεύεστε όταν λέτε ότι μίκρυνε ο κόσμος, επειδή μπορείτε να τον γυρίσετε μέσα σε τρεις μήνες...

— Σε ογδόντα ημέρες, είπε ο Φιλέας Φογκ.

— Πράγματι, κύριοι, πρόσθεσε ο Τζον Σάλιβαν, μόνο σε ογδόντα ημέρες, τώρα που το τμήμα μεταξύ Ρόταλ και Αλαχαμπάντ παραδόθηκε στη Μεγάλη Σιδηροδρομική Εταιρεία της Ινδικής Χερσονήσου. Ακούστε πώς τα υπολογίζει η Μόρνινγκ Κρόνικλ:

Λονδίνο-Σουέζ, μέσω Μον Σενί και Μπρίντεζι, σιδηρόδρομος και πλοίο, 7 ημέρες.

Σουέζ-Βομβάη, πλοίο, 13 ημέρες.

Βομβάη-Καλκούτα, σιδηρόδρομος, 3 ημέρες.

Καλκούτα-Χονγκ Κονγκ (Κίνα), πλοίο, 13 ημέρες.

Χονγκ Κονγκ-Γιοκοχάμα (Ιαπωνία), πλοίο, 6 ημέρες.

Γιοκοχάμα-Άγιος Φραγκίσκος, πλοίο, 22 ημέρες.
Άγιος Φραγκίσκος-Νέα Γόρκη, σιδηρόδρομος, 7 ημέρες.
Νέα Γόρκη-Λονδίνο, πλοίο και σιδηρόδρομος, 9 ημέρες.
Σύνολο: 80 ημέρες

— Ναι, ογδόντα ημέρες, σχολίασε ο Άντριου Στιούαρτ, που από απροσεξία έριξε λάθος χαρτί, αλλά χωρίς να υπολογίσουμε τον άσχημο καιρό, αντίθετους ανέμους, ναυάγια, εκτροχιασμούς, κ.λπ.

— Όλα μέσα, απάντησε ο Φιλέας Φογκ συνεχίζοντας το παιχνίδι, γιατί τώρα η συζήτηση δεν σεβόταν πια το ουίστ.

— Ακόμα κι αν οι Ινδοί ή οι Ινδιάνοι ξηλώσουν τις ράγες, φώναξε ο Άντριου Στιούαρτ, αν σταματήσουν τα τρένα, ληστέψουν τις σκευοφόρους, αποκεφαλίσουν τους επιβάτες;

— Όλα μέσα, επανέλαβε ο Φιλέας Φογκ και, δείχνοντας τα χαρτιά του, πρόσθεσε: Δύο ατού!

Ο Άντριου Στιούαρτ, που είχε σειρά να μοιράσει, μάζεψε τα χαρτιά.

— Θεωρητικά έχετε δίκιο, κύριε Φογκ, είπε. Στην πράξη, όμως...

— Και στην πράξη επίσης, κύριε Στιούαρτ.

— Θα ήθελα να σας δω να το κάνετε.

— Από εσάς εξαρτάται. Αν θέλετε, πάμε μαζί!

— Θεός φυλάξοι! φώναξε ο Στιούαρτ. Θα στοιχημάτιζα όμως 4.000 λίρες πως ένα ταξίδι, κάτω απ' αυτές τις συνθήκες, είναι αδύνατον!

— Αντιθέτως, πολύ δυνατόν! απάντησε ο κύριος Φογκ.

— Μα τότε, να το κάνετε!

— Τον γύρο του κόσμου σε ογδόντα ημέρες;

— Ακριβώς!

— Πολύ θα το 'θελα.

— Πότε;

— Τώρα αμέσως.

— Είναι τρελό! φώναξε ο Άντριου Στιούαρτ, που είχε αρχίσει να εκνευρίζεται με την επιμονή του συνομιλητή του. Ελάτε! Ας συνεχίσουμε καλύτερα το παιχνίδι μας!

— Τότε να ξαναμοιράσετε, απάντησε ο Φιλέας Φογκ, γιατί μοιράσατε λάθος.

Ο Άντριου Στιούαρτ πήρε στα χέρια του την τράπουλα, την ανακάτεψε και, ξαφνικά, την ακούμπησε στο τραπέζι:

— Ε, λοιπόν, ναι, κύριε Φογκ! είπε. Ναι, στοιχηματίζω χίλιες λίρες...

— Αγαπητέ μου Στιούαρτ, ηρεμήστε. Δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά!

— Δεν αστειεύομαι ποτέ με τα στοιχήματα, απάντησε ο Άντριου Στιούαρτ.

— Έστω! είπε ο κύριος Φογκ.

Στράφηκε στους συντρόφους του:

— Κύριοι, έχω 20.000 λίρες κατατεθειμένες στον Οίκο των Αδελφών Μπάρινγκ. Θα τις διακινδυνεύσω ευχαρίστως...

— Είκοσι χιλιάδες λίρες! φώναξε ο Τζον Σάλιβαν. Είκοσι χιλιάδες λίρες, που μπορεί να τις χάσετε από μια απρόβλεπτη καδυστέρηση!

— Το απρόβλεπτο δεν υπάρχει, απάντησε απλά ο Φιλέας Φογκ.

— Μα, κύριε Φογκ, αυτό το διάστημα των ογδόντα ημερών έχει υπολογιστεί ως ο ελάχιστος χρόνος!

— Όταν ο ελάχιστος χρόνος χρησιμοποιείται καλά, μπορεί να τα καλύψει όλα.

— Μα για να μην τον υπερβείτε, θα πρέπει να πηδάτε με μαθηματική ακρίβεια από τα τρένα στα πλοία κι από τα πλοία στα τρένα!

— Θα πηδώ με μαθηματική ακρίβεια.

— Αστείεύεστε!

— Ένας σωστός Άγγλος δεν αστειεύεται ποτέ για ένα θέμα τόσο σοβαρό, όσο ένα στοιχήμα, απάντησε ο Φιλέας

Φογκ. Στοιχηματίζω με οποιονδήποτε 20.000 λίρες ότι θα κάνω τον γύρο του κόσμου σε ογδόντα ημέρες, ίσως και πιο λίγο, δηλαδή σε 1.920 ώρες ή 115.200 λεπτά. Δέχεστε;

— Δεχόμαστε, απάντησαν οι κύριοι Στιούαρτ, Φαλανταίν, Σάλιβαν, Φλάναγκαν και Ραλφ, αφού συνεννοήθηκαν μεταξύ τους.

— Καλώς, είπε ο κύριος Φογκ. Τότε θα πάρω το τρένο για το Ντόβερ, που φεύγει στις 8.45.

— Απόψε κιόλας;

— Απόψε, απάντησε ο Φιλέας Φογκ. Επομένως, πρόσθεσε συμβουλευόμενος μια ατζέντα, εφόσον σήμερα είναι Τετάρτη, 2 Οκτωβρίου, πρέπει να επιστρέψω στο Λονδίνο, σ' αυτό εδώ το σαλόνι της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης, το Σάββατο, 21 Δεκεμβρίου, στις 8.45 το βράδυ. Αν δεν τα καταφέρω, οι 20.000 λίρες που βρίσκονται στον λογαριασμό μου, στον Οίκο των Αδελφών Μπάρινγκ, θα σας ανήκουν, κύριοι, και νομοτύπως. Ορίστε μια επιταγή γι' αυτό το ποσό.

Συνέταξαν στα γρήγορα ένα πρωτόκολλο του στοιχήματος και το υπέγραψαν επιτόπου. Ο Φιλέας Φογκ φαινόταν ψύχραιμος. Δεν είχε βέβαια στοιχηματίσει για το κέρδος· είχε δεσμεύσει αυτές τις 20.000 λίρες —τη μισή περιουσία του— μόνο και μόνο επειδή προέβλεπε ότι ξοδεύοντας την άλλη μισή, θα μπορούσε να πετύχει αυτό τον άθλο. Όσο για τους αντιπάλους του, έμοιαζαν κάπως αμήχανοι, όχι τόσο για το ποσόν, όσο επειδή ένιωθαν πως δεν είχαν φερθεί σωστά, αποδεχόμενοι ένα στοιχήμα με τόσο δυσμενείς όρους για τον Φιλέα Φογκ.

Το ρολόι σήμανε επτά. Οι σύντροφοί του πρότειναν στον κύριο Φογκ να αφήσει το ούιστ, ώστε να προλάβει να ετοιμαστεί για το ταξίδι.

— Είμαι πάντα έτοιμος, απάντησε απαδέστατα ο τζέντλεμαν και συνέχισε να μοιράζει χαρτιά: Καρό. Σειρά σας, κύριε Στιούαρτ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Όπου ο Φιλέας Φογκ αφήνει άναυδο
τον Πασπαρτού

Στις 7.25, αφού κέρδισε καμιά εικοσαριά γκινέες στο ουί-στ ο Φιλέας Φογκ, πήρε άδεια από τους αξιότιμους συντρό-φους του και άφησε τη Μεταρρυθμιστική Λέσχη. Στις 7.50, άνοιγε την πόρτα του σπιτιού του και έμπαινε μέσα.

Ο Πασπαρτού, που είχε μελετήσει ευσυνειδήτα το πρό-γραμμά του, ξαφνιάστηκε βλέποντας τον κύριο Φογκ να πα-ραβιάζει το ωράριό του και να εμφανίζεται αυτή την ασυνή-διστη ώρα. Σύμφωνα με το σημείωμα, ο ένοικος της οδού Σάβιλ έπρεπε να επιστρέψει τα μεσάνυχτα ακριβώς.

Ο Φιλέας Φογκ ανέβηκε πρώτα στο δωμάτιό του κι ύστερα φώναξε:

— Πασπαρτού!

Ο Πασπαρτού δεν απάντησε. Αυτό το κάλεσμα δεν μπο-ρούσε να απευδύνεται σ' αυτόν. Δεν ήταν η ώρα.

— Πασπαρτού! επανέλαβε ο κύριος Φογκ, χωρίς να υψώ-σει τη φωνή του.

Ο Πασπαρτού παρουσιάστηκε.

— Με ανάγκασες να σε φωνάξω δυο φορές, παρατήρησε ο κύριος Φογκ.

— Μα, δεν είναι μεσάνυχτα, διαμαρτυρήθηκε ο Πασπαρ-τού, κρατώντας στο χέρι το ρολόι του.

— Το ξέρω, απάντησε ο Φιλέας Φογκ, και γι' αυτό δεν θα το κάνω θέμα. Φεύγουμε σε δέκα λεπτά για το Ντόβερ και το Καλέ.

Ένας περιέργος μορφασμός ζωγραφίστηκε στο στρογγυλό πρόσωπο του Γάλλου. Δίχως άλλο, δεν είχε ακούσει καλά.

— Φεύγει ο κύριος ταξίδι; ρώτησε.

— Ναι, απάντησε ο Φιλέας Φογκ, θα κάνουμε το γύρο του κόσμου.

Ο Πασπαρτού γούρλωσε τα μάτια, έσμιξε τα φρύδια κι άφησε τα μπράτσα να κρεμάσουν στα πλευρά του. Φαινόταν έτοιμος να πάθει συμφόρηση.

— Το γύρο του κόσμου! μουρμούρισε.

— Σε ογδόντα ημέρες, απάντησε ο κύριος Φογκ. Έτσι, δεν έχουμε στιγμή για χάσιμο.

— Και τα μπαούλα; είπε ο Πασπαρτού που άθελά του λίκνιζε το κεφάλι του δεξιά-αριστερά.

— Δεν θα πάρουμε μπαούλα. Βάλε σ' έναν σάκο δυο βαμβακερά πουκάμισα και τρία ζευγάρια κάλτσες για μένα, κι άλλα τόσα για σένα. Ότι χρειαστούμε θα τ' αγοράσουμε στο δρόμο. Κατέβασε επίσης το αδιάβροχό μου και την ταξιδιωτική μου κουβέρτα. Φρόντισε να φορέσεις γερά παπούτσια, αν και δεν προβλέπεται πολύ περπάτημα. Πήγαινε!

Ο Πασπαρτού θα ήθελε ν' απαντήσει, αλλά δεν τα κατάφερε. Βγήκε από το δωμάτιο του κυρίου Φογκ, ανέβηκε στο δικό του κι έπεσε ξέπνοος σε μια καρέκλα:

— Α, ωραία! είπε σιγανά. Αυτό, θα, είναι από τ' άγραφα! Κι εγώ που ήθελα να ησυχάσω!

Άρχισε να ετοιμάζεται μηχανικά για την αναχώρηση. Το γύρο του κόσμου σε 80 ημέρες! Μήπως είχε μπλέξει με τρελό; Όχι... Μήπως ήταν αστείος; Ωραία, θα πήγαιναν στο Ντόβερ. Έστω, και στο Καλέ. Στο κάτω κάτω, αυτό δεν ήταν και τόσο άσχημο για τον νεαρό, που εδώ και πέντε χρό-

για δεν είχε πατήσει το χώμα της πατρίδας του. Μπορεί να πήγαιναν μέχρι το Παρίσι και, μα τον Θεό, θα ξανάβλεπε με χαρά τη μεγάλη πρωτεύουσα. Σίγουρα, όμως, ένας κύριος τόσο προσεκτικός στις κινήσεις του, θα σταματούσε εκεί... Ναι, βέβαια, αλλά όλα αυτά δεν έκαναν λιγότερο αληθινό το γεγονός ότι αναχωρούσε για ταξίδι αυτός ο κύριος, που μέχρι τότε ήταν αληθινός σπιτόγατος!

Στις 8 ακριβώς, ο Πασπαρτού είχε ετοιμάσει έναν ταπεινό σάκο που περιείχε την γκαρνταρόμπα του κυρίου του και δυο δικές του αλλαξιές· ύστερα, ακόμα αναστατωμένος, βγήκε από το δωμάτιο, έκλεισε προσεκτικά την πόρτα και πήγε να βρει τον κύριο Φογκ.

Ο κύριος Φογκ ήταν ήδη έτοιμος. Κάτω από τη μασχάλη του, ο Πασπαρτού διέκρινε τον Γενικό Οδηγό Σιδηροδρομικών και Ακτοπλοϊκών Δρομολογίων, απ' όπου, φυσικά, θα έπαιρνε όλες τις πληροφορίες για το ταξίδι τους.

Πήρε από τα χέρια του Πασπαρτού το σάκο, τον άνοιξε και στρίμωξε μέσα ένα χοντρό μάτσο από κείνα τα ωραία χαρτονομίσματα που περνούν σε όλες τις χώρες.

- Δεν ξέχασες τίποτα; ρώτησε.
- Τίποτα, κύριε.
- Το αδιάβροχό μου και την κουβέρτα μου;
- Εδώ είναι.
- Ωραία! Πάρε το σάκο!

Ο κύριος Φογκ έδωσε το σάκο στον Πασπαρτού.

- Και να τον προσέχεις. Έχει μέσα 20.000 λίρες.

Λίγο έλειψε να πέσει ο σάκος από τα χέρια του Πασπαρτού, θαρρείς και οι 20.000 λίρες ήταν χρυσές.

Κύριος και υπηρέτης κατέβηκαν, διπλοκλείδωσαν την εξώπορτα και κίνησαν για την άλλη άκρη της οδού Σάβιλ, όπου ανέβηκαν σε μια άμαξα και κατευθύνθηκαν γρήγορα για τον σταθμό Τσάρινγκ Κρος, όπου κατέληγε μια από τις διακλαδώσεις των Νοτιοανατολικών Σιδηροδρόμων.

Στις 8.20, η άμαξα σταμάτησε στην είσοδο του σταθμού. Ο Πασπαρτού πήδηξε κάτω και ο κύριός του τον ακολουθούσε, αφού πλήρωσε τον αμαξά.

Εκείνη τη στιγμή, μια φτωχή ζητιάνα πλησίασε τον κύριο Φογκ και του ζήτησε ελεημοσύνη κρατούσε ένα παιδάκι από το χέρι, περπατούσε ξυπόλυτη στη λάσπη και στο κεφάλι φορούσε ένα μαδημένο καπέλο απ' όπου κρεμόταν ένα αξιοδρήνητο φτερό, κι ένα ξεφτισμένο σάλι. Ο κύριος Φογκ έβγαλε από την τσέπη του τις 20 γκινέες που είχε κερδίσει στο ούιστ και τις έδωσε στη γυναίκα:

— Ορίστε, καλή μου κυρία, είπε. Χάρηκα πολύ που σε συνάντησα.

Και προσπέρασε.

Ο Πασπαρτού ένωσε τα μάτια του να βουρκώνουν. Ο κύριός του είχε ανέβει ένα τεράστιο σκαλί στην εκτίμηση και στην καρδιά του.

Ο κύριος Φογκ και ο υπηρέτης του μπήκαν αμέσως στη μεγάλη αίθουσα του σταθμού. Εκεί, ο Φιλέας Φογκ ζήτησε από τον Πασπαρτού να βγάλει δύο εισιτήρια πρώτης θέσης για το Παρίσι. Έπειτα, καθώς έκανε μεταβολή, διέκρινε τους πέντε συντρόφους του από τη Μεταρρυθμιστική Λέσχη.

— Φεύγω, κύριοι, είπε. Οι βίζες που θα μπουν στο διαβατήριό μου, θα σας επιτρέψουν να ελέγξετε το δρομολόγιό μου.

— Ω, κύριε Φογκ, απάντησε ευγενικά ο Γκοτιέ Ραλφ. Δεν χρειάζεται! Έχουμε το λόγο της τιμής ενός κυρίου!

— Καλύτερα να ελέγξετε το διαβατήριό! είπε ο Φογκ.

— Θυμάστε ότι πρέπει να επιστρέψετε... παρατήρησε ο Άντριου Στιούαρτ.

— Σε 80 ημέρες! απάντησε ο κύριος Φογκ. Το Σάββατο, 21 Δεκεμβρίου 1872, στις 8.45 το βράδυ! Χαίρετε, κύριοι!

Στις 8.40, ο Φιλέας Φογκ κι ο υπηρέτης του κάθισαν στο ίδιο βαγόνι. Στις 8.45 ακούστηκε ένα σφύριγμα και το τρένο ξεκίνησε.

Η νύχτα ήταν σκοτεινή. Έπεφτε ψιλή βροχή. Ο Φιλέας Φογκ, χωμένος στη γωνιά του, δεν μιλούσε. Ο Πασπαρτού, ακόμα σαστισμένος, έσφιγγε μηχανικά πάνω του το σάκο με τις λίρες.

Το τρένο δεν είχε περάσει καλά καλά το Σάιντενχαμ, όταν ο Πασπαρτού έβγαλε μια φωνή απελπισίας.

— Τι συμβαίνει; ρώτησε ο κύριος Φογκ.

— Αχ, τι έπαθα, κύριε... πάνω στη διασύνη μου... στην ταραχή μου... ξέχασα...

— Ποιο πράγμα;

— Να κλείσω το μπεκ του γκαζιού στο δωμάτιό μου!

— Ε, λοιπόν, νεαρέ μου, απάντησε ψυχρά ο κύριος Φογκ, ότι κάψει θα το κρατήσω από το μιστό σου!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Όπου μια καινούρια αξία εμφανίζεται
στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου

Εγκαταλείποντας το Λονδίνο, ο Φιλέας Φογκ ήταν βέβαιος πως η αναχώρησή του θα προκαλούσε μεγάλο θόρυβο. Το νέο για το στοίχημα απλώθηκε πρώτα στη Μεταρρυθμιστική Λέσχη και δημιούργησε αληθινό σάλο μεταξύ των μελών του αξιότιμου κύκλου. Στη συνέχεια, ο σάλος πέρασε στις εφημερίδες μέσω των ανταποκριτών, κι από τις εφημερίδες στο κοινό του Λονδίνου και όλου του Ηνωμένου Βασιλείου.

Το θέμα του «γύρου του κόσμου» σχολιάστηκε, συζητήθηκε και αναλύθηκε με πάθος. Άλλοι τάχθηκαν με το μέρος του Φιλέα Φογκ, άλλοι –που αποτέλεσαν σύντομα μια αξιόλογη πλειοψηφία– εξέφραζαν τις αμφιβολίες τους. Ένας γύρος του κόσμου, κόντρα στις συμπτώσεις και τη γραφειοκρατία, σε ελάχιστο χρονικό διάστημα, με τα συγκοινωνιακά μέσα της εποχής, δεν ήταν μόνο αδύνατος, αλλά και ανήκουστος!

Οι Τάμς, η Στάνταρντ, η Ίβινγκ Σταρ, η Μόρνινγκ Κρόνικλ και άλλες είκοσι εφημερίδες μεγάλης κυκλοφορίας, τάχθηκαν κατά του κυρίου Φογκ. Μόνο η Ντέιλι Τέλεγκραφ τον υποστήριξε κατά κάποιον τρόπο. Ο Φιλέας Φογκ θεωρήθηκε γενικά παλαβός, τρελός, και οι σύντροφοί του της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης κατηγορήθηκαν που δέχτηκαν αυτό το στοίχημα, το οποίο μαρτυρούσε εξασθένιση των διανοητικών ικανοτήτων εκείνου που το είχε προτείνει.

Άρθρα εξαιρετικά παθιασμένα, και άλλα αρκετά λογικά, εμφανίστηκαν πάνω στο θέμα. Είναι γνωστό το ενδιαφέρον των Αγγλων για οτιδήποτε αφορά τη γεωγραφία. Έτσι, δεν έμεινε ούτε ένας αναγνώστης, σε οποιαδήποτε κοινωνική τάξη κι αν ανήκε, που να μην καταβρόχθιζε τις στήλες που γράφονταν για την περίπτωση του Φιλέα Φογκ.

Τις πρώτες ημέρες, μερικά τολμηρά πνεύματα –γυναίκες κυρίως– πήραν το μέρος του, ιδίως όταν τα *Εικονογραφημένα Νέα του Λονδίνου* δημοσίευσαν το πορτρέτο του, φτιαγμένο με βάση μια φωτογραφία του που ξέδαψαν από το μητρώο της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης. Μερικοί κύριοι τόλμησαν μάλιστα να πουν: «Χε, χε! Και γιατί όχι, στο κάτω κάτω; Έχουμε δει ακόμα πιο περίεργα πράγματα!» Αυτοί, βεβαίως, ήταν κυρίως οι αναγνώστες της *Ντέιλι Τέλεγραφ*. Γρήγορα, όμως, ο ενθουσιασμός κι αυτής της εφημερίδας άρχισε να ξεφουσκώνει.

Τελικά, στις 7 Οκτωβρίου, στο Δελτίο της *Βασιλικής Γεωγραφικής Εταιρείας* δημοσιεύτηκε ένα εκτενές άρθρο, που εξέτασε το θέμα απ' όλες τις οπτικές γωνίες και απέδειξε καθαρά την παραφροσύνη του εγχειρήματος. Σύμφωνα μ' αυτό το άρθρο, όλα τα εμπόδια, ανθρώπινα και φυσικά, ήταν εναντίον του ταξιδιώτη. Για να πετύχει το σχέδιο, θα έπρεπε να δεχτούμε μια θαυματουργή σύμπτωση ωρών αναχωρήσεων και αφίξεων, μια σύμπτωση που δεν μπορούσε να υπάρχει. Εντάξει, στην Ευρώπη, όπου οι διαδρομές είναι σχετικά μικρές, μπορούμε να υπολογίζουμε στην άφιξη των τρένων σε συγκεκριμένη ώρα' όταν όμως θέλουμε τρεις ημέρες για να διασχίσουμε τις Ινδίες, και επτά ημέρες για τις Ηνωμένες Πολιτείες, μπορούμε να στηρίζουμε την επιτυχία ενός τέτοιου ταξιδιού, στην ακρίβεια των σιδηροδρόμων; Και οι βλάβες των μηχανών, οι εκτροχιασμοί, τα κακά συναπαντήματα, ο άσχημος καιρός, τα χιόνια, όλα δεν ήταν εναντίον του Φιλέα Φογκ; Στο καράβι, χειμώνα καιρό, δεν θα βρισκόταν στο έλεος της ομίχλης ή μιας καταιγίδας; Μήπως είναι τόσο σπάνιο

φαινόμενο να αργούν δύο ή και τρεις ημέρες τα πιο γοργοτάξιδα πλοία των υπερατλαντικών γραμμών;

Αρκούσε επομένως μία αργοπορία –μία μόνο– για να σπάσει ανεπανόρθωτα η αλυσίδα των ανταποκρίσεων. Αν ο Φιλέας Φογκ έχανε έστω και για λίγες ώρες την αναχώρηση ενός καραβιού, θα ήταν αναγκασμένος να περιμένει το επόμενο, και αναπόφευκτα, το ταξίδι του θα καθυστέρουσε. Το άρθρο έκανε πάταγο. Όλες σχεδόν οι εφημερίδες το αναδημοσίευσαν και οι μετοχές του Φιλέα Φογκ έπεσαν σημαντικά.

Τις πρώτες κιόλας ημέρες μετά την αναχώρηση του κυρίου Φογκ, ολόκληρες επιχειρήσεις στήθηκαν γύρω από την έκβαση του εγχειρήματός του. Ξέρουμε πόσο λατρεύουν οι Άγγλοι τα στοιχήματα – λες και το 'χουν στο 'αίμα τους να στοιχηματίζουν. Έτσι, εκτός από τα μέλη της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης που έβαλαν αξιόλογα στοιχήματα υπέρ ή κατά του Φιλέα Φογκ, κινητοποιήθηκε και το ευρύ κοινό. Ο Φιλέας Φογκ καταχωρίστηκε στα βιβλία των στοιχημάτων, όμοια με άλογο στις ιπποδρομίες. Κυκλοφόρησαν μάλιστα και μετοχές «Φιλέας Φογκ», που η τιμή τους άλλοτε ανέβαινε και άλλοτε κατέβαινε, και στήθηκαν πολύ μεγάλες δουλειές.

Ωστόσο, πέντε ημέρες μετά την αναχώρησή του, όταν δημοσιεύτηκε το άρθρο του Δελτίου της Γεωγραφικής Εταιρείας, η ζήτηση άρχισε να μειώνεται – και η μετοχή «Φιλέας Φογκ» έπεσε. Την πούλαγαν αρχικά σε πακέτα των πέντε μετοχών, και ύστερα των δέκα' στο τέλος, τα πακέτα έφτασαν να περιέχουν είκοσι, πενήντα ή εκατό μετοχές.

Ένας μόνο οπαδός τού έμεινε, ένας γερο-παράλυτος, ο λόρδος Αλμπερμέιλ. Αυτός ο αξιότιμος κύριος, καρφωμένος στην πολυθρόνα του, θα έδινε την περιουσία του για να μπορέσει να κάνει τον γύρο του κόσμου, ακόμα και σε 10 χρόνια! Και στοιχημάτισε υπέρ του Φιλέα Φογκ 5.000 λίρες. Κι αν κάποιος αναλάμβανε να του υποδείξει ότι το σχέδιο του κυρίου Φογκ δεν ήταν μόνο ανόητο αλλά και ανώφελο, περιο-

ριζόταν να απαντήσει: «Αν είναι κάτι που γίνεται, θα 'ναι καλό να το πετύχει πρώτος ένας Άγγλος!»

Τα πράγματα, λοιπόν, βρίσκονταν σ' αυτό το σημείο: οι υποστηρικτές του Φιλέα Φογκ λιγότευαν ολοένα' όλοι, και μάλλον δικαίως, τάσσονταν εναντίον του· δεν τον στοιχημάτιζαν πια παρά στα 150, στα 200 προς ένα, όταν, επτά ημέρες μετά την αναχώρησή του, ένα εντελώς απροσδόκητο γεγονός συνετέλεσε ώστε να μη στοιχηματίζει πια κανένας στ' όνομά του, μήτε μία πένα. Πράγματι, εκείνη την ημέρα, στις 9 το βράδυ, ο διευθυντής της μητροπολιτικής αστυνομίας έλαβε το παρακάτω τηλεγράφημα:

Από Σουέζ προς Λονδίνο

Προς κ. Ρόουαν, διευθυντήν Αστυνομίας, Σκότλαντ Γιαρντ.

Βρίσκομαι επί τα ίχνη του κλέπτου Τραπέζης, Φιλέα Φογκ. Στείλατε τάχιστα ένταλμα συλλήψεως εις Βομβάην.

Ντετέκτιβ Φιξ

Οι συνέπειες αυτού του τηλεγραφήματος ήταν άμεσες. Ο αξιότιμος κύριος εξαφανίστηκε, παραχωρώντας τη θέση του στον κλέφτη των χαρτονομισμάτων. Η φωτογραφία του, στο μητρώο της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης, εξετάστηκε εξονυχιστικά, αποκαλύπτοντας όλα τα χαρακτηριστικά της περιγραφής του κλέφτη, που είχε προκύψει από την ανάκριση. Όλοι θυμήθηκαν ξαφνικά τη μυστηριώδη ζωή του Φιλέα Φογκ, την απομόνωσή του, την αιφνίδια αναχώρησή του· προφανώς, με το πρόσχημα ενός ταξιδιού γύρω από τη γη, προτείνοντας ένα εντελώς παράλογο στοίχημα, ο άνθρωπος αυτός αποσκοπούσε απλώς να παραπλανήσει τους ντετέκτιβς της αγγλικής αστυνομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Όπου ο ντετέκτιβ Φιξ δείχνει απολύτως
δικαιολογημένη ανυπομονησία

Ας δούμε, τώρα, κάτω ποιες συνθήκες ταχυδρομήθηκε το τηλεγράφημα που αφορούσε τον κύριο Φιλέα Φογκ.

Την Τετάρτη, 9 Οκτωβρίου, στις 11 π.μ., αναμενόταν στο Σουέζ το ποντοπόρο *Μογγολία*, της Εταιρείας Χερσονήσου και Ανατολής, ένα ελικοφόρο ατμόπλοιο χωρητικότητας 2.800 τόνων και με ιπποδύναμη 500 ίππων. Το *Μογγολία* ταξίδευε τακτικά από το Μπρίντεζι στη Βομβάη μέσω της διώρυγας του Σουέζ. Ήταν ένα από τα γρηγορότερα καράβια της Εταιρείας και πάντα ξεπερνούσε τις συνήθεις ταχύτητες, είτε των 10 μιλίων την ώρα από Μπρίντεζι μέχρι Σουέζ, είτε των 9,53 μιλίων την ώρα από Σουέζ μέχρι Βομβάη.

Περιμένοντας την άφιξη του *Μογγολία*, δυο άντρες βηματίζουν στην προκυμαία, ανάμεσα στο πλήθος των ντόπιων και των ξένων που κατακλύζουν αυτή την πόλη, στην οποία το μεγάλο έργο του κυρίου Ντε Λεσέψ εξασφαλίζει αξιόλογο μέλλον.

Ο ένας απ' αυτούς τους δυο άντρες ήταν ο πρόξενος του Ηνωμένου Βασιλείου, εγκατεστημένος στο Σουέζ, ο οποίος—σε πείσμα των δυσάρεστων προγνωστικών της βρετανικής κυβέρνησης και των σκοτεινών προφητειών του μηχανικού Στίβενσον— παρακολουθούσε κάθε μέρα αγγλικά καράβια να διαπλέουν το κανάλι, περιορίζοντας έτσι στο μισό το πα-

λιόδρομολόγιο από την Αγγλία μέχρι τις Ινδίες, μέσω του ακρωτηρίου της Καλής Ελπίδας.

Ο άλλος ήταν ένας κοντός, νευρώδης, αδύνατος άνθρωπος με αρκετά έξυπνο πρόσωπο, που είχε το συνήθειο να σμίγει συνεχώς τα φρύδια του. Ανάμεσα στις μακριές βλεφαρίδες του έλαμπε ένα βλέμμα εξαιρετικά ζωηρό, κι εκείνη τη στιγμή έδειχνε σημάδια ανυπομονησίας, καθώς πηγαινοερχόταν χωρίς να μπορεί να καθίσει σε μια μεριά.

Ο άνθρωπος αυτός λεγόταν Φιξ και ήταν ένας από τους ντετέκτιβς που είχε στείλει η αγγλική αστυνομία στα διάφορα λιμάνια, μετά την κλοπή στην Τράπεζα της Αγγλίας. Αυτός ο Φιξ έπρεπε να ελέγχει με τη μεγαλύτερη δυνατή προσοχή όσους ταξιδιώτες έπαιρναν το δρόμο για το Σουέζ, κι αν κάποιος απ' αυτούς τού φαινόταν ύποπτος, να τον «παρακολουθεί» περιμένοντας ένταλμα συλλήψεως.

Εδώ και δυο ημέρες, ο Φιξ είχε λάβει από τον διευθυντή της μητροπολιτικής αστυνομίας περιγραφή του πιθανού δράστη της κλοπής – εκείνου του ευγενικού και καλοβαλμένου ατόμου, που είχαν δει πολλοί πελάτες στην αίθουσα πληρωμών της Τράπεζας.

Ο ντετέκτιβ, λοιπόν, ελπίζοντας να εισπράξει και τη σημαντική αμοιβή που είχαν υποσχεθεί σε όποιον κατόρθωνε να συλλάβει τον κλέφτη, περίμενε με ευνότητη ανυπομονησία την άφιξη του *Μογγολία*.

— Λέτε, κύριε πρόξενε, ρώτησε για δέκατη φορά, πως δεν πρόκειται ν' αργήσει το πλοίο;

— Όχι, κύριε Φιξ, απάντησε ο πρόξενος. Πέρασε χτες στα ανοιχτά του Πορτ Σάιντ, και για τέτοιο γρήγορο καράβι τα 160 χιλιόμετρα του καναλιού δεν είναι τίποτα. Σας ξαναλέω ότι το *Μογγολία* κερδίζει πάντα το βραβείο των 25 λιρών που δίνει η κυβέρνηση για κάθε άφιξη κατά 24 ώρες νωρίτερα της προκαθορισμένης.

— Κι έρχεται κατευθείαν από το Μπρίντεζι; ρώτησε ο Φιξ.

— Ναι, από το Μπρίντεζι, απ' όπου παρέλαβε το ταχυδρομείο για τις Ινδίες. Ξεκίνησε στις 5 μ.μ. του Σαββάτου. Υπομονή, λοιπόν, δεν θ' αργήσει. Αλλά, ειλικρινά, δεν ξέρω πώς θα μπορέσετε να αναγνωρίσετε τον άνθρωπό σας, αν βρίσκεται πάνω στο *Μογγολία*.

— Κύριε πρόξενε, απάντησε ο Φιξ, αυτούς τους ανθρώπους μάλλον τους μυρίζεσαι παρά τους αναγνωρίζεις. Πρέπει να έχει κανείς όσφρηση, κι η όσφρηση είναι μια ειδική αίσθηση, που την βοηθούν η ακοή, η όραση και η γεύση. Έχω συλλάβει μπόλικους τέτοιους κυρίους στη ζωή μου, κι αν ο κλέφτης μου βρίσκεται στο πλοίο, σας λέω πως δεν πρόκειται να μου ξεφύγει.

— Το εύχομαι, κύριε Φιξ, γιατί ήταν πολύ σοβαρή κλοπή.

— Τεράστια! συμφώνησε ενθουσιασμένος ο ντετέκτιβ. Πενήντα πέντε χιλιάδες λίρες! Δεν μας τυχαίνουν συχνά τέτοια κελεπούρια. Οι κλέφτες γίνονται σιγά σιγά ψιλικατζήδες. Τώρα καταλήγουν στην κρεμάλα για μια χούφτα σελίνια!

— Κύριε Φιξ, απάντησε ο πρόξενος, μ' αρέσει που σας ακούω να μιλάτε έτσι, κι εύχομαι από καρδιάς να πετύχετε· σας επαναλαμβάνω, όμως, κάτω απ' αυτές τις συνθήκες φοβάμαι ότι θα δυσκολευτείτε. Ξέρετε καλά πως αυτή η περιγραφή που σας έστειλαν, θα μπορούσε να ταιριάζει με κάθε έντιμο άνθρωπο.

— Κύριε πρόξενε, απάντησε με στόμφο ο ντετέκτιβ, οι μεγάλοι λωποδύτες μοιάζουν πάντα με έντιμους ανθρώπους. Καταλαβαίνετε πως όσοι έχουν φυσιογνωμία απατεώνα, δεν μπορεί παρά να μείνουν έντιμοι, γιατί διαφορετικά θα συλληφθούν. Αυτούς με τις τίμιες φυσιογνωμίες πρέπει κυρίως να φοβόμαστε. Δύσκολη δουλειά, συμφωνώ, δουλειά που δεν είναι πια επάγγελμα, αλλά τέχνη.

Φαινόταν ολοκάθαρα πως αυτός ο κύριος Φιξ είχε μεγάλη ιδέα για τον εαυτό του. Στο μεταξύ, η προκυμαία ζωή-

ρευε σιγά σιγά. Είχαν κιόλας αρχίσει να μαζεύονται γύρω τους ναύτες απ' όλες τις χώρες, έμποροι, ναυτικοί πράκτορες, αχθοφόροι, φελάχοι. Προφανώς, σε λίγο θα έφτανε το υπερωκεάνιο.

Ο καιρός έμοιαζε αρκετά καλός, ο αέρας όμως ήταν μάλλον ψυχρός. Μερικοί μιναρέδες διαγράφονταν πάνω από την πόλη, κάτω από τις χλωμές ηλιαχτίδες. Κατά το νοτιά, εκτεινόταν ένας μόλος που το μήκος του έφτανε τις δυο χιλιάδες γιάρδες. Στην επιφάνεια της Ερυθράς Θάλασσας αρμένιζαν ψαρόβαρκες και καϊκια, που πολλά έμοιαζαν με αρχαίες γαλέρες.

Κυκλοφορώντας ανάμεσα σ' όλον αυτό τον κόσμο, ο Φιξ περιεργαζόταν στα πεταχτά τους περαστικούς, καταπώς του υπαγόρευε η επαγγελματική συνήθεια.

Η ώρα είχε πάει πια δέκα και μισή.

— Μα πότε θα 'ρθει επιτέλους αυτό το καράβι! φώναξε ο Φιξ όταν άκουσε το ρολόι του λιμανιού να χτυπά.

— Δεν θα 'ναι μακριά, απάντησε ο πρόξενος.

— Πόση ώρα θα μείνει στο Σουέζ; ρώτησε ο Φιξ.

— Τέσσερις ώρες, όσο του χρειάζεται για να φορτώσει κάρβουνο. Από το Σουέζ μέχρι το Άντεν, την άκρη της Ερυθράς Θάλασσας, είναι 1.310 μίλια και πρέπει να προμηθευτεί καύσιμα.

— Κι από το Σουέζ θα πιάσει κατευθείαν Βομβάη; ρώτησε ξανά ο Φιξ.

— Κατευθείαν, χωρίς καμιά διακοπή.

— Τότε, λοιπόν, είπε ο Φιξ, αν ο κλέφτης πήρε αυτόν το δρόμο κι αυτό το καράβι, θα σχεδιάζει να βγει στο Σουέζ και να φτάσει με άλλο τρόπο στις ολλανδικές ή τις γαλλικές αποικίες της Ασίας. Δίχως άλλο, ξέρει καλά πως δεν θα είναι ασφαλής στην Ινδία, που είναι αγγλική κτήση.

— Εκτός αν είναι παμπόνηρος, απάντησε ο πρόξενος. Το ξέρετε κι εσείς πως οι Άγγλοι εγκληματίες κρύβονται καλύτερα στο Λονδίνο παρά στο εξωτερικό.

Με τη φράση αυτή, που έβαλε σε βαθιές σκέψεις τον ντε-τέκτιβ, ο πρόξενος επέστρεψε στο γραφείο του. Ο Φιξ έμεινε μόνος, με τη νευρική ανυπομονησία του, με το αρκετά περιέργο προαίσθημα πως ο κλέφτης του θα βρισκόταν πάνω στο *Μογγολία* – αλήθεια, αν αυτός ο απατεώνας είχε φύγει από την Αγγλία με την πρόθεση να φτάσει στον Νέο Κόσμο, θα πρέπει να είχε προτιμήσει το δρόμο των Ινδιών, μια που η διαδρομή αυτή εποπτεύεται δυσκολότερα από εκείνη του Ατλαντικού.

Ο Φιξ δεν έμεινε για πολύ παραδομένος στις σκέψεις του. Ζωηρά σφυρίγματα ανάγγειλαν την άφιξη του καραβιού. Μπουλούκι σωστό οι χαμάληδες και οι φελάχοι όρμησαν κατά την προκυμαία, με μια βιασύνη και μια φασαρία που δεν προμήνυαν τίποτα ευχάριστο για τη σωματική ακεραιότητα και για τα ρούχα των επιβατών. Μια δωδεκάδα βάρκες ξεκίνησαν από την ακτή και πήγαν να προϋπαντήσουν το *Μογγολία*.

Σε λίγο, το γιγάντιο σκαρί του καραβιού πέρασε ανάμεσα στις όχθες της δώρυγας, και η ώρα σήμαινε έντεκα όταν έδεσε τελικά στην προβλήτα.

Στο κατάστρωμά του συνωστίζονταν ασυνήθιστα πολλοί επιβάτες. Μερικοί έμειναν εκεί να θαυμάσουν το γραφικό πανόραμα της πόλης, αλλά οι περισσότεροι επιβιβάστηκαν στις βάρκες που μόλις είχαν πλευρίσει το *Μογγολία*.

Ο Φιξ παρατηρούσε προσεκτικά όλους όσοι έβγαιναν στη στεριά. Ένας απ' αυτούς τον πλησίασε κάποια στιγμή, αφού πρώτα απώδησε τους φελάχους που στριμώχνονταν γύρω του για να του προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, και τον ρώτησε πολύ ευγενικά αν θα μπορούσε να του δείξει το γραφείο του Άγγλου προξένου. Ταυτοχρόνως, ο ταξιδιώτης τού έδειξε ένα διαβατήριο, πάνω στο οποίο ήθελε πάση θυσία να μπει η βρετανική θεώρηση.

Ο Φιξ πήρε ενστικτωδώς το διαβατήριο και με μια γρήγορη ματιά διάβασε τα στοιχεία του. Παραλίγο να του ξεφύγει

μια κραυγή και το χαρτί άρχισε να τρέμει στο χέρι του. Η περιγραφή στο διαβατήριο, ήταν ακριβώς ίδια με εκείνη που του είχε στείλει ο διευθυντής της μητροπολιτικής αστυνομίας.

— Δικό σας είναι το διαβατήριο; ρώτησε τον ταξιδιώτη.

— Όχι, απάντησε εκείνος, του κυρίου μου.

— Και πού είναι ο κύριός σας;

— Έμεινε στο καράβι.

— Μα πρέπει να παρουσιαστεί αυτοπροσώπως στο προξενείο, για να επιβεβαιωθεί η ταυτότητά του, είπε ο ντετέκτιβ.

— Ω! Είναι αναγκαίο;

— Αναγκαιότατο.

— Και πού είναι αυτό το γραφείο;

— Εκεί, στη γωνία της πλατείας, απάντησε ο επιθεωρητής, δείχνοντας ένα κτίριο που απείχε γύρω στα διακόσια βήματα.

— Τότε πάω να φέρω τον κύριό μου, αν και δεν θα του αρέσει καθόλου που θα τον ενοχλήσω!

Με τα λόγια αυτά, ο ταξιδιώτης χαιρέτησε τον Φιξ και γύρισε στο ατμόπλοιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Όπου αποδεικνύεται για μια ακόμη φορά
πόσο ανώφελα είναι για την αστυνομία τα διαβατήρια

Ο ντετέκτιβ διέσχισε την αποβάθρα και πήρε το δρόμο για το γραφείο του προξένου, ο οποίος, όταν έμαθε πως τον ζητούσε επειγόντως ο αστυνομικός, τον δέχτηκε αμέσως.

— Κύριε πρόξενε, είπε ο Φιξ χωρίς άλλο πρόλογο, έχω σοβαρούς λόγους να πιστεύω ότι ο άνθρωπός μας ταξιδεύει με το *Μογγολία*.

Και διηγήθηκε τη συνάντησή του μ' εκείνο τον περίεργο υπηρέτη που ήθελε να θεωρήσει το διαβατήριο.

— Ωραία, κύριε Φιξ, αποκρίθηκε ο πρόξενος. Δεν θα ήταν άσχημο να δω το πρόσωπο αυτού του απατεώνα. Πιθανόν, όμως, να μην παρουσιαστεί στο γραφείο μου, αν είναι αυτός που υποθέτετε. Οι κλέφτες προσπαθούν να περνούν απαρατήρητοι, κι εξάλλου η θεωρήση των διαβατηρίων δεν είναι πια υποχρεωτική.

— Κύριε πρόξενε, είπε ο ντετέκτιβ, εγώ πιστεύω πως αν είναι τόσο έξυπνος όσο νομίζουμε, θα έρδει.

— Για να θεωρήσει το διαβατήριό του;

— Ακριβώς. Τα διαβατήρια δεν χρησιμεύουν παρά μόνο για να ταλαιπωρούν τους έντιμους ανθρώπους και να διευκολύνουν τη φυγή των απατεώνων. Σας βεβαιώ πως αυτός εδώ θ' ακολουθήσει τον κανόνα: ελπίζω, όμως, να μην του δώσετε βίζα...

— Γιατί να μην του δώσω; απόρησε ο πρόξενος. Αν το διαβατήριό του είναι εντάξει, δεν έχω το δικαίωμα να αρνηθώ τη θεώρηση.

— Μα, κύριε πρόξενε, αυτός ο άνθρωπος πρέπει να μείνει εδώ, μέχρι να έρθει το ένταλμα συλλήψεως από το Λονδίνο!

— Άσα, κύριε Φιξ, αυτό είναι δικό σας θέμα! απάντησε ο πρόξενος. Εγώ δεν μπορώ...

Δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει τη φράση του. Την ίδια στιγμή χτύπησε η πόρτα του γραφείου του και ο κλητήρας οδήγησε μέσα δυο αγνώστους, από τους οποίους ο ένας ήταν ο υπηρέτης που είχε συνομιλήσει με τον ντετέκτιβ.

Ήταν, πραγματικά, κύριος και υπηρέτης. Ο κύριος έτεινε το διαβατήριό του και παρακάλεσε τον πρόξενο να ευαρεστηθεί να το θεωρήσει.

Ο πρόξενος πήρε το διαβατήριο και το περιεργάστηκε προσεκτικά, ενώ σε μια γωνιά του γραφείου ο Φιξ παρατηρούσε, ή μάλλον έτρωγε με τα μάτια τον ξένο. Τελικά, ο πρόξενος σήκωσε το κεφάλι και κοίταξε τον άγνωστο:

— Είσαστε ο Φιλέας Φογκ, εξοχότατε;

— Μάλιστα, κύριε, απάντησε ο τζέντλεμαν.

— Κι αυτός ο άνθρωπος είναι ο υπηρέτης σας;

— Μάλιστα. Είναι Γάλλος και λέγεται Πασπαρτού.

— Κι ερχόσαστε από το Λονδίνο;

— Μάλιστα.

— Και ο προορισμός σας;

— Η Βομβάη.

— Πολύ ωραία, κύριε. Ξέρετε πως αυτή η διατύπωση δεν είναι πια απαραίτητη, και ότι δεν σας χρειάζεται το διαβατήριο;

— Το ξέρω, κύριε, απάντησε ο Φιλέας Φογκ, αλλά μου χρειάζεται η θεώρησή σας για ν' αποδείξω ότι πέρασα από το Σουέζ.

— Πολύ καλά, κύριε.

Ο πρόξενος υπέγραψε, έγραψε ημερομηνία στο διαβατήριό και το σφράγισε. Ο κύριος Φογκ πλήρωσε τα έξοδα για τη βίζα, χαιρέτησε ψυχρά και βγήκε από το γραφείο, ακολουθούμενος από τον υπηρέτη του.

— Λοιπόν; ρώτησε ο ντετέκτιβ.

— Λοιπόν, απάντησε ο πρόξενος, εμένα μου φάνηκε απολύτως έντιμος άνθρωπος!

— Μπορεί, απάντησε ο Φιξ, αλλά δεν είναι έτσι. Δεν βρίσκετε, κύριε πρόξενε, πως αυτός ο φλεγματικός κύριος μοιάζει σε κάθε λεπτομέρεια με τον κλέφτη, του οποίου έχω την περιγραφή;

— Συμφωνώ, αλλά ξέρετε πως αυτές οι περιγραφές...

— Θα τα ξεκαθαρίσω τα πράγματα, μην ανησυχείτε, απάντησε ο Φιξ. Αυτός ο υπηρέτης μου φαίνεται λιγότερο μυστηριώδης από τον κύριό του. Άλλωστε, είναι Γάλλος, και οι Γάλλοι φημίζονται για την πολυλογία τους. Χαίρετε, κύριε πρόξενε!

Ο ντετέκτιβ χαιρέτησε, βγήκε και βάλθηκε να ψάχνει για τον Πασπαρτού.

Στο μεταξύ, βγαίνοντας από το προξενείο, ο κύριος Φογκ είχε πάρει το δρόμο για την αποβάθρα. Μόλις έφτασαν εκεί, έδωσε μερικές παραγγελίες στον υπηρέτη του. Ύστερα επιβιβάστηκε σε μια βάρκα, επέστρεψε στο Μογγολία και κλείστηκε στην καμπίνα του. Πήρε το σημειωματάριό του και μελέτησε τις σημειώσεις του:

- Αναχώρηση από Λονδίνο, Τετάρτη, 2 Οκτωβρίου, 8.45 μ.μ.
- Άφιξη στο Παρίσι, Πέμπτη, 3 Οκτωβρίου, 7.20 π.μ.
- Αναχώρηση από Παρίσι, Πέμπτη, 3 Οκτωβρίου, 8.40 π.μ.
- Άφιξη στο Τορίνο μέσω Μον Σενί, Παρασκευή, 4 Οκτωβρίου, 6.35 π.μ.

- Αναχώρηση από Τορίνο, Παρασκευή, 4 Οκτωβρίου, 7.20 π.μ.
 - Αφιξη στο Μπρίντεζι, Σάββατο, 5 Οκτωβρίου, 4 μ.μ.
 - Επιβίβαση στο Μογγολία, Σάββατο, 5 Οκτωβρίου, 5 μ.μ.
 - Αφιξη στο Σουέζ, Τετάρτη, 9 Οκτωβρίου, 11 π.μ.
- Σύνολο ωρών: 158 ½, δηλ. 6½ ημέρες.

Ο κύριος Φογκ κατέγραψε αυτές τις ημερομηνίες σε έναν πίνακα δρομολογίων, που τον είχε χωρίσει σε στήλες, και έδειχνε, για το διάστημα μεταξύ 2 Οκτωβρίου και 21 Δεκεμβρίου, τον μήνα, την ημερομηνία, την ημέρα και τις προβλεπόμενες αφίξεις σε κάθε κύριο σημείο –Παρίσι, Μπρίντεζι, Σουέζ, Βομβάη, Καλκούτα, Σιγκαπούρη, Χονγκ Κονγκ, Γιοκοχάμα, Άγιο Φραγκίσκο, Νέα Υόρκη, Λίβερπουλ, Λονδίνο– αφού έτσι θα μπορούσε να υπολογίζει κέρδη και ζημιές, σε κάθε σημείο της διαδρομής.

Κατέγραψε λοιπόν εκείνη την ημέρα, Τετάρτη, 9 Οκτωβρίου, την άφιξή του στο Σουέζ που, αφού συνέπιπτε με την προβλεπόμενη, δεν ήταν ούτε κέρδος ούτε ζημιά.

Ύστερα ζήτησε να του σερβίρουν το δείπνο στην καμπίνα του. Όσο για να δει την πόλη, μήτε που το σκεφτόταν – ανήκε σ' εκείνη τη ράτσα των Εγγλέζων που επισκέπτονται τις διάφορες χώρες με τα μάτια του υπηρέτη τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Όπου ο Πασπαρτού φλυαρεί ίσως
λίγο παραπάνω απ' όσο χρειάζεται

Λίγη ώρα αργότερα ο Φιξ συνάντησε τον Πασπαρτού, ο οποίος χαζολογούσε στη αποβάθρα, μια και εκείνος δεν δευόρυσε τον εαυτό του υποχρεωμένο να μη δει τίποτα.

— Λοιπόν, φίλε μου, είτε ο Φιξ πλευρίζοντάς τον, το θεώρρησες το διαβατήριό σου;

— Α, εσείς είστε; απάντησε ο Γάλλος. Σας είμαι υποχρεωμένος. Ναι, ναι, όλα είναι εντάξει.

— Πρόλαβες να κάνεις καμιά βόλτα;

— Ναι, αλλά πάμε τόσο γρήγορα, που θαρρώ πως ταξιδεύω ακόμα και στον ύπνο μου. Είμαστε, αλήθεια, στο Σουέζ;

— Στο Σουέζ, ναι.

— Στην Αίγυπτο;

— Ακριβώς.

— Στην Αφρική;

— Στην Αφρική.

— Στην Αφρική! επανέλαβε ο Πασπαρτού. Δεν μπορώ να το πιστέψω! Φανταστείτε, κύριε, νόμιζα πως δεν θα έβγαينا ποτέ από το Παρίσι, κι όμως, αυτή την ξακουστή πρωτεύουσα την ξαναείδα μόνο μεταξύ 7.20 και 8.40 το πρωί, ανάμεσα στο σταθμό του Βορρά και στο σταθμό της Λυών, μέσα από τα τζάμια μιας άμαξας και με καταρακτώδη βροχή!

Αχ, πόσο το νοσταλγώ! Πόσο θα 'θελα να ξαναδώ το Περ Λασέζ και την πλατεία των Ηλυσίων!

— Μα καλά, διάζετε τόσο πολύ; ρώτησε ο ντετέκτιβ.

— Εγώ όχι, ο κύριός μου! Μια και το 'φερε η κουβέντα, όμως, πρέπει ν' αγοράσω κάλτσες και πουκάμισα. Φύγαμε χωρίς αποσκευές, μόνο μια τσάντα με τα απαραίτητα.

— Θα σε πάω εγώ σ' ένα μαγαζί, να βρεις ό,τι χρειάζεσαι.

— Ειλικρινά, κύριε, με υποχρεώνετε, απάντησε ο Πασπαρτού.

Πήραν μαζί το δρόμο. Ο Πασπαρτού μιλούσε συνεχώς.

— Πάνω απ' όλα, είπε, πρέπει να 'χω τα μάτια μου ανοιχτά, μη χάσω το καράβι!

— Μη φοβάσαι, προλαβαίνεις! τον καθησύχασε ο Φιξ. Ακόμα μεσημέρι είναι!

Ο Πασπαρτού έβγαλε το μεγάλο ρολόι του.

— Μεσημέρι, λέει! Σωπάτε, καλέ! Είναι ακριβώς 9.52!

— Πάει πίσω το ρολόι σου.

— Πίσω το δικό μου ρολόι; Είναι οικογενειακό κειμήλιο από τον προπάππο μου! Δεν χάνει ούτε πέντε λεπτά το χρόνο! Είναι αληθινό χρονόμετρο!

— Κατάλαβα! απάντησε ο Φιξ. Έχεις ακόμα ώρα Αγγλίας, δηλαδή δυο ώρες περίπου διαφορά από την ώρα του Σουέζ. Θα πρέπει να ρυθμίζεις το ρολόι σου ανάλογα με το μεσημβρινό της κάθε χώρας.

— Εγώ; Εγώ ν' αγγίζω το ρολόι μου; φώναξε ο Πασπαρτού. Ποτέ!

— Μα έτσι δεν θα συμφωνεί με τον ήλιο!

— Τόσο το χειρότερο για τον ήλιο! Το φταίξιμο θα 'ναι όλο δικό του!

Και με μια κίνηση γεμάτη μεγαλοπρέπεια, ο αγαθός νεαρός έβαλε ξανά το ρολόι στην τσέπη του.

Περπάτησαν για λίγο σιωπηλοί, ώσπου ο Φιξ αποφάσισε να μιλήσει ξανά:

- Δηλαδή, φύγατε ξαφνικά από το Λονδίνο;
- Και πολύ μάλιστα. Την περασμένη Τετάρτη, αντίθετα με τη συνήθειά του, ο κύριος Φογκ γύρισε από τη λέσχη του στις 8 το βράδυ. Τρία τέταρτα αργότερα, είχαμε κιόλας φύγει.
- Μα καλά, πού πάει ο κύριός σου;
- Ολόισια. Κάνουμε το γύρο του κόσμου!
- Το γύρο του κόσμου; αναφώνησε ο Φιξ.
- Ναι, σε 80 ημέρες! Στοίχημα, λέει — αλλά, μεταξύ μας, εγώ δεν το πολυπιστεύω, μου φαίνεται παράλογο. Κάτι άλλο συμβαίνει.
- Δηλαδή, είναι εκκεντρικός αυτός ο κύριος Φογκ;
- Έτσι θαρρώ.
- Και είναι πλούσιος;
- Φώς-φανάρι. Κουβαλάει μαζί του ένα τεράστιο πάκο, σε ολοκαίνουρια χαρτονομίσματα. Και δεν τα τσιγκουνεύεται τα λεφτά! Υποσχέθηκε ένα πλούσιο φιλοδώρημα στον μηχανικό του Μογγολία, αν φτάναμε νωρίτερα στη Βομβάη!
- Τον ξέρεις καιρό τον κύριό σου;
- Ποιος, εγώ; απάντησε ο Πασπαρτού. Την ημέρα που φύγαμε, μόλις που με είχε προσλάβει!

Εύκολα φαντάζεται κανείς την εντύπωση που θα πρέπει να προξένησαν αυτές οι απαντήσεις, στο ήδη αναστατωμένο μυαλό του ντετέκτιβ της αστυνομίας.

Αυτή η βιαστική αναχώρηση από το Λονδίνο λίγο μετά την κλοπή, το τεράστιο ποσόν που κουβαλούσε μαζί του ο Άγγλος, η βιασύνη του να φτάσει σε μακρινές χώρες, το πρόσχημα ενός απίθανου στοιχήματος, όλα' επιβεβαιώνουν — και έπρεπε να επιβεβαιώνουν — τις υποψίες του Φιξ. Συνεχίζοντας τις ερωτήσεις του, βεβαιώθηκε πως αυτός ο νεαρός δεν ήξερε καθόλου τον κύριό του, έμαθε πως ο κύριος Φογκ ζούσε απομονωμένος στο Λονδίνο, ότι τον θεωρούσαν πλούσιο χωρίς κανείς να γνωρίζει την προέλευση της περιουσίας του, κ.λπ. Μετά απ' όλα αυτά, ο Φιξ θεωρούσε βέβαιο πως

ο Φιλίας Φογκ δεν θα αποβιβαζόταν καθόλου στο Σουέζ κι ότι θα πήγαινε πράγματι στη Βομβάη.

— Είναι μακριά η Βομβάη; ρώτησε ο Πασπαρτού.

— Αρκετά, απάντησε ο ντετέκτιβ. Θέλετε ακόμη δώδεκα ημέρες ταξίδι.

— Και κατά πού πέφτει η Βομβάη;

— Στην Ινδία.

— Στην Ασία;

— Φυσικά!

— Να πάρ' η οργή! Ξέρετε... Έχω μια στενοχώρια... Το μπεκ!

— Ποιο μπέκ;

— Το μπεκ του γκαζιού που ξέχασα αναμμένο και μου καίει τα λεφτά! Λογάριασα πως δυο σελίνια επί 24 ώρες, είναι ακριβώς έξι πένες πάνω από το μεροκάματό μου. Καταλαβαίνετε πως λίγο παραπάνω να κρατήσει το ταξίδι...

Κατάλαβε ο Φιξ την ιστορία με το γκάζι; Μάλλον όχι. Έτσι κι αλλιώς, δεν άκουγε πια. Είχε ήδη καταστρώσει ένα σχέδιο κι είχε πάρει τις αποφάσεις του. Παρέα με τον Γάλλο, έφτασαν στην αγορά. Ο Φιξ άφησε τον συνοδό του να κάνει τα ψώνια του και αφού του υπενθύμισε να προσέχει μη χάσει την αναχώρηση του Μογγολία, επέστρεψε βιαστικά στο γραφείο του πρόξενου.

— Κύριε, είπε στον πρόξενο, δεν έχω πια καμιά αμφιβολία. Αυτός είναι ο άνθρωπός μου. Παριστάνει τον εκκεντρικό, και λέει τάχα πως θέλει να κάνει το γύρο του κόσμου σε 80 ημέρες.

— Μα τότε είναι πανέξυπνος! έκανε ο πρόξενος. Και λογαριάζει να επιστρέψει στο Λονδίνο, αφού πρώτα μπερδέψει τις αστυνομίες των δύο ηπείρων!

— Αυτό θα το δούμε! απάντησε ο Φιξ.

— Μήπως, όμως, κάνετε λάθος; ρώτησε για μια ακόμη φορά ο πρόξενος.

— Καθόλου.

— Τότε γιατί αυτός ο κλέφτης επέμενε να θεωρήσει το πέρασμά του από το Σουέζ;

— Γιατί...; Δεν ξέρω, κύριε πρόξενε, απάντησε ο ντετέκτιβ, αλλά ακούστε με!

Και με λίγα λόγια περιέγραψε τη συζήτησή του με τον υπηρέτη αυτού του Φογκ.

— Πράγματι, είπε ο πρόξενος, όλες οι συμπτώσεις είναι εναντίον του. Τι σκοπεύετε να κάνετε;

— Θα τηλεγραφήσω στο Λονδίνο και θα απαιτήσω να μου στείλουν ένταλμα συλλήψεως στη Βομβάη, θα επιβιβάσω στο Μογγολία, θα παρακολουθήσω τον κλέφτη μου μέχρι τις Ινδίες κι εκεί, στο αγγλικό έδαφος, θα τον συλλάβω ευγενικά με το ένταλμά μου στο χέρι και το χέρι μου στον ώμο του.

Τελειώνοντας αυτό τον ψυχρό λόγο του, ο ντετέκτιβ χαιρέτησε τον πρόξενο και πήγε στο τηλεγραφείο. Από εκεί έστειλε στον διευθυντή της μητροπολιτικής αστυνομίας το τηλεγράφημα που γνωρίζουμε.

Ένα τέταρτο αργότερα, με μια ελαφριά βαλίτσα στο χέρι, εφοδιασμένος με αρκετά χρήματα, ο Φιξ επιβιβαζόταν στο Μογγολία. Σύντομα, το μεγάλο ατμόπλοιο έσχιζε ολοταχώς τα νερά της Ερυθράς Θάλασσας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Όπου η Ερυθρά Θάλασσα και ο Ινδικός ωκεανός
βοηθούν τα σχέδια του Φιλέα Φογκ

Η απόσταση ανάμεσα στο Σουέζ και το Άντεν είναι ακριβώς 1.310 μίλια, και το συμβόλαιο ναυλώσεων της Εταιρείας δικαιολογεί στα ποντοπόρα πλοία διάστημα 138 ωρών για να τη διανύσουν. Το *Μογγολία*, με τα τεράστια καζάνια του, σχεδόν πετούσε πάνω στα κύματα κι έφτανε συνήθως νωρίτερα από την προκαθορισμένη άφιξη.

Οι περισσότεροι από τους επιβάτες που επιβιβάστηκαν στο Μπρίντεζι, είχαν προορισμό τις Ινδίες. Άλλοι πήγαιναν στη Βομβάη κι άλλοι στην Καλκούτα, αλλά μέσω Βομβάης, γιατί από τότε που ο σιδηρόδρομος διασχίζει σ' όλο το πλάτος της την ινδική χερσόνησο, δεν είναι πια απαραίτητο να περάσει κανείς έξω από την Κεϊλάνη.

Ανάμεσα στους επιβάτες του *Μογγολία* περιλαμβάνονταν δημόσιοι υπάλληλοι και αξιωματικοί διαφόρων βαθμών. Απ' αυτούς, άλλοι ανήκαν στον βρετανικό στρατό και άλλοι διοικούσαν ομάδες ντόπιων, καλοπληρωμένων σπαχήδων, ιδίως τώρα που η κυβέρνηση είχε υποκαταστήσει την παλιά Εταιρεία των Ινδιών στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της.

Πάνω στο *Μογγολία*, η ζωή κυλούσε ευχάριστα μέσα σ' αυτή την «κοινωνία των υπαλλήλων», με τους οποίους αναμιγνύονταν και μερικοί νεαροί Άγγλοι, που με ένα εκατομ-

μύριο στην τσέπη πήγαιναν να στήσουν εμπορικές επιχειρήσεις μακριά από τα δημόσια ταμεία της πατρίδας τους. Ο φροντιστής, έμπιστος άνθρωπος της Εταιρείας, ισότιμος σχεδόν με τον καπετάνιο πάνω στο πλοίο, ετοίμαζε τα πάντα πλουσιοπάροχα. Στο πρωινό, στο γεύμα στις 2, στο δείπνο στις 5.30, στο σουπέ στις 8, τα τραπέζια λύγιζαν από το βάρος των πιάτων με το φρέσκο κρέας και τις εντράδες που προέρχονταν από το σφαγείο και τις κουζίνες του πλοίου. Οι ταξιδιώτες –ανάμεσά τους και μερικές γυναίκες– άλλαζαν ρούχα δυο φορές την ημέρα. Στα σαλόνια του πλοίου έπαιζε συνέχεια μουσική, και όταν η θάλασσα το επέτρεπε, χόρευαν κιόλας.

Αλλά η Ερυθρά Θάλασσα είναι πολύ ιδιόρρυθμη και θυμώνει συχνά, όπως όλοι οι στενόμακροί κόλποι. Όταν φυσούσε αέρας, είτε από τις ασιατικές είτε από τις αφρικανικές ακτές, το *Μογγολία*, αεροδυναμικό σκαρί με προπέλα, πήγαινε τρομερά γρήγορα. Τότε οι κυρίες εξαφανίζονταν, τα πιάνια σώπαιναν, οι χοροί και τα τραγούδια σταματούσαν. Κι όμως, παρά τους ανέμους, παρά την τρικυμία, το υπερωκεάνιο, σπρωγμένο από την ισχυρή μηχανή του, έτρεχε ακατάπαυστα προς το στενό Μπαμπ-ελ-Μαντέμπ.

Τι έκανε όμως ο Φιλέας Φογκ όλον αυτό τον καιρό; Θα μπορούσε άραγε να πει κάποιος ότι, ανήσυχος και αγχώδης, καταγινόταν με τις αλλαγές του ανέμου που δυσκόλευαν την πορεία του πλοίου, με τα τερτίπια της τρικυμίας που απειλούσαν να προκαλέσουν ατύχημα στις μηχανές, με όλες, τέλος, τις πιθανές αβαρίες που θα μπορούσαν να καταστρέψουν το ταξίδι του, αν ανάγκαζαν το *Μογγολία* να καταφύγει σε κανένα λιμάνι;

Κάθε άλλο – ακόμη κι αν σκεφτόταν αυτές τις πιθανότητες, δεν έδειχνε τίποτα. Ήταν πάντα απαθής, το ατάραχο μέλος της Μεταρρυθμιστικής Λέξης, που δεν υπήρχε περίπτωση να συγκινηθεί από κανένα ατύχημα ή δυστύχημα. Δεν έδει-

γχε περισσότερο συγκινημένος από τα άψυχα όργανα του πλοίου. Σπανίως τον έβλεπε κανείς στη γέφυρα. Λίγο νοιαζόταν να δει αυτή την τόσο πλούσια σε ιστορία Ερυθρά Θάλασσα, αυτό το θέατρο των πρώτων ιστορικών στιγμών της ανθρωπότητας. Δεν λαχταρούσε να γνωρίσει τις πόλεις που έστεκαν σκόρπιες στις όχθες της, και που η γραφική μορφή τους διαγραφόταν μερικές φορές στον ορίζοντα. Ούτε αναλογιζόταν τους κινδύνους του αραβικού κόλπου, για τον οποίο οι παλαιοί ιστορικοί μιλούσαν πάντα με τρόμο και στον οποίο οι θαλασσοπόροι δεν διακινδύνευαν ποτέ στο παρελθόν να ταξιδέψουν, πριν καθαγιάσουν το ταξίδι τους με εξευμενιστικές θυσίες.

Τι έκανε λοιπόν αυτός ο ιδιόρρυθμος άνθρωπος, φυλακισμένος στο *Μογγολία*; Πρώτα απ' όλα, έτρωγε και τα τέσσερα γεύματα της ημέρας, μια και τίποτα δεν φαινόταν ικανό να απορρυθμίσει μια τόσο καλοκουρδισμένη μηχανή. Δεύτερον, έπαιζε ούιστ.

Ναι, έπαιζε ούιστ, αφού είχε βρει συμπαίχτες εξίσου μανιακούς μ' αυτόν: έναν φοροεισπράκτορα που πήγαινε στη θέση του στην Γκόα, έναν υπουργό, τον αιδεσιμότατο Ντέσμο Σμιθ που επέστρεφε στη Βομβάη κι έναν ταξίαρχο του αγγλικού στρατού, που πήγαινε να συναντήσει τη μονάδα του στο Μπεναρές. Αυτοί οι τρεις ταξιδιώτες έτρεφαν για το ούιστ το ίδιο πάθος με τον κύριο Φογκ, κι έπαιζαν ώρες ολόκληρες, το ίδιο σιωπηλοί.

Όσο για τον Πασπαρτού, η ναυτία τον άφηνε εντελώς ανεπηρέαστο. Είχε μια καμπίνα στην πλώρη κι έτρωγε κι αυτός ευσυνείδητα. Εδώ πρέπει να πούμε ότι αυτό το ταξίδι, κάτω απ' αυτές τις συνθήκες, δεν τον δυσαρεστούσε πια, το είχε πάρει απόφαση. Έτρωγε καλά, κοιμόταν καλά, δαύμαζε το τοπίο και διαβεβαίωνε τον εαυτό του πως όλο αυτό το υπέροχο όνειρο θα τέλειωνε στη Βομβάη.

Την επομένη της αναχώρησης από το Σουέζ, στις 10 Οκτωβρίου, χάρηκε όταν συνάντησε στη γέφυρα εκείνον τον

υποχρεωτικό άνθρωπο, που τόσο τον είχε βοηθήσει όταν αποβιβάστηκαν στην Αίγυπτο.

— Αν δεν κάνω λάθος, είπε πλησιάζοντάς τον με το πιο γλυκό χαμόγελό του, εσείς δεν είσαστε, κύριε, που τόσο ευγενικά με ξεναγήσατε στο Σουέζ;

— Πράγματι, απάντησε ο ντετέκτιβ, σε θυμάμαι! Είσαι ο υπηρέτης εκείνου του ιδιόρρυθμου Άγγλου...

— Μάλιστα, κύριε... κύριε...

— Φιξ!

— Κύριε Φιξ, απάντησε ο Πασπαρτού, χαίρομαι που σας ξαναβρίσκω στο καράβι. Πού πηγαίνετε λοιπόν;

— Μα, στη Βομβάη, όπως κι εσείς.

— Θαυμάσια! Έχετε ξανακάνει αυτό το ταξίδι;

— Πολλές φορές, απάντησε ο Φιξ. Είμαι πράκτορας της Εταιρείας της Χερσονήσου.

— Δηλαδή, ξέρετε καλά την Ινδία;

— Ναι... βέβαια! απάντησε επιφυλακτικά ο Φιξ.

— Παράξενη χώρα, ε;

— Πολύ. Τζαμιά, μιναρέδες, ναοί, φακίρηδες, παγόδες, τίγρεις, φίδια, χορεύτριες. Ελπίζω να έχεις το χρόνο να την γυρίσεις.

— Κι εγώ, κύριε Φιξ. Καταλαβαίνετε πως δεν είναι δυνατόν ένας άνθρωπος που τα 'χει τετρακόσια να περάσει τη ζωή του πηδώντας από καράβια σε τρένα κι από τρένα σε καράβια, με τη δικαιολογία πως κάνει το γύρο του κόσμου σε 80 ημέρες! Όχι! Δίχως άλλο, αυτή η γυμναστική θα σταματήσει στη Βομβάη.

— Είναι καλά ο κύριος Φογκ; ρώτησε ο Φιξ με το πιο φυσικό ύφος του κόσμου.

— Πολύ καλά, κύριε Φιξ. Κι εγώ άλλωστε. Τρώω σαν λύκος. Φαίνεται πως μου ανοίγει την όρεξη ο θαλασσινός αέρας.

— Ναι, αλλά τον κύριό σου δεν τον βλέπω ποτέ στη γέφυρα.

— Ποτέ. Δεν είναι περίεργος.

— Ξέρεις, κύριε Πασπαρτού, σκέφτομαι πως αυτό το περιήγμο ταξίδι των ογδόντα ημερών, θα μπορούσε θαυμάσια να κρύβει κάποια μυστική αποστολή... διπλωματική, παραδείγματος χάρη!

— Μα την πίστη μου, κύριε Φιξ, σας βεβαιώνω πως δεν ξέρω τίποτα γι' αυτό, και κατά βάθος δεν μ' ενδιαφέρει καθόλου να μάθω.

Μετά απ' αυτή την πρώτη συνάντηση, ο Πασπαρτού και ο Φιξ τα έλεγαν συχνά. Ο ντετέκτιβ έκανε ό,τι μπορούσε για να πιάσει φιλίες με τον υπηρέτη του κυρίου Φογκ, απλούστατα για να κάνει τη δουλειά του. Του πρόσφερε λοιπόν συχνά στο μπαρ του Μογγολία μερικά ποτηράκια ούισκι ή μπίρας, που ο αγαθός νεαρός δεχόταν χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία, και μάλιστα τα ανταπέδιδε για να μη μένει πίσω, αφού άλλωστε θεωρούσε τον Φιξ πολύ αξιοπρεπή κύριο. Στο μεταξύ, το πλοίο ταξίδευε γρήγορα. Στις 13 του μηνός οι επιβάτες αντίκρισαν τη Μόκα, τριγυρισμένη από τα ερειπωμένα τείχη της, πάνω από τα οποία ξεχώριζαν μερικές πρασινωπές χουρμαδιές. Πέρα, κατά τα βουνά, απλώνονταν απέραντες φυτείες με καφεόδεντρα. Ο Πασπαρτού ευχαριστήθηκε βλέποντας αυτή την πόλη, βρήκε μάλιστα πως με τα κυκλικά τείχη της και μια γκρεμισμένη πολεμίστρα που διαγραφόταν σαν χερούλι, έμοιαζε με τεράστιο φλιτζάνι χωρίς πιατάκι.

Τη νύχτα, το Μογγολία διέσχισε το στενό Μπαμπ-ελ-Μαντέμπ, που το αραβικό του όνομα σημαίνει Πύλη των Δακρύων, και την επομένη, 14 του μηνός, έπιασε στο Στίμερ Πόιντ, στα βορειοδυτικά του λιμανιού του Άντεν, για να ανεφοδιαστεί με καύσιμα. Σοβαρή και σημαντική υπόθεση η τροφοδοσία του καυστήρα των υπερωκεανίων, τόσο μακριά από τα κέντρα παραγωγής! Για την Εταιρεία της Χερσονή-

σου, όλη αυτή η διαδικασία σήμαινε μια τεράστια δαπάνη 800.000 λιρών. Χρειάστηκε λοιπόν να εγκαταστήσει αποθήκες σε πολλά λιμάνια, και σ' αυτές τις μακρινές θάλασσες το κάρβουνο κοστίζει 80 φράγκα ο τόνος. Το Μογγολία είχε ακόμη να διανύσει 1.650 μίλια μέχρι να φτάσει στη Βομβάη, και θα έμενε τέσσερις ώρες στο Στίμερ Πόιντ, για να γεμίσει τις καρβουναποθήκες του.

Ωστόσο, αυτή η αργοπορία δεν ενοχλούσε με κανέναν τρόπο τα σχέδια του Φιλέα Φογκ, αφού την είχε υπολογίσει. Άλλωστε, αντί για τις 15 Οκτωβρίου το πρωί, το Μογγολία θα έφτανε στο Άντεν στις 14 Οκτωβρίου, το βράδυ. Θα είχαν, δηλαδή, ένα κέρδος δεκαπέντε ωρών.

Ο κύριος Φογκ και ο υπηρέτης του κατέβηκαν στη στεριά, μια και ο Άγγλος ήθελε να θεωρήσει κι εδώ το διαβατήριό του. Ο Φιξ τούς ακολούθησε, χωρίς να γίνει αντιληπτός. Όταν ολοκληρώθηκε η διαδικασία της θεωρήσης, ο Φιλέας Φογκ βιάστηκε να επιστρέψει στο πλοίο για να συνεχίσει την παρτίδα του ούιστ που είχε αφήσει στη μέση.

Ο Πασπαρτού, κατά τη συνήθειά του, αργοδιάβαινε ανάμεσα σ' αυτό το ετερόκλητο πλήθος από Σομαλούς, Μπανιάνους, Πέρσες, Εβραίους, Άραβες, Ευρωπαίους, που απαρτίζουν τις 25.000 κατοίκους του Άντεν. Θαύμασε τα οχυρωματικά έργα που είχαν μετατρέψει αυτή την πόλη σε Γιβραλτάρ του Ινδικού ωκεανού, και τις υπέροχες δεξαμενές όπου εργάζονταν ακόμη Άγγλοι μηχανικοί, δυο χιλιάδες χρόνια μετά τους μηχανικούς του Σολομώντα.

«Παράξενα πράματα! Πολύ παράξενα!» σκεφτόταν ο Πασπαρτού, καθώς επέστρεφε στο πλοίο. «Τελικά δεν είναι άσκοπο να ταξιδεύεις, αν θες να δεις κάτι καινούριο!»

Στις 6 το απόγευμα, τα πτερόγια της έλικας του Μογγολία έσκιζαν ξανά τα νερά του λιμανιού του Άντεν, και το υπερωκεάνιο έπλεε προς τον Ινδικό ωκεανό. Είχε ακόμη περιθώριο 168 ωρών για να καλύψει την απόσταση Άντεν-

Βομβάης. Η θάλασσα της Ινδίας ήταν ευνοϊκή, ο άνεμος φυσούσε βορειοδυτικός και τα πανιά έσπευσαν να βοηθήσουν τον ατμό.

Το πλοίο ταξίδευε τώρα πιο σταθερά, και οι κυρίες εμφανίστηκαν ξανά στη γέφυρα με φρεσκοσιδερωμένες τουαλέτες. Τα τραγούδια κι οι χοροί ξανάρχισαν.

Το ταξίδι συνεχιζόταν κάτω από τις καλύτερες συνθήκες, ενώ ο Πασπαρτού είχε μαγευτεί από τον αξιαγάπητο σύντροφο που του είχε χαρίσει η τύχη στο πρόσωπο του Φιξ.

Την Κυριακή, 20 Οκτωβρίου, προς το μεσημέρι, διέκριναν τις ακτές της Ινδίας. Δύο ώρες αργότερα, ανέβηκε στο Μογγολία ο πιλότος. Στον ορίζοντα, με φόντο τον ουρανό, διαγράφονταν αρμονικά κάποιοι λόφοι. Σύντομα ξεχώρισαν καθαρά οι φοινικιές που στολίζουν την πόλη. Το καράβι μπήκε στο λιμάνι που σχηματίζουν τα νησάκια Σαλσέτ, Κόλαμπα, Ελέφαντας και Μπάτσερ, και στις 4.30 πλεύριζε στην αποβάθρα της Βομβάης.

Ο Φιλέας Φογκ τελείωνε εκείνη τη στιγμή την τριακοστή τρίτη παρτίδα της ημέρας κι αφού κατάφεραν, με τον παρτενέρ του, να κερδίσουν όλους τους πόντους, ολοκλήρωσαν αυτό το ωραίο ταξίδι με μια μεγάλη επιτυχία.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα, το Μογγολία έπρεπε να φτάσει στη Βομβάη στις 22 Οκτωβρίου – κι έφτανε στις 20. Επομένως, από τότε που έφυγε από το Λονδίνο ο Φιλέας Φογκ είχε κερδίσει δύο ολόκληρες ημέρες, που τις κατέγραψε μεθοδικά στην ατζέντα του, στη στήλη των κερδών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Όπου ο Πασπαρτού νιώθει πανευτυχής που ξόφλησε
χάνοντας τα παπούτσια του

Όλοι θα ξέρουμε πως η Ινδία –αυτό το μεγάλο αναποδογυρισμένο τρίγωνο που η βάση του πατάει στο βορρά κι η κορυφή του βρίσκεται στο νότο– έχει επιφάνεια 1.400.000 τετραγωνικά μίλια, όπου κατανέμεται άνισα ένας πληθυσμός εκατόν ογδόντα εκατομμυρίων κατοίκων. Μεγάλο τμήμα αυτής της τεράστιας χώρας βρίσκεται υπό βρετανική διακυβέρνηση με γενικό αρμοστή στην Καλκούτα, διοικητές στο Μαδράς, τη Βομβάη και τη Βεγγάλη, κι έναν υποδιοικητή στην Άγρα.

Αλλά η καθαυτό αγγλική Ινδία έχει επιφάνεια μόνο 700.000 τετραγωνικά μίλια και πληθυσμό 100-110 εκατομμύρια κατοίκους. Μια σημαντική έκταση της χώρας δεν βρίσκεται στη δικαιοδοσία της βασίλισσας, αφού οι απόμερες περιοχές μερικών φοβερών και τρομερών «ράτζα» του εσωτερικού, διατηρούν ατόφια την ανεξαρτησία τους.

Από το 1756 –όταν εγκαταστάθηκε η πρώτη αγγλική διοίκηση εκεί που είναι χτισμένη η πόλη Μαδράς– μέχρι τη χρονιά που ξέσπασε η μεγάλη επανάσταση των σπαχήδων, η περιβόητη Εταιρεία των Ινδιών ήταν παντοδύναμη. Σιγά σιγά προσαρτούσε διάφορες επαρχίες που αγόραζε από τους ράτζα σε τιμή ευκαιρίας, συνήθως χωρίς ποτέ να τους πληρώσει, και διορίζε τον γενικό κυβερνήτη και όλους τους υπαλλήλους, πολιτικούς ή στρατιωτικούς – τώρα όμως η

Εταιρεία δεν υπάρχει πια και οι αγγλικές κτήσεις της Ινδίας ανήκουν κατευθείαν στο στέμμα.

Έτσι, η όψη, τα ήθη και οι εθνολογικές διαιρέσεις της χερσονήσου, έχουν την τάση ν' αλλάζουν από μέρα σε μέρα. Άλλοτε έφτανε κανείς εκεί με όλα τα πανάρχαια μέσα μεταφοράς: με τα πόδια, το άλογο, το κάρο, το χειράμαξο, το φορείο, την ανθρώπινη πλάτη, το αμάξι κ.λπ. Τώρα τα ατμόπλοια διαπλέουν με μεγάλη ταχύτητα τον Ινδό και τον Γάγγη, ενώ μια σιδηροδρομική γραμμή που διασχίζει την Ινδία σε όλο το πλάτος και διακλαδίζεται στη διαδρομή της, μείωσε την απόσταση της Βομβάης από την Καλκούτα, σε τρεις μόνο ημέρες.

Ωστόσο, το τρένο δεν ακολουθεί ευθεία γραμμή. Η απόσταση δεν είναι μεγαλύτερη από 1.000-1.100 μίλια – που σημαίνει ότι ένα τρένο, τρέχοντας απλώς με μέτρια ταχύτητα, θα χρειαζόταν μόνο τρεις ημέρες για να την διανύσει: όμως, στην ευθεία απόσταση θα πρέπει να προσθέσουμε κι άλλα 350 περίπου μίλια, εξαιτίας των ελιγμών που υποχρεώνεται να κάνει το τρένο ανεβαίνοντας μέχρι το Αλαχαμπάντ, στα βόρεια της χερσονήσου.

Ας δούμε τώρα σε γενικές γραμμές το δρομολόγιο και τους βασικούς σταθμούς του Μεγάλου Σιδηροδρομικού Δικτύου της Ινδικής Χερσονήσου: αφήνοντας τη Βομβάη, διασχίζει το νησί Σαλσέτ, πηδάει στη στεριά απέναντι, στο Τανάν, ανεβαίνει την οροσειρά των Δυτικών Γαταίων, τρέχει βορειοανατολικά ως το Μπουρμαμπούρ, διασχίζει το σχεδόν ανεξάρτητο Αλαχαμπάντ, εκτοξεύεται προς τα ανατολικά, συναντά τον Γάγγη στο Μπεναρές, απομακρύνεται λίγο απ' αυτόν και κατεβαίνοντας στα νοτιοανατολικά μέσω του Μπουρντιβάν και της γαλλικής πόλης Σαντερναγκόρ, τερματίζει στην Καλκούτα. Οι επιβάτες του Μογγολία αποβιβάστηκαν στη Βομβάη στις 4.30 μ.μ. και το τρένο για την Καλκούτα έφευγε στις 8 ακριβώς.

Ο κύριος Φογκ ζήτησε την άδεια από τους συμπαίκτες του, κατέβηκε από το πλοίο, έδωσε στον υπηρέτη του οδη-

γίες για μερικά ψώνια, του τόνισε ότι έπρεπε να βρίσκεται στο σταθμό πριν από τις 8, και με το σταθερό βήμα του, που μετρούσε τα δευτερόλεπτα σαν αστρονομικό χρονόμετρο, κατευδύνθηκε προς την υπηρεσία διαβατηρίων.

Κι έτσι, μήτε που διανοήθηκε να δει κάποιον από τα θαύματα της Βομβάης: ούτε το δημαρχείο, ούτε τη μεγαλοπρεπή βιβλιοθήκη, ούτε τα οχυρά, ούτε τους λιμενοβραχίονες, ούτε τις λαϊκές αγορές, ούτε τα τζαμιά, ούτε τις συναγωγές, ούτε τις αρμένικες εκκλησίες, ούτε τη λαμπρή παγόδα του Μαλαμπάρ, που την στόλιζαν δύο πολυγωνικοί πύργοι. Δεν είδε τα αριστουργήματα στο νησί του Ελέφαντα, ούτε τις μυστηριώδεις υπόγειες στοές που βρίσκονται στη νοτιοανατολική πλευρά του λιμανιού, ούτε τις σπηλιές Κανερί Σαλσέτ, αυτά τα θαυμαστά κατάλοιπα της βουδιστικής αρχιτεκτονικής.

Τίποτα δεν είδε. Βγαίνοντας από την υπηρεσία διαβατηρίων, ο Φιλέας Φογκ πήγε ήρεμα μέχρι το σταθμό κι εκεί κάθισε να δειπνήσει. Ανάμεσα στα διάφορα πιάτα, ο μετροθεώρησε καλό να του συστήσει κι ένα φρικασέ από ντόπιο λαγό, για το οποίο είπε τα καλύτερα λόγια.

Ο Φιλέας Φογκ παράγγειλε το φρικασέ και το δοκίμασε ευσυνείδητα, όμως, παρ' όλη τη σάλτσα με τα άφθονα μπαχαρικά, το βρήκε αποκρουστικό. Χτύπησε το κουδουνάκι και ζήτησε τον μετρο.

— Κύριε, του είπε κοιτάζοντάς τον ίσια στα μάτια, αυτό εδώ είναι λαγός;

— Μάλιστα, μιλόρδε, απάντησε αυτός ξεδιάντροπα. Λαγός της ζούγκλας.

— Μήπως νιαούρισε λιγάκι αυτός ο λαγός όταν τον σκότωσαν;

— Να νιαουρίσει! Ω, μιλόρδε! Ο λαγός! Σας ορκίζομαι...

— Μετρο, είπε ψυχρά ο κύριος Φογκ, μην ορκίζεστε και να θυμάστε πως άλλοτε, στις Ινδίες, οι γάτες θεωρούνταν ιερά ζώα. Ωραία χρόνια εκείνα!

- Για τις γάτες, μιλόρδε;
- Ίσως και για τους ταξιδιώτες!

Μετά απ' αυτή την παρατήρηση, ο κύριος Φογκ συνέχισε ήσυχα το φαγητό του.

Λίγο μετά τον κύριο Φογκ κατέβηκε από το Μογγολία και ο ντετέκτιβ Φιξ, ο οποίος έτρεξε κατευθείαν στο αστυνομικό τμήμα της Βομβάης. Εκεί δήλωσε την ιδιότητά του, και την αποστολή που είχε αναλάβει, να συλλάβει τον δράστη της κλοπής. Μήπως είχε έρθει από το Λονδίνο κανένα ένταλμα συλλήψεως; Όχι, δεν είχαν πάρει τίποτα, του είπαν, γιατί βέβαια, αφού το ένταλμα θα 'χε φύγει μετά τον Φογκ, δεν ήταν δυνατόν να φτάσει τόσο γρήγορα.

Ο Φιξ απογοητεύτηκε βαθιά. Ζήτησε από τον αστυνομόμο εξουσιοδότηση να συλλάβει τον «εντιμότατο» Φογκ, αλλά εκείνος αρνήθηκε. Η υπόθεση αφορούσε τη μητροπολιτική διοίκηση, και μόνο εκείνη μπορούσε να εκδώσει νόμιμο ένταλμα. Αυτή η αυστηρότητα των αρχών, αυτή η επίμονη τήρηση της νομιμότητας, εξηγείται ωραιότατα με τα αγγλικά ήθη, που σε ό,τι αφορά την ατομική ελευθερία δεν έχουν ταίρι.

Ο Φιξ δεν επέμεινε άλλο· κατάλαβε πως ήταν υποχρεωμένος να περιμένει το ένταλμα. Ωστόσο, αποφάσισε να μη χάσει καθόλου από τα μάτια του τον μυστηριώδη απατεώνα του, όσον καιρό θα έμενε στη Βομβάη. Δεν αμφέβαλλε πως ο Φιλέας Φογκ θα έμενε εκεί —και, καθώς ξέρουμε, το ίδιο πίστευε και ο Πασπαρτού— κι αυτό τού άφηγε αρκετό χρόνο μέχρι να φτάσει το ένταλμα συλλήψεως. Όμως, μετά τις τελευταίες παραγγελίες που του είχε δώσει ο κύριός του όταν κατέβηκαν από το Μογγολία, ο Πασπαρτού είχε καταλάβει πως θα γινόταν κι εδώ ό,τι είχε γίνει με το Σουέζ και το Παρίσι — πως, δηλαδή, το ταξίδι δεν θα σταματούσε εδώ, ότι θα συνεχιζόταν τουλάχιστον μέχρι την Καλκούτα, ίσως κι ακόμη πιο μακριά. Τελικά, άρχισε ν' αναρωτιέται μήπως εκείνο το στοίχημα του κυρίου Φογκ δεν ήταν καθόλου αστείο, μή-

πως τώρα, που λαχταρούσε πια να ζήσει ήσυχα, τον έσερνε η μοίρα να κάνει το γύρο της γης σε ογδόντα ημέρες!

Προσπαθώντας να περάσει την ώρα του, αφού αγόρασε μερικά πουκάμισα και κάλτσες, περιφερόταν στους δρόμους της Βομβάης. Γύρω του συνωστίζονταν κάθε λογής φυλές: Ευρωπαίοι, Πέρσες με μυτερά σκουφιά, Μπανιάνοι με στρογγυλά τουρμπάνια, Σίντι με τετράγωνα καπέλα, Αρμένιοι με μακριές κελεμπιές, Πάρσοι με μαύρες τιάρες. Για την ακρίβεια, εκείνη την ημέρα γιόρταζαν οι Πάρσοι ή Γουέμπροι, άμεσοι απόγονοι του Ζωροάστρη, οι πιο προηγμένοι, οι πιο πολιτισμένοι, οι πιο σοβαροί απ' όλους τους Ινδούς – ράτσα στην οποία ανήκουν σήμερα οι πλούσιοι ντόπιοι της Βομβάης. Γιόρταζαν κάτι σαν θρησκευτικό καρναβάλι με λιτανείες και εκδηλώσεις όπου συμμετείχαν χορεύτριες ντυμένες με τριανταφυλλιά πέπλα υφασμένα με χρυσάφι κι ασήμι, που χόρευαν υπέροχα στους ήχους εγχόρδων και ταμ-ταμ, με θαυμαστή σεμνότητα.

Φυσικά, δεν χρειάζεται μάλλον να πούμε ότι ο Πασπαρτού παρακολουδούσε όλες αυτές τις παράξενες τελετουργίες με μάτια και αυτιά διάπλατα ανοιχτά, για να βλέπει και ν' ακούει, ενώ στο πρόσωπό του ήταν απλωμένη η πιο ηλίθια έκφραση που θα μπορούσε κανείς να φανταστεί. Δυστυχώς γι' αυτόν – αλλά και για τον κύριό του, αφού, όπως θα δούμε, λίγο έλειψε να του καταστρέψει το ταξίδι – η περιέργειά του τον οδήγησε πιο μακριά απ' όσο έπρεπε. Όταν πια ξεμπερδέψε από την πομπή των Πάρσων, ο Πασπαρτού πήρε το δρόμο για το σταθμό, αλλά, την ώρα που περνούσε μπροστά από την υπέροχη παγόδα του Μαλαμπάρ, είχε την ατυχή έμπνευση να επισκεφθεί το εσωτερικό της. Αγνοούσε, όμως, δύο πράγματα: πρώτον, πως η είσοδος σε μερικές ινδουιστικές παγόδες απαγορεύεται αυστηρά στους χριστιανούς, και, δεύτερον, πως και οι ίδιοι οι πιστοί δεν μπορούν να μπουν μέσα αν δεν αφήσουν τα παπούτσια τους στην πόρτα. Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι για λόγους καθαρά πολιτικούς, ο Άγγλος κυβερνήτης – που όχι μόνο σεβόταν ο

ίδιος, αλλά και υποχρέωνε τους άλλους να σέβονται μέχρι και την πιο ασήμαντη λεπτομέρεια της ντόπιας θρησκείας— τιμωρούσε παραδειγματικά όποιον παραβίαζε τους κανονισμούς.

Ο Πασπαρτού μπήκε μέσα ανυποψίαστος, σαν απλός περιηγητής, και θαύμαζε στο εσωτερικό της παγόδας τα υπέροχα στολίδια της βραχμανικής διακόσμησης, όταν ένωσε ξαφνικά να τον πετάνε στο ιερό πλακόστρωτο. Τέσσερις οργισμένοι ιερείς όρμησαν καταπάνω του, του έβγαλαν με βία τα παπούτσια κι άρχισαν να τον ξυλοφορτώνουν, βγάζοντας άγριες κραυγές.

Ο Γάλλος, γεροδεμένος κι ευλύγιστος, πετάχτηκε πάνω μονομιάς. Με γροδιές και κλοτσιές ξάπλωσε χάρη τους αντιπάλους του, που μπερδεύτηκαν στα μακριά ρούχα τους, κι έφυγε τρέχοντας. Στις 7.55, λίγα μόλις λεπτά πριν από την αναχώρηση του τρένου, ξεσκούφωτος, χωρίς παπούτσια, έχοντας χάσει πάνω στον καβγά και το δέμα με τα ψώνια, ο Πασπαρτού έφτανε στο σιδηροδρομικό σταθμό. Ο Φιξ βρισκόταν κιόλας εκεί, στην πλατφόρμα — είχε ακολουθήσει τον «κεντιμότατο» Φογκ στο σταθμό, κι είχε καταλάβει πως αυτός ο λωποδύτης θα έφευγε από τη Βομβάη. Αποφάσισε, λοιπόν, αμέσως να τον ακολουθήσει μέχρι την Καλκούτα — και πιο μακριά ακόμα, αν χρειαζόταν. Ο Πασπαρτού δεν είδε τον Φιξ, που στεκόταν στη σκιά, εκείνος όμως άκουσε τον υπηρέτη να αφηγείται περιληπτικά την περιπέτειά του στον κύριό του.

— Ελπίζω να μην επαναληφθεί αυτό, απάντησε απλά ο Φιλίας Φογκ, ενώ καθόταν σ' ένα από τα βαγόνια του τρένου.

Ο δυστυχής νεαρός, ξυπόλυτος και αποσβλωμένος, ακολούθησε τον κύριό του χωρίς να πει λέξη. Ο Φιξ ετοιμαζόταν ν' ανεβεί κι εκείνος σ' ένα βαγόνι, όταν μια σκέψη τον συγκράτησε και, ξαφνικά, τροποποίησε το σχέδιό του.

«Όχι, θα μείνω», σκέφτηκε. «Αδίκημα σε ινδικό έδαφος! Τον έχω στο χέρι!»

Την ίδια στιγμή, η μηχανή, άφησε ένα δυνατό σφύριγμα και το τρένο χάθηκε στο σκοτάδι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

Όπου ο Φιλέας Φογκ αγοράζει μεταφορικό μέσον
σε αστρονομική τιμή

Ανάμεσα στους επιβάτες του τρένου, που έφυγε στην ώρα του, περιλαμβάνονταν μερικοί αξιωματικοί, δημόσιοι υπάλληλοι και έμποροι όπιου και λουλακιού, που το εμπόριό τους διεξαγόταν στην ανατολική πλευρά της χερσονήσου.

Ο Πασπαρτού ταξίδευε στο ίδιο βαγόνι και στο ίδιο διαμέρισμα με τον κύριό του. Ένας τρίτος επιβάτης καθόταν στην απέναντι γωνία – ήταν ο ταξίαρχος σερ Φράνσις Κρόμαρτι, ένας από τους συμπαίκτες του κυρίου Φογκ στο ταξίδι από Σουέζ μέχρι Βομβάη, που πήγαινε να βρει τη μονάδα του, κοντά στο Μπεναρές.

Ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι, ψηλός, ξανθός, γύρω στα πενήντα, είχε διακριθεί στην τελευταία επανάσταση των σπαχήδων κι άξιζε πραγματικά να θεωρείται ντόπιος. Εγκατεστημένος εδώ και χρόνια στην Ινδία, σπανίως επισκεπτόταν την πατρίδα του. Ήταν καλλιεργημένος άνθρωπος και ευχαρίστως θα έδινε πληροφορίες σχετικά με τα έθιμα, την ιστορία, την οργάνωση της χώρας των Ινδών – αν ο Φιλέας Φογκ ήταν ο τύπος που θα τις ζητούσε. Αυτός, όμως, δεν ρωτούσε τίποτα. Δεν ταξίδευε· διέγραφε μια περιφέρεια κύκλου. Ήταν ένα στερεό σώμα που διήνυε μια τροχιά γύρω από τη γήινη σφαίρα, σύμφωνα με τους νόμους της μηχανικής. Εκείνη τη στιγμή υπολόγιζε ξανά νοερά τις ώρες που

κύλησαν αφότου έφυγε από το Λονδίνο, και αν ήταν του χαρακτήρα του να κάνει άσκοπες κινήσεις, δίχως άλλο θα έτριβε τα χέρια του. Ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι είχε προσέξει το παράξενο φέρσιμο του συνοδοιπόρου του, αν και δεν τον είχε μελετήσει παρά με τα χαρτιά στο χέρι, ανάμεσα σε δυο παρτίδες. Είχε λοιπόν καταλήξει να αναρωτιέται αν κάτω απ' αυτό το ψυχρό περίβλημα χτυπούσε ανθρώπινη καρδιά, αν ο Φιλέας Φογκ είχε ψυχή ευαίσθητη στις φυσικές καλλονές, στα θαύματα της φύσης. Απ' όλους τους ιδιόρρυθμους ανθρώπους που είχε γνωρίσει ο ταξίαρχος, κανένας δεν μπορούσε να συγκριθεί μ' αυτό το προϊόν των δετικών επιστημών. Ο Φιλέας Φογκ δεν είχε κρύψει από τον σερ Φράνσις Κρόμαρτι το σχέδιό του για ένα ταξίδι γύρω από τη γη, ούτε και κάτω από ποιες συνθήκες το πραγματοποιούσε. Ο ταξίαρχος είδε σ' αυτό το στοίχημα μια ανώφελη εκκεντρικότητα, από την οποία έλειπε οπωσδήποτε το *transire benefaciendo*, δηλαδή η διάθεση της καλοπέρασης, που πρέπει να καθοδηγεί όλους τους λογικούς ανθρώπους. Επομένως, ο παράξενος τζέντλεμαν θα περνούσε τις ώρες του στο τρένο χωρίς να κάνει τίποτα ούτε για κείνον, ούτε για τους άλλους.

Μια ώρα λοιπόν μετά την αναχώρηση από τη Βομβάη, το τρένο, περνώντας πάνω από γέφυρες, είχε διασχίσει το νησί Σαλσέτ και κατευθυνόταν προς την ηπειρωτική χώρα. Στη στάση Καλιάν άφησε δεξιά του τη διασταύρωση που κατεβαίνει προς τη νοτιοανατολική Ινδία μέσω Κάνταλα και Πούνα, κι έφτασε στο σταθμό Πάουελ.

Από 'κει, έπιασε τα πολυδαίδαλα βουνά των Δυτικών Γαταίων, οροσειρές κυρίως από σχιστόλιθο και βασάλτη, που οι ψηλότερες κορυφές τους σκεπάζονται από πυκνά δάση.

Πότε πότε, ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι και ο Φιλέας Φογκ αντάλλασσαν μερικές λέξεις· εκείνη τη στιγμή, ο ταξίαρχος, τροφοδοτώντας μια συζήτηση που έσβηνε συχνά, είπει:

— Πριν από μερικά χρόνια, κύριε Φογκ, θα είχατε σ' αυτό το σημείο τέτοια καθυστέρηση, που μπορεί να αναστάτωνε τελείως το δρομολόγιό σας.

— Και γιατί, σερ Φράνσις;

— Επειδή το τρένο σταματούσε στους πρόποδες αυτών των βουνών κι ο ταξιδιώτης έπρεπε να τα διασχίσει στις πλάτες κάποιου βαστάζου, ή πάνω σ' ένα πόνι, μέχρι το σταθμό του Κάνταλα, που βρίσκεται στην αντίθετη πλευρά.

— Κι όμως, μια τέτοια καθυστέρηση δεν θα επηρέαζε καθόλου το προγράμμα μου, απάντησε ο κύριος Φογκ. Έχω προβλέψει την πιθανότητα ορισμένων εμποδίων.

— Όμως, κύριε Φογκ, πήρε ξανά το λόγο ο ταξίαρχος, μπορεί να μπλεχτείτε σε πολύ δυσάρεστες ιστορίες με την περιπέτεια αυτού του νεαρού.

Ο Πασπαρτού κοιμόταν βαθιά, με τα πόδια τυλιγμένα στην ταξιδιωτική του κουβέρτα, και δεν έβλεπε ούτε στο όνειρό του ότι μιλούσαν γι' αυτόν.

— Η αγγλική κυβέρνηση, συνέχισε ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι, αντιμετωπίζει πολύ αυστηρά αυτά τα αδικήματα. Επιμένει κυρίως στο σεβασμό των θρησκευτικών εδίμων των Ινδών, κι αν είχαν συλλάβει τον υπηρέτη σας...

— Μάλιστα, σερ Φράνσις, απάντησε ο κύριος Φογκ, αν τον είχαν συλλάβει θα καταδικαζόταν, θα εξέτιε την ποινή του κι ύστερα θα επέστρεφε ήσυχα ήσυχα στην Ευρώπη. Δεν βλέπω πώς θα μπορούσε αυτή η ιστορία να καθυστερήσει τον κύριό του.

Σ' αυτό το σημείο η συζήτηση έσβησε οριστικά. Τη νύχτα το τρένο διέσχισε τα Γαταία όρη και πέρασε το Νάσιξ' την επομένη, 21 Οκτωβρίου, διέσχισε το Χαντάις, μια σχετικά επίπεδη περιοχή. Τα καλλιεργημένα χωράφια ήταν διάσπαρτα με οικισμούς, πάνω από τους οποίους δέσποζε η παγόδα, όπως το καμπαναριό της ευρωπαϊκής εκκλησίας. Πολυάριθμα ποταμάκια, τα περισσότερα παραπόταμοι ή ρυά-

κια του ποταμού Γκοντάβαρι, πότιζαν αυτή την εύφορη περιοχή.

Εύπνιος πια ο Πασπαρτού, κοίταζε και δεν μπορούσε να πιστέψει ότι διέσχιζε τη χώρα των Ινδών μέσα σε ένα τρένο της Μεγάλης Σιδηροδρομικής Εταιρείας της Χερσονήσου. Του φαινόταν σαν να ζούσε ένα ψέμα. Ωστόσο, τίποτα δεν ήταν πιο αληθινό. Η μηχανή, οδηγημένη από τα χέρια Άγγλου μηχανοδηγού και τροφοδοτημένη με αγγλικό πετροκάρβουνο σκόρπιζε τον καπνό της σε μπαμπακοφυτείες, καφεόδεντρα, μισχοκαρυδιές, γαριφαλιές και κοκκινοπιπεριές. Ο ατμός υψωνόταν παιχνιδιάρικα γύρω από τις συστάδες με τις χουρμαδιές, που ανάμεσά τους εμφανίζονταν γραφικές καλύβες, «βιχαρί», ερημωμένα μοναστήρια και υπέροχοι ναοί που πλούτιζαν τις ανεξάντλητες διακοσμητικές δυνατότητες της ινδικής αρχιτεκτονικής. Ύστερα, απέραντες εκτάσεις γης διαγράφονταν ως εκεί που έφτανε το μάτι, ζούγκλες απ' όπου δεν έλειπαν ούτε τα φίδια ούτε οι τίγρεις, που αναστατώνονταν με τα μουγκρητά του τρένου· τέλος, δάση κομμένα στα δυο από τη σιδηροδρομική γραμμή, γεμάτα ελέφαντες που με στοχαστικό βλέμμα παρακολουθούσαν το πέρασμα της αλυσιδωτής πομπής.

Εκείνο το πρωί, από το σταθμό Μαλιγκαούμ και πέρα, οι ταξιδιώτες διέσχιζαν τα δυσκολοδιάβατα μέρη που τόσο συχνά είχαν βαφτεί με αίμα από τους οπαδούς της θεάς Κάλι. Εκεί κοντά υψωνόταν η Ελόρα με τις θαυμαστές παγόδες της, και η περίφημη Αουραγκαμπάτ, πρωτεύουσα του φοβερού Αουραντζέμπ, τώρα πια απλού τοποτηρητή μιας από τις επαρχίες που είχαν αποσπασθεί από το βασίλειο του Νιζάμ. Όλη εκείνη την περιοχή διαφέντευε ο Φερινγκά, ο αρχηγός των Τουγκ, ο βασιλιάς των Στραγγαλιστών. Αυτοί οι δολοφόνοι, ενωμένοι σε μια τρομερή οργάνωση, στραγγάλιζαν προς τιμήν της θεάς του Θανάτου δύματα κάθε ηλικίας, χωρίς ποτέ να χύσουν αίμα· υπήρξε εποχή που όπου

κι αν έσκαβες, σε οποιοδήποτε σημείο, ξέδαβες κι ένα πτώμα. Ο Άγγλος διοικητής κατόρθωσε να περιορίσει σε σημαντικό βαθμό αυτές τις δολοφονίες, αλλά η τρομερή οργάνωση υπάρχει πάντα και λειτουργεί ακόμη.

Στις 12.30 το τρένο σταμάτησε στο σταθμό Μπουρχαμπούρ κι ο Πασπαρτού μπόρεσε ν' αγοράσει σε υπέρογκη τιμή ένα ζευγάρι πασουμάκια στολισμένα με ψεύτικα μαργαριτάρια τα φόρεσε αμέσως, με ένα συναίσθημα ολοφάνερης φιλαρέσκειας.

Οι ταξιδιώτες γεμάτισαν στα γρήγορα κι έφυγαν αμέσως για το σταθμό Ασουργκούρ, ταξιδεύοντας για λίγο δίπλα στην όχθη του Ταπτί, ενός μικρού ποταμού που εκβάλλει στον κόλπο της Καμπέης, κοντά στο Σουράτ.

Ωστόσο, καλό είναι να γνωρίσουμε μερικές σκέψεις που κυριαρχούσαν εκείνες τις ώρες στο μυαλό του Πασπαρτού. Όταν έφτασαν στη Βομβάη, είχε πιστέψει πως τα πράγματα θα σταματούσαν εκεί. Τώρα, όμως, από τη στιγμή που διέσχιζε ολοταχώς την Ινδία, κάτι είχε αλλάξει μέσα του. Τα φυσικά γνωρίσματα του χαρακτήρα του, επέστρεφαν ολοταχώς. Ξαναγύρισαν οι φανταχτερές ιδέες της νιότης του, έπαιρνε πια στα σοβαρά τα σχέδια του κυρίου του, πίστευε ότι το στοίχημα ήταν αληθινό κι ότι πραγματικά έκαναν το γύρο του κόσμου, και πως ήταν αναγκασμένοι να κινούνται μέσα σε πολύ στενά χρονικά όρια. Μάλιστα, ανησυχούσε κιόλας για τις πιθανές αργοπορίες ή τα ατυχήματα, που θα μπορούσαν να τους συμβούν στη διαδρομή. Ένιωθε σαν να είχε βάλει ο ίδιος το στοίχημα, κι έτρεμε στη σκέψη πως θα μπορούσε να το έχει καταστρέψει την προηγούμενη ημέρα, με την ασυγχώρητη κουταμάρα του.

Έτσι, αν και πολύ λιγότερο φλεγματικός από τον κύριο Φογκ, ανησυχούσε πολύ περισσότερο. Μετρούσε και ξαναμετρούσε τις ημέρες, καταριόταν τις στάσεις του τρένου και τη βραδυπορία του, και κατηγορούσε ενδόμυχα τον κύριο

Φογκ, που δεν είχε τάξει ένα γερό φιλοδώρημα στον μηχανοδηγό. Δεν ήξερε ο καημένος πως αυτό που μπορούσε να γίνει στο καράβι, δεν ήταν δυνατόν να γίνει και στο τρένο, που ταξίδευε με προκαθορισμένη ταχύτητα.

Λίγο μετά το σούρουπο έφτασαν στην οροσειρά του Σουτπούρ, που χωρίζει τα εδάφη του Κανταίς από το Μπούντελκουντ.

Την άλλη μέρα, 22 Οκτωβρίου, όταν ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι ζήτησε να μάθει την ώρα, ο Πασπαρτού συμβουλεύτηκε το ρολόι του κι απάντησε πως ήταν 3 π.μ. Γιατί, αλήθεια, αυτό το περίφημο ρολόι, ρυθμισμένο πάντα με τον μεσημβρινό του Γκρίνουιτς που βρισκόταν περίπου 67 μίρες ανατολικότερα, έπρεπε να χάνει —όπως και έχανε— τέσσερις ώρες.

Ο σερ Φράνσις διόρθωσε τον Πασπαρτού και του έκανε την ίδια παρατήρηση που του είχε κάνει και ο Φιξ. Προσπάθησε να του δώσει να καταλάβει πως έπρεπε να το ρυθμίζει σε κάθε καινούριο μεσημβρινό· εφόσον ταξίδευε συνεχώς προς την ανατολή, δηλαδή προς τον ήλιο, οι ημέρες μικραίνουν κατά τέσσερα λεπτά για κάθε διανυόμενη μίρα. Στάθηκε, ωστόσο, ανώφελο. Είτε κατάλαβε την παρατήρηση του ταξίαρχου είτε όχι, ο ξεροκέφαλος νεαρός επέμενε να μη βάλει μπροστά το ρολόι του και να το αφήσει σταθερά στην ώρα Λονδίνου. Αθώο βίτσιο άλλωστε, που δεν ενοχλούσε κανέναν! Στις 8 π.μ., δεκαπέντε μίλια πέρα από το σταθμό Ρόταλ, το τρένο σταμάτησε στη μέση ενός μεγάλου ξέφωτου, που δεξιά κι αριστερά του υπήρχαν καλύβες και σπιτάκια εργατών. Ο ελεγκτής, περνώντας δίπλα από τη σειρά των βαγονιών, φώναζε:

— Οι επιβάτες θα κατεβούν εδώ!

Ο Φιλέας Φογκ κοίταξε τον σερ Φράνσις Κρόμαρτι, που φαινόταν να μην καταλαβαίνει γιατί είχαν σταματήσει καταμεσής ενός δάσους με μυρίκια και φοίνικες.

Ο Πασπαρτού, το ίδιο έκπληκτος κι αυτός, πετάχτηκε στις γραμμές κι επέστρεψε σχεδόν αμέσως, φωνάζοντας:

- Κύριε, δεν έχει άλλες ράγες!
- Τι εννοείτε; ρώτησε ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι.
- Ότι το τρένο δεν συνεχίζει!

Ο ταξίαρχος κατέβηκε αμέσως από το βαγόνι. Ο Φιλέας Φογκ τον ακολούθησε, χωρίς να βιάζεται. Πλησίασαν κι οι δυο τον μηχανοδηγό:

- Πού βρισκόμαστε; τον ρώτησε ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι.
- Στο χωριό Κόλμπι, απάντησε εκείνος.
- Θα σταματήσουμε εδώ;
- Δυστυχώς! Το δίκτυο δεν έχει ολοκληρωθεί...
- Πώς! Δεν έχει ολοκληρωθεί;
- Όχι. Μένει ακόμα ένα κομμάτι κάπου 50 μίλια ανάμεσα σ' αυτό εδώ το σημείο και το Αλαχαμπάντ, όπου ξαναρχίζει η γραμμή.

— Ναι, αλλά οι εφημερίδες έγραψαν πως η γραμμή έχει τελειώσει!

— Τι τα θέλετε, κύριε αξιωματικέ! Έκαναν λάθος!

— Ναι, αλλά εσείς πουλάτε εισιτήρια από Βομβάη μέχρι Καλκούτα! είπε ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι που άρχιζε να θυμώνει.

— Σωστά, απάντησε ο μηχανοδηγός, αλλά οι επιβάτες ξέρουν καλά ότι πρέπει να πάνε με άλλο μέσο από το Κόλμπι στο Αλαχαμπάντ.

Ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι ήταν έξω φρενών. Ο Πασπαρτού ευχαρίστως θα έδινε μια κατακέφαλη στον οδηγό, που όμως δεν έφταιγε σε τίποτα. Δεν τολμούσε να κοιτάξει τον κύριό του.

— Σερ Φράνσις, είπε απλά ο κύριος Φογκ, θα ψάξουμε, αν θέλετε κι εσείς, για ένα μέσον να φτάσουμε στο Αλαχαμπάντ.

— Κύριε Φογκ, εδώ πρόκειται για καθυστέρηση που μπορεί να σας καταστρέψει!

— Όχι, σερ Φράνσις. Την είχα προβλέψει.

— Τι; Ξέρατε πως οι ράγες...

— Όχι βέβαια, ήξερα όμως ότι αργά ή γρήγορα κάποιο τυχαίο εμπόδιο θα εμφανιζόταν στο δρόμο μου. Επομένως, τίποτα δεν χάθηκε. Μπορώ να δυσιάσω τις δυο ημέρες που κέρδισα μέχρι σήμερα. Υπάρχει ένα ατιμόπλοιο που φεύγει από την Καλκούτα για το Χονγκ Κονγκ στις 25 του μηνός, το μεσημέρι. Τώρα έχουμε 22, κι έτσι θα φτάσουμε εγκαίρως στην Καλκούτα.

Δεν υπήρχε επιχείρημα να αντιτάξει κανείς σε μια απάντηση που φανέρωνε τόσο μεγάλη βεβαιότητα.

Πραγματικά, οι εργασίες της γραμμής σταματούσαν σ' αυτό το σημείο. Οι εφημερίδες, όμοια με ρολόγια που προτρέχουν, είχαν αναγγείλει πρόωρα την ολοκλήρωση της γραμμής. Οι περισσότεροι ταξιδιώτες ήταν ενήμεροι και, κατεβαίνοντας από το τρένο, πρόλαβαν ν' «αρπάξουν» ό,τι όχημα διέθετε το χωριό: «παλκιγκαρί» με τέσσερις ρόδες, μικρά κάρρα που τα τραβούσαν τα «ζεμπού», βοοειδή με καμπούρες, ταξιδιωτικά αμάξια που έμοιαζαν με κινητές παγόδες, φορεία, πόνι κ.λπ. Έτσι, ο κύριος Φογκ και ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι, αφού έφαξαν σε όλο το χωριό, γύρισαν πίσω άπρακτοι.

— Θα πάω με τα πόδια, δήλωσε ο Φιλέας Φογκ.

Ο Πασπαρτού, που είχε βρει ξανά τον κύριό του, έκανε μια γκριμάτσα με νόημα, κοιτάζοντας τα θουμάσια αλλά ακατάλληλα πασουμάκια του. Ευτυχώς, είχε πάει κι εκείνος για ψάξιμο και με κάποιο δισταγμό είπε:

— Νομίζω, κύριε, πως βρήκα μεταφορικό μέσο.

— Δηλαδή;

— Έναν ελέφαντα! Τον έχει ένας Ινδός, που μένει εκατό βήματα πιο πέρα.

— Πάμε να τον δούμε! απάντησε ο κύριος Φογκ.

Πέντε λεπτά αργότερα, ο Φιλέας Φογκ, ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι και ο Πασπαρτού έφταναν σε μια καλύβα που συ-

νόρευε με ένα κομμάτι γης φραγμένο με ψηλό φράχτη. Έξω από την καλύβα καθόταν ένας Ινδός και στο φραγμένο χωράφι ένας ελέφαντας. Ο Ινδός οδήγησε στο χωράφι τον κύριο Φογκ και τους δύο συντρόφους του.

Εκεί, βρέθηκαν απέναντι σ' ένα ζώο πολύ καλόβολο, μόλο που ο ιδιοκτήτης του δεν το έτρεφε για ζέψιμο, αλλά για πόλεμο. Για τον σκοπό αυτό, προσπαθούσε ν' αλλάξει τον ήπιο χαρακτήρα του ζώου, έτσι ώστε να το οδηγήσει βαθμιαία σ' εκείνη την ξέφρενη λύσσα που λέγεται στα ινδικά «μουτς», ταΐζοντάς τον εδώ και τρεις μήνες με ζάχαρη και βούτυρο. Ίσως αυτή η διαίτα δεν μοιάζει κατάλληλη για τέτοιο αποτέλεσμα, ωστόσο χρησιμοποιείται με επιτυχία από τους ζωοτρόφους. Για καλή τύχη του κυρίου Φογκ, ο συγκεκριμένος ελέφαντας μόλις είχε αρχίσει αυτή τη διαίτα και το «μουτς» δεν είχε εκδηλωθεί ακόμα.

Ο Κιούνι —έτσι λεγόταν το ζώο— μπορούσε να βαδίζει γρήγορα για πολλή ώρα· μια και δεν υπήρχε άλλο υποζύγιο, ο Φιλέας Φογκ αποφάσισε να τον αγοράσει.

Οι ελέφαντες αρχίζουν να σπανίζουν στην Ινδία, και γι' αυτό είναι ακριβοί. Οι αρσενικοί, μάλιστα, που μπορούν να κάνουν και γυμνάσματα στο τσίρκο, είναι περιζήτητοι. Σε συνθήκες αιχμαλωσίας, αυτά τα ζώα αναπαράγονται σπανίως· έτσι, μπορεί κανείς να τα βρει μόνο με το κυνήγι. Όταν λοιπόν ο κύριος Φογκ ρώτησε τον Ινδό αν θα ήθελε να του νοικιάσει τον ελέφαντα, εκείνος αρνήθηκε κατηγορηματικά.

Ο Φογκ επέμεινε και πρόσφερε εξαιρετική τιμή για το ζώο, δέκα λίρες την ώρα. Άρνηση. Είκοσι λίρες; Πάλι άρνηση. Σαράντα λίρες; Πάντα άρνηση. Ο Πασπαρτού αναπηδούσε σε κάθε νέα προσφορά, αλλά ο Ινδός δεν έδειχνε να συγκινείται.

Ωστόσο, το ποσό ήταν καλό. Αν δεχτούμε πως ο ελέφαντας θα χρειαζόταν δεκαπέντε ώρες μέχρι το Αλαχαμπάντ, θα απέδιδε στον ιδιοκτήτη του 600 λίρες.

Πάντα ανέκφραστος, ο Φιλέας Φογκ πρότεινε στον Ινδό να αγοράσει το ζώο, και του πρόσφερε αρχικά 1.000 λίρες.

Ο Ινδός δεν έλεγε να πουλήσει. Ίσως, ο μπαγαπόντης, να μυριζόταν πολύ ψητό.

Ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι πήρε παράμερα τον κύριο Φογκ και τον παρακάλεσε να σκεφτεί πριν προχωρήσει περισσότερο. Ο Φιλέας Φογκ απάντησε στον σύντροφό του πως δεν συνήδιζε να ενεργεί απερίσκεπτα, ότι στο κάτω κάτω της γραφής επρόκειτο για στοίχημα των 20.000 λιρών, πως αυτός ο ελέφαντας του ήταν απαραίτητος και θα τον αποκτούσε, ακόμα κι αν ήταν αναγκασμένος να πληρώσει είκοσι φορές την αξία του.

Ο κύριος Φογκ επέστρεψε τον Ινδό, που τα μικροσκοπικά μάτια του, φλογισμένα από την πλεονεξία, φανέρωναν ότι το θέμα ήταν καθαρά χρηματικό. Ο Φιλέας Φογκ πρόσφερε διαδοχικά 1.200 λίρες, ύστερα 1.500, μετά 1.800 και τελικά 2.000. Ο Πασπαρτού, που ήταν συνήθως ροδοκόκκινος, τώρα είχε χλομιάσει από τη συγκίνηση.

Επιτέλους, στις 2.000 λίρες, ο Ινδός υποχώρησε.

— Για όνομα του Θεού, φώναξε ο Πασπαρτού, πολύ ακρίβυνε τελευταία το κρέας του ελέφαντα!

Όταν έκλεισε η αγορά, έμενε μόνο να βρεθεί ο οδηγός. Αυτό αποδείχτηκε ευκολότερο. Ένας νέος Πάρσος με έξυπνο πρόσωπο πρόσφερε τις υπηρεσίες του. Ο κύριος Φογκ δέχτηκε και του υποσχέθηκε μια τόσο μεγάλη αμοιβή, που δίχως άλλο θα διπλασίαζε την εξυπνάδα του. Ο Πάρσος, που ήταν επαγγελματίας «μαχούτ», δηλαδή αγωγιάτης ελεφάντων, πήρε τον ελέφαντα και τον ετοίμασε χωρίς αργοπορίες. Άπλωσε κάτι σαν διπλό σαμάρι στη ράχη του ζώου και στερέωσε στην κάθε πλευρά δυο περιέργα καθίσματα, που δεν έδειχναν και τόσο αναπαυτικά.

Ο Φιλέας Φογκ πλήρωσε τον Ινδό με χαρτονομίσματα που έβγαλε από τον περίφημο σάκο — θα έλεγε κανείς πως

τα ξερίζωνε από τα σπλάχνα του Πασπαρτού. Ο κύριος Φογκ προσφέρθηκε να μεταφέρει τον σερ Φράνσις Κρόμαρτι στο σταθμό του Αλαχαμπάντ, και ο ταξίαρχος δέχτηκε. Ένας επιβάτης περισσότερο δεν επρόκειτο να κουράσει το γιγάντιο ζώο.

Στο Κόλμπι αγόρασαν τρόφιμα. Ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι βολεύτηκε στη μια πλευρά του διπλού σαμαριού και ο Φιλέας Φογκ στην άλλη. Ο Πασπαρτού κάθισε οκλαδόν στη μέση, ανάμεσα στον κύριό του και τον ταξίαρχο. Ο Πάρσος σκαρφάλωσε στο σβέρκο του ελέφαντα και στις 9 η ώρα το ζώο άφησε το χωριό και πήρε το πιο σύντομο μονοπάτι στο πυκνό δάσος με τις χουρμαδιές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

Όπου ο Φιλέας Φογκ και οι σύντροφοί του
κινδυνεύουν στα δάση και ζουν καινούριες περιπέτειες

Για να μειώσει την απόσταση που έπρεπε να διανύσουν, ο οδηγός άφησε δεξιά του τις γραμμές του τρένου, όπου οι εργασίες συνεχίζονταν ακόμη, αφού δυσκόλευαν τη χάραξη οι παιχνιδιάρικες διακλαδώσεις της οροσειράς Βίντια. Ο Πάρσος, εξοικειωμένος με τους δρόμους και τα μονοπάτια της χώρας, ισχυριζόταν πως θα κέρδιζαν τουλάχιστον είκοσι μίλια, αν έκοβαν μέσα από το δάσος – έτσι, άφησαν την υπόθεση στα χέρια του.

Ο Φιλέας Φογκ και ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι, χωμένοι ως το λαϊμό στα καθίσματα του σαμαριού, ταρακουνιούνταν συνεχώς από το άτσαλο τριπόδισμα του ελέφαντα, τον οποίο ο οδηγός ανάγκαζε να προχωρεί γρήγορα, αλλά υπέμεναν την κατάσταση με το γνωστό βρετανικό φλέγμα τους, ανταλλάσσοντας πού και πού καμιά κουβέντα, αφού μόλις και μετά βίας έβλεπαν ο ένας τον άλλο.

Όσο για τον Πασπαρτού, που καθόταν στη ράχη του ζώου κι ήταν άμεσα εκτεθειμένος στα τραντάγματα και τα ταρακουνήματα, πρόσεχε πολύ –μετά από σύσταση του κυρίου του– να μη βάζει τη γλώσσα του ανάμεσα στα δόντια, γιατί υπήρχε κίνδυνος να την κόψει. Ο γενναίος νεαρός, που τη μια βρισκόταν ξαπλωμένος στο σβέρκο του ελέφαντα και την άλλη πίσω, στα καπούλια, έκανε συνεχώς ακροβατικά,

όμοια με κλίνουν στο τραμπολίνο. Παρ' όλα αυτά, αστειεύονταν, γελούσε ανάμεσα στις τούμπες του και τότε τότε έβγαζε από το σάκο του ένα κυβάκι ζάχαρης που ο έξυπνος Κιούνι άρπαζε με την άκρη της προβοσκίδας του, χωρίς να διακόπτει στιγμή τον τριποδισμό του.

Δυο ώρες αργότερα, ο οδηγός σταμάτησε τον ελέφαντα για να ξαποστάσουν. Το ζώο ξεδίψασε σ' ένα κοντινό έλος κι ύστερα βάλθηκε να καταβροχθίζει φυλλωσιές και δεντράκια. Ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι δεν παραπονέθηκε γι' αυτή τη στάση. Έμοιαζε σαν να 'χε ξεβιδωθεί, ενώ ο κύριος Φογκ, αντιθέτως, έδειχνε τόσο καλοδιάθετος, σαν να είχε μόλις σηκωθεί από το κρεβάτι του.

— Μα από σίδερο είναι φτιαγμένος αυτός ο άνθρωπος; μουρμούρισε ο ταξιαρχος, κοιτάζοντάς τον με θαυμασμό.

— Μάλλον από ατσάλι! απάντησε ο Πασπαρτού, που καταγινόταν να προετομιάσει ένα σύντομο γεύμα.

Το μεσημεράκι, ο οδηγός τους έδωσε το σήμα της αναχώρησης. Το τοπίο αγρίεψε μεμιάς. Φοινικιές και χουρμαδιές διαδέχτηκαν τα μεγάλα δάση, κι ύστερα αχανείς, τραχιές πεδιάδες, κατάσπαρτες με ξερούς θάμνους και μεγάλους βράχους. Ελάχιστοι επισκέπτες φτάνουν σ' αυτή την πλευρά του Άνω Μπούντελκουντ, που κατοικείται από έναν φανατισμένο πληθυσμό, προσηλωμένο στις πιο τρομερές ιεροτελεστίες της ινδουιστικής θρησκείας. Οι Άγγλοι δεν είχαν καταφέρει να εδραιωθούν σ' ένα έδαφος που βρισκόταν υπό την επιρροή των ράτζα, τους οποίους δεν μπορούσαν να ξετρυπώσουν μέσα στα απροσπέλαστα λημέρια τους.

Πολλές φορές αντίκρισαν ομάδες άγριων Ινδών να μορφάζουν θυμωμένα, βλέποντας να περνά από τα μέρη τους το βαρύ τετράποδο, αλλά ο Πάρσος τούς απέφευγε όσο μπορούσε. Όσο για ζώα, δεν είδαν παρά μερικούς πιθήκους που έτρεχαν να κρυφτούν κάνοντας χειρονομίες και γκριμάτσες, με τις οποίες διασκέδαζε πολύ ο Πασπαρτού.

Μια σκέψη –ανάμεσα σε πολλές άλλες– βασάνιζε τον νεαρό Γάλλο. Τι θα τον έκανε τον ελέφαντα ο κύριος Φογκ, όταν έφταναν στο σταθμό του Αλαχαμπάντ; Θα τον έπαιρνε μαζί του; Αδύνατον! Τα μεταφορικά, συν τα λεφτά που είχε δώσει για να τον αγοράσει, θα τον κατέστρεφαν. Θα τον πουλούσε; Θα τον ελευθέρωνε; Δίχως άλλο, αυτό το συμπαθητικό ζώο άξιζε καλή μεταχείριση. Αν, λόγου χάρη, του τον χάριζε ο κύριος Φογκ, θα βρισκόταν σε δύσκολη θέση. Το θέμα δεν έπαυε να τον απασχολεί.

Στις 8 το βράδυ είχαν περάσει την κεντρική οροσειρά της Βίντια και στάθμευσαν στους πρόποδες της βορινής πλαγιάς, σε μια ερειπωμένη καλύβα. Μέχρι εκείνη την ώρα είχαν διανύσει κάπου 25 μίλια, κι έμεναν άλλα τόσα μέχρι να φτάσουν στο σταθμό του Αλαχαμπάντ.

Η νύχτα ήταν ψυχρή. Στο εσωτερικό της καλύβας, ο Πάρσος άναψε φωτιά κι όλοι εκτίμησαν δεόντως τη ζεστασιά της. Δείπνησαν με τις προμήθειες που είχαν αγοράσει στο Κόλμπι και η συζήτηση, που έτσι κι αλλιώς περιοριζόταν σε μερικές κοφτές φράσεις, κατέληξε γρήγορα σε ηχηρά ροχαλητά. Ο οδηγός έμεινε ξάγρυπνος δίπλα στον Κιούνι, που αποκοιμήθηκε όρδιος, στηριγμένος στον κορμό ενός τεράστιου δέντρου.

Τίποτα δεν τους ενόχλησε στη διάρκεια της νύχτας. Κάπου κάπου διέκοπταν την ησυχία μουγκρητά από γατόπαρδους και πάνθηρες, ανακατεμένα με τις στριγκλιές των πιθήκων. Όμως, τα σαρκοφάγα περιορίστηκαν στα μουγκρητά και δεν έδειξαν άλλες εχθρικές διαθέσεις εναντίον των ενοίκων της καλύβας. Ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι βυθίστηκε στον ύπνο, σαν γενναίος στρατιωτικός ξεθεωμένος στην κούραση. Ο Πασπαρτού κοιμήθηκε ταραγμένα κι όλη την ώρα τινάζόταν, λες και βρισκόταν ακόμα στην πλάτη του ελέφαντα. Όσο για τον κύριο Φογκ, αυτός ξεκουράστηκε γαλήνια, σαν να βρισκόταν στο ήσυχο σπίτι του, στην οδό Σάβιλ.

Στις 6 το πρωί, άρχισαν πάλι την πορεία. Ο οδηγός ήλπιζε να φτάσουν στο σταθμό του Αλαχαμπάντ αργά το βράδυ. Έτσι, ο κύριος Φογκ δεν θα έχανε παρά ένα μέρος από τις 48 ώρες που είχε κερδίσει από την αρχή του ταξιδιού. Όταν κατέβηκαν και τις τελευταίες πλαγιές της Βίντια, ο Κιούνι ξαναβρήκε το γρήγορο ρυθμό του. Προς το μεσημέρι, ο οδηγός παρέκαμψε το χωριό Κάλεντζερ που είναι χτισμένο στον ποταμό Κάνι, έναν παραπόταμο του Γάγγη. Απέφυγε πάντα τα κατοικημένα μέρη, γιατί ένιωθε πιο ασφαλής στις ερημικές τοποθεσίες, σαν αυτές που συναντάμε στα πρώτα χαμηλά σημεία της λεκάνης του μεγάλου ποταμού. Ο σταθμός του Αλαχαμπάντ βρισκόταν μόλις δώδεκα μίλια προς τα βορειοανατολικά. Σταμάτησαν κάτω από μια συστάδα μπανανιές, που τους καρπούς τους —«υγιεινούς σαν το ψωμί και νόστιμους σαν κρέμα», καθώς λένε οι ταξιδιώτες— τίμησαν με μεγάλη λαίμαργία.

Στις δύο τ' απομεσήμερο ο οδηγός μπήκε σ' ένα πυκνό δάσος, όπου έπρεπε να διασχίσουν πολλά μίλια, μια κι ο Πάρσος προτιμούσε να ταξιδεύει έτσι, προστατευμένος από τα πυκνά δέντρα. Οπωσδήποτε, δεν είχαν μέχρι τότε καμιά δυσάρεστη συνάντηση και όλα έδειχναν πως το ταξίδι τους θα τελείωνε χωρίς απρόοπτα, όταν γύρω στις τέσσερις, ο ελέφαντας, που εδώ και λίγη ώρα φαινόταν ανήσυχος, σταμάτησε απότομα.

— Τι συμβαίνει; ρώτησε ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι, προβάλλοντας το κεφάλι του από το σαμάρι.

— Δεν ξέρω, κύριε αξιωματικέ, απάντησε ο Πάρσος, προσπαθώντας να ξεδιαλύνει ένα συγκεχυμένο μουρμουρητό που περνούσε τα πυκνά κλαδιά. Σε λίγο, το μουρμουρητό ξεκαθάρισε: θα έλεγες πως ήταν ένα κονσέρτο, πολύ μακρινό ακόμη, από ανθρώπινες φωνές και χάλκινα πνευστά.

Ο Πασπαρτού ήταν όλος μάτια και αυτιά. Ο κύριος Φογκ περίμενε υπομονετικά, χωρίς κανένα σχόλιο.

Ο Πάρσος πήδηξε στη γη, έδωσε τον ελέφαντα σ' ένα δέντρο και χώθηκε ανάμεσα στις λόχμες του δάσους. Μερικές στιγμές αργότερα επέστρεψε αλαφιασμένος.

— Μια πομπή βραχμάνων έρχεται προς τα 'δώ. Δεν πρέπει να μας δουν!

Έλυσε τον ελέφαντα και τον οδήγησε σε μια πυκνή φυλλωσιά, συμβουλευόντας ακόμα μια φορά τους ταξιδιώτες να μείνουν τελείως ακίνητοι. Εκείνος ήταν έτοιμος ν' ανεβεί γρήγορα στο ζώο αν χρειαζόταν να φύγουν, σκέφτηκε όμως ότι οι πιστοί θα περνούσαν χωρίς να τους δουν, γιατί οι πυκνές φυλλωσιές τούς έκρυβαν εντελώς.

Ο ασυνάρτητος θόρυβος από φωνές και όργανα πλησίαζε ολοένα, μακρόσυρτα τραγούδια ανακατεμένα με ήχους από ταμπουράδες και κύμβαλα. Γρήγορα, η κεφαλή της πομπής φάνηκε κάτω από τα δέντρα, σχεδόν πενήντα βήματα από το σημείο όπου στέκονταν ο κύριος Φογκ και οι σύντροφοί του. Οι παράξενες φιγούρες αυτής της, δίχως άλλο, θρησκευτικής τελετουργίας, διακρίνονταν εύκολα ανάμεσα στα κλαδιά.

Μπροστά βάδιζαν οι ιερείς, φορώντας μίτρες και μακριά, πλουμιστά ράσα. Τους περιτριγύριζαν άντρες και γυναικόπαιδα, ψέλνοντας κάτι σαν νεκρώσιμη ακολουθία, που την διέκοπταν σε κανονικά χρονικά διαστήματα οι ταμπουράδες και τα κύμβαλα. Πίσω τους, πάνω σε μια άμαξα με τεράστιες ρόδες, που οι ακτίνες κι ο άξονάς τους παρίσταναν συμπλέγματα φιδιών, και την έσερναν δυο ζευγάρια βόδια με πλούσια φάλαρα, ακολουθούσε ένα αποκρουστικό είδωλο: το άγαλμα αυτό είχε τέσσερα χέρια, σώμα βαμμένο σκούρο κόκκινο, μάτια αγριωπά, μαλλιά ανάστατα, γλώσσα κρεμασμένη, χείλη βαμμένα με χέννα και λουλάκι. Στο λαϊμό του κρεμόταν ένα περιδέριο από νεκροκεφαλές και στα πλευρά του μια ζώνη από κομμένα χέρια. Στεκόταν όρθιο πάνω σ' έναν ξαπλωμένο γίγαντα χωρίς κεφάλι.

Ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι το αναγνώρισε:

— Η θεά Κάλι! ψιδύρισε. Η θεά του έρωτα και του θανάτου!

— Του θανάτου ναι, αλλά όχι και του έρωτα, ψιδύρισε ο Πασπαρτού. Με τέτοια μούτρα—

Ο Πάρσος τού έγνεψε να πάψει.

Γύρω από το ξόανο χοροπηδούσαν, βολόδερναν, συστρέφονταν, μια ομάδα γέροι φακίρηδες πασαλειμμένοι με ώχρα, γεμάτοι σταυρόσχημες πληγές απ' όπου το αίμα τους κυλούσε σταγόνα σταγόνα, αποβλακωμένα, φανατισμένα υποχείρια που στις μεγάλες ινδουιστικές ιεροτελεστίες πέφτουν ακόμα κάτω από τις ρόδες της άμαξας του Ζαγκερνό.

Πίσω τους, μερικοί βραχμάνοι, ντυμένοι με τις υπερπολυτελείς ανατολίτικες φορεσιές τους, έσερναν μια γυναίκα που μόλις και μετά βίας στεκόταν όρθια.

Η γυναίκα αυτή ήταν νέα και λευκή σαν Ευρωπαϊά. Το κεφάλι της, ο λαιμός, οι ώμοι της, τ' αυτιά της, τα μπράτσα της, τα χέρια της, τα δάχτυλα των ποδιών της, ήταν κατάφορτα από κοσμήματα, περιδέραια, βραχιόλια, σκουλαρίκια και δαχτυλίδια. Ένας χρυσοϋφαντος χιτώνας σκεπασμένος με μια ελαφριά μουσελίνα, διέγραφε το περίγραμμα του κορμιού της.

Πίσω απ' αυτή τη νέα γυναίκα —βίαη οπτική αντίθεση— μια χούφτα φρουροί με γυμνά γιαταγάνια περασμένα στη ζώνη τους και μακρύκαννα, χρυσοποίκιλτα πιστόλια, κουβαλούσαν ένα πτώμα πάνω σε ένα φορείο: ήταν το κουφάρι ενός γέρου, ντυμένο με τα πλούσια ρούχα του ράτζα: φορούσε, όπως κι όταν ζούσε, το μαργαριταροστόλιστο τουρμπάνι, το μεταξωτό χρυσοπλουμισμένο ρούχο του, τη διαμαντοκέντητη ζώνη του και τα υπέροχα πριγκιπικά του όπλα.

Ακολουθούσαν οι μουσικοί και την πομπή έκλειναν, σαν οπισθοφυλακή, μερικοί φανατικοί, που οι κραυγές τους σκέπαζαν τότε τότε τον εκκωφαντικό θόρυβο των οργάνων.

Ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι, που παρακολουθούσε με ύφος θλιμμένο όλη αυτή την πομπή, στράφηκε στον οδηγό:

— Σάτι! είπε.

Ο Πάρσος έγνεψε καταφατικά κι έφερε το δάχτυλο στα χείλη του. Η μακριά πομπή πέρασε αργά κάτω από τα δέντρα και σύντομα οι τελευταίες σειρές χάρθηκαν στην καρδιά του δάσους.

Σιγά σιγά, οι φαλμωδίες έσβησαν. Ακούγονταν μόνο μερικές κραυγές από μακριά: τελικά, όλον αυτό το θόρυβο, τον διαδέχτηκε βαθιά σιωπή.

Ο Φιλέας Φογκ είχε ακούσει τη λέξη που είχε προφέρει ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι, και μόλις χάρθηκε η πομπή, ρώτησε:

— Τι είναι το «σάτι»;

— «Σάτι», κύριε Φογκ, απάντησε ο ταξίαρχος, είναι η εθελοντική ανθρωποδυσία. Η γυναίκα που μόλις είδατε, θα καεί αύριο το πρωί.

— Α, τα σκυλιά! φώναξε ο Πασπαρτού, ανήμπορος να συγκατήρει την αγανάκτησή του.

— Και η σορός; ρώτησε ο κύριος Φογκ.

— Είναι του πρίγκιπα, του άντρα της, απάντησε ο οδηγός, ενός ανεξάρτητου ράτζα του Μπούντελκουντ.

— Δηλαδή, συνέχισε ο Φιλέας Φογκ χωρίς η φωνή του να προδίδει την παραμικρή συγκίνηση, αυτά τα βάρβαρα έθιμα υπάρχουν ακόμα στην Ινδία; Δεν κατόρθωσαν οι Άγγλοι να τα ξεριζώσουν;

— Στο μεγαλύτερο μέρος της Ινδίας δεν γίνονται πια τέτοιες δυσίες, απάντησε ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι, αλλά δεν έχουμε καμιά επιρροή σε τούτες τις άγριες περιοχές, και κυρίως στα εδάφη του Μπούντελκουντ. Σ' όλο το βορινό τμήμα της οροσειράς Βίντια, οι δολοφονίες και οι ληστείες βρίσκονται στην ημερησία διάταξη.

— Τη δύστυχη! μουρμούρισε ο Πασπαρτού. Άκου, να την κάψουν ζωντανή!

— Μάλιστα! συνέχισε ο ταξίαρχος. Κι αν δεν την έκαιγαν, δεν μπορείτε να φανταστείτε τι μαρτύρια θα τραβούσε από τους συγγενείς της. Θα της ξυρίζαν το κεφάλι, θα της έδιναν μόλις λίγες χούφτες ρύζι και θα την έδιωχναν, γιατί θα την θεωρούσαν μολυσμένη· θα πέθαινε σε κάποια γωνιά, σαν σκυλί ψωριασμένο. Αυτές οι δυστυχισμένες χήρες καταλήγουν στην πυρά περισσότερο από το φόβο μιας τέτοιας φρικτής ζωής, παρά από έρωτα ή από θρησκευτικό φανατισμό. Ωστόσο, μερικές φορές, ορισμένες θυσιάζονται πράγματι με τη θέλησή τους, και χρειάζεται η δυναμική παρέμβαση της κυβέρνησης για να τις εμποδίσει. Πριν από λίγα χρόνια, θυμάμαι, όταν ήμουν στη Βομβάη, μια νεαρή χήρα ήρθε να ζητήσει από τον κυβερνήτη την άδεια να καεί μαζί με το σώμα του συζύγου της. Όπως φαντάζεστε, ο κυβερνήτης αρνήθηκε. Τότε η χήρα εγκατέλειψε την πόλη, κατέφυγε στην περιοχή ενός ανεξάρτητου ράτζα και θυσιάστηκε εκεί.

Όση ώρα μιλούσε ο ταξίαρχος, ο νεαρός οδηγός τους κουνούσε το κεφάλι. Όταν η αφήγηση τέλειωσε, είπε:

— Η αυριανή θυσία, πάντως, δεν είναι εκούσια.

— Πώς το ξέρεις;

— Εδώ στο Μπούντελκουντ, όλοι την ξέρουμε την ιστορία, απάντησε ο οδηγός.

— Κι όμως, αυτή η δύστυχη δεν έδειχνε να φέρνει την παραμικρή αντίσταση, παρατήρησε ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι.

— Επειδή την έχουν μεθύσει με κάνναβη και όπιο.

— Και πού την πάνε;

— Στην παγόδα Πιλαζί, δυο μίλια από 'δώ. Θα διανυκτερεύσει εκεί, περιμένοντας την ώρα της θυσίας.

— Και πότε θα γίνει αυτή η θυσία, είπες;

— Αύριο, με το πρώτο φως της ημέρας.

Μετά απ' αυτή την απάντηση, ο οδηγός έβγαλε τον ελέφαντα από την πυκνή συστάδα και σκαρφάλωσε στο λαϊμό του. Τη στιγμή όμως που ετοιμαζόταν να τον προγκήξει με

το ειδικό σφύριγμα, ο κύριος Φογκ τον σταμάτησε και γύρισε προς τον σερ Φράνσις Κρόμαρτι:

— Αν σώζαμε αυτή τη γυναίκα;

— Μα πώς να την σώσουμε, κύριε Φογκ! φώναξε ο ταξίαρχος.

— Είμαστε δώδεκα ώρες μπροστά. Μπορώ να τις αφιερώσω σ' αυτή την υπόθεση.

— Απ' ό,τι βλέπω, είσαστε συναισθηματικός άνθρωπος! είπε ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι.

— Καμιά φορά, απάντησε απλά ο Φιλέας Φογκ. Όταν προλαβαίνω...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

Όπου ο Πασπαρτού αποδεικνύει για μια ακόμη φορά πως η τύχη χαμογελά στους τολμηρούς

Το σχέδιο ήταν ριψοκίνδυνο, γεμάτο δυσκολίες, ανεφάρμοστο ίσως· ο κύριος Φογκ θα διακινδύνευε τη ζωή του, ή τουλάχιστον την ελευθερία του –και, συνεπώς, την επιτυχία του ταξιδιού του– αλλά δεν δίστασε. Άλλωστε, στο πρόσωπο του σερ Φράνσις Κρόμαρτι βρήκε έναν αποφασιστικό σύμμαχο.

Όσο για τον Πασπαρτού, ήταν έτοιμος για όλα. Η ιδέα του κυρίου του τον κέντριζε. Ένωσε πως κάτω απ' αυτό το παγερό περίβλημα υπάρχει καρδιά, υπάρχει ψυχή, κι είχε αρχίσει να νιώθει αγάπη για τον Φιλέα Φογκ.

Έμενε ο οδηγός. Τίνος το μέρος θα έπαιρνε στην υπόθεση; Αν αποφάσιζε να ενημερώσει τους Ινδούς; Όμως, ακόμα κι αν δεν είχαν τη βοήθειά του, έπρεπε τουλάχιστον να εξασφαλίσουν την ουδετερότητά του.

Ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι τον ρώτησε ευθέως.

— Κύριε αξιωματικέ, απάντησε ο οδηγός, είμαι Πάρσος, κι αυτή η γυναίκα κατάγεται από την ίδια φυλή. Είμαι στη διάθεσή σας!

— Υπέροχα! είπε ο κύριος Φογκ.

— Πάντως, συνέχισε ο Πάρσος, να ξέρετε πως όχι μόνο κινδυνεύει η ζωή μας, αλλά υπάρχει φόβος και να μας βασανίσουν αν πέσουμε στα χέρια τους. Ζυγίστε τα!

— Πολύ ωραία, καταλάβαμε, απάντησε ο κύριος Φογκ. Είμαι της γνώμης πως πρέπει να περιμένουμε να νυχτώσει για να κινηθούμε.

— Το ίδιο πιστεύω κι εγώ, συμφώνησε ο οδηγός.

Στη συνέχεια, αυτός ο καλός Ινδός τούς έδωσε μερικές πληροφορίες για το θύμα. Ήταν Ινδή, εξαιρετικά όμορφη, από τη φυλή των Πάρσων, κόρη πλουσίων εμπόρων της Βομβάης. Την έλεγαν Αούντα, είχε πάρει αγγλική μόρφωση και, κρίνοντας από τους τρόπους και την παιδεία της, θα έλεγε κανείς πως είναι Ευρωπαία. Όταν ορφάνεψε, παντρεύτηκε, παρά τη θέλησή της, αυτόν τον γέρο ράτζα του Μπούντελκουντ. Τρεις μήνες αργότερα, χήρεψε. Ξέροντας τι την περίμενε προσπάθησε να το σκάσει, αλλά την έπιασαν αμέσως οι συγγενείς του ράτζα, που —έχοντας πολλά να κερδίσουν από το θάνατό της— την καταδίκασαν σ' αυτό το μαρτύριο, από το οποίο δεν φαινόταν ότι θα κατάφερε να γλιτώσει. Η αφήγηση αυτή δεν μπορούσε παρά να χαλυδώνει τον κύριο Φογκ και τους συντρόφους του, στη γενναιόψυχη απόφασή τους. Αποφάσισαν να οδηγήσει ο Πάρσος τον ελέφαντα στην παγόδα Πιλαζί, και να πλησιάσουν όσο περισσότερο γινόταν.

Μισή ώρα αργότερα σταμάτησαν πεντακόσια περίπου βήματα μακριά από την κρυμμένη παγόδα, σ' ένα σημείο όπου άκουγαν καθαρά τα ουρλιαχτά των φανατισμένων.

Συζήτησαν πρώτα πώς θα μπορούσαν να πλησιάσουν το θύμα. Ο οδηγός γνώριζε καλά την παγόδα, όπου τους βεβαίωνε ότι κρατούσαν φυλακισμένη τη νέα γυναίκα. Μπορούσαν άραγε να μπουν από τις πόρτες, όταν όλη η συνοδεία θα βυθιζόταν στον ύπνο της μέθης, ή μήπως έπρεπε να τρυπήσουν τον τοίχο; Συμφώνησαν ότι γι' αυτά θα αποφάσιζαν την τελευταία στιγμή, επιτόπου. Σίγουρα, όμως, η απαγωγή έπρεπε να γίνει το ίδιο βράδυ κι όχι την άλλη μέρα, όταν το θύμα θα βάδιζε προς το μαρτύριο. Τότε πια, καμιά ανδρώπινη παρέμβαση δεν θα μπορούσε να σώσει τη γυναίκα.

Ο κύριος Φογκ κι οι σύντροφοί του περίμεναν να νυχτώσει. Μόλις άρχισε να πέφτει το σούρουπο, αποφάσισαν να κάνουν την πρώτη τους ανίχνευση γύρω από την παγόδα. Εκείνη την ώρα έσβησαν κι οι τελευταίες φωνές των φακίρηδων. Κατά το συνήθειό τους, αυτοί οι Ινδοί θα βυθίζονταν στη βαθιά νάρκη του «χανγκ» —υγρό όπιο ανακατεμένο με εκχύλισμα κάνναβης— οπότε θα μπορούσαν να γλιστρήσουν ανάμεσά τους και να φτάσουν μέχρι το ναό.

Μπροστά ο Πάρσος, και πίσω του ο κύριος Φογκ, ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι και ο Πασπαρτού, προχώρησαν αθόρυβα μέσα στο δάσος. Σύρθηκαν δέκα λεπτά περίπου κάτω από τα κλαδιά, ώσπου έφτασαν στην όχθη ενός μικρού ρυακιού κι εκεί, στο φως των δαυλών που έκαιγαν στερεωμένοι πάνω σε σιδερένια κοντάρια, διέκριναν ένα σωρό στοιβαγμένα ξύλα —ήταν η πυρά, φτιαγμένη από πολύτιμο σανταλόξυλο και ποτισμένη με αρωματικό λάδι. Στην κορυφή είχαν κιόλας αποθέσει το θαλασσωμένο κουφάρι του ράτζα, που θα καιγόταν ταυτόχρονα με τη χήρα του. Εκατό βήματα πέρα από την πυρά ορθωνόταν η παγόδα, που οι μινιαρέδες της έμοιαζαν να τρυπούν το σκοτάδι, πάνω από τις κορυφές των δέντρων.

— Ελάτε! είπε ο οδηγός χαμηλόφωνα.

Πολύ πιο προσεκτικά τώρα, ακολουθούμενος από τους συντρόφους του, γλίστρησε σιωπηλά ανάμεσα στα ψηλά χορτάρια.

Τώρα πια, μονάχα το μουρμουρητό του ανέμου στα κλαδιά διέκοπτε τη σιωπή. Σύντομα, ο οδηγός σταμάτησε στην άκρη ενός ξέφωτου, που το φώτιζαν κι αυτό τρεις-τέσσερις δαυλοί. Με όλους αυτούς τους ναρκωμένους ένα γύρω, που κοιμούνταν του καλού καιρού, θα έλεγες πως ήταν πεδίο μάχης, σκεπασμένο από νεκρούς. Άντρες, γυναίκες, παιδιά, κείτονταν όλοι φύρδην-μίγδην. Πού και πού, κάποιιοι μεθυσμένοι σιγομουρμούριζαν μέσα στον ύπνο τους. Στο βάθος, ανάμεσα στα δέντρα, διαγραφόταν τώρα αμυδρά ο ναός. Ωστόσο,

προς μεγάλη απογοήτευση του νεαρού οδηγού, οι φρουροί φύλαγαν τις πόρτες και περιφέρονταν με γυμνά σπαθιά στο φως των δαυλών. Μπορεί πιο μέσα να ξαγρυπνούσαν και οι ιερείς.

Ο Πάρσος δεν προχώρησε περισσότερο. Κατάλαβε πως δεν υπήρχε περίπτωση να μπου από την είσοδο του ναού, και οδήγησε πίσω τους συντρόφους του.

Ο Φιλέας Φογκ και ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι είχαν κι εκείνοι συνειδητοποιήσει πως δεν μπορούσαν να επιχειρήσουν τίποτα απ' αυτή την πλευρά. Στάθηκαν λίγο παρακάτω κι άρχισαν να μιλούν σιγά:

— Ας περιμένουμε! είπε ο ταξίαρχος. Είναι μόνο 8 η ώρα. Μπορεί αργότερα να κοιμηθούν κι οι φρουροί.

— Διόλου απίθανο, συμφώνησε ο Πάρσος.

Έτσι, ο Φιλέας Φογκ και οι σύντροφοί του ξάπλωσαν κάτω από ένα δέντρο και περίμεναν.

Κάθε λεπτό τούς φαινόταν αιώνας. Ο οδηγός τούς άφηγε μερικές φορές και πήγαινε να δει στο ξέφωτο. Οι φρουροί του ράτζα ξαγρυπνούσαν πάντα στο φως των δαυλών, και μια αμυδρή λάμψη ξεχυνόταν από τα παράθυρα της παγόδας.

Περίμεναν μέχρι τα μεσάνυχτα, αλλά η κατάσταση δεν άλλαξε — η ίδια επιφυλακή παντού έξω. Ολοφάνερα, δεν μπορούσαν να υπολογίζουν στον ύπνο των φρουρών. Ίσως αυτούς να μην τους είχαν ποτίσει με «χανγκ». Έπρεπε λοιπόν να κινηθούν διαφορετικά, και να μπου από κάποιο άνοιγμα στον τοίχο της παγόδας. Έμενε να μάθουν αν οι ιερείς ξαγρυπνούσαν κοντά στο θύμα τους με τόση επιμέλεια, όση και οι φρουροί στην πόρτα του ναού.

Μετά από ένα τελευταίο συμβούλιο, ο οδηγός είπε ότι ήταν έτοιμος, και ξεκίνησε. Τον ακολούθησαν ο κύριος Φογκ, ο σερ Φράνσις και ο Πασπαρτού. Έκαναν έναν αρκετά μεγάλο κύκλο, προκειμένου να πλησιάσουν στο πίσω μέρος της παγόδας χωρίς να τους αντιληφθούν.

Μισή ώρα αργότερα έφτασαν κάτω από τον τοίχο, δίχως

κανένα απρόοπτο. Κανείς δεν φαινόταν ν' ασχολείται μ' εκείνη την πλευρά, κάτι πολύ φυσικό, αφού δεν υπήρχαν εκεί ούτε παράθυρα ούτε πόρτες.

Τώρα πια, είχε σκοτεινιάσει για τα καλά. Ένα λειψό φεγγάρι χανόταν κιόλας πίσω από μεγάλα σύννεφα. Ωστόσο, δεν ήταν αρκετό να φτάσουν στη βάση του τοίχου – έπρεπε και να τον σκάψουν. Γι' αυτή την επιχείρηση, ο Φιλέας Φογκ και οι σύντροφοί του είχαν μόνο τους σουγιάδες τους. Ευτυχώς, οι τοίχοι του ναού ήταν φτιαγμένοι από πλίνθους, και δεν θα δυσκολεύονταν να τους τρυπήσουν. Έτσι κι έβγαινε ο πρώτος, οι άλλοι θα ακολουθούσαν πολύ πιο εύκολα.

Στρώθηκαν στη δουλειά, προσπαθώντας να κάνουν όσο το δυνατόν λιγότερο θόρυβο. Ο Πάρσος από τη μία, ο Πασπαρτού από την άλλη, ξήλωναν τους πλίνθους, έτσι ώστε να σχηματιστεί ένα άνοιγμα δυο πόδια πλάτος. Όλα φαινόταν να πηγαίνουν μια χαρά, όταν, ξαφνικά, ακούστηκε μια κραυγή από το εσωτερικό του ναού – σχεδόν αμέσως, της απάντησαν κι άλλες απέξω.

Ο Πασπαρτού κι ο οδηγός σταμάτησαν. Τους είχαν καταλάβει, τάχα, και σήμαναν συναγερμό; Η στοιχειώδης προνοητικότητα επέβαλλε να απομακρυνθούν – κι αυτό ακριβώς έκαναν, αντάμα με τον Φιλέα Φογκ και τον σερ Φράνσις Κρόμαρτι. Κουβαριάστηκαν ξανά στην ασφάλεια του δάσους, περιμένοντας τη λήξη του συναγερμού – αν ήταν συναγερμός – έτοιμοι να επαναλάβουν την επιχείρησή τους.

Όμως – μακάβρια δυσκολία – οι φρουροί εμφανίστηκαν τώρα και στο πίσω μέρος της παγόδας κι εγκαταστάθηκαν εκεί, εμποδίζοντας οποιαδήποτε προσέγγιση.

Δύσκολα θα μπορούσε κανείς να περιγράψει την απογοήτευση αυτών των τεσσάρων ανθρώπων – πώς θα έσωζαν τώρα το θύμα; Ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι δάγκωνε τα χείλη του. Ο Πασπαρτού ήταν έξω φρενών, κι ο οδηγός με-

τά δυσκολίας τον συγκρατούσε. Ο ατάραχος Φογκ περίμενε, χωρίς να εκδηλώνει τα συναισθήματά του.

— Δηλαδή, δεν μένει παρά να φύγουμε; ρώτησε ψιθυριστά ο ταξίαρχος.

— Φοβάμαι πως ναι, απάντησε ο οδηγός.

— Περιμένετε! είπε ο Φογκ. Εγώ πρέπει να φτάσω στο Αλαχαμπάντ αύριο, πριν από το μεσημέρι!

— Μα, τι ελπίζετε να γίνει; ρώτησε ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι. Σε λίγες ώρες ξημερώνει και...

— Η καλοτυχία που μας εγκατέλειψε, μπορεί να επιστρέψει κάποια στιγμή.

Ο ταξίαρχος θα ήθελε να μπορούσε να διαβάσει τη σκέψη του Φιλέα Φογκ. Τι να περίμενε, άραγε, αυτός ο ψυχρός Εγγλέζος; Μήπως λογάριαζε να ορμήσει και ν' αρπάξει τη νεαρή γυναίκα από τα χέρια των δημίων της, την ώρα που θα την οδηγούσαν στην πυρά; Κάτι τέτοιο θα ήταν σκέτη τρέλα — και δεν θεωρούσε τον Φιλέα Φογκ τόσο ανόητο. Παρ' όλα αυτά, ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι δέχτηκε να μείνει μέχρι να παιχτεί η τελευταία σκηνή αυτής της φοβερής τραγωδίας. Στο μεταξύ, ο οδηγός οδήγησε ξανά τους συντρόφους του πίσω, στο ξέφωτο. Εκεί, προστατευμένοι από μια συστάδα δέντρων, μπορούσαν να βλέπουν τους κοιμισμένους Ινδούς.

Ο Πασπαρτού, κουρνιασμένος στα ψηλά κλαδιά ενός δέντρου, κλωθογύριζε μια ιδέα που είχε περάσει σαν αστραπή λίγο πριν από το μυαλό του, αλλά τώρα την σκεφτόταν πολύ σοβαρά. «Σκέτη τρέλα!» είχε σκεφτεί στην αρχή, αλλά τώρα επαναλάμβανε, «Και γιατί όχι, στο κάτω κάτω; Είναι μια πιθανότητα, ίσως η μόνη, και μ' αυτά τα κτήνη...»

Και ξαφνικά, χωρίς να ενημερώσει κανέναν, γλίστρησε με φιδίσια ευλυγισία στα χαμηλά κλαδιά του δέντρου, που οι άκρες τους λύγιζαν σχεδόν μέχρι το χώμα.

Οι ώρες κυλούσαν και σύντομα, μια απαλή ανταύγεια ανάγγειλε πως πλησίαζε το χάραμα.

Είχε φτάσει, λοιπόν, η στιγμή – και θα 'λεγες πως όλος αυτός ο ναρκωμένος συρφετός, νεκραναστήθηκε. Οι άνθρωποι ζωήρεψαν, αντήχησαν ξανά ταμπουράδες, ψαλμωδίες και φωνές. Είχε έρθει η ώρα του θανάτου της άμοιρης γυναίκας.

Πραγματικά, οι πόρτες της παγόδας άνοιξαν κι ένα ζωηρό φως ξέφυγε από το εσωτερικό της. Έτσι, ο κύριος Φογκ και ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι μπόρεσαν να διακρίνουν καθαρά το δύμα, που το έσερναν έξω οι ιερείς. Τους φάνηκε μάλιστα πως, αποδιώχνοντας το μούδιασμα της νάρκης, σε μια τελευταία αναλαμπή αυτοσυντήρησης, η δυστυχισμένη γυναίκα προσπάθησε να ξεφύγει από τους δημίους της. Η καρδιά του σερ Φράνσις Κρόμαρτι αναπήδησε και με μια σπασμωδική κίνηση άρπαξε το χέρι του Φιλέα Φογκ – κι ένωσε πως εκείνο το χέρι κρατούσε ένα μαχαίρι ανοιχτό. Η νέα γυναίκα, βυθισμένη ξανά στη χαύνωση που της προκαλούσαν οι καπνοί της κάνναβης, πέρασε ανάμεσα στους φακίρηδες που την συνόδευαν με τις θρησκευτικές στριγκλιές τους.

Ο Φιλέας Φογκ κι οι σύντροφοί του ανακατεύτηκαν στις τελευταίες σειρές και ακολούθησαν την πομπή. Δυο λεπτά αργότερα, έφτασαν στην όχθη του ρυακιού και σταμάτησαν, τουλάχιστον πενήντα βήματα από την πυρά, όπου κειτόταν το άψυχο κορμί του ράτζα. Στο μισοσκόταδο, είδαν τους ιερείς να ξαπλώνουν τη λιπόθυμη γυναίκα δίπλα στο πτώμα του άντρα. Ύστερα, κάποιος έφερε έναν αναμμένο δαυλό και τα ξύλα, ποτισμένα με λάδι, πήραν αμέσως φωτιά.

Την ίδια στιγμή, ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι και ο οδηγός συγκράτησαν τον Φιλέα Φογκ, που σε μια στιγμή γενναίοψυχης τρέλας ήταν έτοιμος να ορμήσει στην πυρά...

Ο Φιλέας Φογκ τούς έσπρωξε βίαια πέρα, όταν το σκηνικό άλλαξε ξαφνικά. Ένα σούσουρο πανικού απλώθηκε γύρω, κι όλοι έπεσαν καταγής μπρούμυτα, τρομοκρατημένοι. Καταπώς φαίνεται, ο γερο-ράτζα δεν είχε πεθάνει, αφού τον είδαν να ορδύνεται ξαφνικά σαν φάντασμα, να παίρνει τη νέα γυναίκα στην

αγκαλιά του και να κατεβαίνει από την πυρά ανάμεσα στις τουλούπες του καπνού, που του έδιναν μια όψη τρομακτική!

Φακίρηδες, φρουροί, ιερείς, πιασμένοι στα βρόχια αυτού του αναπάντεχου πανικού, στέκονταν εκεί, με τα μούτρα στο χώμα, χωρίς να τολμούν να σηκώσουν τα μάτια και ν' αντικρίσουν ένα τέτοιο θαύμα!

Η λιπόθυμη γυναίκα πέρασε ανάμεσά τους, ξαπλωμένη πάνω σε δυο γερά μπράτσα, που έδειχναν να την κουβαλάνε λες κι ήταν πούπουλο. Ο κύριος Φογκ και ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι είχαν μείνει άναυδοι. Ο Πάρσος είχε σκύψει το κεφάλι.

Μερικές στιγμές αργότερα, ο νεκραναστημένος έφτασε στο σημείο όπου στέκονταν ο κύριος Φογκ και ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι – κι εκεί, είπε μια μόνο λέξη:

– Δρόμο!

Ναι, ήταν ο Πασπαρτού, με σάρκα και οστά, που μέσα στους πυκνούς καπνούς, είχε καταφέρει να ξεγλιστρήσει προς την πυρά. Ήταν ο Πασπαρτού που, επωφελούμενος από το βαθύ ακόμα σκοτάδι, είχε αρπάξει τη νέα γυναίκα από τα νύχια του θανάτου. Ήταν ο Πασπαρτού που, παίζοντας αυτό τον παράτολμο ρόλο, είχε καταφέρει να περάσει ανάμεσα από τους πανικόβλητους Ινδούς.

Μια στιγμή αργότερα, εξαφανίζονταν κι οι τέσσερις στο δάσος, πάνω στην πλάτη του ελέφαντα. Όμως, ουρλιαχτά, κατάρες, κι ακόμα και μια σφαίρα που τρύπησε το καπέλο του Φιλέα Φογκ, τους έδωσαν να καταλάβουν πως η πονηριά τους είχε αποκαλυφθεί. Γιατί, αλήθεια, πάνω στην αναμμένη πυρά ξεχώριζε τώρα το κουφάρι του γερο-ράτζα. Οι ιερείς, έχοντας πια συνέλθει από τη λαχτάρα, κατάλαβαν πως κάποιος είχε αρπάξει το θύμα τους.

Όρμησαν μεμιάς στο δάσος, και οι φρουροί τούς ακολούθησαν – ωστόσο, ο ελέφαντας έτρεχε γρήγορα και πολύ σύντομα οι άρπαγες βρίσκονταν πια τόσο μακριά, που δεν τους έφταναν μήτε τα βόλια, μήτε τα βέλη των Ινδών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

Όπου ο Φιλέας Φογκ κατεβαίνει όλη την υπέροχη κοιλάδα του Γάγγη, χωρίς να την δει καθόλου

Η ριψοκίνδυνη απαγωγή είχε πετύχει. Μια ώρα αργότερα, ο Πασπαρτού γελούσε ακόμα με το κατόρθωμά του. Ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι είχε σφίξει το χέρι του ατρόμητου νέου, ενώ ο κύριός του τού είχε πει «Καλώς», κάτι που από τα χείλη του ισοδυναμούσε με την ύψιστη επιδοκιμασία. Ο Πασπαρτού είχε απαντήσει πως όλη η τιμή ανήκε στον κύριό του. Εκείνος δεν είχε παρά μόνο μια «σαχλή» ιδέα, και γελούσε στη σκέψη πως αυτός, ο Πασπαρτού, ο παλιός γυμναστής, ο πρώην λοχίας του Πυροσβεστικού Σώματος, διέτέλεσε για λίγο σύζυγος μιας γοητευτικής κυρίας, ως βαλσαμωμένος γερο-ράτζα.

Όσο για τη νεαρή Ινδή, δεν είχε συνειδητοποιήσει τίποτα απ' όσα είχαν γίνει. Τυλιγμένη τώρα σε ταξιδιωτικές κουβέρτες, αναπαυόταν σε ένα από τα σαμάρια.

Στο μεταξύ, ο ελέφαντας, οδηγημένος με εξαιρετική μαεστρία από τον νεαρό Πάρσο, έτρεχε γρήγορα μέσα στο σκοτεινό ακόμα δάσος. Μια ώρα αφότου άφησαν την παγόδα Πιλαζί, ορμούσε σε μια αχανή πεδιάδα. Στις 7 π.μ. σταμάτησαν. Η νέα γυναίκα ήταν ακόμη πολύ εξαντλημένη. Ο οδηγός την έβαλε να πιει λίγες γουλιές νερό και μπράντι, αλλά η επίδραση του ναρκωτικού θα κρατούσε αρκετή ώρα ακόμη.

Ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι ήξερε τα αποτελέσματα που προκαλούσε η εισπνοή του καπνού της κάνναβης, και δεν ανησυχούσε καθόλου.

Αν όμως η κατάσταση της νεαρής Ινδής δεν αποτελούσε πρόβλημα για τον ταξίαρχο, τον ανησυχούσε πάρα πολύ το μέλλον της. Είπε στον Φιλέα Φογκ πως αν η Αούντα έμενε στην Ινδία, θα έπεφτε ξανά, αναπόφευκτα, στα χέρια των δημίων της. Αυτοί οι δαιμονισμένοι είχαν απλωμένα τα πλοκάμια τους σε όλη τη χερσόνησο και σίγουρα, παρά την αγγλική αστυνομία, θα κατόρθωναν να ξαναπιάσουν το δύμα τους στο Μαδράς, ή στη Βομβάη, ή στην Καλκούτα. Και για να τεκμηριώσει τα λεγόμενά του, ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι ανέφερε ένα παρόμοιο περιστατικό που είχε συμβεί προσφάτως. Κατά τη γνώμη του, λοιπόν, η νέα γυναίκα θα ήταν πραγματικά ασφαλής μόνον αν έφευγε —με οποιονδήποτε τρόπο— από την Ινδία.

Ο Φιλέας Φογκ απάντησε πως θα λάμβανε υπόψη του αυτές τις παρατηρήσεις και θα το σκεφτόταν.

Γύρω στις 10, ο οδηγός ανάγγειλε πως είχαν φτάσει στο σταθμό του Αλαχαμπάντ. Εκεί λειτουργούσε ξανά η σιδηροδρομική γραμμή, και τα τρένα διέσχιζαν το λιγότερο σ' ένα μερόνυχτο την απόσταση που χωρίζει το Αλαχαμπάντ από την Καλκούτα.

Ο Φιλέας Φογκ έπρεπε να φτάσει εγκαίρως, για να πάρει το πλοίο που θα έφευγε την επομένη, 25 Οκτωβρίου, το μεσημέρι.

Άφησαν τη νέα γυναίκα σε μια αίθουσα του σταθμού και ο Πασπαρτού ανέλαβε να βγει να της αγοράσει διάφορα είδη ρουχισμού, φόρεμα, εσάρπα, γουναρικά κ.λπ. — ό,τι έβρισκε. Όσο για χρήματα δεν έπρεπε να ανησυχεί, αφού ο κύριός του τού έκανε απεριόριστη πίστωση.

Ο Πασπαρτού έφυγε αμέσως και βάλθηκε να γνωρίσει τους δρόμους της πόλης.

Το Αλαχαμπάντ, η θείκη πόλη, μια από τις πιο σεβαστές της Ινδίας, είναι χτισμένη στη συμβολή των δύο ιερών ποταμών, του Γάγγη και του Γιαμουνά, που τα νερά τους έλκουν τους προσκυνητές όλης της χερσονήσου. Όλοι άλλωστε ξέρουν ότι σύμφωνα με το μύθο της Ραμαγιάνα, ο Γάγγης πηγάζει από τον ουρανό, απ' όπου, χάρη στον Βράχμα, κατεβαίνει στη γη.

Κάνοντας τα ψώνια του, ο Πασπαρτού είδε πραγματικά και την πόλη, που άλλοτε την προστάτευε ένα ωραιότατο φρούριο, στο οποίο στεγάζονταν τώρα οι κρατικές φυλακές. Ωστόσο, δεν υπήρχε πλέον ίχνος εμπορικής ή βιομηχανικής δραστηριότητας σ' αυτή την πόλη, που ήταν στο παρελθόν σπουδαίο βιομηχανικό και εμπορικό κέντρο. Ο Πασπαρτού, αφού ματαίως αναζήτησε κάποιο κατάστημα νεωτερισμών, σαν εκείνα που υπήρχαν στη Ρίτζεντ Στριτ, βρήκε ό,τι χρειαζόταν—ένα φόρεμα από σκοτσέζικο ύφασμα, ένα φαρδύ πανωφόρι και μια θουμάσια γούνα από λουτρ— σε έναν πλανόδιο έμπορο, έναν δύστροπο γερο-Εβραίο, και δεν δίστασε να πληρώσει 75 λίρες. Ύστερα επέστρεψε θριαμβευτής στο σταθμό.

Η Αούντα είχε αρχίσει να συνέρχεται. Η νάρκη που της είχαν προκαλέσει οι ιερείς της παγόδας εξανεμιζόταν λίγο λίγο, και τα όμορφα μάτια της έπαιρναν ξανά όλη την ινδική γλύκα τους.

Ο βασιλιάς-ποιητής Ουσάφ Ουντάουλ, εξυμνώντας τα δέλγητρα της βασίλισσας Αχμενάγκαρα, λέει αυτά τα λόγια:

«Η αστραφτερή κόμη της, χωρισμένη στα δύο με τάξη, πλαισιώνει το αρμονικό περίγραμμα των λεπτών λευκών παρειών της που λάμπουν από στιλπνότητα και φρεσκάδα. Τα εβένινα φρύδια της έχουν το σχήμα και τη δύναμη του τόξου του Κάμα, του θεού του έρωτα, και κάτω από τα μακριά μεταξωτά βλέφαρά της, μέσα στη μαύρη κόρη των μεγάλων φωτει-

νών ματιών της, πλέουν όπως στις ιερές λίμνες των Ιμαλαΐων οι πιο καθαρές αντανακλάσεις του ουράνιου φωτός. Λεπτά, ίσια και λευκά, τα δόντια της λάμπουν ανάμεσα στα χαμογελαστά χείλη της, σαν σταγόνες δροσιάς στην αγκαλιά του μισόκλειστου άνδρου της τριανταφυλλιάς. Τα λεπτεπίλεπτα και σύμμετρα καμπυλωμένα αυτιά της, τα ρόδινα χέρια της, τα πόδια της, ανάκυρτα και τρυφερά σαν μπουμπουκία λωτού, λάμπουν με τη λάμψη των πιο όμορφων μαργαριταριών της Κεϊλάνης, των πιο όμορφων διαμαντιών της Γκολκόντα. Η βεργολυγερή μέση της, που ένα χέρι είναι αρκετό να την αγκαλιάσει γύρω γύρω, στηρίζει το λεπτοφτιαγμένο τόξο της πλάτης της και τα πλούτη του πανωκορμιού της, όπου η ανδισμένη νιότη έχει αποθέσει τους τελειότερους θησαυρούς της, και κάτω από τις μεταξένιες πτυχές του μανδύα της, το αιώνιο άγαλμα μοιάζει δουλεμένο σε καθαρό ασήμι από το ιερό χέρι του Βιαβακάρμα».

Η Αούντα, η χήρα του ράτζα του Μπούντελκουντ, ήταν μια γοητευτική γυναίκα με την ευρωπαϊκή έννοια της λέξης. Μιλούσε πολύ σωστά αγγλικά: είχε δίκιο ο νεαρός οδηγός, όταν θεβαίωνε πως η παιδεία είχε μεταμορφώσει εντελώς τη νεαρή Ινδή.

Στο μεταξύ, το τρένο ετομαζόταν να φύγει από το σταθμό του Αλαχαμπάντ. Ο κύριος Φογκ τακτοποίησε την αμοιβή του νεαρού οδηγού τους στη συμφωνημένη τιμή, χωρίς να την ξεπεράσει ούτε κατά ένα σελίνι. Αυτό ξάφνιασε κομματάκι τον Πασπαρτού, που ήξερε τι χρωστούσε ο αφέντης του — αλλά και όλοι τους — στην αφοσίωση του οδηγού. Μα την αλήθεια, ο νεαρός Πάροςος είχε ρισκάρει πρόθυμα τη ζωή του στην υπόθεση της παγώδας κι αν τον έπιαναν αργότερα οι Ινδοί, δύσκολα θα γλίτωνε από την εκδικητική μανία τους.

Έμενε, επίσης, το θέμα του Κιούνι. Τι θα τον έκαναν, αυτόν τον χρυσοπληρωμένο ελέφαντα;

Αλλά ο Φιλέας Φογκ είχε ήδη βρει την κατάλληλη λύση.

— Πάρσε, είπε στον οδηγό, μας εξυπηρετήσεις κι έδειξες μεγάλη αφοσίωση. Ξεπλήρωσα τις υπηρεσίες σου, αλλά όχι και την αφοσίωσή σου. Τον θέλεις αυτόν τον ελέφαντα; Είναι δικός σου.

Τα μάτια του οδηγού έλαμψαν.

— Αυτό που μου δίνει η εξοχότητά σας είναι σωστός θησαυρός! φώναξε.

— Δέξου τον, οδηγέ! τον παρακίνησε ο κύριος Φογκ. Θα σου χρωστώ αιώνια ευγνωμοσύνη.

— Υπέροχα! κραύγασε ο Πασπαρτού. Πάρε τον, φίλε μου! Ο Κιούνι είναι γενναίο και θαρραλέο ζωντανό!

Και πηγαίνοντας προς το ζώο, του άπλωσε μερικά κυβάκια ζάχαρης:

— Πάρε, Κιούνι, πάρε!

Ο ελέφαντας έγρουξε ευχαριστημένος κι ύστερα, απλώνοντας την προβοσκίδα του, άρπαξε τον Πασπαρτού από τη ζώνη και τον σήκωσε μέχρι το ύψος του κεφαλιού του. Ο Πασπαρτού, δίχως διόλου να τρομάξει, χάιδεψε το ζώο, κι αυτό τον ακούμπησε ήρεμα στο χώμα· ο Γάλλος έσφιξε συγκινημένος την προβοσκίδα μέσα στα δυο του χέρια, ανταποδίδοντας μ' αυτό τον τρόπο την «προβοσκιδαψία» του αγαθού Κιούνι.

Μερικές στιγμές αργότερα, ο Φιλέας Φογκ, ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι και ο Πασπαρτού, καδισμένοι σ' ένα άνετο βαγόνι —όπου η Αούντα καταλάμβανε την καλύτερη θέση— ταξίδευαν για το Μπεναρές.

Πάνω από ογδόντα μίλια χωρίζουν αυτή την πόλη από το Αλαχαμπάντ, και τα διήνυσαν σε δυο ώρες.

Στη διαδρομή, η νέα γυναίκα συνήλθε εντελώς· οι αποχαυνωτικοί καπνοί του «χανγκ» είχαν διαλυθεί οριστικά.

Ωστόσο, φαντάζεται κανείς την έκπληξή της όταν διαπίστωσε ότι βρισκόταν μέσα στο βαγόκι ενός τρένου, ντυμένη ευρωπαϊκά, ανάμεσα σε εντελώς άγνωστους ταξιδιώτες!

Στην αρχή οι σύντροφοί της την περιποιήθηκαν όσο καλύτερα μπορούσαν και την συνέφεραν τελείως με μερικές σταγόνες λικέρ· ύστερα, ο ταξίαρχος ανέλαβε να της διηγηθεί όσα είχαν συμβεί τις τελευταίες ώρες.

Τόνισε κυρίως την αυτοθυσία του Φιλέα Φογκ, που δεν είχε διστάσει να παίξει τη ζωή του κορόνα-γράμματα για να την σώσει, και την ευτυχή κατάληξη της περιπέτειας που την όφειλαν, δίχως άλλο, στην τολμηρή φαντασία του Πασπαρτού.

Ο κύριος Φογκ τον άφηνε να μιλάει, χωρίς να λέει λέξη. Ο Πασπαρτού επαναλάμβανε καταντροπιασμένος ότι, «Δεν έκανα δα και τίποτα!»

Η Αούντα ευχαρίστησε θερμά τους σωτήρες της, περισσότερο με δάκρυα παρά με λόγια· τα όμορφα μάτια της μαρτυρούσαν την ευγνωμοσύνη της πιο εύγλωττα από τα χείλη της. Ύστερα, καθώς αναδυμήθηκε τις σκηνές του «σάτι», καθώς το βλέμμα της αντίκριζε τη γη της Ινδίας όπου την παραμόνευαν ακόμα τόσοι κίνδυνοι, ανατρίχιασε από φόβο.

Ο Φιλέας Φογκ κατάλαβε τι σκεφτόταν η Αούντα και για να την καθησυχάσει, της πρότεινε –πολύ ψυχρά, είναι η αλήθεια– να την συνοδεύσει στο Χονγκ Κονγκ, όπου θα μπορούσε να μείνει μέχρι να ξεχαστεί το θέμα.

Η Αούντα δέχτηκε την πρότασή του με ευγνωμοσύνη. Απ' ό,τι είπε, στο Χονγκ Κονγκ ζούσε ένας συγγενής της, Πάρσος κι αυτός, ένας από τους μεγαλύτερους εμπόρους αυτής της πόλης που είναι απολύτως εγγλέζικη και καταλαμβάνει μια άκρη της κινεζικής ακτής.

Ακριβώς στις 12.30, το τρένο μπήκε στο σταθμό του Μπεναρές. Σύμφωνα με τους βραχμάνικους μύθους, τούτη η πόλη βρίσκεται στην τοποθεσία της αρχαίας Καζί, που τα

παλιά χρόνια πίστευαν ότι κρεμόταν από το διάστημα, ανάμεσα στο ζενίθ και το ναδίρ, όπως ο τάφος του Μωάμεθ. Αλλά στην υλιστική εποχή μας, το Μπεναρές –η Αθήνα της Ινδίας, όπως την αποκαλούν οι ανατολίτες– ακουμπάει, πολύ πεζά, στο έδαφος. Ο Πασπαρτού κατάφερε για μια στιγμή να διακρίνει τα τούβλινα σπίτια και τις ψάθινες καλύβες της, που της έδιναν μια όψη πένθιμη, χωρίς κανένα ιδιαίτερο χρώμα.

Εκεί θα χωρίζονταν με τον σερ Φράνσις Κρόμαρτι, αφού η μονάδα του στρατοπέδευε μερικά μόλις μίλια στα βόρεια της πόλης. Ο ταξίαρχος, λοιπόν, αποχαιρέτησε τον Φιλέα Φογκ, του ευχήθηκε κάθε δυνατή ευτυχία, και να επαναλάβει αυτό το ταξίδι με λιγότερο αλλόκοτο και πιο ευχάριστο τρόπο. Ο κύριος Φογκ έσφιξε ελαφρά το χέρι του συντρόφου του. Ο αποχωρισμός του ταξίαρχου με την Αούντα ήταν πολύ πιο τρυφερός – η νέα γυναίκα δεν θα ξεχνούσε ποτέ τι χρωστούσε στον σερ Φράνσις Κρόμαρτι. Όσο για τον Πασπαρτού, αυτός κρίθηκε άξιος μιας πραγματικής χειραψίας εκ μέρους του ταξίαρχου. Ύστερα χωρίστηκαν.

Από το Μπεναρές, οι ράγες ακολουθούσαν ως ένα σημείο την κοιλάδα του Γάγγη. Μέσα από τα παράθυρα του βαγονιού, όταν ο καιρός ήταν καλός, φαινόταν το εντυπωσιακό τοπίο της Μπεχάρας, ύστερα τα καταπράσινα βουνά, χωράφια με κριθάρι, καλαμπόκι και σάρι, τα «ρίος» και τα έλη με τους πρασινωπούς αλιγάτορες, τα καλοφτιαγμένα χωριά, και τα επίσης καταπράσινα δάση. Στα νερά του ιερού ποταμού έρχονταν να πλυθούν ελέφαντες και τα «ζεμπού» με τις μεγάλες καμπούρες, και κυρίως –μόλο που το καλοκαίρι είχε περάσει κι έκανε αρκετό κρύο– ομάδες Ινδουιστών, άντρες και γυναίκες, που έκαναν ευλαβικά το ιερό λουτρό τους. Οι πιστοί αυτοί, λυσσαλέοι εχθροί του Βουδισμού, ακολουθούν με πάθος τη βραχμανική θρησκεία, που ενσαρκώνεται σε τρία πρόσωπα: τον Βισνού, ηλιακή θεότη-

τα, τον Σίβα, δείκxή προσωποποίηση των φυσικών δυνάμεων, και τον Βράχμα, ύπατο κύριο των ιερών και των δεσμοδετών. Με τι μάτι θα έβλεπαν όμως ο Βράχμα, ο Κρίσνα κι ο Βισνού αυτή την «αγγλοποιημένη» Ινδία, όταν κάποιος ατμόπλοιο περνούσε με θόρυβο, ταράζοντας τα ιερά ύδατα του Γάγγη, τρομάζοντας τους γλάρους που πετούσαν στην επιφάνειά του, τις χελώνες που σέρνονταν στις όχθες του, και τους πιστούς που ξάπλωναν παντού εκεί γύρω!

Όλο αυτό το πανόραμα παρήλαυε από τα μάτια τους σαν αστραπή, αν και πολλές φορές, ένα σύννεφο άσπρου ατμού έκρυβε τις λεπτομέρειές του. Με δυσκολία μπόρεσαν οι ταξιδιώτες να διακρίνουν το κάστρο Κουνάρ, είκοσι μίλια νοτιοανατολικά του Μπεναρές, παλιό φρούριο των ράτζα της Μπεχάρας, το Γκαζεπούρ με τα σημαντικά εργαστήρια ροδόνηρου, τον τάφο του λόρδου της Κορνουάλης στην αριστερή όχθη του Γάγγη, την οχυρή πόλη Μπουξάρ, σημαντικό κέντρο βιομηχανίας και εμπορίου, με τη μεγαλύτερη αγορά οπίου στην Ινδία, το Μονγκίρ, πόλη μάλλον ευρωπαϊκή, εγγλέζικη όσο το Μάντσεστερ ή το Μπέρμιγχαμ, ξακουστή για τα χυτήριά της και τα εργαστήρια μεταλλοτεχνίας και όπλων – οι ψηλές καμινάδες της βρόμιζαν με μαύρο καπνό τον ουρανό του Βράχμα, πραγματική γροδιά στη χώρα του ονείρου.

Ύστερα έπεσε το σκοτάδι και μέσα στα μουγκρητά των τίγρεων, των αρκούδων και των λύκων, που τρέπονταν σε φυγή μπροστά στην ατμομηχανή, το τρένο πέρασε ολοταχώς και δεν είδε πια κανείς τίποτα από τα θαύματα της Βεγγάλης, της Γκολκόντα, του ερειπωμένου Γκουρ, του Μουρσενταμπάντ, που ήταν κάποτε πρωτεύουσα, του Μπουρντβάν, του Χαντερναγκόρ, αυτής της γαλλικής κτήσης στο ινδικό έδαφος, που έκανε τον Πασπαρτού να ριγήσει από συγκίνηση, βλέποντας τη σημαία της πατρίδας του να κυματίζει!

Τελικά, στις 7 το πρωί έφτασαν στην Καλκούτα. Το καράβι για το Χονγκ Κονγκ έφευγε το μεσημέρι, άρα ο Φιλίας Φογκ είχε πέντε ώρες μπροστά του.

Σύμφωνα με το δρομολόγιό του, έπρεπε να φτάσει στην πρωτεύουσα της Ινδίας στις 25 Οκτωβρίου, είκοσι τρεις ημέρες μετά την αναχώρησή του από το Λονδίνο, και πράγματι έφτασε εκεί την προκαθορισμένη ημέρα. Δεν είχε λοιπόν καθυστερήσει, αλλά ούτε και προπορευόταν. Δυστυχώς, οι δυο ημέρες που είχε κερδίσει μεταξύ Λονδίνου-Βομβάης είχαν χαθεί –ξέρουμε πώς– στο ταξίδι μέσα από την ινδική χερσόνησο, αλλά μπορούμε να υποθέσουμε ότι ο Φιλίας Φογκ δεν λυπόταν καθόλου γι' αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

Όπου η τσάντα με τα χαρτονομίσματα
ξαλαφρώνει κατά μερικές χιλιάδες λίρες

Το τρένο σταμάτησε στο σταθμό. Ο Πασπαρτού κατέβηκε πρώτος από το βαγόνι και τον ακολούθησε ο κύριος Φογκ, ο οποίος βοήθησε τη νεαρή σύντροφό του να πατήσει στην πλατφόρμα. Ο Φιλέας Φογκ λογάριάζε να πάει κατευθείαν στο καράβι του Χονγκ Κονγκ, για να εγκαταστήσει εκεί την Αούντα, μια και δεν ήθελε να την αφήσει μόνη όσο θα βρισκόταν σε τούτη την τόσο επικίνδυνη γι' αυτήν χώρα.

Τη στιγμή που ο κύριος Φογκ έβγαινε από το σταθμό, τον πλησίασε ένας αστυφύλακας:

— Ο κύριος Φιλέας Φογκ; ρώτησε.

— Εγώ είμαι.

— Αυτός ο άνθρωπος είναι υπηρέτης σας; πρόσδεσε ο άλλος, δείχνοντας τον Πασπαρτού.

— Μάλιστα.

— Ελάτε, παρακαλώ, κι οι δυο μαζί μου.

Ο κύριος Φογκ δεν έκανε καμιά κίνηση που θα μπορούσε να δείξει έκπληξη. Ο Πασπαρτού, πάντα γνήσιος Γάλλος, ήθελε να το συζητήσει, αλλά ο αστυφύλακας τον άγγιξε με το ραβδί του κι ο Φιλέας Φογκ τού έγνεψε να υπακούσει.

— Η κυρία μπορεί να έρθει μαζί μας; ρώτησε ο κύριος Φογκ.

— Μπορεί, απάντησε ο αστυφύλακας.

Στη συνέχεια, οδήγησε τον κύριο Φογκ, την Αούντα και τον Πασπαρτού προς ένα «παλκιγκαρί», κάτι σαν τετράγωνο αμάξι με δυο άλογα και τέσσερις θέσεις. Ξεκίνησαν κι έμειναν όλοι αμίλητοι στη διάρκεια της διαδρομής, που κράτησε κάπου είκοσι λεπτά.

Το αμάξι πέρασε πρώτα μέσα από τη «μαύρη πόλη», με τα στενά και γεμάτα φτωχοκάλυβα δρομάκια, όπου μυρμήγκιαζε ένα πλήθος κάθε εθνικότητας, άνθρωποι βρόμικοι και κουρελήδες· διέσχισε ύστερα την «ευρωπαϊκή πόλη» με τα τούβλινα σπίτια και τα φοινικόδεντρα όπου, αν και ήταν ακόμα πρωί, έκαναν κιάλας τον περίπατό τους κομποί καθαλάρηδες και θουμάσια αμάξια.

Το «παλκιγκαρί» στάθηκε μπροστά σε ένα οίκημα απλό, που όμως δεν έμοιαζε να προορίζεται για οικιακή χρήση. Ο αστυφύλακας κατέβασε τους κρατούμενους –γιατί αυτό ήταν, στην πραγματικότητα– τους οδήγησε σ' ένα δωμάτιο με καγκελοφραγμένα παράθυρα και είπει:

– Στις 8.30 θα παρουσιαστείτε στον δικαστή Ομπαντιά.

Ύστερα αποσύρθηκε κι έκλεισε την πόρτα.

– Για κοίτα! Μας πιάσανε! φώναξε ο Πασπαρτού και ρίχτηκε σε μια καρέκλα.

Προσπαθώντας να κρύψει τη συγκίνησή της, η Αούντα στράφηκε αμέσως στον κύριο Φογκ:

– Αφήστε με στην τύχη μου, κύριε. Εξαιτίας μου σας κυνηγούν. Επειδή με σώσατε.

Ο Φιλέας Φογκ περιορίστηκε να απαντήσει πως αυτό δεν ήταν δυνατόν. Να διώκεται για την ιστορία του «σάτι»! Απαράδεκτο! Με τι μούτρα θα εμφανίζονταν οι μηνυτές; Δίχως άλλο, είχε γίνει κάποια παρανόηση. Ωστόσο, πρόσθεσε ο κύριος Φογκ, όπως κι αν είχαν τα πράγματα δεν θα εγκατέλειπε τη νέα γυναίκα και θα την συνόδευε στο Χονγκ Κονγκ.

– Μα το καράβι μας φεύγει το μεσημέρι! παρατήρησε ο Πασπαρτού.

— Θα είμαστε εκεί πριν από το μεσημέρι, απάντησε ήρεμα ο απαθής τζέντλεμαν.

Αυτή η διαβεβαίωση ακούστηκε τόσο κατηγορηματική, ώστε ο Πασπαρτού δεν μπόρεσε να μη σκεφτεί: «Όχι παίζουμε! Σίγουρα θα είμαστε στο καράβι πριν από το μεσημέρι!» Αλλά δεν ησύχασε καθόλου.

Στις 8.30 άνοιξε η πόρτα κι εμφανίστηκε ξανά ο αστυφύλακας, που τους οδήγησε σε μια διπλανή αίθουσα. Δίχως άλλο ήταν δικαστήριο, κι ένα αρκετά μεγάλο κοινό από Ευρωπαίους και ιθαγενείς είχε ήδη καταλάβει τα καθίσματα.

Ο κύριος Φογκ, η Αούντα και ο Πασπαρτού κάθισαν σε έναν πάγκο απέναντι από τα έδρανα του δικαστή και του γραμματέα.

Σχεδόν αμέσως εμφανίστηκε ο Ομπαντιά, ο δικαστής, ακολουθούμενος από τον γραμματέα. Ήταν χοντρός, ολοστρογγυλός. Ξεκρέμασε μια περούκα που κρεμόταν σ' ένα καρφί και την φόρεσε με αργές κινήσεις.

— Πρώτη υπόθεση! φώναξε.

Φέρνοντας όμως το χέρι στο κεφάλι, φώναξε:

— Πώς! Μα αυτή δεν είναι η περούκα μου!

— Πράγματι, κύριε Ομπαντιά, είναι η δική μου! απάντησε ο γραμματέας.

— Μα, αγαπητέ κύριε Ουστερπούφ, πώς θέλετε να βγάλει ένας δικαστής καλή απόφαση, αν φοράει την περούκα ενός γραμματέα;

Αντάλλαξαν περούκες.

Στη διάρκεια αυτών των προκαταρκτικών, ο Πασπαρτού φλεγόταν από ανυπομονησία, γιατί του φαινόταν πως ο δέικτης του μεγάλου ρολογιού του δικαστηρίου έτρεχε τρομακτικά γρήγορα.

— Πρώτη υπόθεση! επανέλαβε ο δικαστής Ομπαντιά.

— Φιλέας Φογκ; φώναξε ο γραμματέας Ουστερπούφ.

— Εγώ είμαι, απάντησε ο κύριος Φογκ.
— Πασπαρτού;
— Παρών! απάντησε ο Πασπαρτού.
— Ωραία! είπε ο δικαστής Ομπαντιά. Εδώ και δυο ημέρες, κατηγορούμενοι, καταζητείστε σε όλα τα τρένα της Βομβάης!

— Μα για ποιο πράγμα μάς κατηγορούν; φώναξε ο ανυπόμονος Πασπαρτού.

— Θα το μάθετε, απάντησε ο δικαστής.

— Κύριε, είπε ο κύριος Φογκ, είμαι Άγγλος πολίτης και δικαιούμαι...

— Μήπως σας κακομεταχειρίστηκαν; τον διέκοψε ο κύριος Ομπαντιά.

— Κάθε άλλο.

— Ωραία! Να προσέλθουν οι μνηυτές!

Στο πρόσταγμα του δικαστή, άνοιξε μια πόρτα κι ένας κλητήρας οδήγησε μέσα τέσσερις ινδουιστές ιερείς.

— Αυτό είναι! μουρμούρισε ο Πασπαρτού. Είναι εκείνοι οι μασκαράδες, που ήθελαν να κάψουν την κυρία μας!

Οι ιερείς στάθηκαν όρθιοι μπροστά στον δικαστή και ο γραμματέας απάγγειλε μεγαλοφώνως την κατηγορία της ιεροσυλίας εναντίον του «εξοχοτάτου» Φιλέα Φογκ και του υπηρέτη του, που κατηγορούνταν ότι παραβίασαν τόπο καταγιασμένο από τη βραχμανική θρησκεία.

— Ακούσατε; ρώτησε ο δικαστής τον Φιλέα Φογκ.

— Μάλιστα, κύριε, απάντησε ο κύριος Φογκ κοιτάζοντας το ρολόι του, και ομολογώ.

— Α, ώστε ομολογείτε!

— Ομολογώ, και περιμένω απ' αυτούς τους ιερείς να ομολογήσουν, με τη σειρά τους, τι σκόπευαν να κάνουν στην παγόδα Πιλαζί.

Οι ιερείς κοιτάχτηκαν μεταξύ τους. Φαίνονταν να μην καταλαβαίνουν τίποτα.

— Βέβαια, κραύγασε ο Πασπαρτού, στην παγόδα Πιλαζί, όπου ετοιμάζονταν να κάψουν το δύμα τους!

Νέα απορημένα βλέμματα των ιερέων και βαθιά έκπληξη του δικαστή Ομπαντιά.

— Ποιο δύμα; ρώτησε. Ποιον θα έκαιγαν; Μέσα στη Βομβάη;

— Στη Βομβάη! απόρησε ο Πασπαρτού.

— Βεβαιότατα! Δεν πρόκειται περί της παγόδας Πιλαζί, αλλά περί της παγόδας Μαλαμπάρ Χιλ, στη Βομβάη.

— Και ως πειστήριον του εγκλήματος, ιδού τα υποδήματα του ιερόσυλου! πρόσθεσε ο γραμματέας ακουμπώντας στο γραφείο του ένα ζευγάρι παπούτσια.

— Τα παπούτσια μου! φώναξε ο Πασπαρτού που, κατάπληκτος από το τεκμήριο, δεν μπόρεσε να συγκρατήσει αυτή την κραυγή.

Μαντεύουμε τη σύγχυση που δημιουργήθηκε στο μυαλό κυρίου και υπηρέτη. Είχαν ξεχάσει εντελώς εκείνο το επεισόδιο στην παγόδα της Βομβάης — κι όμως, γι' αυτό ακριβώς τους είχαν οδηγήσει μπροστά στον δικαστή της Καλκούτας. Ο ντετέκτιβ Φιξ είχε καταλάβει πόσο θα μπορούσε να τον ωφελήσει αυτή η αναπάντεχη υπόθεση. Ανέβαλε λοιπόν την αναχώρησή του κατά δώδεκα ώρες και υποσχέθηκε στους ιερείς του Μαλαμπάρ σημαντική αμοιβή, αν έκαναν καταγγελία, αφού γνώριζε πως ο Άγγλος κυβερνήτης ήταν πολύ αυστηρός με τέτοιου είδους εγκλήματα· ύστερα, έστειλε με το επόμενο τρένο τους ιερείς, να ακολουθήσουν τον ιερόσυλο. Εξαιτίας όμως του χρόνου που αφιερώθηκε στην απελευθέρωση της νεαρής χήρας, ο Φιξ και οι ινδουιστές έφτασαν στην Καλκούτα πριν από τον Φιλέα Φογκ και τον υπηρέτη του· οι δικαστικές αρχές, ενημερωμένες με τηλεγράφημα, όφειλαν να τους συλλάβουν τη στιγμή που θα έβγαιναν από το τρένο. Καταλαβαίνετε την απογοήτευση του Φιξ, όταν έμαθε πως ο Φιλέας Φογκ δεν είχε φτάσει ακόμα στην πρωτεύουσα της

Ινδίας! Φαντάστηκε ότι ο κλέφτης του, σταματώντας σε κάποιον από τους σταθμούς του σιδηροδρομικού δικτύου της Χερσονήσου, κατέφυγε σε κάποια βόρεια επαρχία. Επί είκοσι τέσσερις ώρες τον περίμενε στο σταθμό, μέσα σε θανάσιμη ανησυχία. Καταλαβαίνετε λοιπόν τη χαρά του, όταν εκείνο το πρωί τον είδε να κατεβαίνει από το τρένο, συνοδευόμενος βέβαια από μια νέα γυναίκα, την παρουσία της οποίας δεν μπορούσε να ερμηνεύσει! Αμέσως έβαλε έναν αστυφύλακα να τον συλλάβει, κι έτσι ο κύριος Φογκ, ο Πασπαρτού και η χήρα του ράτζα του Μπούντελκουντ οδηγήθηκαν μπροστά στον δικαστή Ομπαντιά.

Κι αν ο Πασπαρτού ήταν λιγότερο απασχολημένος με την υπόθεσή του, θα έβλεπε σε μια γωνιά του δικαστηρίου τον ντετέκτιβ να παρακολουθεί τη διαδικασία με ευνόητο ενδιαφέρον – γιατί τόσο στην Καλκούτα, όσο και στη Βομβάη και στο Σουέζ, δεν είχε φτάσει ακόμα το ένταλμα.

Δυστυχώς, ο δικαστής Ομπαντιά είχε ακούσει την ομολογία που ξέφυγε από τον Πασπαρτού, ο οποίος θα έδινε ό,τι είχε και δεν είχε για να πάρει πίσω τα απρόσεκτα λόγια του.

– Παραδέχεστε, λοιπόν, τα γεγονότα; ρώτησε ο δικαστής.

– Μάλιστα, απάντησε ψυχρά ο κύριος Φογκ.

– Δεδομένου, συνέχισε ο δικαστής, ότι ο αγγλικός νόμος έχει την πρόθεση να προστατεύσει ισοτίμως και αποτελεσματικώς όλα τα θρησκευόμενα των λαών των Ινδιών, και ότι το έγκλημα ομολογήθηκε υπό του κυρίου Πασπαρτού, ο οποίος παραδέχθηκε ότι παραβίασε το λιθόστρωτο της παγώδας Μαλαμπάρ Χιλ της Βομβάης στις 20 Οκτωβρίου, καταδικάζω τον εν λόγω Πασπαρτού σε δεκαπενθήμερη φυλάκιση και πρόστιμο 300 λιρών.

– Τριακοσίων; φώναξε ο Πασπαρτού που δεν του έκανε εντύπωση παρά το πρόστιμο.

– Σιωπή! έκανε ο κλητήρας με τσιριχτή φωνή.

— Και, πρόσθεσε ο δικαστής Ομπαντιά, δεδομένου ότι, μοιλονότι δεν αποδείχθηκε συνενοχή κυρίου και υπηρέτη, ο κύριος θεωρείται συνένοχος των πράξεων και των κινήσεων του προσωπικού υπηρέτη του, συλλαμβάνω τον εν λόγω Φιλέα Φογκ και τον καταδικάζω σε οκταήμερη φυλάκιση και πρόστιμο 150 λιρών. Προχωράμε στην επόμενη υπόθεση!

Ο Φιξ, στη γωνιά του, ένωθε απέραντη ικανοποίηση. Αν ο Φιλέας Φογκ έμενε οκτώ ημέρες στην Καλκούτα, θα πρόφτανε κι αυτός να πάρει το πολυπόθητο ένταλμα από το Λονδίνο. Ο Πασπαρτού είχε μείνει με το στόμα ανοιχτό. Αυτή η ποινή, κατέστρεφε οριστικά τον κύριό του. Ένα στοίχιμα 20 χιλιάδων λιρών χαμένο, μόνο και μόνο επειδή, σαν πραγματικός ηλίθιος, είχε μπει σ' εκείνη την καταραμένη παγόδα!

Ο Φιλέας Φογκ, σαν να μην τον αφορούσε αυτή η κατάδικη, δεν ζάρωσε ούτε το ένα του φρύδι. Μόνο τη στιγμή που ο γραμματέας καλούσε την επόμενη υπόθεση, σηκώθηκε και είπε:

— Προσφέρω εγγύηση!

— Ο νόμος σάς παρέχει αυτό το δικαίωμα, αποκρίθηκε ο δικαστής.

Ο Φιξ ένωσε ένα ρίγος στη ραχοκοκαλιά, αλλά ησύχασε και πάλι, όταν άκουσε τον δικαστή να λέει ότι, «δεδομένης της ξένης υπηκοότητας του Φιλέα Φογκ και του υπηρέτη του», η εγγύηση οριζόταν για τον καθένα στο τεράστιο ποσό των 1.000 λιρών. Ο κύριος Φογκ θα έχανε 1.000 ολόκληρες λίρες, αν δεν επέστρεφε να εκτίσει την ποινή του!

— Θα πληρώσω αμέσως, είπε ο τζέντλεμαν.

Έβγαλε από το σάκο που κουβαλούσε ο Πασπαρτού μια δεσμίδα χαρτονομίσματα και τα ακούμπησε στο γραφείο του γραμματέα.

— Το ποσόν αυτό θα σας επιστραφεί κατά την αποφυλάκισή σας είπε ο δικαστής. Στο μεταξύ, είσαστε ελεύθεροι με εγγύηση.

— Έλα! είπε ο Φιλέας Φογκ στον υπηρέτη του.

— Ας μου δώσουν τουλάχιστον τα παπούτσια! φώναξε ο Πασπαρτού οργισμένος.

Του τα έδωσαν.

— Τόσο ακριβά παπούτσια δεν είχα ξαναφορέσει! μουρμούρισε. Πάνω από 1.000 λίρες το ένα! Άσε που με στενεύουνε!

Ο κύριος Φογκ πρόσφερε το μπράτσο του στη νεαρή κυρία και βγήκαν μαζί, ενώ τους ακολούθησε τρέχοντας ένας αξιοθρήνητος Πασπαρτού. Ο Φιξ τούς ακολούθησε κι εκείνος, γιατί βαθιά μέσα του εξακολουθούσε να ελπίζει πως ο κλέφτης του δεν θ' αποφάσιζε να χάσει το ποσόν των 2.000 λιρών, και θα επέστρεφε για να μείνει οκτώ ημέρες στη φυλακή. Ο κύριος Φογκ πήρε ένα αμάξι, όπου ανέβηκαν αμέσως αυτός, η Αούντα και ο Πασπαρτού. Ο Φιξ έτρεξε, το ακολούθησε και το είδε να σταματά μετά από λίγο σε μια από τις αποβάθρες της πόλης.

Μισό μίλι έξω από το λιμάνι ήταν αγκυροβολημένο το Ρανγκούν, με το παντιερόνι της αναχώρησης υψωμένο στην κορυφή του καταρτιού. Ήταν 11 π.μ. Ο κύριος Φογκ είχε έρδει μια ώρα νωρίτερα. Ο Φιξ τον είδε να κατεβαίνει από το αμάξι και να επιβιβάζεται σε μια βαρκούλα μαζί με την Αούντα και τον υπηρέτη του. Ο ντετέκτιβ χτύπησε το πόδι του στη γη.

— Α, τον κατεργάρη! φώναξε. Φεύγει! Θυσίασε 2.000 λίρες! Σπάταλος, όπως όλοι οι κλέφτες! Αχ! Θα τον ακολουθήσω μέχρι την άκρη της γης, αν χρειαστεί! Έτσι που πάει, δεν θα μείνει ούτε σελίνι από τα κλοπιμαία!

Ο ντετέκτιβ δεν έπεφτε και πολύ έξω... Αλήθεια, από τότε που άφησε το Λονδίνο, ο Φιλέας Φογκ είχε ήδη ξοδέψει πάνω από 5.000 λίρες, σε ναύλα, αγορές ελεφάντων, εγγυήσεις και πρόστιμα· έτσι, όσο λιγότευε το κεφάλαιο, μικραине και το ποσοστό που προοριζόταν για τον ντετέκτιβ ο οποίος θα κατόρθωνε να συλλάβει τον κλέφτη...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

Όπου ο ντετέκτιβ Φιξ παριστάνει τον ανήξερο

Το Ρανγκούν, ένα από τα υπερωκεάνια της Εταιρείας της Χερσονήσου και της Ανατολής που ταξίδευε στις θάλασσες της Κίνας και της Ιαπωνίας, ήταν ένα ελικοφόρο ατμόπλοιο βάρους 1.770 τόνων και ιπποδύναμη 400 ίππων. Ήταν εξίσου γρήγορο με το Μογγολία, αλλά όχι και τόσο άνετο – έτσι, η Αούντα δεν τακτοποιήθηκε τόσο βολικά, όσο θα ήθελε ο Φιλέας Φογκ. Αλλά στο κάτω κάτω ήταν ένα ταξίδι 3.500 μιλίων, δηλαδή 11 ή 12 ημερών, κι η νέα γυναίκα δεν αποδείχτηκε ιδιότροπη ταξιδιώτισσα. Τις πρώτες ημέρες αυτού του θαλασσινού ταξιδιού η Αούντα γνωρίστηκε καλύτερα με τον Φιλέα Φογκ και φρόντιζε, σε κάθε ευκαιρία, να του δείχνει τη βαδιά ευγνωμοσύνη της. Ο φλεγματικός ευγενής την άκουγε με απόλυτη ψυχρότητα –έτσι έδειχνε, τουλάχιστον– χωρίς η φωνή ή οι χειρονομίες του να προδίδουν την παραμικρή συγκίνηση. Φρόντιζε να μην της λείπει τίποτα και την επισκεπτόταν τακτικά, σε συγκεκριμένες ώρες, αν όχι για να μιλήσει εκείνος, τουλάχιστον να την ακούσει. Την αντιμετώπιζε με την πιο αυστηρή ευγένεια, αλλά με τη χάρη και την ακρίβεια αυτόματου μηχανισμού, που οι κινήσεις του είχαν προσχεδιαστεί για μια ορισμένη χρήση. Η Αούντα δεν μπορούσε να εξηγήσει αυτή την περίεργη συμπεριφορά, αλλά ο Πασπαρτού την είχε ενημερώσει, μέσες-άκρες, για τα εκκεντρικά φερσίματα του κυρίου του. Την είχε πληροφορήσει για το στοίχημα

που ανάγκαζε αυτόν τον άνθρωπο να κάνει το γύρο της γης. Ακούγοντάς τον, η Αούντα χαμογέλασε· πάνω απ' όλα τού χρωστούσε τη ζωή της, και όπως κι αν φερνόταν ο κύριος Φογκ, εκείνη θα τον έβλεπε πάντα με ευγνωμοσύνη.

Η Αούντα επιβεβαίωσε τις πληροφορίες που τους είχε δώσει ο Ινδός οδηγός για τη συγκινητική ιστορία της. Μετακοινωνικά κριτήρια εκείνης της εποχής, καταγόταν πραγματικά από εκλεκτή οικογένεια. Πολλοί Πάρσοι που ασχολήθηκαν με το εμπόριο του βαμπακιού, έχουν κάνει μεγάλες περιουσίες στην Ινδία. Μάλιστα, η αγγλική κυβέρνηση είχε ονομάσει ευπατρίδη έναν απ' αυτούς, τον σερ Τζέιμς Ζιζιμπόι, και η Αούντα ήταν συγγενής αυτού του πλούσιου ανθρώπου που έμενε στη Βομβάη. Ακριβώς έναν εξάδελφο του σερ Ζιζιμπόι, τον αξιότιμο κύριο Ζίζι, λογάριζε να συναντήσει στο Χονγκ Κονγκ. Θα έβρισκε άραγε κοντά του καταφύγιο και συμπαράσταση; Δεν ήταν σίγουρη. Ο κύριος Φογκ την καθησύχασε πως δεν είχε λόγους ν' ανησυχεί, και πως όλα θα τακτοποιούνταν με μαθηματική ακρίβεια – αυτή ήταν η αγαπημένη του κουβέντα.

Πίστευε, άραγε, η νέα γυναίκα τις διαβεβαιώσεις του; Δεν ξέρουμε. Πάντως, τα μεγάλα της μάτια –εκείνα τα πελώρια μάτια, που ήταν «διάφανα σαν τις ιερές λίμνες των Ιμαλαΐων»– καρφώνονταν με πίστη σ' εκείνα του κυρίου Φογκ. Αλλά ο στεγνός Φογκ, επιφυλακτικός όσο ποτέ, δεν έμοιαζε καθόλου με άνθρωπο που πέφτει σε τέτοιες λίμνες.

Το πρώτο μέρος του ταξιδιού στο Ρανγκούν, κύλησε σε εξαιρετικές συνθήκες. Ο καιρός ήταν καλός. Όλο αυτό το τμήμα του τεράστιου κόλπου, που οι ναυτικοί ονομάζουν «ρεύματα της Βεγγάλης», δεν δημιούργησε κανένα πρόβλημα στην πορεία του πλοίου. Το Ρανγκούν αντίκρισε σύντομα το κυριότερο νησί του συμπλέγματος, το Γκραν Ανταμάν, που το γραφικό βουνό του, το Σαντλ Πικ, με ύψος 2.400 πόδια, γνέφει από πολύ μακριά στους ταξιδιώτες.

Το καράβι πέρασε αρκετά κοντά στην ακτή. Οι άγριοι Παπούα του νησιού δεν φάνηκαν καθόλου. Η πανοραμική αλληλουχία αυτών των νησιών, είναι ένα θέαμα υπέροχο. Πελώρια δάση από καουτσουκόδεντρα, μπαμπού, μοσχοκαρυδιές, τικ, γιγάντιες μιμόζες, τεράστιες φτέρες, κάλυπταν την περιοχή σε πρώτο πλάνο, ενώ στο βάθος διαγραφόταν η αχνή σιλουέτα των βουνών. Στην ακτή στριμώχονταν κατά χιλιάδες εκείνα τα πολύτιμα χελιδόνια, που οι φαγώσιμες φωλιές τους αποτελούν περιζήτητο πιάτο στην Ουράνια Αυτοκρατορία. Ωστόσο, όλη αυτή η οπτική πανδαισία που πρόσφερε το σύμπλεγμα των νησιών Ανταμάν χάθηκε γρήγορα, και το Ρανγκούν έβαλε ρότα για τα στενά, απ' όπου θα περνούσε στις θάλασσες της Κίνας.

Αλλά τι έκανε στη διάρκεια αυτού του ταξιδιού ο ντετέκτιβ Φιξ, που είχε τόσο αναπάντεχα μπλεχτεί σ' αυτή την περιπέτεια; Πίσω στην Καλκούτα —αφού άφησε οδηγίες, αμέσως μόλις έφτανε το ένταλμα, να του το προωθήσουν στο Χονγκ Κονγκ— κατάφερε να επιβιβαστεί στο Ρανγκούν χωρίς να τον πάρει είδηση ο Πασπαρτού, και ήλπιζε να περάσει απαρατήρητος μέχρι να φτάσει το πλοίο στον προορισμό του. Γιατί, αλήθεια, θα δυσκολευόταν πολύ να εξηγήσει για ποιον λόγο βρισκόταν στο καράβι, χωρίς να ξυπνήσει τις υποψίες του Πασπαρτού, που τον νόμιζε στη Βομβάη. Παρ' όλες τις προφυλάξεις του, όμως, οι περιστάσεις τον υποχρέωσαν να ανανεώσει τη γνωριμία του με τον τίμιο νέο. Πώς; Θα το μάθουμε σύντομα.

Όλες οι ελπίδες, όλες οι προσδοκίες του ντετέκτιβ είχαν πια επικεντρωθεί σε ένα και μοναδικό σημείο του κόσμου, το Χονγκ Κονγκ — αφού το πλοίο θα παρέμενε ελάχιστα στη Σιγκαπούρη, ώστε να μπορέσει να αναλάβει εκεί οποιαδήποτε δράση. Η σύλληψη λοιπόν έπρεπε να γίνει στο Χονγκ Κονγκ, διαφορετικά ο κλέφτης θα ξέφευγε οριστικά.

Το Χονγκ Κονγκ ήταν, αλήθεια, το τελευταίο αγγλικό έδαφος σ' αυτή τη διαδρομή. Από εκεί και πέρα, η Κίνα, η

Ιαπωνία, η Αμερική, πρόσφεραν σχεδόν σίγουρο καταφύγιο στον κύριο Φογκ. Αν ο Φιξ έβρισκε επιτέλους στο Χονγκ Κονγκ το ένταλμα συλλήψεως, που προφανώς ερχόταν πίσω του, θα μπορούσε να τον συλλάβει και να τον παραδώσει στην τοπική αστυνομία.

Μέχρι εκεί, λοιπόν, όλα θα πήγαιναν καλά. Αλλά μετά το Χονγκ Κονγκ, δεν αρκούσε πια ένα απλό ένταλμα συλλήψεως. Θα χρειαζόταν να πετύχει απόφαση έκδοσης, που σήμαινε νέες διαδικασίες, αργοπορίες και κάθε είδους εμπόδια, που, δίχως άλλο, θα έδιναν στον κλέφτη την ευκαιρία να ξεφύγει οριστικά. Συνεπώς, αν η επιχείρηση δεν ολοκληρωνόταν στο Χονγκ Κονγκ, θα ήταν τουλάχιστον πολύ δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να ξαναρχίσει με κάποιες πιθανότητες επιτυχίας. «Επομένως», έλεγε και ξανάλεγε μέσα του ο Φιξ, τις ατέλειωτες ώρες που περνούσε κλεισμένος στην καμπίνα του, «επομένως, ή το ένταλμα θα βρίσκεται στο Χονγκ Κονγκ, οπότε θα συλλάβω τον άνθρωπό μου, ή δεν θα βρίσκεται, οπότε θα πρέπει αυτή τη φορά να καθυστερήσω, πάση θυσία, την αναχώρησή του. Απέτυχα στη Βομβάη, απέτυχα και στην Καλκούτα. Αν αποτύχω και στο Χονγκ Κονγκ, δεν θα 'χω πια μούτρα ν' αντικρίσω τους συναδέλφους μου. Όποιο και να 'ναι το κόστος, πρέπει να πετύχω. Πώς θα καταφέρω, όμως, αν χρειαστεί, να καθυστερήσω την αναχώρηση αυτού του καταραμένου, του Φογκ;»

Στην ανάγκη, ο Φιξ ήταν αποφασισμένος να τα εμπιστευτεί όλα στον Πασπαρτού, να του αποκαλύψει ποιος ήταν στην πραγματικότητα ο κύριός του, και να ζητήσει τη συνδρομή του. Οπωσδήποτε, ο Πασπαρτού δεν είχε ιδέα για την εγκληματική δραστηριότητα του Φιλέα Φογκ, και δεν ήταν συνένοχός του. Ο Πασπαρτού, κεραυνόπληχτος από την αποκάλυψη, και με το φόβο μήπως μπλεχτεί κι ο ίδιος, θα συμμαχούσε σίγουρα με τον ντετέκτιβ. Βέβαια, το σχέδιο αυτό ήταν αρκετά επικίνδυνο, και θα το χρησιμοποιούσε μό-

νον αν δεν υπήρχε άλλος τρόπος – μια μονάχα λέξη του Πα-
σπαρτού στον κύριό του, έφτανε για να τινάξει στον αέρα όλη
την υπόθεση.

Έτσι λοιπόν πελαγοδρομούσε ο Φιξ, προσπαθώντας να
ξεδιαλύνει το κουβάρι, όταν η παρουσία της Αούντα πάνω
στο Ρανγκούν, στο πλευρό του Φιλέα Φογκ, του άνοιξε νέες
προοπτικές.

Ποια ήταν πάλι αυτή η γυναίκα; Ποιες διαδοχικές συ-
μπτώσεις την είχαν φέρει να συνταξιδεύει με τον κυριο Φογκ;
Προφανώς, είχαν συναντηθεί κάπου μεταξύ Βομβάης και
Καλκούτας. Ναι, αλλά πού ακριβώς; Μήπως η ένωση του
Φιλέα Φογκ με τη νεαρή ταξιδιώτισσα οφειλόταν στην τύ-
χη; Ή μήπως, αντιθέτως, ο κύριος Φογκ είχε προσχεδιάσει
τούτο το ταξίδι μέσω Ινδίας, με σκοπό να συναντήσει αυτό
το γοητευτικό πλάσμα; Γιατί, ούτε λόγος – ήταν γοητευτι-
κή. Ο Φιξ την είχε δει από κοντά στην αίθουσα ακροάσεων
του δικαστηρίου της Καλκούτας.

Εύκολα καταλαβαίνει κανείς πόσο είχαν μπλεχτεί όλες
αυτές οι ιστορίες μέσα στο μυαλό του Φιξ. Αναρωτήθηκε
μήπως είχε μεσολαβήσει κάποια αξιόποινη απαγωγή. Μα,
φυσικά! Αυτό ήταν! Μόλις καρφώθηκε η ιδέα στο μυαλό
του, ο ντετέκτιβ είδε όλα τα πλεονεκτήματα που θα μπορού-
σε να αντλήσει απ' αυτή την περίπτωση. Είτε αυτή η νέα γυ-
ναίκα ήταν παντρεμένη, είτε όχι, απαγωγή υπήρξε – και στο
Χονγκ Κονγκ, ο κύριος Φογκ θ' αντιμετώπιζε τέτοιες δυ-
σκολίες, που δεν θα μπορούσε να ξεφύγει όσα κι αν πλήρωνε.

Δεν έπρεπε όμως να περιμένει να φτάσουν στο Χονγκ
Κονγκ. Αυτός ο Φογκ είχε την αποκρουστική συνήθεια να πη-
δάει από το ένα καράβι στ' άλλο, και μπορεί να βρισκόταν ήδη
μακριά, πριν προλάβει καν ο Φιξ να κατεβεί από το Ρανγκούν.

Έπρεπε λοιπόν να ειδοποιηθούν οι αγγλικές αρχές και
να έρθει σήμα στο Ρανγκούν, πριν κατεβεί ο Φογκ στη στε-
ριά. Αυτό ήταν ευκολότατο, αφού το υπερωκεάνιο έπιανε Σι-

γκαπούρη, κι η Σιγκαπούρη συνδεόταν με την κινέζικη ακτή με τηλεγραφική γραμμή.

Πριν ωστόσο κινηθεί, και για να ενεργήσει πιο σίγουρα, αποφάσισε να «ψαρέψει» τον Πασπαρτού. Ήξερε πως δεν θα δυσκολευόταν διόλου να κάνει τον νεαρό να μιλήσει· αποφάσισε λοιπόν να εγκαταλείψει την κρυφώνα του, μια και δεν είχε καιρό για χάσιμο. Ήταν ήδη 30 Οκτωβρίου, και την άλλη μέρα το Ρανγκούν θα αγκυροβολούσε στη Σιγκαπούρη.

Έτσι, μερικά λεπτά αργότερα, ο Φιξ βγήκε από την καμπίνα του κι ανέβηκε στη γέφυρα, με σκοπό να εντοπίσει τον Πασπαρτού. Πραγματικά, ο Πασπαρτού έκανε περίπατο στην πλώρη, όταν ο ντετέκτιβ όρμησε πάνω του, με μια έκφραση που φανέρωνε την πιο γνήσια έκπληξη του κόσμου:

— Ε, τι βλέπω! φώναξε. Κι εσύ εδώ, στο Ρανγκούν;

— Μπα, ο κύριος Φιξ! φώναξε ο Πασπαρτού κατάπληκτος, αναγνωρίζοντας τον φίλο του από τη διαδρομή με το Μογγολία. Πώς αυτό! Σας άφησα στη Βομβάη και σας ξαναβρίσκω εδώ, για το Χονγκ Κονγκ! Μήπως κάνετε κι εσείς το γύρο του κόσμου;

— Όχι, απάντησε ο Φιξ. Λογαριάζω να μείνω στο Χονγκ Κονγκ για μερικές ημέρες τουλάχιστον.

— Α, είπε ο Πασπαρτού κι έδειξε για μια στιγμή απορημένος. Πώς όμως δεν σας είδα στο καράβι, από τότε που φύγαμε από την Καλκούτα;

— Να, μια αδιαθεσία... λίγη ναυτία... με πειράζει η θάλασσα κι έμεινα ξαπλωμένος στην καμπίνα μου... Δεν τα πάω καλά με τον κόλπο της Βεγγάλης, όσο με τον Ινδικό ωκεανό. Και ο κύριός σας, ο αξιότιμος Φιλέας Φογκ;

— Περιήφηση όπως πάντα και ακριβής στο δρομολόγιό του. Ούτε μια μέρα καθυστέρηση. Α, κύριε Φιξ, δεν ξέρετε πως έχουμε και μια νεαρή κυρία μαζί μας!

— Νεαρή κυρία; επανέλαβε ο ντετέκτιβ, σαν να μην καταλάβαινε λέξη από τα λόγια του συνομιλητή του.

Ο Πασπαρτού ανέλαβε αμέσως να τον ενημερώσει. Διηγήθηκε το επεισόδιο της παγόδας στη Βομβάη, την αγορά του ελέφαντα στην τιμή των 2.000 λιρών, την υπόθεση του «σάτι», την απαγωγή της Αούντα, την καταδίκη από το δικαστήριο της Καλκούτας, την απελευθέρωσή τους με εγγύηση. Ο Φιξ, αν και γνώριζε από πρώτο χέρι τα τελευταία περιστατικά, καμωνόταν τον ανήξερο, αφήνοντας τον Πασπαρτού να αφηγείται τις περιπέτειές τους σ' αυτόν τον ακροατή που έδειχνε τόσο ενδιαφέρον.

— Δηλαδή, ρώτησε ο Φιξ, ο κύριός σου σκοπεύει να πάρει αυτή τη νεαρή κυρία μαζί του, στην Ευρώπη;

— Κάθε άλλο, κύριε Φιξ! Κάθε άλλο! Απλούστατα, θα την παραδώσουμε σε κάποιον συγγενή της, έναν πλούσιο έμπορο του Χονγκ Κονγκ!

«Τζίφος κι εδώ!» σκέφτηκε ο ντετέκτιβ, προσπαθώντας να κρύψει την απογοήτευσή του:

— Ένα ποτηράκι τζιν, κύριε Πασπαρτού;

— Ευχαρίστως, κύριε Φιξ. Πρέπει να γιορτάσουμε τη συνάντησή μας στο Ρανγκούν!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17

Όπου γίνεται λόγος για τα πολλά και διάφορα που συμβαίνουν στη διαδρομή Σιγκαπούρης-Χονγκ Κονγκ

Από την ημέρα εκείνη, ο Πασπαρτού και ο ντετέκτιβ συναντήθηκαν πολλές φορές, αλλά ο αστυνομικός ήταν εξαιρετικά επιφυλακτικός απέναντι στον σύντροφό του και δεν δοκίμασε καθόλου να του πάρει λόγια. Μόνο μια ή δυο φορές είδε από μακριά τον κύριο Φογκ, που καθόταν στο μεγάλο σαλόνι του Ρανγκούν, είτε κάνοντας παρέα στην Αούντα, είτε παίζοντας το αγαπημένο του ούιστ.

Όσο για τον Πασπαρτού, είχε αρχίσει να προβληματίζεται στα σοβαρά, ποια μοναδική τύχη είχε οδηγήσει για μια ακόμη φορά τον Φιξ στον δρόμο του κυρίου του. Πράγματι, ήταν τουλάχιστον περίεργο. Αυτός ο σίγουρα συμπαθέστατος και αξιαγάπητος κύριος –που τον συνάντησαν πρώτα στο Σουέζ, στο Μογγολία, ο οποίος βγήκε στη Βομβάη, όπου δήλωσε ότι έπρεπε να μείνει, αλλά τον έβρισκαν ξανά στο Ρανγκούν, να ταξιδεύει για το Χονγκ Κονγκ– ο οποίος, κοντολογίς, ακολουδούσε βήμα προς βήμα το δρομολόγιο του κυρίου Φογκ, ήταν μια περίπτωση που άξιζε να διερευνηθεί. Δίχως άλλο, υπήρχε εδώ μια σύμπτωση, τουλάχιστον παράξενη. Ποιον είχε στο μάτι αυτός ο Φιξ; Ο Πασπαρτού ήταν έτοιμος να στοιχηματίσει τα πασουμάκια του –τα είχε φυλάξει σαν τα μάτια του– ότι ο Φιξ θα έφευγε από το Χονγκ Κονγκ όταν θα έφευγαν κι αυτοί – ίσως, μάλιστα, και με το ίδιο καράβι.

Βέβαια, εκατό ολόκληρα χρόνια να παίδευε το μυαλό του ο Πασπαρτού, δεν θα μπορούσε να μαντέψει την αποστολή του ντετέκτιβ. Ποτέ δεν θα μπορούσε να φανταστεί ότι ακολουθούσε γύρω από την υδρόγειο τον Φιλέα Φογκ, επειδή τον θεωρούσε κλέφτη. Καθώς όμως είναι χαρακτηριστικό της ανθρωπίνης φύσης να εξηγεί τα πάντα, ο Πασπαρτού ερμήνευσε τελικά τη συνεχή παρουσία του Φιξ μ' ένα συλλογισμό, που δεν ήταν και τόσο παράλογος: λοιπόν, κατάπώς το έβλεπε ο Πασπαρτού ο Φιξ δεν ήταν –δεν μπορούσε να είναι– τίποτε άλλο παρά πράκτορας που είχαν στείλει πίσω από τον κύριο Φογκ οι φίλοι του της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης, για να ελέγχει αν το ταξίδι γινόταν κανονικά γύρω από τη γη, σύμφωνα με το στοίχημά τους.

«Φως φανάρι!» κατέληξε ο έντιμος νεαρός, περήφανος για τη διορατικότητά του. «Είναι κατάσκοπος, που τον έβαλαν εκείνοι οι κύριοι να μας ακολουθεί! Δεν είναι όμως εντάξει! Να παρακολουθούν τον κύριο Φογκ, έναν τόσο σωστό, τόσο τίμιο άνθρωπο! Να τον κατασκοπεύει ένας πράκτορας! Α, κύριοι της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης, θα το πληρώσετε αυτό!»

Αν και ενθουσιασμένος με την ανακάλυψή του, ο Πασπαρτού αποφάσισε να μην πει τίποτα προς το παρόν στον κύριό του, επειδή φοβόταν ότι ο κύριος Φογκ θα πληγωνόταν από την κακοπιστία των αντιπάλων του. Έταξε όμως στον εαυτό του να «δουλέψει» λιγάκι τον Φιξ, μόλις του δινόταν η ευκαιρία, πετώντας του μισόλογα και σπόντες, χωρίς όμως να φανερώνει τις υποψίες του.

Το απόγευμα της Τετάρτης, 30 Οκτωβρίου, το Ρανγκούν έμπαινε στο στενό της Μάλακα που χωρίζει το ομώνυμο νησί από τα εδάφη της Σουμάτρας. Νησάκια πολύ απόκρημνα και πολύ γραφικά, έκρυβαν από τους ταξιδιώτες το μεγάλο νησί.

Χαράματα την άλλη μέρα, στις τέσσερις, έχοντας κερδίσει μισή ημέρα από το κανονικό του δρομολόγιο, το Ρανγκούν

έδενε στη Σιγκαπούρη, για να ανανεώσει τις προμήθειές του σε κάρβουνο. Ο Φιλέας Φογκ κατέγραψε αυτό το κέρδος και κατέβηκε από το πλοίο, συνοδεύοντας την Αούντα, που είχε εκφράσει την επιθυμία να κάνει μια μικρή βόλτα.

Ο Φιξ, που θεωρούσε ύποπτη κάθε ενέργεια του κυρίου Φογκ, τους ακολούθησε προσεκτικά, για να μην τον πάρουν είδηση. Όσο για τον Πασπαρτού, που γελοούσε κάτω από τα μουστάκια του με τα καμώματα του Φιξ, πήγε να κάνει τα συνηθισμένα ψώνια.

Το νησί της Σιγκαπούρης δεν είναι ούτε μεγάλο ούτε επιβλητικό – του λείπουν τα βουνά, τα άγρια τοπία. Πάντως, ακόμα κι έτσι, είναι αρκετά χαριτωμένο – ένα πάρκο, θα 'λεγε κανείς, που το διασχίζουν ωραίοι δρόμοι. Ένα όμορφο αμαξάκι, ζεμένο μ' εκείνα τα κομψά άλογα που είχαν έρθει από τη Νέα Ολλανδία, έφερε την Αούντα και τον Φιλέα Φογκ μέσα σε συστάδες από φοινικιές με λαμπρό φύλλωμα, και ολάνθιστες γαριφαλιές. Εδώ, οι θάμνοι αντικαθιστούν τις αγκαθωτές βατομουριές της ευρωπαϊκής εξοχής· οι κουφοξυλιές, οι μεγάλες φτέρες με τα υπέροχα κλαδιά, στόλιζαν αυτή την τροπική περιοχή· οι μοσχοκαρυδιές με το στιλπνό φύλλωμα έστελναν στον αέρα το διαπεραστικό τους άρωμα. Οι πίδαχοι, κοπάδια ξένοιαστα και παιχνιδιάρικα, δεν έλειπαν από τα δάση, ίσως ούτε οι τίγρεις από τη ζούγκλα. Κι αν κάποιος απορεί που σ' αυτό το σχετικά μικρό νησί εξακολουθούν να ζουν αυτά τα τρομερά σαρκοβόρα ζώα, και δεν έχουν εξολοθρευτεί μέχρις ενός, θα απαντήσουμε ότι περνούν στη Μάλακα διασχίζοντας κολυμπώντας τον πορδμό.

Μετά απ' αυτόν τον περίπατο στην εξοχή, που κράτησε δυο ώρες, η Αούντα και ο σύντροφός της – που κοίταζε γύρω του μάλλον αδιάφορα – γύρισαν στην πόλη, έναν μεγάλο οικισμό με σπίτια χαμηλά, ανάμεσα σε γοητευτικούς κήπους, όπου φυτρώνουν μάνγκο, ανανάδες και τα καλύτερα οπωροφόρα του κόσμου.

Στις 10 ανέβηκαν ξανά στο πλοίο· πίσω τους, σωστή σκιά, ανέβηκε ο ντετέκτιβ, που είχε αναγκαστεί κι αυτός να νοικιάσει αμάξι, για να μην τους χάσει από τα μάτια του.

Ο Πασπαρτού τούς περίμενε στη γέφυρα του *Ρανγκούν*. Ο άξιος νεαρός είχε αγοράσει μερικές δωδεκάδες μάνγκο, μεγάλα σαν πατάτες, σκούρα καφετιά απέξω και κόκκινα της φωτιάς από μέσα, που ο καρπός τους λιώνει στο στόμα προσφέροντας στους γευσιγνώστες μια πρωτόγνωρη ευχαρίστηση. Ο Πασπαρτού τα πρόσφερε πανευτυχής στην Αούντα, η οποία τον ευχαρίστησε με πολλή χάρη.

Στις 11, με τα αμπάρια του γεμάτα κάρβουνο, το *Ρανγκούν* διάρριζε τις άγκυρές του – μερικές ώρες αργότερα, οι ταξιδιώτες δεν έβλεπαν πια εκείνα τα ψηλά βουνά της Μάλακα, που στα δάση της φωλιάζουν οι ωραιότερες τίγρεις της γης.

Περίπου 1.300 μίλια χωρίζουν τη Σιγκαπούρη από το νησάκι του Χονγκ Κονγκ, μικρή αγγλική αποικία κοντά στην κινέζικη ακτή. Ο Φιλέας Φογκ ήλπιζε πως θα διέσχιζαν αυτή την απόσταση σε έξι ημέρες το πολύ, ώστε να προλάβει να πάρει από το Χονγκ Κονγκ το καράβι που θα έφευγε στις 6 Νοεμβρίου για τη Γιοκοχάμα, ένα από τα κυριότερα λιμάνια της Ιαπωνίας.

Το *Ρανγκούν* ήταν γεμάτο. Στη Σιγκαπούρη είχαν επιβιβαστεί πολλοί ταξιδιώτες – Ινδοί, Κεϊλανδέζοι, Μαλαίσιοι, Πορτογάλοι – οι περισσότεροι στη δεύτερη θέση. Ο καιρός, που είχε κρατηθεί καλός μέχρι τότε, άλλαξε με το τελευταίο τέταρτο της σελήνης. Ξέσπασε φουρτούνα, αλλά ο δυνατός άνεμος φυσούσε ευτυχώς από τα νοτιοανατολικά, γεγονός που ευνοούσε την πορεία του ατμόπλοιου. Όποτε το επέτρεπαν οι συνθήκες, ο καπετάνιος ανέβαζε και τα πανιά. Το *Ρανγκούν* αρμένιζε σαν ιστιοφόρο, συχνά με τις δυο γάμπιες και το τουρκέτο του, κι η ταχύτητά του μεγάλωνε με τη διπλή ενέργεια, του ατμού και του ανέμου. Μ' αυτόν τον τρόπο, ταξιδεύοντας πάνω στα κοφτά και μερικές φορές ενο-

χλητικά κύματα, άφησε γρήγορα πίσω του τις ακτές του Ανάμ και της Κοχικίνας. Κι αν οι πιο πολλοί ταξιδιώτες αρρώστησαν στη διάρκεια του ταξιδιού, δεν έφταιγε διόλου η θάλασσα, αλλά το ίδιο το Ρανγκούν.

Γιατί, πράγματι, τα πλοία της Εταιρείας της Χερσονήσου που εξυπηρετούν τις θάλασσες της Κίνας, υποφέρουν από ένα σοβαρό κατασκευαστικό σφάλμα. Η αναλογία ανάμεσα στο εκτόπισμά τους –όταν είναι φορτωμένα– και στα ίσαλα, είχε υπολογιστεί άσχημα, με αποτέλεσμα να ταλαιπωρούνται από τις τρικυμίες. «Πνίγονται», για να χρησιμοποιήσουμε τη ναυτική έκφραση. Συνεπώς, αρκεί να τα χτυπήσουν λίγα μόνο κυματάκια, για ν' αλλάξει η συμπεριφορά τους. Είναι πολύ κατώτερα –αν όχι λόγω μηχανών ή ιπποδύναμης, πάντως λόγω της κατασκευής τους– από τα γαλλικά, του τύπου «Μεσαζερί», όπως το Αυτοκράτειρα και το Καμπότζη. Ενώ, σύμφωνα με τους υπολογισμούς των μηχανικών, τα γαλλικά πλοία μπορούν ν' αντέξουν, μέχρι να «βουλιάξουν» βάρος νερού ίσο με το ίδιο τους το βάρος, τα πλοία της Εταιρείας της Χερσονήσου, το Γκολκόντα, το Κορέα και, τέλος, το Ρανγκούν, δεν θα άντεχαν ούτε το ένα έκτο του βάρους τους χωρίς να καταποντιστούν.

Έπρεπε, δηλαδή, όταν έβρισκαν άσχημο καιρό, να παίρνουν μεγάλες προφυλάξεις. Άλλοτε, πάλι, έπρεπε να μειώνουν πολύ την ταχύτητα. Όλα αυτά, βέβαια, σήμαιναν απώλεια χρόνου, που δεν έδειχνε να ενοχλεί στο ελάχιστο τον Φιλέα Φογκ, αλλά εξόργιζε υπερβολικά τον Πασπαρτού. Κατηγορούσε τον καπετάνιο, τον μηχανικό, την Εταιρεία, και διαολόστελνε όλους όσοι ανακατεύονται με τη μεταφορά ταξιδιωτών. Ίσως στην ανυπομονησία του συνέβαλε πολύ κι η δύμηση εκείνου του μπεκ του γκαζιού, που συνέχιζε να καίει σε βάρος του πορτοφολιού του, στο σπίτι της οδού Σάβιλ.

– Δηλαδή, επείγει τόσο πολύ να φτάσετε γρήγορα στο Χονγκ Κονγκ; τον ρώτησε μια μέρα ο ντετέκτιβ.

- Πάρα πολύ! αποκρίθηκε ο Πασπαρτού.
- Πιστεύεις πως ο Φιλέας Φογκ βιάζεται να πάρει το πλοίο από τη Γιοκοχάμα;
- Τρομερά!
- Καλά, είναι δυνατόν να πιστεύεις ότι βάλθηκε, στα καλά καθούμενα, να κάνει το γύρο του κόσμου;
- Και βέβαια! Γιατί, εσείς δεν το πιστεύετε, κύριε Φιξ;
- Εγώ; Εγώ δεν πιστεύω τίποτα!
- Πονηρούλη! απάντησε ο Πασπαρτού κλείνοντάς του το μάτι.

Αυτή η λέξη ενόχλησε κάπως τον ντετέκτιβ, χωρίς όμως να καλοξέρει γιατί. Μήπως ο Γάλλος τον είχε καταλάβει; Δεν ήξερε τι να σκεφτεί. Αλλά, πάλι, πώς θα μπορούσε ο Πασπαρτού να καταλάβει την ιδιότητά του; Κι όμως! Για να του μιλάει έτσι ο Γάλλος, σίγουρα κάτι άλλο είχε στο μυαλό του.

Μια άλλη φορά, ο αγαθός νεαρός το τράβηξε ακόμα πιο πέρα, γιατί η μια κουβέντα έφερε την άλλη και δεν μπορούσε να κρατήσει τη γλώσσα του.

— Λοιπόν, κύριε Φιξ, ρώτησε με νόημα τον σύντροφό του, μόλις φτάσουμε στο Χονγκ Κονγκ θα έχουμε την ατυχία να στερηθούμε τη συντροφιά σας;

— Μα... απάντησε ο Φιξ μπερδεμένος. Δεν ξέρω... Μπορεί...

— Α, είπε ο Πασπαρτού, εγώ θα χαρώ πολύ αν μας συνοδεύσετε! Ελάτε τώρα! Ένας πράκτορας της Εταιρείας της Χερσονήσου, δεν μπορεί να τα παρατήσει στη μέση! Εσείς ξεκινήσατε για τη Βομβάη και τώρα βρισκόσαστε στην Κίνα! Η Αμερική δεν είναι μακριά, κι από την Αμερική ως την Ευρώπη είναι μόνο δυο βήματα!

Ο Φιξ περιεργάστηκε για λίγο τον συνομιλητή του, που τον παρακολουθούσε με το πιο αθώο ύφος του κόσμου, κι έπειτα έβαλε τα γέλια. Ωστόσο, ο Πασπαρτού είχε φαίνεται κέφια, και τον ρώτησε αν κερδίζει πολλά από τη δουλειά του.

— Και ναι και όχι, απάντησε ατάραχος ο Φιξ. Υπάρχουν καλές και κακές υποθέσεις. Καταλαβαίνεις, όμως, ότι δεν ταξιδεύω με δικά μου έξοδα!

— Α, όσο γι' αυτό είμαι σίγουρος! φώναξε ο Πασπαρτού, γελώντας με την καρδιά του.

Όταν χωρίστηκαν, ο Φιξ γύρισε στην καμπίνα του και βάλθηκε να σκέφτεται. Σίγουρα, τον είχαν καταλάβει. Με τον άλφα ή τον βήτα τρόπο, ο Γάλλος είχε μαντέψει την ιδιότητά του. Είχε όμως ενημερώσει τον κύριό του; Τι ρόλο έπαιζε ο Γάλλος σ' αυτή την ιστορία; Ήταν συνένοχος ή όχι; Μήπως τον είχε μωριστεί, και κινδύνευαν να πάνε οι κόποι του χαμένοι; Ο ντετεκτίβ πέρασε μερικές δύσκολες στιγμές, άλλοτε πιστεύοντας πως όλα είχαν χαθεί, κι άλλοτε ελπίζοντας ότι ο Φογκ αγνοούσε την κατάσταση τελικά, είχε μπερδευτεί και δεν ήξερε τι έπρεπε να κάνει από εδώ και πέρα.

Αργότερα, όταν ξεκαθάρισε κάπως η θολούρα του, αποφάσισε να μιλήσει ανοιχτά στον Πασπαρτού. Αν δεν κατάφερνε να συλλάβει τον Φογκ στο Χονγκ Κονγκ, κι αν ο Φογκ ετοιμαζόταν να εγκαταλείψει οριστικά αυτή τη φορά το αγγλικό έδαφος, ο Φιξ θα τα έλεγε όλα στον Πασπαρτού. Ή ο υπηρέτης ήταν συνένοχος του κυρίου του και ήξερε τα πάντα, οπότε η υπόθεση θα έληγε οριστικά, ή δεν είχε καμιά ανάμιξη στην κλοπή, οπότε τον συνέφερε να εγκαταλείψει τον κλέφτη.

Έτσι λοιπόν είχαν τα πράγματα ανάμεσα στους δυο άντρες, ενώ από πάνω τους «πετούσε» ο Φιλέας Φογκ, αλώβητος μέσα στη μεγαλειώδη αδιαφορία του. Εκείνος διέγραφε με τετράγωνη λογική την τροχιά του γύρω από τη γη, χωρίς να ενοχλείται από τους αστεροειδείς που περιστρέφονταν γύρω του.

Κι όμως, εκεί κοντά υπήρχε ένας πλανήτης —για να μεταχειριστούμε την έκφραση των αστρονόμων— που θα έπρε-

πε να ταραξεί την καρδιά του αριστοκράτη ήρωά μας. Ωστόσο, η γοητεία της Αούντα δεν ασκούσε πάνω του καμιά επίδραση, προς μεγάλη έκπληξη του Πασπαρτού· κι αν τελικά υπήρχε κάποια αναταραχή, ήταν πολύ δύσκολο να την εντοπίσει κανείς σ' έναν τόσο παγερό πλανήτη, όπως ήταν ο Φιλέας Φογκ.

Αυτή η απορία βασάνιζε καθημερινά τον Πασπαρτού, που μέσα στα μάτια της νέας γυναίκας διάβαζε τόση ευγνωμοσύνη για τον κύριό του! Δίχως άλλο, ο Φιλέας Φογκ είχε την καρδιά που χρειαζόταν για ηρωικά κατορθώματα, δεν ήταν όμως πλασμένος για έρωτες. Τίποτα δεν φαινόταν να τον εντυπωσιάζει ή να τον ξαφνιάζει, ενώ ο Πασπαρτού ζούσε μέσα στην αγωνία. Μια μέρα, στηριγμένος στη ράμπα του μηχανοστασίου, κοιτούσε τη γιγάντια μηχανή, όταν σε κάποιο γερό σκαμπανέβασμα η έλικα βγήκε από το νερό κι άρχισε να περιστρέφεται στον αέρα. Ο ατμός έφευγε σφυρίζοντας από τις βαλβίδες, κι αυτό εξόργιζε τον αγαθό νεαρό.

— Δεν είναι και πολύ σόι αυτές οι βαλβίδες! φώναξε. Δεν προχωράμε! Καμαρώστε τα εγγλέζικα καράβια! Αχ και να ήταν αμερικάνικο — μπορεί να τινάζοταν στον αέρα, αλλά πάντως θα πηγαίναμε πιο γρήγορα!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18

Όπου ο Φιλέας Φογκ, ο Πασπαρτού και ο Φιξ,
κοιτάζουν ο καθένας τη δουλειά του

Τις τελευταίες ημέρες του ταξιδιού, ο καιρός χάλασε πολύ. Ο αέρας, σταθερά βορειοανατολικός, δυνάμωνε ολοένα, δυσχεραίνοντας την πορεία του καραβιού. Το Ρανγκούν τραμπαλιζόταν επικίνδυνα κι οι επιβάτες άρχισαν να φοβούνται — με το δίκιο τους — τα πελώρια κύματα που σήκωνε ο άνεμος στο διάβα τους.

Δυο ολόκληρες μέρες, στις 3 και 4 Νοεμβρίου, ξέσπασε δυνατή καταιγίδα. Η τρικυμία θρασομανούσε και το Ρανγκούν αναγκάστηκε να περιορίσει τόσο την ταχύτητά του, που έγερνε πάνω στα κύματα. Μάζεψαν όλα τα πανιά, κι ωστόσο τα ξάρτια σφύριζαν ανατριχιαστικά καθώς ο αγέρας περνούσε μανιασμένος ανάμεσά τους.

Η ταχύτητα του καραβιού, όπως ήταν φυσικό, μειώθηκε πολύ, κι όλοι λογάριζαν πια ότι θα έφτανε στο Χονγκ Κονγκ με είκοσι ώρες καθυστέρηση — ίσως ακόμα μεγαλύτερη, αν δεν σταματούσε η καταιγίδα.

Ο Φιλέας Φογκ παρακολουθούσε με τη συνηθισμένη του αταραξία το θέαμα της μανιασμένης θάλασσας, που έμοιαζε σαν να πολεμάει αυτόν προσωπικά. Το μέτωπό του δεν ζάρωσε στιγμή — κι ωστόσο, μια καθυστέρηση είκοσι ωρών θα μπορούσε να καταστρέψει το ταξίδι του, αφού έτσι θα έχανε το πλοίο για τη Γιοκοχάμα. Παρ' όλα αυτά, δεν

έδειχνε ούτε ανυπομονησία ούτε στενοχώρια. Θα 'λεγε κανείς πως η καταιγίδα περιλαμβανόταν στο πρόγραμμά του, σαν να την είχε προβλέψει. Η Αούντα, που συζήτησε με τον σύντροφό της γι' αυτή την αναποδιά, τον βρήκε ήρεμο όσο και τις προηγούμενες ημέρες.

Ωστόσο, ο Φιξ δεν έβλεπε τα πράγματα με το ίδιο μάτι. Αντιθέτως, αυτή η καταιγίδα έμοιαζε θεόσταλτο δώρο. Η χαρά του, μάλιστα, δεν θα 'χε προηγούμενο, αν το Ρανγκούν αναγκαζόταν να καταφύγει σε κάποιο λιμάνι. Όλη αυτή η καθυστέρηση τον εξυπηρετούσε, γιατί ίσως ο εξοχότατος Φογκ αναγκαζόταν να μείνει μερικές ημέρες στο Χονγκ Κονγκ. Επιτέλους, ο ουρανός με τις καταιγίδες του και τις θύελλές του, συμμαχούσε μαζί του! Βέβαια, ήταν λίγο αδιάθετος, αλλά τι σημασία είχε! Δεν λογάριαζε τις ζαλάδες του, κι αν το σώμα του διπλωνόταν στα δυο από τη ναυτία, το πνεύμα του πλημμύριζε από αγαλλίαση.

Όσο για τον Πασπαρτού, μαντεύουμε τι αισθανόταν όλο αυτό το διάστημα της δοκιμασίας. Μέχρι τότε, όλα είχαν πάει καλά. Το χώμα και το νερό, έμοιαζαν αφοσιωμένα στον κύριό του. Τα ατμόπλοια και τα τρένα τον υπάκουαν. Ο άνεμος και ο ατμός ενώνονταν για να βοηθήσουν το ταξίδι του. Και τώρα, ξαφνικά, είχε σημάνει η ώρα της κακοτυχίας; Ο Πασπαρτού αισθανόταν σαν να έβγαιναν από το πορτοφόλι του αυτές οι είκοσι χιλιάδες λίρες του στοιχήματος – δεν ήθελε πια τη ζωή του. Αυτή η καταιγίδα τον φρένιαζε, ο άνεμος τον εξόργιζε, ευχαρίστως θα μαστίγωνε αυτή την ανυπάκουη θάλασσα. Άμοιρε Πασπαρτού! Ο Φιξ προσπαθούσε να κρύβει την ικανοποίησή του – κι έκανε πολύ καλά, γιατί αν την μάντευε ο Πασπαρτού, ο ντετέκτιβ θα περνούσε σίγουρα μερικές δυσάρεστες στιγμές.

Ο Πασπαρτού δεν έλειψε στιγμή από το κατάντρομα του Ρανγκούν, την ώρα της καταιγίδας. Δεν μπορούσε να μείνει στην καμπίνα του· επιδέξιος σαν πίδαχκος, σκαρφάλω-

νε στα σκοινιά και βοηθούσε παντού, αφήνοντας άφωνο το πλήρωμα. Εκατό φορές ρώτησε τον καπετάνιο, τους αξιωματικούς, τους ναύτες –που δεν μπορούσαν να κρατήσουν τα γέλια τους, βλέποντάς τον τόσο ανήσυχο– πόσο θα κρατούσε η καταιγίδα. Τον έστελναν να συμβουλευτεί το βαρόμετρο, που δεν αποφάσιζε ν' ανεβεί. Ο Πασπαρτού ταρακουνούσε άγρια κι έλουζε με κάθε λογής βρισιές το αδύο εκείνο όργανο, μα τίποτα δεν φαινόταν να φέρνει αποτέλεσμα.

Τελικά, στις 4 Νοεμβρίου, η καταιγίδα καταλάγιασε κι η θάλασσα γαλήνεψε. Ο άνεμος γύρισε στο νοτιά κι έγινε ξανά ούριος, αλλά δεν μπορούσαν πια να κερδίσουν το χαμένο χρόνο. Έπρεπε να το πάρουν απόφαση. Η στεριά δεν φάνηκε παρά στις 6 Νοεμβρίου, στις 5 το πρωί – είχαν δηλαδή καθυστερήσει 24 ολόκληρες ώρες, και σίγουρα δεν θα προλάβαιναν το πλοίο για τη Γιοκοχάμα. Ο πιλότος ανέβηκε στο Ρανγκούν στις 6 και πήρε τη θέση του στη γέφυρα, για να οδηγήσει το πλοίο από τα στενά στο λιμάνι του Χονγκ Κονγκ.

Ο Πασπαρτού πέθαινε από ανυπομονησία να ρωτήσει τον πιλότο αν είχε αναχωρήσει το πλοίο για τη Γιοκοχάμα, αλλά κρατιόταν, γιατί προτιμούσε να διατηρήσει λίγες ελπίδες μέχρι το τέλος. Είχε εμπιστευθεί τις ανησυχίες του στον κύριο Φιξ, ο οποίος –πονηρή αλεπού– προσπάθησε να τον παρηγορήσει, λέγοντάς του πως ο κύριος Φογκ θα μπορούσε σίγουρα να πάρει το επόμενο πλοίο. Ο Πασπαρτού έγινε έξω φρενών με τα λόγια του.

Ο κύριος Φογκ, ωστόσο, πιο αποφασιστικός από τον Πασπαρτού –αφού πρώτα συμβουλευτήκε τον Οδηγό Μπράντσο– ρώτησε ήρεμα τον πιλότο αν ήξερε πότε θα έφευγε πλοίο από το Χονγκ Κονγκ για τη Γιοκοχάμα.

– Αύριο το πρωί, με την παλίρροια, απάντησε ο πιλότος.

– Α, έτσι! έκανε ο κύριος Φογκ, χωρίς να δείξει καμιά έκπληξη.

Ο Πασπαρτού, που παρακολουθούσε τη συζήτηση, ευχαρίστως θα φιλούσε τον πιλότο, σε αντίθεση με τον Φιξ, ο οποίος πολύ θα ήθελε να τον στραγγαλίσει.

— Και πώς λέγεται αυτό το πλοίο; ρώτησε ο κύριος Φογκ.

— *Καρνάτικ!* απάντησε ο πιλότος.

— Καλά, δεν ήταν να φύγει χτες;

— Μάλιστα, κύριε, αλλά χρειάστηκε να διορθώσουν έναν από τους λέβητες κι η αναχώρηση αναβλήθηκε για αύριο.

Ο κύριος Φογκ τον ευχαρίστησε και κατέβηκε ξανά κορδωτός στο σαλόνι του *Ρανγκούν*.

Όσο για τον Πασπαρτού, άρπαξε το χέρι του πιλότου και το έσφιξε γερά, λέγοντας:

— Κύριε πιλότε, είσαι λεβεντιά!

Ο πιλότος δεν έμαθε ποτέ για ποιον λόγο οι απαντήσεις του έγιναν δεκτές με τέτοιο ενθουσιασμό. Ανέβηκε ξανά στη γέφυρα κι οδήγησε το πλοίο ανάμεσα από μαούνες, σπιτόβαρκες, ψαρόβαρκες και τα κάθε λογής πλεούμενα, που συνωστιζόνταν στο στενό του *Χονγκ Κονγκ*.

Σε μια ώρα το *Ρανγκούν* είχε πλευρίσει στην αποβάθρα κι οι επιβάτες άρχισαν να κατεβαίνουν.

Εδώ πρέπει να ομολογήσουμε πως μέχρι τώρα, οι περιστάσεις είχαν ευνοήσει σκανδαλωδώς τον Φιλέα Φογκ. Αν δεν είχε παρουσιαστεί το πρόβλημα στο καζάνι, το *Καρνάτικ* θα είχε φύγει στις 5 Νοεμβρίου κι οι ταξιδιώτες για την Ιαπωνία θα ήταν υποχρεωμένοι να περιμένουν οκτώ ολόκληρες ημέρες την αναχώρηση του επόμενου πλοίου. Είναι γεγονός πως ο κύριος Φογκ είχε καθυστερήσει είκοσι τέσσερις ώρες, αυτό όμως δεν μπορούσε να επηρεάσει σοβαρά το υπόλοιπο ταξίδι του.

Το ατιμόπλοιο που διασχίζει τον Ειρηνικό από τη Γιοκοχάμα μέχρι τον Άγιο Φραγκίσκο είχε άμεση ανταπόκριση με το πλοίο του *Χονγκ Κονγκ*, και δεν υπήρχε περίπτωση να φύγει πριν φτάσει το άλλο στη Γιοκοχάμα. Έτσι, παρά

την εικοσιτετράωρη καθυστέρηση, ο Φιλέας Φογκ θα μπορούσε εύκολα να κερδίσει τον χαμένο χρόνο στις είκοσι δύο ημέρες που διαρκούσε το ταξίδι στον Ειρηνικό. Τριάντα πέντε ημέρες μετά την αναχώρησή του από το Λονδίνο, ο Φιλέας Φογκ ακολουθούσε με συνέπεια το πρόγραμμά του, με απόκλιση μόνο είκοσι τεσσάρων ωρών.

Αφού το Καρνάτικ θα έφευγε την άλλη μέρα στις 5 το πρωί, ο κύριος Φογκ είχε μπροστά του δεκαέξι ώρες για να ασχοληθεί με τις υποθέσεις του – δηλαδή, με την Αούντα. Όταν αποβιβάστηκαν, πρόσφερε το μπράτσο του στη νεαρή γυναίκα και την οδήγησε σ' ένα φορείο. Ζήτησε από τους αχθοφόρους να του υποδείξουν ένα ξενοδοχείο κι εκείνοι σύστησαν το ξενοδοχείο της Λέσχης. Ξεκίνησαν, με τον Πασπαρτού από κοντά, και είκοσι λεπτά αργότερα είχαν φτάσει στον προορισμό τους.

Ο κύριος Φογκ εγκατέστησε την Αούντα σ' ένα δωμάτιο και φρόντισε να μην της λείπει τίποτα. Ύστερα, την ενημέρωσε ότι θα έβγαινε αμέσως να αναζητήσει εκείνο τον συγγενή της, που έμενε στο Χονγκ Κονγκ. Συγχρόνως, πρόσταξε τον Πασπαρτού να μην το κουνήσει από το ξενοδοχείο μέχρι να γυρίσει ο ίδιος, ώστε να μη μείνει μόνη η νεαρή κυρία.

Αμέσως μετά, ο Φιλέας Φογκ πήγε στο Χρηματιστήριο. Εκεί θα ήξεραν, δίχως άλλο, να τον πληροφορήσουν για τον αξιότιμο κύριο Ζιζί, που συγκαταλεγόταν στους πλουσιότερους εμπόρους της πόλης. Πραγματικά, ο κλητήρας στον οποίο απευθύνθηκε ο κύριος Φογκ, γνώριζε τον Πάρσο έμπορο – ο οποίος, όμως, καθώς του είπε, είχε φύγει εδώ και δυο χρόνια από την Κίνα. Μόλις πλούτισε, εγκαταστάθηκε στην Ευρώπη – μάλλον στην Ολλανδία, αφού είχε πολλές δοσοληψίες μ' αυτή τη χώρα όλα αυτά τα χρόνια.

Ο Φιλέας Φογκ επέστρεψε στο ξενοδοχείο, ζήτησε αμέσως από την Αούντα την άδεια να της μιλήσει και την ενη-

μέρωσε, χωρίς περιστροφές, πως ο αξιότιμος κύριος Ζιζί δεν έμεινε πια στο Χονγκ Κονγκ, αλλά –κατά τα φαινόμενα– στην Ολλανδία.

Η Αούντα δεν είπε τίποτα στην αρχή. Έφερε το χέρι στο μέτωπο κι έμεινε μερικές στιγμές σκεπτική. Ύστερα είπε με τη γλυκιά της φωνή:

– Τι θα κάνω τώρα, κύριε Φογκ;

– Απλούστατα, απάντησε εκείνος, θα έρθετε μαζί μου στην Ευρώπη!

– Μα δεν μπορώ να σας επιβαρύνω...

– Δεν με επιβαρύνετε καθόλου. Η παρουσία σας δεν εμποδίζει σε τίποτα το πρόγραμμά μου. Πασπαρτού!

– Κύριε; απάντησε ο Πασπαρτού.

– Πήγαινε αμέσως στο Καρνάτικ και κλείσε τρεις καμπίνες!

Ενθουσιασμένος που αυτή η χαριτωμένη κυρία θα συνέχιζε το ταξίδι μαζί τους, ο Πασπαρτού έφυγε τρέχοντας από το ξενοδοχείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19

Όπου ο Πασπαρτού ενδιαφέρεται υπερβολικά για τον κύριό του – και διάφορα άλλα γεγονότα

Το νησάκι του Χονγκ Κονγκ παραχωρήθηκε στη Βρετανία με τη συνθήκη του Νανκίν, αμέσως μετά τον πόλεμο του 1842. Μέσα σε λίγα χρόνια, το αποικιοκρατικό πνεύμα της Αγγλίας ίδρυσε εκεί μια πόλη και δημιούργησε ένα λιμάνι, το λιμάνι της Βικτωρίας.

Το νησί βρίσκεται στις εκβολές του ποταμού της Καντόνας και μόνο εξήντα μίλια το χωρίζουν από την πορτογαλική πόλη του Μακάο, την ανταγωνίστριά του στο εμπόριο· ωστόσο, το μεγαλύτερο μέρος του κινέζικου διαμετακομιστικού εμπορίου διεξάγεται μέσω της αγγλικής πόλης. Ναυπηγεία, νοσοκομεία, αποθήκες, ένας καθεδρικός ναός, ασφαλτοστρωμένοι δρόμοι, όλα σε κάνουν να νομίζεις πως κάποια από τις εμπορικές πόλεις του Κεντ ή του Σάρεϊ ήρθε να φυτρώσει σ' αυτό το σημείο της Κίνας.

Με τα χέρια στις τσέπες ο Πασπαρτού βάδιζε προς το λιμάνι της Βικτωρίας, χαζεύοντας τα ιστιοφόρα αμαξάκια που ακόμα κυκλοφορούν στην Ουράνια Αυτοκρατορία, κι όλο αυτό το πλήθος Κινέζων, Γιαπωνέζων και Ευρωπαίων που συνωθούνταν στους δρόμους – μια εικόνα πολύ γνώριμη από τη Βομβάη, την Καλκούτα ή και τη Σιγκαπούρη ακόμα, αφού όλες αυτές οι αγγλικές κτήσεις έμοιαζαν πάρα πολύ μεταξύ τους.

Λίγο αργότερα, έφτασε στο λιμάνι της Βικτωρίας. Εκεί, στο στόμιο του ποταμού της Καντόνας, πηγαυνοέρχονταν πλοία απ' όλα τα μέρη του κόσμου, εγγλέζικα, γαλλικά, αμερικάνικα, ολλανδικά, πολεμικά και εμπορικά, γιαπωνέζικα ή κινέζικα καϊκια, σπιτοκάικα, «τάνκας», ακόμα και λουλουδοκάικα, που σχηματίζαν πλωτά παρτέρια. Περπατώντας παρατήρησε μερικούς πολύ ηλικιωμένους ντόπιους που ήταν ντυμένοι στα κίτρινα. Όταν μπήκε σ' ένα κινέζικο κουρείο να ξυριστεί «κινέζικα», έμαθε από τον Φίγκαρο του μαγαζιού, που μιλούσε αρκετά καλά αγγλικά, ότι εκείνοι οι γέροντες ήταν όλοι τουλάχιστον ογδόντα ετών, κι ότι σ' αυτή την ηλικία είχαν πια το δικαίωμα να φορούν το κίτρινο χρώμα, το αυτοκρατορικό.

Ξυρισμένος πια, έφτασε στην αποβάθρα του Καρνάτικ κι εκεί —πράγμα που δεν τον ξάφνιασε καθόλου— διέκρινε τον Φιξ να κόβει βόλτες. Αλλά αυτή τη φορά, ο ντετέκτιβ φαινόταν βαδιά απογοητευμένος.

«Ωραία», σκέφτηκε ο Πασπαρτού. «Καταπώς φαίνεται, τα πράματα πάνε άσχημα για τους κυρίους της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης!»

Πράγματι, ο ντετέκτιβ είχε κάθε λόγο να καταριέται την κακοτυχία που τον έδερνε. Το ένταλμα δεν είχε φτάσει! Προφανώς, αυτό το περίφημο ένταλμα έτρεχε ξοπίσω του, αλλά για να καταφέρει να τον φτάσει, έπρεπε να μείνει κι εκείνος μερικές μέρες στην πόλη. Κι αφού το Χονγκ Κονγκ ήταν το τελευταίο αγγλικό έδαφος της διαδρομής, ο «εξοχότατος» Φογκ θα του ξέφευγε οριστικά, αν δεν σκαρφιζόταν κάτι για να τον κρατήσει εδώ.

Ο Πασπαρτού πλησίασε τον Φιξ και στάθηκε μπροστά του μ' ένα πελώριο χαμόγελο, σαν να μην καταλάβαινε την κακοκεφιά του συντρόφου του.

— Λοιπόν, κύριε Φιξ, αποφασίσατε να έρθετε μαζί μας μέχρι την Αμερική; τον ρώτησε.

— Ναι! αποκρίθηκε ο Φιξ με σφιγμένα τα δόντια.

— Πολύ ωραία! φώναξε ο Πασπαρτού ξεσπώντας σε δυνατά γέλια. Το ήξερα πως δεν μπορείτε να κάνετε χωρίς εμάς! Ελάτε να κλείσετε καμπίνα, ελάτε!

Μπήκαν μαζί στο πρακτορείο κι έκλεισαν τέσσερις καμπίνες. Εκεί, ο υπάλληλος τους ενημέρωσε πως μια και είχαν τελειώσει γρηγορότερα οι επισκευές, το Καρνάτικ θα έφευγε το ίδιο βράδυ στις 8, κι όχι το πρωί της επομένης, όπως είχε ανακοινωθεί.

— Θαυμάσια! απάντησε ο Πασπαρτού. Πολύ ωραία είδηση για τον κύριό μου. Πάω να τον ειδοποιήσω.

Εκείνη τη στιγμή, ο Φιξ πήρε την τολμηρή απόφαση να τα πει όλα στον Πασπαρτού. Ήταν ίσως ο μόνος τρόπος να κρατήσει τον Φιλέα Φογκ για μερικές ημέρες στο Χονγκ Κονγκ.

Μόλις βγήκαν από το πρακτορείο, πρότεινε στον σύντροφό του να καθίσουν λίγο σ' ένα ταβερνάκι. Ο Πασπαρτού είχε χρόνο, κι έτσι δέχτηκε την πρόσκληση του Φιξ.

Στην προκουμαία υπήρχε μια ταβέρνα που έδειχνε αρκετά αξιοπρεπής. Μπαίνοντας μέσα αντίκρισαν μια ευρύχωρη, στολισμένη όμορφα αίθουσα, και στο βάθος ανοιγμένο ένα κρεβάτι εκστρατείας, όλο μαξιλάρια. Πάνω του ήταν αραδιασμένοι μερικοί άνθρωποι που έδειχναν να κοιμούνται βαριά. Κάπου τριάντα πελάτες κάθονταν στα τραπέζια της μεγάλης αίθουσας από πλεχτή ψάθα. Μερικοί έπιναν αγγλική μπύρα, και άλλοι αλκοόλ —τζιν ή μπράντι— όλοι σχεδόν όμως κάπνιζαν κόκκινες, πήλινες πίπες, που στην άκρη τους έκαιγε ένα σβολαράκι όπιο με άρωμα τριαντάφυλλου. Πότε πότε, κάποιος ζαλισμένος καπνιστής σωριαζόταν χάμω και τα γκαρσόνια του μαγαζιού, πιάνοντάς τον από τα πόδια και το κεφάλι, τον κουβαλούσαν στο κρεβάτι, όπου κοιμούνταν κιόλας καμιά εικοσαριά αποχαυνωμένοι «συναδελφοί» του.

Ο Φιξ και ο Πασπαρτού κατάλαβαν πως είχαν μπει σ' έναν τεκέ, όπου σύχναζαν αυτοί οι εξαθλιωμένοι, αποκαρωμένοι, σκελετωμένοι, αποβλακωμένοι άνθρωποι, στους οποίους οι αισχροί Άγγλοι έμποροι πουλάνε αυτή την απαίσια ναρκωτική ουσία που λέγεται όπιο, εισπράττοντας κάθε χρόνο 26.000.000 φράγκα! Θλιβερά εκατομμύρια, που ξοδεύονται σε μια από τις πιο μακάβριες πληγές της ανθρωπότητας!

Του κάκου προσπαδούσε η κινεζική κυβέρνηση να περιορίσει αυτή την κατάχρηση με αυστηρούς νόμους. Από την πλούσια τάξη, που είχε αρχικά το αποκλειστικό προνόμιο της χρήσης του, το όπιο εξαπλώθηκε στις κατώτερες τάξεις, και το κακό δεν είχε πια σταματημό. Το όπιο καπνίζεται παντού και όλες τις ώρες στην Ουράνια Αυτοκρατορία. Άντρες και γυναίκες παραδίδονται σ' αυτό το θλιβερό πάθος· από τη στιγμή που θα εθιστούν, δεν μπορούν πια να ξεφύγουν γιατί υποφέρουν από έντονα συμπτώματα στέρησης. Ένας μανιώδης καπνιστής μπορεί να καπνίσει μέχρι οκτώ πίπες την ημέρα, αλλά πεθαίνει το πολύ σε πέντε χρόνια.

Σε κάποιον λοιπόν απ' αυτούς τους τεκέδες, που αψοφούν ακόμα στο Χονγκ Κονγκ, είχαν μπει ο Φιξ και ο Πασπαρτού, «για να πιουν ένα ποτηράκι». Ο Πασπαρτού δεν είχε μαζί του χρήματα και δέχτηκε ευχαρίστως το κέρασμα του συντρόφου του, επιφυλασσόμενος να του το ανταποδώσει μια άλλη φορά.

Παράγγειλαν δυο μπουκάλια πορτό, τα οποία ο Γάλλος τίμησε με το παραπάνω, ενώ ο Φιξ, πιο συγκρατημένος, παρατηρούσε τον σύντροφό του προσεκτικά. Μίλησαν για πολλά και διάφορα, και κυρίως για την υπέροχη ιδέα του Φιξ να ταξιδέψει με το *Καρνάτικ*. Έτσι, θυμήθηκαν ότι το πλοίο θα αναχωρούσε νωρίτερα, και ο Πασπαρτού, καθώς οι μπουκάλες είχαν πια αδειάσει, σηκώθηκε να πάει να ειδοποιήσει τον κύριό του.

Ο Φιξ τον συγκράτησε.

— Μια στιγμή! είπε.
— Τι θέλετε, κύριε Φιξ;
— Έχω να σου πω κάτι σοβαρό.
— Σοβαρό; απόρησε ο Πασπαρτού, στραγγίζοντας τις λιγυστές σταγόνες κρασιού που είχαν μείνει στον πάτο του ποτηριού του. Εντάξει, τα λέμε αύριο. Δεν προλαβαίνω σήμερα.

— Περίμενε! τον κράτησε πάλι ο Φιξ. Πρόκειται για τον κύριό σου!

Ακούγοντας αυτή τη λέξη, ο Πασπαρτού κοίταξε προσεκτικά τον συνομιλητή του. Βλέποντας μια παράξενη έκφραση στο πρόσωπό του, ξανακάθισε.

— Λοιπόν, τι έχετε να μου πείτε, ρώτησε.

Ο Φιξ ακούμπησε το χέρι του στον ώμο του συνομιλητή του και ρώτησε, χαμηλώνοντας τη φωνή:

— Έχεις καταλάβει ποιος είμαι;

— Άκου λέει! είπε χαμογελώντας ο Πασπαρτού.

— Τότε, θα σου τα πω όλα!

— Τώωωρα! Τώρα που τα ξέρω όλα, φίλε μου! Άαα, τι έγινε, πάθατε γλωσσοδέτη! Επιτέλους, μιλήστε! Πρώτα, όμως, επιτρέψτε μου να σας πω ότι αυτοί οι κύριοι μπήκαν στα έξοδα τζάμπα και βερεσέ!

— Βερεσέ; είπε ο Φιξ. Εσύ μιλάς βερεσέ! Φαίνεται καθαρά ότι δεν ξέρεις για τι ποσό μιλάμε!

— Και βέβαια ξέρω! απάντησε ο Πασπαρτού. Για 20.000 λίρες!

— Για 55.000, είπε ο Φιξ σφίγγοντας το χέρι του Γάλλου.

— Τι! φώναξε ο Πασπαρτού. Δεν θα μπορούσε ποτέ ο κύριος Φογκ... Πενήντα πέντε χιλιάδες λίρες! Λοιπόν, τότε δεν πρέπει να χάσουμε στιγμή! πρόσθεσε και πήγε να σηκωθεί ξανά.

— Πενήντα πέντε χιλιάδες λίρες! επανέλαβε ο Φιξ τραβώντας τον Πασπαρτού να ξανακαθίσει, παραγγέλλοντας

συγχρόνως ένα μπουκάλι μπράντι. **Κι αν πετύχω στην αποστολή μου, θα κερδίσω 2.000 λίρες. Θέλεις τις 500; Είναι δικές σου, φτάνει να με βοηθήσεις!**

— **Να σας βοηθήσω; φώναξε ο Πασπαρτού με γουρλωμένα μάτια.**

— **Ναι, να με βοηθήσεις να κρατήσω τον εξοχότατο Φογκ για μερικές ημέρες στο Χονγκ Κονγκ.**

— **Μα τι ανοησίες είναι αυτές! νευρίασε ο Πασπαρτού. Δεν τους φτάνει, αυτών των κυρίων, που παρακολουθούν τον κύριο Φογκ, που αμφισβήτησαν την εντιμότητά του, θέλουν τώρα να του βάλουν και εμπόδια; Ντρέπομαι για λογαριασμό τους!**

— **Άλλο και τούτο! Μα τι εννοείς; ρώτησε ο Φιξ.**

— **Εννοώ πως είναι σκέτη γαϊδουριά! Να γδύνουν έτσι τον κύριο Φογκ, να του αρπάζουν τα λεφτά από την τσέπη!**

— **Θα μιλήσουμε και γι' αυτό!**

— **Μα είναι καθαρή ληστεία! φώναξε ο Πασπαρτού, ξαναμμένος από το μπράντι με το οποίο γέμιζε συνέχεια ο Φιξ το ποτήρι του. Είναι ληστεία, πραγματική ληστεία! Κύριοι, σου λέει ο άλλος! Σύντροφοι, σου λέει!**

Ο Φιξ είχε αρχίσει να μην καταλαβαίνει.

— **Ωραίοι σύντροφοι, μα την πίστη μου! συνέχισε ο Πασπαρτού. Μωρέ μπράβο, τα μέλη της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης! Μάθετε λοιπόν, κύριε Φιξ, πως ο κύριός μου είναι τίμιος άνθρωπος και πως όταν βάζει ένα στοίχημα, το κερδίζει νόμιμα!**

— **Μα καλά, ποιος θαρρείς πως είμαι; ρώτησε μπερδεμένος ο Φιξ.**

— **Ποιος είναι, λέει! Είσαστε πράκτορας των μελών της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης, που σας έχουν στείλει να ελέγχετε το δρομολόγιο του κυρίου μου, κι αυτό είναι εξευτελιστικό! Είχα καταλάβει από καιρό το παιχνίδι σας, αλλά δεν το έλεγα στον κύριο Φογκ, για να μην τον στενοχωρήσω.**

— Δηλαδή, ο κύριος Φογκ δεν ξέρει τίποτα; ρώτησε ζωηρά ο Φιξ.

— Τίποτα! είπε ο Πασπαρτού, αδειάζοντας ξανά το ποτήρι του.

Ο ντετέκτιβ πέρασε το χέρι του στο μέτωπό του. Δίσταζε να συνεχίσει. Τι έπρεπε να κάνει; Ο Πασπαρτού έμοιαζε να λέει αλήθεια, αλλά αυτό δυσκόλευε ακόμα περισσότερο το σχέδιο του Φιξ. Δίχως άλλο, αυτός ο νεαρός μιλούσε καλόπιστα και δεν ήταν καθόλου συνένοχος του κυρίου του — όπως είχε φοβηθεί για μια στιγμή ο Φιξ.

«Ωραία!» σκέφτηκε. «Αφού δεν είναι συνένοχός του, θα με βοηθήσει».

Ο ντετέκτιβ πήρε την απόφαση — άλλωστε, δεν είχε καιρό για χάσιμο. Έπρεπε οπωσδήποτε να κρατήσει τον Φιλέα Φογκ στο Χονγκ Κονγκ.

— Άκουσε! είπε κοφτά. Άκουσέ με καλά! Δεν είμαι αυτό που νομίζεις — δεν είμαι πράκτορας των μελών της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης.

— Μπα! είπε ο Πασπαρτού κοιτάζοντάς τον ειρωνικά.

— Είμαι ντετέκτιβ της αστυνομίας, επιφορτισμένος από τη Σκότλαντ Γιαρντ με ειδική αποστολή...

— Εσύ, αστυνομικός! Ας γελάσω!

— Είμαι και μπορώ να το αποδείξω. Ορίστε η ταυτότητα και ο διορισμός μου!

Έβγαλε ένα χαρτί από το πορτοφόλι του κι έδειξε στον σύντροφό του το έγγραφο με την υπογραφή του διοικητή της αστυνομίας. Ο Πασπαρτού κοιτούσε αποσβολωμένος τον Φιξ, ανήμπορος να αρθρώσει λέξη.

— Το στοιχείμα του κυρίου Φογκ, είπε ο Φιξ, είναι το πρόσχημα που μηχανεύτηκε για να ξεγελάσει εσένα και τα μέλη της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης, αφού έπρεπε να εξασφαλίσει τη συνεργασία σας.

— Μα γιατί όλα αυτά; φώναξε ο Πασπαρτού.

— Άκουσε! Στις 29 του περασμένου Σεπτεμβρη, κάποιος, που έχουμε την περιγραφή του, έκλεψε από την Τράπεζα της Αγγλίας 55.000 λίρες. Δες λοιπόν την περιγραφή αυτού του κυρίου — ταιριάζει απολύτως με τα χαρακτηριστικά του κυρίου Φογκ.

— Ανοησίες! φώναξε ο Πασπαρτού, χτυπώντας τη δυνατή γροδιά του στο τραπέζι. Ο κύριός μου είναι ο τιμιότερος άνθρωπος του κόσμου!

— Μα, πώς μπορείς να είσαι τόσο σίγουρος; είπε ο Φιξ. Μπήκες στην υπηρεσία του την ημέρα της αναχώρησής του, όταν έφυγε ξαφνικά χωρίς βαλίτσες, παίρνοντας μαζί του ένα μεγάλο ποσό σε χαρτονομίσματα. Και μου λες, μετά, πως είναι τίμιος άνθρωπος!

— Ναι, αυτό ακριβώς σου λέω! επανέλαβε μηχανικά ο δύστυχος νέος.

— Θέλεις, δηλαδή, να σε συλλάβω κι εσένα ως συνένοχο;

Ο Πασπαρτού έπιασε το κεφάλι με τα δυο του χέρια. Δεν μπορούσε να το πιστέψει. Δεν τολμούσε να κοιτάξει στα μάτια τον ντετέκτιβ. Κλέφτης ο Φιλέας Φογκ, ο σωτήρας της Αούντα, αυτός ο γενναίος άνθρωπος, αυτό το παλικάρ! Κι όμως, όλες οι ενδείξεις ήταν εναντίον του! Ο Πασπαρτού προσπάθησε να διώξει τις υποψίες που γλιστρούσαν στο μυαλό του. Δεν εννοούσε με κανέναν τρόπο να δεχτεί την ενοχή του κυρίου του.

— Επιτέλους, τι θέλεις από μένα; ρώτησε τον ντετέκτιβ, προσπαθώντας υπεράνθρωπα να συγκρατηθεί.

— Θα σου εξηγήσω, απάντησε ο Φιξ. Τον ακολούθησα ως εδώ, αλλά δεν έχω λάβει ακόμη το ένταλμα συλλήψεως που ζήτησα από το Λονδίνο. Πρέπει, λοιπόν, να με βοηθήσεις να τον κρατήσω στο Χονγκ Κονγκ.

— Εγώ! Εγώ που...

— Θα μοιραστούμε την αμοιβή των 2.000 λιρών που έχει τάξει η Τράπεζα της Αγγλίας.

— Ποτέ! απάντησε ο Πασπαρτού και προσπάθησε να σηκωθεί, έπεσε όμως πάλι πίσω, νιώθοντας τις δυνάμεις του να τον εγκαταλείπουν. Κύριε Φιξ, τραύλισε, ακόμα κι αν όλα όσα μου είπες είναι αλήθεια... ακόμα κι αν ο κύριός μου είναι ο κλέφτης που ψάχνεις... που εγώ δεν το πιστεύω... εγώ ήμουν... είμαι στην υπηρεσία του... ξέρω πως είναι καλός κι ανοιχτοχέρης... Να τον προδώσω... ποτέ... ούτε για όλο το χρυσάφι του κόσμου... Στο χωριό μου δεν κάνουμε τέτοια πράγματα!

— Αρνείσαι λοιπόν;

— Αρνούμαι.

— Εντάξει, ας ξεχάσουμε αυτή τη συζήτηση κι ας πιούμε! υποχώρησε ο Φιξ.

— Ναι, ας πιούμε!

Το κρασί και το μπράντι είχαν πια θολώσει τελείως το μυαλό του. Ο Φιξ, καταλαβαίνοντας πως έπρεπε να τον χωρίσει με κάθε τρόπο από τον κύριό του, δέλησε να τον αποτελειώσει. Στο τραπέζι υπήρχαν μερικές πίπες με όπιο. Ο Φιξ έβαλε με τρόπο μία στο χέρι του Πασπαρτού, εκείνος την πήρε, την έφερε στα χείλη του, την άναψε, τράβηξε μερικές ρουφηξιές κι έπεσε ξερός, με το κεφάλι βαρύ από την επίδραση του ναρκωτικού.

— Επιτέλους! είπε ο Φιξ βλέποντας τον Πασπαρτού εκτός μάχης. Ο Φογκ δεν θα μάθει ότι το Καρνάτικ φεύγει απόψε, αλλά κι αν το μάθει, τουλάχιστον θα φύγει χωρίς αυτόν τον καταραμένο Γάλλο!

Πλήρωσε το λογαριασμό κι έφυγε από την ταβέρνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20

Όπου ο Φιξ έρχεται σε άμεση επαφή
με τον Φιλέα Φογκ

Όσο διαδραματιζόταν αυτή η σκηνή, που ίσως κατέστρεφε το μέλλον του, ο κύριος Φογκ περπατούσε στους δρόμους της αγγλικής πόλης, συνοδεύοντας την Αούντα. Από τη στιγμή που η νεαρή γυναίκα είχε δεχτεί την προσφορά του να τον ακολουθήσει στην Ευρώπη, έπρεπε να σκεφτεί όλες τις λεπτομέρειες που προϋποθέτει ένα τέτοιο μακρύ ταξίδι. Ένας Άγγλος σαν κι αυτόν μπορούσε πολύ εύκολα να κάνει το γύρο του κόσμου μ' ένα σακίδιο στο χέρι, όμως μια γυναίκα δεν θα μπορούσε ποτέ να ταξιδέψει κάτω από τέτοιες συνθήκες. Πρώτα απ' όλα, λοιπόν, έπρεπε ν' αγοράσουν ρούχα και διάφορα άλλα απαραίτητα μικροπράγματα. Ο κύριος Φογκ έκανε το καθήκον του με τη χαρακτηριστική του ηρεμία, απαντώντας στερεότυπα στις διαμαρτυρίες ή τις αντιρρήσεις της νεαρής χήρας, που τα είχε χάσει με την τόση περιποίηση: «Είναι προς όφελος του ταξιδιού μου. Περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα».

Μόλις τέλειωσαν τα ψώνια, ο κύριος Φογκ και η συνοδός του επέστρεψαν στο ξενοδοχείο και δείπνησαν στην τραπεζαρία. Μετά το φαγητό, η Αούντα, που ένιωθε λίγο κουρασμένη, ανέβηκε στο δωμάτιό της, αφού πρώτα έσφιξε, κατά την αγγλική συνήθεια, το χέρι του ατάραχου σωτήρα της.

Ο αξιότιμος τζέντλεμαν αφοσιώθηκε όλο το βράδυ στην ανάγνωση των *Τάμις* και των *Εικονογραφημένων Νέων του Λονδίνου*.

Αν υπήρχε κάτι που θα μπορούσε να παραξενέψει αυτόν τον άνθρωπο, ήταν το γεγονός ότι ο υπηρέτης του δεν είχε επιστρέψει την ώρα του ύπνου. Επειδή όμως ήξερε ότι το πλοίο για τη Γιοκοχάμα θα έφευγε από το Χονγκ Κονγκ το επόμενο πρωί, δεν έδωσε ιδιαίτερη σημασία. Την άλλη μέρα, όμως, όταν και πάλι δεν εμφανίστηκε ο Πασπαρτού, ο κύριος Φογκ αρκέσθηκε να πάρει το σάκο του, να ειδοποιηθεί την Αούντα και να στείλει να βρουν ένα φορείο, χωρίς έστω μια λέξη ή έκφραση που θα μπορούσε να προδώσει τα συναισθήματά του.

Ήταν 8 η ώρα και η παλίρροια, την οποία έπρεπε να εκμεταλλευτεί το Καρνάτικ για να βγει από το στενό, θα κρατούσε μέχρι τις 9.30.

Μόλις έφτασε το φορείο στην πόρτα του ξενοδοχείου, ο κύριος Φογκ και η Αούντα ανέβηκαν σ' αυτό το άνετο μεταφορικό μέσον, ενώ οι αποσκευές τους ακολουθούσαν σε ένα χειράμαξο.

Μισή ώρα αργότερα οι ταξιδιώτες έφτασαν στην αποβάθρα – κι εκεί, ο κύριος Φογκ πληροφορήθηκε ότι το Καρνάτικ είχε αναχωρήσει το προηγούμενο βράδυ.

Ο κύριος Φογκ, που λογάριαζε να βρει εκεί το πλοίο και τον υπηρέτη του, κατέληξε να μην έχει ούτε το ένα ούτε το άλλο. Ωστόσο, κανένα σημάδι απογοήτευσης δεν χάραξε το πρόσωπό του, και καθώς η Αούντα τον κοίταζε ανήσυχη, περιορίστηκε να πει:

— Ένα άτυχο περιστατικό, κυρία μου. Τίποτα περισσότερο.

Εκείνη τη στιγμή, πλησίασε και τους χαιρέτησε ένα άτομο που μέχρι τότε τους παρατηρούσε προσεκτικά. Ήταν ο ντετέκτιβ Φιξ.

— Μήπως είσαστε κι εσείς, κύριε, επιβάτης του Ρανγκούν, που ήρθε χτες; ρώτησε.

— Μάλιστα, κύριε, απάντησε ψυχρά ο κύριος Φογκ, αλλά δεν έχω την τιμή...

— Με συγχωρείτε. Νόμιζα πως θα βρω εδώ τον υπηρέτη σας.

— Ξέρετε πού βρίσκεται; ρώτησε με αγωνία η νέα γυναίκα.

— Πώς! έκανε τάχα έκπληκτος ο Φιξ. Δεν είναι μαζί σας;

— Όχι, απάντησε η Αούντα. Έχουμε να τον δούμε από χτες. Λέτε να έφυγε με το *Καρνάτικ* χωρίς εμάς;

— Χωρίς εσάς; είπε ο ντετέκτιβ. Συγχωρήστε με που ρωτώ, αλλά μήπως λογαριάζατε να ταξιδέψετε κι εσείς μ' αυτό το πλοίο;

— Μάλιστα, κύριε.

— Κι εγώ, κυρία μου, γι' αυτό είμαι τόσο στενοχωρημένος. Το *Καρνάτικ* τέλειωσε τις επισκευές κι έφυγε από το Χονγκ Κονγκ δώδεκα ώρες νωρίτερα, χωρίς να ειδοποιηθεί κανείς. Τώρα πρέπει να περιμένουμε οκτώ ημέρες το επόμενο καράβι.

Λέγοντας «οκτώ ημέρες», ο Φιξ ένιωθε την καρδιά του να σκιρτά από χαρά. Οκτώ ημέρες! Θα κρατούσε τον Φογκ οκτώ ημέρες στο Χονγκ Κονγκ! Έτσι, θα προλάβαινε να παραλάβει το ένταλμα. Τελικά, η τύχη είχε αποφασίσει να χαμογελάσει στον εκπρόσωπο του νόμου. Καταλαβαίνει λοιπόν κανείς τι κεραυνός τον χτύπησε, όταν άκουσε τον Φιλέα Φογκ να λέει με την ήρεμη φωνή του:

— Νομίζω, όμως, πως υπάρχουν κι άλλα πλοία, εκτός από το *Καρνάτικ*, στο λιμάνι του Χονγκ Κονγκ.

Και προσφέροντας το μπράτσο του στην Αούντα, κατευδύνθηκε προς την αποβάθρα, αναζητώντας κάποιον άλλο πλοίο έτοιμο να σαλπάρει.

Ο Φιξ ακολούθησε σαστισμένος, θαρρείς κι ήταν δεμένος μ' αυτόν τον άνθρωπο, με μια αόρατη κλωστή.

Ωστόσο, όλα έδειχναν πως η τύχη, που τόσο πιστά είχε υπηρετήσει μέχρι τότε τον Άγγλο, έμοιαζε να τον εγκαταλείπει. Τρεις ολόκληρες ώρες, ο Φιλέας Φογκ ανεβοκατέβαινε το λιμάνι αποφασισμένος, αν χρειαζόταν, να ναυλώσει

μόνος του καράβι για να τον πάει στη Γιοκοχάμα· παντού όμως έβλεπε μόνο καράβια που φόρτωναν ή ξεφόρτωναν και, συνεπώς, δεν μπορούσαν να σαλπάρουν. Ο Φιξ άρχισε πάλι να ελπίζει.

Παρ' όλα αυτά, ο κύριος Φογκ δεν έχανε το κουράγιο του και συνέχισε την αναζήτηση – ήταν ικανός να φτάσει ακόμα και μέχρι το Μακάο· τελικά, σε μια αποβάθρα τον πλεύρισε ένας ναυτικός.

– Η εντιμότητά σας ψάχνει για καράβι; είπε ο ναυτικός βγάζοντας το καπέλο του.

– Έχεις καράβι έτοιμο να σαλπάρει; ρώτησε ο κύριος Φογκ.

– Μάλιστα, εξοχότατε. Μια πιλοτιέρα, το νούμερο 43, το καλύτερο απ' όλα τα μικρά πλεύμενα.

– Τρέχει;

– Πιάνει οχτώ μ' εννιά μίλια. Θέλετε να την δείτε;

– Μάλιστα.

– Η εντιμότητά σας θα ικανοποιηθεί απόλυτα. Για εκδρομή την θέλετε;

– Όχι, για ταξίδι.

– Ταξίδι!

– Αναλαμβάνετε να με πάτε στη Γιοκοχάμα;

Ακούγοντας αυτά τα λόγια, ο ναυτικός γούρλωσε τα μάτια.

– Η εντιμότητά σας αστειεύεται;

– Καθόλου. Έχασα το Καρνάτικ και πρέπει να είμαι το αργότερο στις 14 του μηνός στη Γιοκοχάμα, για να πάρω από 'κεί το πλοίο για τον Άγιο Φραγκίσκο.

– Λυπάμαι, απάντησε ο ναυτικός, αλλά, αυτό, κύριέ μου, είναι αδύνατον.

– Σου προσφέρω εκατό λίρες την ημέρα, κι άλλες διακόσιες δώρο αν φτάσω εγκαίρως.

– Σοβαρά μιλάτε;

– Σοβαρότατα, απάντησε ο κύριος Φογκ.

Ο καπετάνιος πήγε στην άκρη της προβλήτας κι έμεινε για λίγο εκεί, αγναντεύοντας τη θάλασσα· ολοφάνερα, πάλευαν μέσα του η επιθυμία να κερδίσει ένα τεράστιο ποσό, με το φόβο για τους κινδύνους ενός τόσο μεγάλου ταξιδιού. Η καρδιά του Φιξ κόντευε να σπάσει από την αγωνία.

Ο κύριος Φογκ στράφηκε στην Αούντα.

— Μήπως φοβάστε, κυρία μου; την ρώτησε.

— Μαζί σας ποτέ, κύριε Φογκ, απάντησε η νέα γυναίκα.

Ο καπετάνιος έκανε μεταβολή και στάθηκε μπροστά στον Φογκ, στριφογυρίζοντας το σκούφο του στα χέρια του:

— Λοιπόν; ρώτησε ο κύριος Φογκ.

— Δεν μπορώ, εξοχότατε, απάντησε ο καπετάνιος, να βάλω σε κίνδυνο ούτε τους άντρες μου, ούτε τη ζωή μου, ούτε τη δικιά σας, σ' ένα τόσο μεγάλο ταξίδι, μ' ένα πλεούμενο είκοσι τόνων, και μάλιστα αυτή την εποχή. Εξάλλου, δεν υπάρχει περίπτωση να φτάσουμε έγκαιρα, γιατί το Χονγκ Κονγκ απέχει από τη Γιοκοχάμα 1.650 μίλια.

— Μόνο χίλια εξακόσια, είπε ο κύριος Φογκ.

— Το ίδιο κάνει.

Ο Φιξ πήρε βαθιά ανάσα.

— Μπορεί, όμως, πρόσθεσε ο καπετάνιος, να τακτοποιηθεί αλλιώς το πράμα.

Ο Φιξ έχασε πάλι την ανάσα του.

— Πώς; ρώτησε ο Φιλέας Φογκ.

— Πηγαίνοντας στο Ναγκασάκι, στη νότια άκρη της Ιαπωνίας, 1.100 μίλια, ή μόνο μέχρι τη Σαγκάη, 800 μίλια από το Χονγκ Κονγκ. Αν μάλιστα πάμε στη Σαγκάη, δεν θα χρειαστεί να ξεμακρύνουμε από τις ακτές της Κίνας, κι αυτό είναι σημαντικό, γιατί τα ρεύματα θα μας σπρώχνουν προς το βοριά...

— Μα, καπετάνιε, τον έκοψε ο Φιλέας Φογκ, εγώ πρέπει να πάρω το πλοίο για την Αμερική από τη Γιοκοχάμα, κι όχι από τη Σαγκάη ή το Ναγκασάκι!

— Είπε κανείς όχι; απάντησε ο ναυτικός. Το πλοίο για τον Άγιο Φραγκίσκο δεν φεύγει από τη Γιοκοχάμα. Πιάνει στη Γιοκοχάμα και στο Ναγκασάκι, αλλά για Αμερική ξεκινάει από Σαγκάη.

— Είσαι βέβαιος;

— Και πολύ!

— Και πότε φεύγει το καράβι από Σαγκάη;

— Στις 11 του μηνός, στις 7 τ' απόγευμα. Έχουμε δηλαδή τέσσερις μέρες καιρό. Τέσσερις μέρες, πάει να πει 96 ώρες. Με ταχύτητα γύρω στα οχτώ μίλια την ώρα, λίγη τύχη, μπουνάτσα και νοτιοανατολικό άνεμο, θα τα κάνουμε τα 800 μίλια ως τη Σαγκάη.

— Και πότε μπορούμε να φύγουμε;

— Σε μια ώρα. Όσο ν' αγοράσω τρόφιμα και σαλπάραμε.

— Σύμφωνοι. Είσαι ο ιδιοκτήτης του καραβιού;

— Ναι, Τζον Μπάνσμπι αυτοπροσώπως, караβοκύρης του Τανκαντέρ.

— Θέλεις προκαταβολή;

— Αν δεν πειράζει την εξοχότητά σας...

— Ορίστε 200 λίρες μπροστά. Κύριε, πρόσθεσε ο Φιλέας Φογκ γυρνώντας προς τον Φιξ, αν θέλετε να επωφεληθείτε...

— Ευχαριστώ πολύ. Μόλις ετοιμαζόμουν να σας το ζητήσω...

— Ωραία, λοιπόν. Σε μισή ώρα στο πλοίο.

— Ναι, μα αυτός ο δύστυχος νεαρός... είπε η Αούντα που ανησυχούσε υπερβολικά για την εξαφάνιση του Πασπαρτού.

— Θα κάνω γι' αυτόν ό,τι μπορώ, απάντησε ο Φογκ.

Και ενώ ο Φιξ, νευρικός και θυμωμένος, πήρε το δρόμο για την πιλοτιέρα, ο κύριος Φογκ και η Αούντα κατευδύνθηκαν στα γραφεία της αστυνομίας του Χονγκ Κονγκ. Εκεί, ο Φιλέας Φογκ έδωσε την περιγραφή του Πασπαρτού κι άφησε ένα σημαντικό ποσό για τον επαναπατρισμό του. Η ίδια διαδικασία έγινε και στο γαλλικό προξενείο στη συνέ-

χεια, το φορείο τούς πήγε στο ξενοδοχείο απ' όπου πήραν τα πράγματά τους, κι ύστερα κίνησαν για την αποβάθρα.

Στις τρεις ακριβώς, η πιλοτιέρα υπ' αριθμόν 43, με το πλήρωμά της έτοιμο και τις προμήθειες στο αμπάρι, ήταν έτοιμη να σαλπάρει.

Το Τανκαντέρ ήταν μια υπέροχη πιλοτιέρα είκοσι τόνων, στενή στην πλώρη και φαρδιά στα ίσαλα – περισσότερο έμοιαζε με κότσο. Τα χάλκινα εξαρτήματα άστραφταν και τα σιδερένια ήταν όλα γαλβανισμένα· το κατάστρωμα γυαλοκοπούσε σαν φίλντισι· όλα γύρω έδειχναν πως το αφεντικό, ο Τζον Μπάνσμπι, αγαπούσε το σκαρί του. Τα δυο κατάρτια της πιλοτιέρας έγερναν ελαφρά προς τα πίσω – είχε μπούμα, τουρκέτο, φλόκους, παπαφίγκους, και αν φυσούσε ευνοϊκός άνεμος, μπορούσε να κάνει θαύματα. Έσκιζε σαν σαΐτα τα νερά και, αλήθεια, είχε κερδίσει πολλά βραβεία σε αγώνες τέτοιων πλοίων.

Το πλήρωμα του Τανκαντέρ αποτελούσαν το αφεντικό, ο Τζον Μπάνσμπι, και τέσσερις άντρες – όλοι ψημένοι, ριφοκίνδυνοι θαλασσόλυκοι, που ήξεραν τις θάλασσες απέξω. Ο Τζον Μπάνσμπι, σαρανταπεντάρης, γεροδεμένος, ευδυτηνής, ηλιοκαμένος, με ζωηρό βλέμμα κι εκφραστικό πρόσωπο, ήταν ένας άντρας που θα ενέπνεε εμπιστοσύνη ακόμα και στους πιο φοβητσιάρηδες.

Ο Φιλέας Φογκ και η Αούντα ανέβηκαν στο πλοίο, όπου τους περίμενε ήδη ο Φιξ. Από την πίσω μπουκαπόρτα της πιλοτιέρας κατέβαινες σ' ένα τετράγωνο δωμάτιο, με ξύλινες κουκέτες στα πλαϊνά τοιχώματα που πλαισίωναν έναν κυκλικό καναπέ. Στο κέντρο υπήρχε ένα τραπέζι και μια λάμπα θυέλλης. Ήταν μικρό, αλλά καθαρό.

— Λυπάμαι που δεν έχω κάτι καλύτερο να σας προσφέρω, είπε ο κύριος Φογκ στον Φιξ, που υποκλίθηκε.

Ο ντετέκτιβ ένωθε ταπεινωμένος, που εκμεταλλευόταν έτσι την ευγένεια του κυρίου Φογκ.

«Για κλέφτης, πάντως, είναι πολύ ευγενικός», σκεφτόταν. Στις 3.10 ανέβασαν τα πανιά, και το τριγωνικό σημαϊάκι της Αγγλίας. Οι ταξιδιώτες στέκονταν στο κατάστρωμα. Ο κύριος Φογκ και η Αούντα κοίταζαν μέχρι τελευταία στιγμή στην προκυμαία, ελπίζοντας να φανεί ο Πασπαρτού. Ο Φιξ καρδιοχτυπούσε κι αυτός, γιατί ίσως η τύχη να οδηγούσε εδώ τον άμοιρο νεαρό, που είχε τόσο άτιμα μεταχειριστεί, οπότε και θα αποκαλυπτόταν η αλήθεια, από την οποία, φυσικά, ο ντετέκτιβ δεν θα έβγαινε κερδισμένος. Ο Γάλλος, όμως, δεν φάνηκε – κοιμόταν ακόμα, βαδιά ναρκωμένος από το όπιο...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 21

Όπου το αφεντικό του *Τανκαντέρ* κινδυνεύει να χάσει
το φιλοδώρημα των διακοσίων λιρών

Αυτό το ταξίδι των 800 μιλίων, πάνω σ' ένα σκαρί είκοσι τόνων και, κυρίως αυτή την εποχή του χρόνου, ήταν επικίνδυνο εγχείρημα. Γενικά, οι θάλασσες της Κίνας είναι δύστροπες, εκτεθειμένες σε φοβερούς ανέμους κατά τη διάρκεια των ισημεριών και τώρα είχαν κιόλας μπει στις πρώτες ημέρες του Νοέμβρη.

Σίγουρα, ο καπετάνιος θα έβγαινε κερδισμένος αν πήγαινε τους ταξιδιώτες του στη Γιοκοχάμα, αφού πληρωνόταν με την ημέρα. Ωστόσο, θα 'ταν μεγάλη αποκοτιά να επιχειρήσει ένα τέτοιο ταξίδι κάτω απ' αυτές τις συνθήκες – κι ήταν ήδη τολμηρή, αν όχι παράτολμη, η απόφασή του να φτάσει μέχρι τη Σαγκάη. Όμως, ο Τζον Μπάνσμπι είχε εμπιστοσύνη στο *Τανκαντέρ* του, που πετούσε πάνω από τα κύματα σαν γλάρος – και με το δίκιο του. Αργά το απομεισήμερο, το *Τανκαντέρ* πέρασε τα στρυφνά περάσματα του Χονγκ Κονγκ και με λίγο ευνοϊκό άνεμο, τα κατάφερε θαυμάσια.

– Δεν χρειάζεται να σου πω, καπετάνιε, είπε ο Φιλέας Φογκ όταν βγήκαν ξανά στην ανοιχτή θάλασσα, ότι πρέπει να αναπτύξεις τη μεγαλύτερη δυνατή ταχύτητα.

– Η εξοχότητά σας μπορεί να μου έχει εμπιστοσύνη, απάντησε ο Τζον Μπάνσμπι. Σηκώσαμε όσα πανιά μάς

επιτρέπει ο καιρός. Τα υπόλοιπα δεν χρησιμεύουν σε τίποτα, μάλλον θα μας δυσκολέψουν.

— Αυτά τα ξέρεις εσύ, καπετάνιε. Σου έχω απόλυτη εμπιστοσύνη.

Κορδωτός, με τα πόδια στην έκταση, σαν γνήσιος ναυτικός, ο Φιλέας Φογκ παρατηρούσε ασάλευτος τη φουρτουνιασμένη θάλασσα. Η Αούντα, καδισμένη στην πρύμνη, κοίταζε φοβισμένη τον ουρανό, που είχε αρχίσει να σκουραίνει. Πάνω από το κεφάλι της ξεδιπλώνονταν τα άσπρα πανιά, ολόιδιες τεράστιες φτερούγες που την έπαιρναν ταξίδι. Το πλευόμενο, σπρωγμένο από τον άνεμο, έμοιαζε να πετά στον αέρα.

Νύχτωσε. Το φεγγάρι έμπαινε στο πρώτο του τέταρτο και το λιγοστό φως του θα χανόταν σύντομα στην καταχνιά του ορίζοντα. Τα σύννεφα, που έρχονταν τρέχοντας από την ανατολή, είχαν κιόλας σκεπάσει ένα μέρος του ουρανού. Ο τιμονιέρης άναψε τα φώτα θέσεως, απαραίτητη προφύλαξη σ' αυτές τις θάλασσες όπου κυκλοφορούν τόσα πλοία. Τα κακά συναπαντήματα δεν ήταν σπάνιο φαινόμενο, και με την ταχύτητα που ταξίδευε η πιλοτιέρα, θα κομματιαζόταν ακόμα και στην πιο αθώα σύγκρουση.

Ο Φιξ καθόταν στην πλώρη και ονειροπολούσε. Ξέροντας πόσο λιγομίλητος ήταν ο Φογκ, φρόντιζε να μένει μακριά από τους συνταξιδιώτες του. Άλλωστε, ένιωθε άσχημα να μιλάει μ' έναν άνθρωπο, στον οποίο χρωστούσε τόσο μεγάλη υποχρέωση. Σκεφτόταν, επίσης, και το μέλλον. Το θεωρούσε βέβαιο πως ο εξοχότατος Φογκ δεν επρόκειτο να σταθεί στη Γιοκοχάμα, πως θα έπαιρνε αμέσως το υπερωκεάνιο για τον Άγιο Φραγκίσκο, με σκοπό να φτάσει στην αχανή Αμερική, όπου θα μπορούσε να εξαφανιστεί χωρίς να φοβάται πια κανέναν. Το σχέδιο του Φιλέα Φογκ τού φαινόταν απλούστατο.

Αντί να μπαρκάρει για τις Ηνωμένες Πολιτείες από την Αγγλία, όπως θα έκανε ένας κοινός κλέφτης, ο Φογκ διέ-

γραφει έναν τεράστιο κύκλο κι είχε ήδη διασχίσει τα τρία τέταρτα της γήινης σφαίρας, για να φτάσει ασφαλέστερα στην αμερικανική ήπειρο, όπου θα ροκάνιζε με την ησυχία του τα λεφτά της Τράπεζας, αφού θα είχε παραπλανήσει την αστυνομία. Τι θα έκανε όμως ο Φιξ, όταν βρισκόταν στο έδαφος των Ηνωμένων Πολιτειών; Θα παρατούσε την υπόθεση; Όχι, χίλιες φορές όχι! Δεν θα άφηνε τον Φογκ να κάνει βήμα μόνος του, μέχρι να πετύχει την έκδοσή του! Αυτό ήταν το καθήκον του και θα το έκανε ως το τέλος. Πάντως, όφειλε να είναι ευχαριστημένος για μία τουλάχιστον εξέλιξη: ο Πασπαρτού δεν βρισκόταν πια κοντά στον κύριό του· μετά τις εκμυστηρεύσεις του Φιξ στον τεκέ, ήταν βασικό να μην ξανασυναντηθούν κύριος και υπηρέτης.

Ο Φιλέας Φογκ συλλογιζόταν κι αυτός τον τόσο περίεργα χαμένο υπηρέτη του. Αφού σκέφτηκε όλες τις πιθανότητες, κατέληξε στο συμπέρασμα πως, από κάποια παρανόηση, ο αγαθός νέος είχε επιβιβαστεί στο *Καρνάτικ* τελευταία στιγμή. Το ίδιο πίστευε και η Αούντα, που λυπόταν από καρδιάς γι' αυτόν τον τίμιο υπηρέτη, στον οποίο χρωστούσε τη ζωή της. Μπορεί λοιπόν να έρχονταν έτσι τα πράγματα ώστε να τον ξαναβρούν στη Γιοκοχάμα, οπότε θα μάθαιναν αν είχε φτάσει ως εκεί με το *Καρνάτικ*.

Γύρω στις 10, ο άνεμος δυνάμωσε. Ίσως ήταν φρόνιμο να μαζέψουν τα πανιά, αλλά ο καπετάνιος παρατήρησε προσεκτικά τον ουρανό και αποφάσισε να τ' αφήσει όπως ήταν. Άλλωστε, το *Τανκαντέρ* ήταν καλοτάξιδο γιατί είχε μεγάλο εκτόπισμα, κι όλα τα πανιά ήταν έτοιμα να κατεβούν αμέσως σε περίπτωση τρικυμίας.

Τα μεσάνυχτα, ο Φιλέας Φογκ και η Αούντα κατέβηκαν στην καμπίνα. Ο Φιξ είχε προηγηθεί και κοιμόταν ήδη του καλού καιρού σε μια από τις κουκέτες. Όσο για τον καπετάνιο και τους άντρες του, αφού συζήτησαν για λίγο, αποφάσισαν να μείνουν όλη τη νύχτα στη γέφυρα.

Την επομένη, 8 Νοεμβρίου, με την ανατολή, το καλοτάξιδο σκαρί είχε καλύψει πάνω από 100 μίλια. Το δρομόμετρο, που έριχναν συχνά στη θάλασσα, έδειχνε πως ταξίδευαν με 8-9 μίλια. Το *Τανκαντέρ* είχε ξανοιχτεί για τα καλά, και με τα πανιά φουσκωμένα έπιανε τη μεγαλύτερη δυνατή ταχύτητα. Αν ο άνεμος κρατούσε, δεν θ' αντιμετώπιζαν κανένα πρόβλημα. Όλη την ημέρα, το *Τανκαντέρ* δεν απομακρύνθηκε από την ακτή, όπου το ευνοούσαν τα ρεύματα. Η στεριά απείχε το πολύ πέντε μίλια από την αριστερή του πλευρά. Κάθε που ξάνοιγε ο καιρός διέκριναν την ακτή, που απλωνόταν σχηματίζοντας μια ακανόνιστη γραμμή. Μια κι ο άνεμος ερχόταν από τη στεριά, η θάλασσα ήταν λιγότερο παραγμένη: ευτυχώς για τη μικρή πιλοτιέρα, γιατί μια γερή φουρτούνα θα περιόριζε αισθητά την ταχύτητά της και θα την ταλαιπωρούσε.

Προς το μεσημέρι, ο άνεμος έπεσε λίγο κι έγινε νοτιοανατολικός. Ο καπετάνιος ανέβασε τους παπαφίγκους, αλλά δύο ώρες αργότερα αναγκάστηκε να τους κατεβάσει, γιατί ξανάρχιζε η φρεσκαδούρα.

Ο κύριος Φογκ και η νεαρή γυναίκα, που δεν τους πείραζε καθόλου η θάλασσα, έφαγαν με όρεξη τις κονσέρβες και τις γαλέτες του καραβιού. Κάλεσαν και τον Φιξ να μοιραστεί το γεύμα τους, κι εκείνος αναγκάστηκε να δεχτεί, γιατί ήξερε πως είναι απαραίτητο να γεμίζεις το στομάχι: ωστόσο, βαθιά μέσα του ένιωθε τύψεις. Δεν το θεωρούσε σωστό να ταξιδεύει με έξοδα αυτού του κυρίου και να τρέφεται με τα φαγώσιμά του. Κι όμως, έφαγε —τσιμπησε, για να πούμε την αλήθεια— αλλά πάντως έφαγε.

Όταν τέλειωσε το γεύμα, πήρε κατά μέρος τον κύριο Φογκ και του είπε:

— Κύριε!

Αυτό το «κύριε» του ξέσκιζε τα χείλη, και μετά βίας κρατιόταν να μην αρπάξει αυτόν τον «κύριο» από το κολάρο.

— Κύριε, με καταϊποχρεώσατε προσφέροντάς μου θέση στο καράβι σας. Αλλά, μολονότι τα έσοδά μου δεν μου επιτρέπουν απλοχεριές σαν τις δικές σας, θα ήθελα να πληρώσω το μερίδιό μου.

— Ας μη μιλάμε γι' αυτό, κύριε, απάντησε ο Φογκ.

— Μα επιμένω!

— Όχι, επανέλαβε ο Φογκ σε τόνο που δεν δεχόταν αντίρρηση. Θα το περάσω στα γενικά έξοδα.

Ο Φιξ υποκλίθηκε νιώθοντας να πνίγεται, ανέβηκε κι έμεινε στην πλήρη όλη μέρα, χωρίς να ξανανοιζει το στόμα του.

Στο μεταξύ, το πλοίο προχωρούσε. Ο Τζον Μπάνσμπι είπε πολλές φορές στον κύριο Φογκ ότι θα έφταναν εγκαίρως στη Σαγκάη. Ο κύριος Φογκ απάντησε απλώς ότι σ' αυτό βασιζόταν. Πάντως, όλο το πλήρωμα του μικρού καραβιού έβαζε τα δυνατά του. Το φιλοδώρημα που τους είχε τάξει ο Φογκ, δελέαζε όλους αυτούς τους άξιους ανθρώπους. Έτσι, δεν υπήρχε σκοινί που να μην το τεντώσουν ευσυνειδήτα, πανί που να μην το μαϊνάρουν γερά, παρατιμονιά που να βαραινει τον τιμονιέρη! Ούτε σε φρεγάτα του Βασιλικού Ιστιοπλοϊκού Ομίλου δεν μανουβράρουν έτσι!

Το βράδυ, ο καπετάνιος είδε στο δρομόμετρο πως είχαν διανύσει 220 μίλια από το Χονγκ Κονγκ και ο Φιλέας Φογκ μπορούσε πια να ελπίζει ότι, φτάνοντας στη Γιοκοχάμα, δεν θα είχε να καταχωρίσει καμιά καθυστέρηση στο σημειωματάριό του. Έτσι, η πρώτη σοβαρή αναποδιά που είχε τύχει αφότου έφυγε από το Λονδίνο, πιθανόν να μην του δημιουργούσε κανένα πρόβλημα. Κοντά στα χαράματα, το Τανκαντέρ έμπαινε καμαρωτό στο στενό Φο Κιέν που χωρίζει το μεγάλο νησί της Φορμόζας από την κινεζική ακτή και τέμνει τον τροπικό του Καρκίνου. Η θάλασσα είναι πολύ στρυφνή σ' εκείνο το στενό, όλο ρουφήχτρες που προκαλούνται από τα αντίθετα ρεύματα. Η πιλοτιέρα καταπονήθηκε πολύ, γιατί τα θεόρατα κύματα την έβγαζαν από τη ρότα

της, και ακόμα και οι άντρες του πληρώματος δυσκολεύονταν να σταθούν όρθιοι στη γέφυρα.

Με την ανατολή του ήλιου, ο αέρας δυνάμωσε περισσότερο. Ο ουρανός προμηνούσε καταιγίδα. Αλλά και το βαρόμετρο έδειχνε πως σύντομα θα άλλαζε η ατμόσφαιρα – ο υδράργυρός του ταλαντευόταν παιχνιδιάρικα. Έβλεπες τη θάλασσα να φουσκώνει προς τα νοτιοανατολικά από τεράστια κύματα που «μύριζαν καταιγίδα». Την προηγούμενη ημέρα ο ήλιος είχε δύσει μέσα σε μια κόκκινη αχλή, ανάμεσα στις λαμπερές ανταύγειες του ωκεανού.

Ο καπετάνιος κοίταζε αρκετή ώρα την απειλητική όψη του ουρανού, μουρμουρίζοντας μέσα από τα δόντια του ακατανόητες φράσεις. Κάποια στιγμή, βρέθηκε δίπλα στον επιβάτη του:

– Μπορώ να μιλήσω ανοιχτά στην εξοχότητά σας; είπε χαμηλόφωνα.

– Ακούω, απάντησε ο κύριος Φογκ.

– Να, θα έχουμε καταιγίδα.

– Από βορρά ή από νότο; ρώτησε απλώς ο κύριος Φογκ.

– Από το νοτιά. Έρχεται τυφώνας.

– Καλά που έρχεται από το νότο, γιατί θα μας σπρώχνει στη σωστή μεριά! απάντησε ο κύριος Φογκ.

– Αν το παίρνετε έτσι, εγώ δεν έχω τίποτ' άλλο να πω, σχολίασε ο καπετάνιος.

Τα προαισθήματα του Τζον Μπάνσμπι επαληθεύτηκαν. Σε μια λιγότερο προχωρημένη εποχή του χρόνου, ο τυφώνας θα έμοιαζε –κατά την έκφραση ενός σπουδαίου μετεωρολόγου– σαν φωτεινός καταρράχτης από ηλεκτρικές φλόγες, ενώ τώρα, στην αρχή του χειμώνα, υπήρχε φόβος να ξεσπάσει με πολύ μεγαλύτερη ορμή.

Ο καπετάνιος πήρε τα μέτρα του. Πρόσταξε να μαζέψουν όλα τα πανιά και να στερεώσουν γερά όλες τις μπουκαπόρτες. Ούτε σταγόνα νερό δεν θα έμπαινε στο κύτος του σκά-

φους. Ύψωσε μόνο στο λατίνι ένα τριγωνικό πανί, μια σταντζιέρα από γερό καραβόπανο, έτσι που να κρατά τη γολέτα με τον άνεμο στην πρύμνη. Και περίμενε.

Ο Τζον Μπάνσμπι υποχρέωσε τους επιβάτες του να κατεβούν στην καμπίνα, αλλά ο περιορισμός σ' έναν τόσο στενό χώρο, σχεδόν χωρίς αέρα, με τα σκαμπανεβάσματα της φουσκωμένης θάλασσας, δεν ήταν διόλου ευχάριστος. Ούτε ο κύριος Φογκ, ούτε η Αούντα ούτε ο Φιξ δέχτηκαν να εγκαταλείψουν το κατάστρωμα. Γύρω στις οκτώ, οι πρώτες ριπές βροχής και ανέμου μαστίγωσαν το καράβι. Δύσκολα θα μπορούσε κανείς να περιγράψει την ορμή του ανέμου, ο οποίος συνεπήρε σαν πούπουλο το Τανκαντέρ, που έπλεε μ' ένα μονάχα πανί. Αν λέγαμε πως η ταχύτητα του ανέμου ήταν ίση με το τετραπλάσιο της ταχύτητας ενός τρένου που τρέχει ολοταχώς, και πάλι θα ήμασταν εκτός πραγματικότητας.

Όλη την ημέρα το καράβι έπλεε έτσι προς βορρά, σπρωγμένο από τεράστια κύματα – διατηρώντας, όμως, ευτυχώς, ίση ταχύτητα με αυτά. Είκοσι φορές κόντεψε να το σκεπάσει κάποιο βουνό νερού που υψωνόταν πίσω του, αλλά μια επιδέξια στροφή του τιμονιού από τον καπετάνιο, έσωζε την κατάσταση. Τα κύματα σκέπαζαν τους ταξιδιώτες για τα καλά, υπέμεναν όμως όλοι στωικά. Ο Φιξ, δίχως άλλο, βλαστημούσε μέσα του, αλλά η ατρόμητη Αούντα, με τα μάτια καρφωμένα στον σύντροφό της, αποδεικνυόταν αντάξιά του αφηφώντας την αντάρα. Όσο για τον Φιλέα Φογκ, θα 'λεγε κανείς πως ο τυφώνας αποτελούσε μέρος του προγράμματός του.

Μέχρι τότε, όπως είπαμε, το Τανκαντέρ ταξίδευε όλο βόρεια, αλλά προς το βράδυ, έγινε αυτό που φοβούσαν: ο άνεμος άλλαξε κι άρχισε να φυσάει από τα βορειοδυτικά. Η πιλοτιέρα, με τα πλαϊνά της πια εκτεθειμένα στα κύματα, άρχισε να ταρακουνιέται τρομερά. Η θάλασσα την χτυπούσε με τόση ορμή, προκαλώντας τρόμο σε όσους δεν ήξεραν πόσο καλά «δεμένο» ήταν αυτό το σκαρί.

Η καταιγίδα θέριεψε τη νύχτα. Καθώς απλωνόταν το σκοτάδι κι η θαλασσοταραχή μεγάλωνε ολοένα, ο Τζον Μπάνσμπι ανησύχησε πολύ. Αναρωτήθηκε, λοιπόν, μήπως ήταν καιρός να κόψει ταχύτητα κι έκανε ένα γρήγορο συμβούλιο με το πλήρωμα. Στη συνέχεια, πλησίασε τον κύριο Φογκ:

— Νομίζω, εξοχότατε, είπε, πως καλά θα κάνουμε να προφυλαχτούμε σε κάποιο λιμάνι της ακτής.

— Κι εγώ έτσι νομίζω, απάντησε ο Φιλέας Φογκ.

— Ναι, αλλά σε ποιο; έκανε ο καπετάνιος.

— Εγώ δεν ξέρω παρά ένα μόνο, απάντησε ήρεμα ο κύριος Φογκ.

— Ποιο;

— Τη Σαγκάη.

Ο πιλότος έμεινε για λίγο αμίλητος, σαν να μην είχε καταλάβει. Ύστερα, συνειδητοποιώντας πόση επιμονή και ισχυρογνωμοσύνη έκλεινε μέσα της αυτή η απάντηση, φώναξε:

— Βέβαια! Έχει δίκιο η εξοχότητά σας! Εμπρός για τη Σαγκάη!

Και το Τανκαντέρ κράτησε αμετακίνητα βόρεια κατεύθυνση.

Πραγματικά τρομερή νύχτα! Ήταν θαύμα που δεν βούλιαζε το μικρό σκάφος. Δυο φορές κινδύνεψε να χαθεί κάτω από τα κύματα, ευτυχώς, όμως, οι άντρες του πληρώματος αποδείχτηκαν παλικάρια. Η Αούντα έδειχνε τσακισμένη, αλλά κανείς δεν άκουσε από τα χείλη της παράπονο. Δυο-τρεις φορές, ο κύριος Φογκ έτρεξε προς το μέρος της για να την προστατεύσει από τη μανία των κυμάτων.

Όταν ξημέρωσε, η καταιγίδα λυσομανούσε ακόμη. Ωστόσο, ο αέρας γύρισε νοτιοανατολικός κι έτσι, το Τανκαντέρ άρχισε ν' ανοίγει και πάλι δρόμο μέσα στη φουρτούνα, μέσα στα κύματα που συγκρούονταν πια μεταξύ τους, προ-

καλώντας μια αντι-τρικυμία που θα μπορούσε να τσακίσει ένα λιγότερο γερό σκαρί.

Πότε πότε ξάνοιγε η ομίχλη και τότε διέκριναν την ακτή, όχι όμως και κανένα άλλο πλοίο. Το *Τανκαντέρ* πάλευε μόνο του στη θάλασσα.

Το μεσημέρι ο άνεμος κόπασε λιγάκι και γύρω στο σύρροπο, η κατάσταση βελτιώθηκε ακόμη περισσότερο. Οι ταιλωρημένοι ταξιδιώτες μπόρεσαν να φάνε κάτι και να ξεκουραστούν λιγάκι.

Η νύχτα κύλησε σχετικά ήσυχα. Ο καπετάνιος πρόσταξε να σηκώσουν ξανά τα πανιά και η ταχύτητα του πλοίου αυξήθηκε σημαντικά. Χαράματα την άλλη μέρα, 11 του μηνός, αντίκρισαν καθαρά την ακτή και ο Τζον Μπάνσμπι μπόρεσε να λογαριάσει ότι δεν απείχαν από τη Σαγκάη περισσότερο από 100 μίλια.

Εκατό μίλια – κι είχαν μόνο μια ημέρα στη διάθεσή τους! Αν ήθελε να προφτάσει το πλοίο για τη Γιοκοχάμα, ο κύριος Φογκ έπρεπε να φτάσει στη Σαγκάη το ίδιο βράδυ. Αν δεν είχε μεσολαβήσει αυτή η δύελλα, που τους χασομέρησε τόσο, θα απείχαν τώρα το πολύ 30 μίλια από το λιμάνι.

Ο άνεμος εξασθένιζε συνεχώς και, ευτυχώς, μαζί του έπεφτε κι η θάλασσα. Με όλα τα πανιά του σηκωμένα, το *Τανκαντέρ* έσκιζε σαν βέλος τα κύματα. Το μεσημέρι, απείχαν πια γύρω στα 45 μίλια από τη Σαγκάη. Έτσι, τους έμεναν έξι ώρες για να φτάσουν στο λιμάνι, πριν αναχωρήσει το πλοίο για τη Γιοκοχάμα.

Όλοι πάνω στο καράβι αγωνιούσαν, και όλοι –σίγουρα με εξαίρεση τον Φιλέα Φογκ– ένιωθαν την καρδιά τους να χτυπά από ανυπομονησία. Το μικρό πλεούμενο έπρεπε να κρατήσει μέση ταχύτητα εννέα μιλίων την ώρα, αλλά ο άνεμος εξασθένιζε συνέχεια! Ήταν ένα περίεργο αεράκι που έφτανε από την ακτή παιχνιδιάρικο, αλλά μόλις έφτανε στη θάλασσα έχανε την ορμή του.

Ωστόσο, το σκαρί ήταν ελαφρύ και τα πανιά του συγκρατούσαν τόσο αποτελεσματικά αυτό το τρελό αεράκι, ώστε, γύρω στις 6, ο Τζον Μπάνσμπι δεν απείχε πάνω από δέκα μίλια από τον ποταμό της Σαγκάης – γιατί η ίδια η πόλη είναι χτισμένη τουλάχιστον δώδεκα μίλια πέρα από το ποτάμι.

Στις 7 η ώρα, όταν πια απείχαν έξι μίλια από τη Σαγκάη, μια φοβερή βλαστήμια ξεφυγε από τα χείλη του καπετάνιου – καταπώς έδειχναν τα πράγματα, θα έχανε το φιλοδώρημα των 200 λιρών. Κοίταξε τον κύριο Φογκ. Ο Άγγλος παρέμενε απαθής, μόλο που κινδύνευε να χάσει όλη την περιουσία του...

Κι εκείνη τη στιγμή, πρόβαλε στον ορίζοντα ένα φουγάρο που ξεροβολούσε μαύρο καπνό – ήταν το αμερικανικό υπερωκεάνιο, που ξεκινούσε την προκαθορισμένη ώρα.

– Κατάρα! φώναξε ο Τζον Μπάνσμπι χτυπώντας με απελπισία την κουπαστή.

– Σινιάλο! είπε απλά ο κύριος Φογκ.

Στην πρύμνη του *Τανκαντέρ* υπήρχε ένα μπρούτζινο κανονάκι που το χρησιμοποιούσαν για να κάνουν σινιάλα όταν είχε ομίχλη. Γέμισαν το κανόνι μέχρι την μπούκα, αλλά την ώρα που ο καπετάνιος πλησίασε ν' ανάψει το φιτίλι, ο κύριος Φογκ τον σταμάτησε:

– Το παντιερόνι μεσίστιο! είπε.

Η τριγωνική αγγλική σημαία ανέβηκε στα μισά του κατάρτιού. Ήταν ένα σινιάλο κινδύνου, και ήλπιζαν ότι, βλέποντάς το, το αμερικανικό υπερωκεάνιο θα άλλαζε για λίγο πορεία ώστε να ζυγώσει το *Τανκαντέρ*.

– Πυρ! είπε ο κύριος Φογκ.

Η έκρηξη του μικρού μπρούτζινου κανονιού αντήχησε στον αέρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22

Όπου ο Πασπαρτού βλέπει καθαρά
πόσο σημαντικό πράγμα είναι τα χρήματα

Σαλπάροντας από το Χονγκ Κονγκ στις 7 Νοεμβρίου, στις 6.30 μ.μ., το *Καρνάτικ* —γεμάτο εμπορεύματα και με πολλούς επιβάτες— κατευθυνόταν όλοταχώς προς την Ιαπωνία. Μονάχα δυο καμπίνες στην πρόμνη του έμεναν άδειες: ήταν αυτές που είχε κλείσει ο κύριος Φογκ.

Το πρωί της επομένης, όσοι βρίσκονταν στην πλήρη αντίκρισαν έκπληκτοι έναν ταξιδιώτη με βλέμμα θολό και ξεχτένιστο κεφάλι, να βγαίνει από τις καμπίνες της δεύτερης θέσης και να προχωράει σούρνοντας τα βήματά του και τρεκλίζοντας, μέχρι που σωριάστηκε αποκαμωμένος σε μια κουλούρα σκοινιά.

Ο ταξιδιώτης αυτός ήταν αυτοπροσώπως ο αγαθός Γάλλος, ο πολύ γνωστός μας Πασπαρτού.

Ας δούμε, όμως, τι είχε συμβεί.

Όταν έφυγε ο Φιξ από τον τεκέ, δυο γκαρσόνια σήκωσαν τον ναρκωμένο Πασπαρτού και τον κουβάλησαν στο κρεβάτι που υπήρχε για τους καπνιστές. Τρεις ώρες αργότερα, ο Πασπαρτού ξύπνησε και προσπάθησε να διώξει από το κεφάλι του την αποκαρωτική ενέργεια του ναρκωτικού. Τέλος, η σκέψη πως έπρεπε ακόμα να εκπληρώσει κάποια υποχρέωση, έδιωξε οριστικά τον λήθαργο από το κορμί του. Σηκώθηκε από το κρεβάτι των μεθυσμένων και παραπατώ-

ντας, ακουμπώντας στους τοίχους, πέφτοντας και καταφέρνοντας ξανά να σηκωθεί, ακατανίκητα σπρωγμένος από κάτι σαν ένστικτο, βγήκε από τον τεκέ, φωνάζοντας σαν μέσα σε όνειρο:

— Το Καρνάτικ! Το Καρνάτικ!

Το πλοίο ήταν εκεί με το φουγάρο του να βγάζει μαύρους καπνούς, ετομαζόταν να ξεκινήσει. Ο Πασπαρτού είχε να κάνει μόνο μερικά βήματα. Όρμησε στη σκάλα, την ανέβηκε τρέχοντας και σωριάστηκε ξέπνοος στην πλήρη τη στιγμή ακριβώς που το Καρνάτικ σήκωνε άγκυρες.

Μερικοί ναύτες, συνηθισμένοι σε τέτοιες σκηές, κατέβασαν τον άτυχο νεαρό σε μια καμπίνα της δεύτερης θέσης κι ο Πασπαρτού ξύπνησε την άλλη μέρα το πρωί, πολλά μίλια μακριά από την Κίνα.

Έτσι λοιπόν βρέθηκε ο Πασπαρτού πάνω στο Καρνάτικ, και ρουφούσε τώρα βαθιά το δροσερό θαλασσινό αεράκι. Ο καθαρός αέρας τον συνέφερε. Προσπάθησε να μαζέψει το μυαλό του και τελικά τα κατάφερε — στο τέλος, θυμήθηκε όλα τα συμβάντα της προηγούμενης ημέρας, τις εκμυστηρεύσεις του Φιξ και τον τεκέ.

«Είναι ξεκάθαρο», σκέφτηκε, «έγινα σκνίπα. Τι θα πει ο κύριος Φογκ; Πάντως, δεν έχασα το καράβι, κι αυτό είναι το κυριότερο».

Ύστερα, οι σκέψεις του γύρισαν ξανά στον Φιξ:

«Ελπίζω πως τον ξεφορτωθήκαμε για τα καλά, και πως δεν τόλμησε, μετά απ' αυτό που μου πρότεινε, να μας ακολουθήσει στο Καρνάτικ. Ακούς εκεί, ένας ντετέκτιβ ν' ακολουθεί τον κύριό μου! Ύποπτος, λέει, για την κλοπή στην Τράπεζα της Αγγλίας! Μα είναι δυνατόν; Όσο είμαι εγώ δολοφόνος, άλλο τόσο είναι κλέφτης και ο κύριος Φογκ!»

Μήπως έπρεπε να διηγηθεί τα καθέκαστα στον κύριό του; Μήπως έπρεπε να του φανερώσει τι ρόλο έπαιζε ο Φιξ σ' αυτή την υπόθεση; Ή μήπως θα 'ταν καλύτερο να περι-

μένει να γυρίσουν στο Λονδίνο, κι εκεί να του αποκαλύψει ότι σ' όλο αυτό το ταξίδι γύρω από τη γη, τους παρακολουθούσε ένας ντετέκτιβ της μητροπολιτικής αστυνομίας; Ναι, μάλλον αυτό έπρεπε να κάνει – πάντως θα το ξανασκεφτόταν. Το πιο σημαντικό ήταν τώρα να ξαναβρεί τον κύριο Φογκ και να του ζητήσει συγγνώμη γι' αυτή την αχαλακτκή συμπεριφορά.

Ο Πασπαρτού σηκώθηκε. Η θάλασσα ήταν ταραγμένη, το καράβι έπλεε γρήγορα κι ο αγαθός νεαρός, που τα πόδια του δεν πατούσαν ακόμα γερά, κατάφερε να φτάσει κουτσά-στραβά στην πλώρη. Ωστόσο, δεν είδε στο κατάστρωμα κανέναν που να μοιάζει στον κύριό του ή στην Αούντα.

– Μάλιστα! είπε. Τέτοια ώρα η κυρία Αούντα θα 'ναι ακόμα στο κρεβάτι. Όσο για τον κύριο Φογκ, μάλλον βρήκε παρέα και παίζει το αγαπημένο του του ούιστ...

Κατέβηκε στο σαλόνι, αλλά ούτε εκεί κατόρθωσε να εντοπίσει τον κύριο Φογκ. Έτσι, δεν έμενε παρά να ρωτήσει τον καμαρότο ποια ήταν η καμπίνα του κυρίου Φογκ. Εκείνος απάντησε πως δεν είχαν επιβάτη μ' αυτό το όνομα.

– Συγγνώμη! επέμεινε ο Πασπαρτού. Είναι ένας κύριος ψηλός, ήρεμος, που δεν μιλάει πολύ και συνοδεύει μια νεαρή κυρία.

– Δεν υπάρχει καμιά νεαρή κυρία στο πλοίο, απάντησε ο καμαρότος. Ορίστε ο κατάλογος των επιβατών. Δες και μόνος σου.

Ο Πασπαρτού διάβασε στα γρήγορα τον κατάλογο – πραγματικά, δεν υπήρχε μέσα το όνομα του κυρίου του. Κόντευε να λιποθυμήσει. Ξαφνικά, μια φρέσκια ιδέα πέρασε από το μυαλό του:

– Άλλο κι ετούτο! Μα βρίσκομαι σίγουρα στο *Καρνάτικ*; φώναξε.

– Μάλιστα, απάντησε ο καμαρότος.

– Και πηγαίνουμε στη Γιοκοχάμα;

— Ακριβώς.

Προς στιγμήν είχε φοβηθεί πως ανέβηκε σε λάθος καράβι. Ευτυχώς, αυτός ήταν στο Καρνάτικ, δεν ήταν όμως ο κύριός του.

Ο Πασπαρτού σωριάστηκε σε μια πολυθρόνα, σαν να τον χτύπησε κεραυνός. Και ξαφνικά φωτίστηκε. Ουμήθηκε πως η ώρα αναχώρησης του Καρνάτικ είχε αλλάξει, και πως έπρεπε να είχε ενημερώσει τον κύριό του, αλλά δεν το έκανε! Από δικό του λάθος, λοιπόν, ο κύριος Φογκ και η κυρία Αούντα είχαν χάσει το πλοίο!

Από λάθος δικό του, ναι, αλλά πιο πολύ εξαιτίας εκείνου του προδότη που τον είχε μεθύσει, για να τον χωρίσει από τον κύριό του και να τον κρατήσει στο Χονγκ Κονγκ. Γιατί τελικά, ο Πασπαρτού κατάλαβε το κόλπο του αστυνομικού. Και τώρα, ο κύριος Φογκ σίγουρα θα καταστρεφόταν, θα έχανε το στοίχημα, ίσως να πήγαινε και φυλακή... Στη σκέψη αυτή, ο Πασπαρτού άρχισε να τραβάει τα μαλλιά του. Αχ, αν έπεφτε στα χέρια του αυτός ο Φιξ!

Μετά απ' αυτό το πρώτο ξέσπασμα οργής, ο Πασπαρτού βρήκε την ψυχραιμία του και βάλθηκε να μελετήσει την κατάσταση. Δίχως άλλο, δεν ήταν ζηλευτή! Ταξίδευε για την Ιαπωνία, και κάποια στιγμή θα έφτανε σίγουρα εκεί. Πώς θα γύριζε, όμως, πίσω; Δεν είχε πάνω του ούτε ένα σελίνι, ούτε μια πένα! Οπωσδήποτε, τα ναύλα κι η διατροφή του στο καράβι ήταν ήδη πληρωμένα, είχε λοιπόν πέντε-έξι ημέρες ακόμα μπροστά του για να σκαρφιστεί κάτι. Το τι έφαγε και ήπια στο ταξίδι, δεν περιγράφεται. Έφαγε για λογαριασμό του κυρίου του, της κυρίας Αούντα και για τον εαυτό του. Έφαγε λες και η Ιαπωνία, όπου θα κατέβαινε, ήταν μια έρημη χώρα, όπου δεν θα έβρισκε τίποτα να βάλει στο στόμα του!

Στις 13 του μηνός, με την πρωινή παλίρροια, το Καρνάτικ μπήκε στο λιμάνι της Γιοκοχάμα. Αυτή η πόλη είναι ένας σημαντικός σταθμός του Ειρηνικού, αφού εκεί αγκυροβολούν

όλα τα ατμόπλοια που μεταφέρουν το ταχυδρομείο ή επιβάτες ανάμεσα στη Βόρεια Αμερική, την Κίνα, την Ιαπωνία και τα νησιά της Μαλαισίας. Είναι χτισμένη στον ίδιο κόλπο με το Γιέντο, σε μικρή απόσταση απ' αυτή την τεράστια πόλη, δεύτερη πρωτεύουσα της ιαπωνικής αυτοκρατορίας.

Το Καρνάτικ έδесе στην προκυμαία, κοντά στον μόλο και το τελωνείο, ανάμεσα σε αμέτρητα καράβια κάθε εθνικότητας.

Ο Πασπαρτού αποβιβάστηκε διστακτικά πάνω σ' αυτή την παράξενη γη των Παιδιών του Ήλιου. Δεν είχε τίποτα καλύτερο να κάνει παρά ν' αναζητήσει την περιπέτεια στους δρόμους της πόλης, με οδηγό την τύχη.

Στην αρχή βρέθηκε σε μια τελείως ευρωπαϊκή πόλη: χαμηλά σπίτια με τεράστιες βεράντες, στολισμένες με κομψά περιστύλια· τα σπίτια απλώνονταν τους δρόμους, τις πλατείες, τις προκυμαίες, τις αποθήκες, σ' όλη την έκταση από το ακρωτήριο της Αρμονίας μέχρι το ποτάμι. Εκεί, όπως στο Χονγκ Κονγκ και στην Καλκούτα, μυρμηγκίαζε ένα χαρμάνι από ανθρώπους κάθε φυλής - Αμερικανούς, Άγγλους, Κινέζους, Ολλανδούς εμπόρους πρόθυμους να πουλήσουν ή ν' αγοράσουν τα πάντα - ανάμεσα στους οποίους ένιωθε εντελώς παρείσακτος.

Βέβαια, ο Πασπαρτού είχε ένα καταφύγιο: θα μπορούσε να απευθυνθεί στον Γάλλο ή τον Άγγλο πρόξενο στη Γιοκοχάμα, αλλά δεν ήθελε να διηγηθεί την ιστορία του, που συνδεόταν τόσο στενά με του κυρίου του, κι έτσι, πριν φτάσει εκεί, αποφάσισε να εξαντλήσει όλες τις άλλες πιθανότητες. Αφού λοιπόν διέσχισε το ευρωπαϊκό τμήμα της πόλης χωρίς η τύχη να του χρησιμεύσει σε τίποτα, μπήκε στον ιαπωνικό τομέα, αποφασισμένος, στην ανάγκη, να φτάσει μέχρι το Γιέντο.

Το γιαπωνέζικο κομμάτι της Γιοκοχάμα λέγεται Μπέντεν - από το όνομα μιας θαλάσσιας θεότητας, που λα-

τρεύεται στα γειτονικά νησιά. Έβλεπες εκεί θαυμαστές αλέες από έλατα και κέδρους, υπέροχες κατοικίες με παρά-ξενη αρχιτεκτονική, γέφυρες θαμμένες στα μπαμπού και τα καλάμια, ναούς κρυμμένους κάτω από την επιβλητική και μελαγχολική σκιά αιωνόβιων κέδρων, βουδιστικά μοναστήρια όπου φυτοζωούσαν βουδιστές ιερείς και κομφουκιανιστές, ατέλειωτους δρόμους όπου συναντούσες σμάρια τα ροδόχρωμα και κοκκινομάγουλα παιδιά, να παίζουν ανάμεσα σε κοντοπόδαρα κουτάβια και κιτρινωπές, κολοβές, τεμπέλες και χαδιάρες γάτες.

Στους δρόμους δεν έβλεπες άλλο από ένα σμάρι ανδρώπων, σε ένα ατέλειωτο πηγαϊνέλα: βουδιστές μοναχούς να περνούν σε πομπή χτυπώντας μονότονα τα ταμπουρίνα τους, αξιωματικούς του τελωνείου ή της αστυνομίας με σουβλερά λακαρισμένα καπέλα και δυο σπαθιά στη ζώνη, τυφεκιοφόρους στρατιώτες με βαμβακερές στολές, ένοπλους φρουρούς του Μικάδο χωμένους στις μεταξωτές τους ζακέτες, με θώρακα και κοντοφούστανο πλεχτά από μεταλλικές δηλιές, και πλήθος στρατιωτικούς κάθε λογής, γιατί, σε αντίθεση με την Κίνα, εδώ στην Ιαπωνία έχουν σε μεγάλη εκτίμηση το επάγγελμα του στρατιώτη. Ύστερα, μοναχούς-επαίτες, προσκυνητές με μακριές ρόμπες, απλούς πολίτες με γυαλιστερά μαλλιά μαύρα σαν τον έβενο, μεγάλο κεφάλι, μακρύ κορμί, αδύνατες γάμπες, κοντούληδες, με δέρμα σκούρο στην απόχρωση του χαλκού μέχρι το θαμπό λευκό, αλλά ποτέ κίτρινο σαν των Κινέζων, από τους οποίους οι Γιαπωνέζοι διαφέρουν αισθητά. Τέλος, ανάμεσα στις άμαξες, τα φορεία, τα άλογα, τους αχθοφόρους, τα ιστιοφόρα αμαξάκια, τα «μοριμόν» με τα λακαρισμένα πλαϊνά, τα αναπαυτικά «κάνγκο», πραγματικά κρεβάτια από μπαμπού, έβλεπες να περπατούν με τα μικρούτσικα πόδια τους –που φορούσαν υφασμάτινα παπούτσια, ψάδινα πέδιλα ή ξυλοτσόκαρα– ασχημούλες γυναίκες με μάτια σαν κουμπότρυπες, πατικω-

μένο στήθος και μαυρισμένα δόντια, σύμφωνα με την τελευταία λέξη της μόδας· ωστόσο, οι γυναίκες αυτές φορούσαν με χάρη το εθνικό ένδυμα, το «κιμονό», κάτι σαν ρόμπα, κι ένα σταυρωτό μεταξωτό σάλι που κατέληγε πίσω σε έναν αλλόκοτο κόμπο.

Ο Πασπαρτού περπάτησε αρκετά ανάμεσα σ' αυτό το παρδαλό πλήθος, χαζεύοντας τα ιδιόρρυθμα και πλούσια μαγαζιά όπου στοιβάζονται όλα τα φανταχτερά είδη της ωραίας γιαπωνέζικης αργυροχοΐας· περιεργάστηκε τα στολισμένα με φλάμπουρα και σημαίες αναψυκτήρια, όπου δεν είχε τη δυνατότητα να μπει, και τα τειίποτεία, όπου ο κόσμος πίνει φλιτζάνια αρωματικό τσάι και «σάκε», ένα ποτό φτιαγμένο από ρύζι, και τα άνετα καπνιστήρια όπου οι δαμώνες ρουφούν έναν ευωδιαστό καπνό κι όχι όπιο, που η χρήση του είναι σχεδόν άγνωστη στην Ιαπωνία.

Ύστερα βρέθηκε στα χωράφια, ανάμεσα σε τεράστιους ορυζώνες. Εκεί άνθιζαν καμέλιες μεγάλες σαν δέντρα κι όχι κοντές σαν θάμνοι στα περιβόλια, που ήταν περιφραγμένα με μπαμπού, έβλεπες κερασιές, δαμασκηγιές, μηλιές, τις οποίες οι ντόπιοι καλλιεργούν περισσότερο για τα άνθη τους παρά για τους καρπούς τους. Δεν υπήρχε μεγαλοπρεπής κέδρος που να μη στεγάζει έναν μεγάλο αετό· δεν υπήρχε κλαίουσα ιτιά που να μη σκεπάζει με το φύλλωμά της έναν ερωδιό, μελαγχολικά κουρνιασμένον στο ένα πόδι· τέλος, παντού έβλεπες κουρούνες, πάπιες, γεράκια, αγριόχηνες και πολλούς από εκείνους τους γερανούς που αποκαλούνται από τους Ιάπωνες «εκλαμπρότατοι», και συμβολίζουν γι' αυτούς τη μακροζωία και την ευτυχία.

Τριγυρνώντας έτσι, ο Πασπαρτού διέκρινε ανάμεσα στα χορτάρια κάτι βιολέτες.

— Ωραία! είπε. Να και το βραδινό μου!

Πλησίασε και τις μύρισε, αλλά τις βρήκε τελείως άοσμες.

«Ατυχία!» σκέφτηκε.

Βέβαια, ο αγαθός νέος είχε προνοήσει κι είχε φάει όσο μπορούσε περισσότερο στο Καρνάτικ' όμως, μετά από μιας ημέρας περίπατο, ένιωθε το στομάχι του να γουργουρίζει. Είχε παρατηρήσει ότι τα πρόβατα, οι κατσίκες και τα γουρουνια απουσίαζαν τελείως από τα ντόπια κρεοπωλεία· ξέροντας πως είναι ιεροσυλία να σκοτώσεις βόδι, αφού τα βόδια προορίζονται αποκλειστικά για τις ανάγκες της γεωργίας, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το κρέας σπάνιζε στην Ιαπωνία. Δεν έκανε λάθος· εφόσον λοιπόν δεν υπήρχαν σφαχτά, το στομάχι του θα περιοριζόταν σε κανένα κομμάτι αγριογούρουνου ή ελαφιού, σε πέρδικες ή ορτύκια, κυνήγι ή ψάρι, που μαζί με το ρύζι, αποτελούν το αποκλειστικό φαγητό των Γιαπωνέζων. Μπερδεμένος κι απογοητευμένος, αποφάσισε ν' αφήσει για την άλλη μέρα το θέμα της διατροφής του.

Νύχτωσε. Ο Πασπαρτού χώδηκε στη γιαπωνέζικη πόλη και περιπλανήθηκε στους δρόμους με τα πολύχρωμα φαναράκια, παρακολουθώντας τους σαλτιμπάγκους να κάνουν τις εντυπωσιακές φιγούρες τους, και τους πλανόδιους αστρονόμους να συγκεντρώνουν τον κόσμο γύρω από τα τηλεσκόπιά τους. Σε λίγο έφτασε στο λιμάνι, όπου αμέτρητοι ψαράδες ψάρευαν στο φως των δαυλών.

Κάποια στιγμή, οι δρόμοι ερήμωσαν και το πολύβουο πλήθος διαδέχτηκαν οι περίπολοι, που οι αξιωματικοί τους, μ' αυτές τις φανταχτερές στολές, έμοιαζαν περισσότερο με πρεσβευτές. Κάθε φορά που διασταυρωνόταν με μια περίπολο, ο Πασπαρτού έβαζε τα γέλια.

«Άλλος ένας Γιαπωνέζος πρέσβυς φεύγει για την Ευρώπη!» έλεγε μέσα του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23

Όπου η μύτη του Πασπαρτού
μεγαλώνει αφύσικα

Την άλλη μέρα, ξεποδαριασμένος, πεινασμένος και αδέκαρος, ο Πασπαρτού συλλογίστηκε πως έπρεπε, ο κόσμος να χαλάσει, να φάει κάτι – κι όσο γρηγορότερα, τόσο το καλύτερο. Μπορούσε, βέβαια, να βρει χρήματα πουλώντας το ρολόι του, αλλά θα προτιμούσε να πεθάνει παρά να αποχωριστεί αυτό το αγαπημένο οικογενειακό κειμήλιο. Είχε φτάσει λοιπόν η στιγμή –ή τώρα ή ποτέ– να χρησιμοποιήσει ο αγαθός νεαρός τη δυνατή αλλά και μελωδική φωνή που του είχε χαρίσει η φύση.

Ήξερε μερικά γαλλικά και αγγλικά τραγούδια, κι αποφάσισε να τα προβάρει. Δίχως άλλο, οι Ιάπωνες θα πρέπει ν' αγαπούσαν τη μουσική, αφού όλα στη χώρα τους γίνονταν υπό τους ήχους κυμβάλων, ταμ-ταμ και ταμπούραδων· δεν μπορούσαν, λοιπόν, παρά να εκτιμήσουν το ταλέντο ενός Ευρωπαίου καλλιτέχνη.

Ωστόσο, ήταν μάλλον πρωί ακόμα για τέτοιου είδους εκδηλώσεις και οι φιλότεχνοι Ιάπωνες, αγουροζυπημένοι, δεν θα πλήρωσαν σίγουρα τον τραγουδιστή με νομίσματα απ' αυτά που είχαν επάνω την εικόνα του Μικάδο.

Έτσι, ο Πασπαρτού αποφάσισε να περιμένει μερικές ώρες. Καθώς όμως περπατούσε άσκοπα στους δρόμους, σκέφτηκε πως ήταν πολύ καλοντυμένος για πλανόδιος τρα-

γουδιστής, κι είχε την ιδέα ν' αλλάξει τα ρούχα του με αποφόρια που θα ταίριαζαν περισσότερο στη θέση του. Εξάλλου, από μια τέτοια ανταλλαγή ίσως εξασφάλιζε και μερικά ψιλά που θα του επέτρεπαν να ικανοποιήσει και τη βασανιστική πείνα του.

Αφού πήρε αυτή την απόφαση, δεν έμενε παρά να την εκτελέσει. Μετά από πολύωρο ψάξιμο ανακάλυψε έναν ντόπιο παλιατζή, ο οποίος εκτίμησε την ευρωπαϊκή φορεσιά του, κι ύστερα από λίγο ο Πασπαρτού έβγαινε από το παλιατζίδικο φορώντας μια παλιά, μακριά γιαπωνέζικη ζακέτα κι ένα τουρμπάνι ξεθωριασμένο από την πολυκαιρία. Το καλύτερο απ' όλα, όμως, ήταν ότι στην τσέπη του κουδούνιζαν μερικά ασημένια νομίσματα.

«Ωραία!» σκέφτηκε. «Θα λέω πως έχουμε απόκριες!»

Η πρώτη φροντίδα του «Γιαπωνέζου» Πασπαρτού ήταν να μπει σ' ένα λαϊκό τειόποτειό, όπου βολεύτηκε για πρωινό με λίγη σούπα και μερικές χούφτες ρύζι, σαν άνθρωπος για τον οποίο το φαγητό παραμένει ακόμη άλυτο πρόβλημα.

«Και τώρα», σκέφτηκε όταν το στομάχι του έπαψε να διαμαρτύρεται, «πάνω απ' όλα ψυχραιμία! Σίγουρα δεν μπορώ να πουλήσω αυτά τ' αποφόρια για να πάρω άλλα ρούχα, ακόμα πιο γιαπωνέζικα. Πρέπει να σκεφτώ πώς θα φύγω όσο γίνεται πιο γρήγορα από τη Χώρα του Ήλιου, από την οποία θα διατηρήσω μόνο θλιβερές αναμνήσεις».

Σκέφτηκε να πάει μέχρι το καράβι που ετοιμαζόταν να σαλπάρει για την Αμερική. Λογάριαζε να ζητήσει δουλειά ως μάγειρος ή μούτσος, ζητώντας γι' αντάλλαγμα μόνο τα ναύλα του και φαγητό. Σαν έφτανε στον Άγιο Φραγκίσκο, θα έβλεπε πώς θα τα βόλευε. Το σημαντικό ήταν να διασχίσει τα 4.700 μίλια του Ειρηνικού, που απλώνονται ανάμεσα στην Ιαπωνία και τον Νέο Κόσμο.

Μια και δυο, λοιπόν, κίνησε για το λιμάνι της Γιοκοχάμα. Όσο όμως πλησίαζε στις αποβάθρες, αυτό το σχέδιο,

που μέχρι πριν από λίγο φάνταζε τόσο απλό, τώρα του φαινόταν όλο και πιο ανεφάρμοστο. Γιατί να χρειάζονται μάγειρο ή μούτσο στο αμερικάνικο καράβι – και πώς να τον πάρουν στα σοβαρά, όταν τον έβλεπαν ντυμένο μ' αυτά τα γελοία ρούχα; Μήπως είχε και τίποτα συστατικές επιστολές να τους δείξει;

Καθώς κοντοστεκόταν μπερδεμένος, το βλέμμα του έπεσε σε μια τεράστια αφίσα, που περιέφερε στους δρόμους της Γιοκοχάμα ένας τύπος ντυμένος κλόουν. Γραμμένη στα αγγλικά, η αφίσα έλεγε:

ΙΑΠΩΝΙΚΟΣ ΑΚΡΟΒΑΤΙΚΟΣ ΘΙΑΣΟΣ

του αξιότιμου κ. Ουίλιαμ Μπατουλκάρ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

προ της αναχωρήσεως

για τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής

των Μακρομύτηδων – των Μακρομύτηδων

υπό την αιγίδα του θεού Τινγκού

ΜΕΓΑΛΗ ΑΤΡΑΞΙΟΝ!

— Για τις Ηνωμένες Πολιτείες! φώναξε ο Πασπαρού. Αυτό είναι!

Ακολουθώντας τον κλόουν με την αφίσα, βρέθηκε ξανά πίσω στη γιαπωνέζικη συνοικία. Ένα τέταρτο αργότερα στεκόταν μπροστά σε μια μεγάλη, απεριποίητη παράγκα, στολισμένη με λογίων λογίων κορδέλες, που στους τοίχους της κάποιος είχαν ζωγραφίσει –χωρίς προοπτική, αλλά με πολύ ζωηρά χρώματα– έναν ακροβατικό διάσο.

Εδώ στεγαζόταν λοιπόν το θεατράκι του αξιότιμου κυρίου Μπατουλκάρ, ένα μπουλούκι από σαλτιμπάγκους, ταχυδακτυλογράφους, γελωτοποιούς, ισοροπιστές, ακροβάτες, γυμναστές, που –σύμφωνα με την αφίσα– έδιναν τις τελευταίες

παραστάσεις τους πριν εγκαταλείψουν την Αυτοκρατορία του Ήλιου για τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Ο Πασπαρτού προχώρησε στο προαύλιο της παράγκας και ζήτησε τον κύριο Μπατουλκάρ. Ο διευθυντής εμφανίστηκε αυτοπροσώπως.

— Τι τρέχει; ρώτησε τον Πασπαρτού, που τον πέρασε στην αρχή για ντόπιο.

— Μήπως χρειάζεστε υπηρέτη, κύριε; ρώτησε ο Πασπαρτού.

— Υπηρέτη! φώναξε εκείνος, χαϊδεύοντας την πυκνή, γκριζα γενειάδα που θρασομανούσε κάτω από το πηγούνι του. Έχω ήδη δυο, υπάκουους και πιστούς, που δεν με παράτησαν ποτέ και με υπηρετούν σχεδόν τζάμπα, για ένα πιάτο φαγητό... Να τοι! πρόσθεσε δείχνοντας τα δυο γερά μπράτσα του, αυλακωμένα από φλέβες χοντρές σαν χορδές κοντραμπάσου.

— Δηλαδή, πουθενά δεν θα μπορούσα να σας φανώ χρήσιμος;

— Πουθενά!

— Διάβολε! Κι εγώ που λογάριαζα να ταξιδέψω μαζί σας!

— Α, για στάσου, δεν μου τα λες καλά! είπε συνοφρυωμένος ο αξιότιμος κύριος Μπατουλκάρ. Όσο είμαι εγώ πίθκος, άλλο τόσο είσαι κι εσύ Γιαπωνέζος. Γιατί μασκαρεύτηκες έτσι;

— Ο καθένας φοράει ό,τι μπορεί.

— Σωστά. Γάλλος είσαι;

— Μάλιστα, Παριζιάνος από το Παρίσι.

— Ξέρεις, δηλαδή, να κάνεις γκριμάτσες.

— Μα την πίστη μου, ναι! απάντησε ο Πασπαρτού, πειραγμένος κομματάκι που η εθνικότητά του είχε προκαλέσει αυτό το σχόλιο. Εμείς οι Γάλλοι ξέρουμε να κάνουμε γκριμάτσες, όχι όμως πιο καλά από τους Αμερικανούς!

— Και πάλι σωστά! Αφού λοιπόν δεν σε χρειάζομαι για υπηρέτη, μπορώ να σε προσλάβω για παλιάτσο. Βλέπεις,

παλικάρι μου, στη Γαλλία παρουσιάζουν παλιάτσους από το εξωτερικό, και στο εξωτερικό φέρνουν παλιάτσους από τη Γαλλία!

— Α, έτσι!

— Και δεν μου λες, είσαι δυνατός;

— Ναι! Κυρίως όταν είμαι φαγωμένος!

— Ξέρεις και κανένα τραγουδάκι;

— Οπωσδήποτε, απάντησε ο Πασπαρτού που λίγες ώρες πριν ήταν έτοιμος ν' αρχίσει να τραγουδάει στους δρόμους.

— Μπορείς όμως να τραγουδάς ξαπλωμένος ανάσκελα, με μια σβούρα να γυρίζει στο αριστερό σου πόδι κι ένα σπαδί να ισορροπεί στο δεξί;

— Αμέ! Παίζουμε τώρα; αποκρίθηκε ο Πασπαρτού που θυμήθηκε τις ασκήσεις που έκανε στα νιάτα του.

— Γιατί, βλέπεις, εκεί είναι η τέχνη! απάντησε ο αξιότιμος κύριος Μπατουλκάρ.

Η συμφωνία έκλεισε επιτόπου. Επιτέλους, ο Πασπαρτού είχε βρει μια θέση — «παιδί για όλες τις δουλειές» σ' έναν φημισμένο ιαπωνικό διάσο. Δεν ήταν βέβαια και καμιά ζηλευτή θέση, αλλά πάνω απ' όλα μετρούσε πως μέσα σε μια εβδομάδα θα ταξίδευε για τον Άγιο Φραγκίσκο.

Η παράσταση που ο αξιότιμος κύριος Μπατουλκάρ διαφήμιζε τόσο εντυπωσιακά, θ' άρχιζε στις τρεις — και, πραγματικά, τα φοβερά όργανα της γιαπωνέζικης ορχήστρας, ταμπούριλ και ταμ-ταμ, βροντούσαν στην πόρτα. Ο Πασπαρτού, που δεν είχε καν προλάβει να μελετήσει ή να προβάρει το ρολό του, θα πρόσφερε τους γερούς ώμους του στο νούμερο της «ανθρώπινης πυραμίδας» που θα εκτελούσαν οι Μακρομήτηδες του θεού Τινγκού. Αυτό το πολύ σπουδαίο θέαμα θα έκλεινε και την παράσταση.

Οι θεατές είχαν κατακλύσει το χώρο τρεις ώρες νωρίτερα. Ευρωπαίοι, Κινέζοι και Ιάπωνες, άντρες και γυναίκοπαιδα, ορμούσαν στους στενούς πάγκους και στα θεωρεία που βρίσκο-

νταν απέναντι από τη σκηνή. Οι μουσικοί είχαν ήδη εμφανιστεί και η ορχήστρα, σε απαρτία —γκονγκ, ταμ-ταμ, κρόταλα, φλάουτα, ταμπούρα και γκρανκάσες— έπαιζε μανιμάδως.

Η παράσταση εξελίχθηκε όπως όλες αυτές οι ακροβατικές επιδείξεις. Πρέπει όμως να ομολογήσουμε πως οι Ιάπωνες είναι οι καλύτεροι ισοροπιστές του κόσμου. Ένας απ' αυτούς, με μια βεντάλια και μερικά κομματάκια χαρτιού, εκτελούσε το γνωστό και χαριτωμένο νούμερο με τις πεταλούδες και τα λουλούδια. Ένας άλλος, χρησιμοποιώντας τον μυρωδάτο καπνό της πίπας του, σχημάτιζε στον αέρα γαλαζωπές λέξεις, φιλοφρονήσεις προς το ακροατήριο. Άλλος έκανε ταχυδακτυλουργικά με αναμμένα κεριά, όπου τα έσβηνε διαδοχικά όταν πενούσαν μπροστά από τα χείλη του και τ' άναβε ξανά, το ένα μετά το άλλο, χωρίς να διακόψει στιγμή το συναρπαστικό του νούμερο. Άλλοι, έκαναν με περιστρεφόμενες σβούρες τα πιο απίθανα πράγματα: καθοδηγούμενα από το χέρι τους, αυτά τα βουερά παιχνίδια έμοιαζαν ν' αποκτούν δική τους ζωή μέσα στην ατελείωτη περιστροφή τους: έτρεχαν πάνω σε καπνοσύριγγες, σε κόψεις σπαδιών, σε λεπτά σύρματα —σωστές τρίχες, τεντωμένες από τη μια άκρη της σκηνής στην άλλη— έφερναν γύρο κρυστάλλινα βάζα, σκαρφάλωναν σε σκάλες από μπαμπού, σκορπίζονταν σε όλες τις γωνίες, δημιουργώντας ένα αρμονικό αποτέλεσμα με το συνδυασμό διαφορετικών ήχων. Οι ταχυδακτυλουργοί τις πετούσαν ψηλά κι αυτές γυρνούσαν στον αέρα: τις χτυπούσαν με ξύλινες ρακέτες κι εκείνες εξακολουθούσαν να πετούν και να γυρίζουν: έψαχναν να τις έβρουν στις τσέπες τους κι όταν τις έβγαζαν, οι σβούρες γυρνούσαν ακόμα, μέχρι να ξεκουρνιαστεί το ελατήριό τους και να πέσουν πια, άψυχες θα 'λεγες, καταγής.

Είναι περιττό να περιγράψουμε εδώ τις εκπληκτικές ασκήσεις των ακροβατών και των γυμναστών του διάσμου, που πηδούσαν ο ένας πάνω από τον άλλον, έκαναν τούμπες πάνω από

σκάλες, βαρέλια, δοκάρια – κι όλα αυτά με ακρίβεια και απόλυτο συγχρονισμό. Ωστόσο, εκείνο που περίμενε όλος ο κόσμος ήταν το νούμερο των Μακρομύτηδων που, μολοντί δεν τους ήξεραν ακόμα στην Ευρώπη, ήταν εκπληκτικοί ακροβάτες.

Αυτοί λοιπόν οι Μακρομύτηδες ήταν μια ξεχωριστή ομάδα, ταγμένοι στην υπηρεσία του θεού Τινγκού, που τον θεωρούσαν προστάτη τους. Ντυμένοι σαν κήρυκες του Μεσαίωνα, φορούσαν στους ώμους ένα υπέροχο ζευγάρι φτερά. Όμως, το βασικό χαρακτηριστικό τους ήταν η μακριά μύτη, που στόλιζε το πρόσωπό τους, και κυρίως ο τρόπος που την χρησιμοποιούσαν. Οι μύτες αυτές, φτιαγμένες από μπαμπού, με μάκρος πέντε, έξι, ή δέκα πόδια, κατασκευάζονταν και σε διάφορα σχέδια – κυρτές, λείες, ή με κρεατοελιές. Με αυτές τις τεράστιες, περίεργες μύτες, οι οπαδοί του θεού Τινγκού έκαναν πολλά εκπληκτικά και πρωτόγνωρα νούμερα.

Για σήμερα ειδικά είχαν αναγγείλει στο κοινό ότι θα έκλειναν την παράσταση με την ανθρώπινη πυραμίδα, όπου περίπου πενήντα Μακρομύτηδες έπρεπε να σχηματίσουν το Άρμα του Ζαγκερνό. Όμως, αντί να σχηματίσουν αυτή την πυραμίδα ανεβαίνοντας ο ένας στους ώμους του άλλου, οι καλλιτέχνες του αξιότιμου κυρίου Μπατουλκάρ έπρεπε να στηρίζονται στις μύτες τους. Ωστόσο, ένα μέλος της ομάδας – απ' αυτούς που σχημάτιζαν τη βάση του άρματος – είχε φύγει από το διάσο το πρωί και, καθώς ο ρόλος απαιτούσε μοναχά δύναμη και ευλυγισία, ο κύριος Μπατουλκάρ είχε επιλέξει για αντικαταστάτη του τον Πασπαρτού.

Βέβαια, ο άξιος νεαρός αισθάνθηκε πολύ δυστυχισμένος και μελαγχόλησε, όταν – φέρνοντας στη δύμηση τα νιάτα του – φόρεσε το μεσαιωνικό κοστούμι με τις πολύχρωμες φτερούγες και στερέωσε στο πρόσωπό του εκείνη την ψεύτικη μύτη, που το μάκρος της ξεπερνούσε τα έξι πόδια. Παρηγορήθηκε όμως στη σκέψη πως αυτή η μύτη θα του εξασφάλιζε τουλάχιστον ένα πιάτο φαγητό.

Ο Πασπαρτού βγήκε στη σκηνή και στάθηκε δίπλα στους συναδέλφους του που θα σχημάτιζαν τη βάση του Άρματος του Ζαγκερνό. Ξάπλωσαν όλοι καταγής, με τις μύτες τους να βλέπουν στο ταβάνι. Μια δεύτερη ομάδα ισορροπιστών ήρθε να στερεωθεί πάνω σ' αυτές τις μακριές μύτες, μια τρίτη ανέθηκε πάνω στη δεύτερη, ύστερα μια τέταρτη – ώσπου, πολύ σύντομα, από μύτη σε μύτη, μια ανδρώπινη πυραμίδα υψώθηκε μέχρι το ταβάνι του θεάτρου.

Τα χειροκροτήματα έδιναν κι έπαιρναν, τα όργανα της ορχήστρας ξεκούφαιναν τους θεατές, όταν, ξαφνικά, η πυραμίδα κλονίστηκε, οι ακροβάτες έχασαν την ισορροπία τους, μια από τις μύτες της βάσης εξαφανίστηκε και το εντυπωσιακό «οικοδόμημα» γκρεμίστηκε σαν πύργος από τραπουλόχαρτα.

Για όλη αυτή την αναστάτωση έφταιγε ο Πασπαρτού, ο οποίος εγκατέλειψε τη θέση του, πήδηξε πάνω από τη ράμπα χωρίς τη βοήθεια των φτερών του, σκαρφάλωσε στη δεξιά γαλαρία κι έπεσε στα πόδια ενός θεατή, κραυγάζοντας:

- Αχ, κύριέ μου! Καλέ μου κύριε!
- Εσύ εδώ;
- Ναι, εγώ!
- Ωραία, πάμε γρήγορα στο καράβι, νεαρέ!

Ο κύριος Φογκ, η Αούντα που τον συνόδευε και ο Πασπαρτού, βγήκαν τρέχοντας σχεδόν στο διάδρομο κι από 'κεί στην έξοδο της αίθουσας, όπου όμως τους περίμενε εξαγριωμένος ο αξιότιμος κύριος Μπατουλκάρ, που ζήτησε αποζημίωση γι' αυτό το φιάσκο. Ο Φιλίας Φογκ κατάφερε να τον ηρεμήσει, δίνοντάς του μια χούφτα χαρτονομίσματα.

Στις 6.30 ακριβώς, τη στιγμή που ξεκινούσε το αμερικάνικο υπερωκεάνιο, ο κύριος Φογκ και η Αούντα πατούσαν το πόδι τους στο κατάστρωμα, ακολουθούμενοι από τον Πασπαρτού ο οποίος φορούσε ακόμη τις φτερούγες στην πλάτη και στο πρόσωπο εκείνη την τεράστια ψεύτικη μύτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 24

Όπου ολοκληρώνεται το πέρασμα
του Ειρηνικού ωκεανού

Εύκολα καταλαβαίνει κανείς τι είχε συμβεί έξω από τη Σαγκάη. Το πλοίο που ταξίδευε για Γιοκοχάμα αντιλήφθηκε τα σήματα του Τανκαντέρ. Ο καπετάνιος, βλέποντας τη σημαία μεσίστια, κατευθύνθηκε προς τη μικρή πιλοτιέρα. Μερικές στιγμές αργότερα, ο Φιλέας Φογκ πλήρωσε στον Τζον Μπάνσμπι τα λεφτά που είχαν συμφωνήσει, μαζί με ένα επιπλέον φιλοδώρημα 550 λιρών, κι ύστερα, ο αξιότιμος τζέντλεμαν, η Αούντα και ο Φιξ ανέβηκαν στο ατμόπλοιο που έβαλε ξανά αμέσως πλώρη για το Ναγκασάκι και τη Γιοκοχάμα.

Όταν έφτασαν, στις 14 Νοεμβρίου το πρωί, την κανονική ώρα, ο Φιλέας Φογκ άφησε τον Φιξ να κάνει τη δουλειά του και πήγε κατευθείαν στο Καρνάτικ, όπου έμαθε –προς μεγάλη χαρά της Αούντα, κι ίσως και δική του, που δεν τη φανέρωσε, όμως– ότι ο Πασπαρτού είχε πράγματι φτάσει μια ημέρα νωρίτερα στη Γιοκοχάμα.

Επειδή έπρεπε να ξαναφύγουν το ίδιο βράδυ για τον Άγιο Φραγκίσκο, ο Φιλέας Φογκ άρχισε να ψάχνει αμέσως για τον υπηρέτη του. Οι επισκέψεις του στο αγγλικό και το γαλλικό προξενείο δεν έφεραν αποτέλεσμα· κι αφού πια περιδιάβηκε άσκοπα τους δρόμους της Γιοκοχάμα, είχε αρχίσει να πιστεύει πως δεν θα ξαναέβρισκε τον Πασπαρτού, αλ-

λά η τύχη, ίσως κάτι σαν προαίσθημα, τον έσπρωξε να μπει στην παράγκα του αξιότιμου κυρίου Μπατουλκάρ. Βέβαια, δεν αναγνώρισε τον υπηρέτη του κάτω απ' αυτή την αλλόκοτη φορεσιά, εκείνος, όμως, αν και ξαπλωμένος καταγής, διέκρινε τον κύριό του στη γαλαρία. Έτσι, τινάχτηκε ενθουσιασμένος, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα να διαταραχτεί η ισορροπία της πυραμίδας, με τα γνωστά επακόλουθα.

Όλα αυτά τα έμαθε ο Πασπαρτού από την Αούντα, η οποία του αφηγήθηκε πώς είχαν περάσει από το Χονγκ Κονγκ στη Γιοκοχάμα με την πιλοτιέρα Τανκαντέρ, συνοδευόμενοι από κάποιον κύριο Φιξ. Ακούγοντας το όνομα «Φιξ», ο Πασπαρτού δεν σάλεψε ούτε βλέφαρο. Σκεφτόταν πως δεν είχε φτάσει η ώρα να αποκαλύψει στον κύριό του τι είχε γίνει ανάμεσα σ' αυτόν και τον ντετέκτιβ. Έτσι, όταν ήρθε η ώρα να εξιστορήσει κι εκείνος τις δικές του περιπέτειες, δεν ανέφερε καθόλου το ρόλο που είχε παίξει ο αστυνομικός· είπε πως για όλα έφταιγε ο ίδιος, και ζήτησε συγγνώμη που είχε καπνίσει όπιο στον τεκέ της Γιοκοχάμα.

Ο κύριος Φογκ άκουσε ψυχρά αυτή την αφήγηση, χωρίς κανένα σχόλιο· ύστερα, έδωσε στον υπηρέτη του χρήματα για ν' αγοράσει, πάνω στο καράβι, καταλληλότερα ρούχα. Πραγματικά, μια ώρα αργότερα, χωρίς τα φτερά και την τεράστια μύτη του, ο αγαθός νεαρός δεν θύμιζε σε τίποτα οπαδό του θεού Τινγκού.

Ο Στρατηγός Γκραντ, το πλοίο που θα τους μετέφερε από τη Γιοκοχάμα στον Άγιο Φραγκίσκο, ανήκε στην Ατμοπλοϊκή Εταιρεία του Ειρηνικού και ήταν ένα μεγάλο ατμόπλοιο με τροχούς, 2.500 τόνων, γρήγορο και καλά εξοπλισμένο. Ένα τεράστιο έμβολο ανεβοκατέβαινε συνεχώς πάνω στη γέφυρα· στο ένα άκρο του ήταν προσαρμοσμένη μια ράβδος και στο άλλο μια μπιέλα, που μετέτρεπε την ευθύγραμμη κίνηση σε κυκλική, μεταδίδοντάς την απευθείας στον άξονα των τροχών. Ο Στρατηγός Γκραντ ήταν γολέτα

τρικάταρτη, με μεγάλα πανιά που βοηθούσαν πολύ τον ατμό. Με ταχύτητα δώδεκα μίλια την ώρα, το καράβι δεν θα χρειαζόταν πάνω από 21 ημέρες να διασχίσει τον Ειρηνικό.

Έτσι, ο Φιλέας Φογκ είχε κάθε λόγο να πιστεύει πως θα έφτανε στις 2 Δεκεμβρίου στον Άγιο Φραγκίσκο, στις 11 στη Νέα Υόρκη και στις 20 στο Λονδίνο, προλαβαίνοντας έτσι κατά μερικές ώρες τη μοιραία ημερομηνία της 21ης Δεκεμβρίου.

Το ατμόπλοιο ταξίδευε γεμάτο επιβάτες: Άγγλοι, πολλοί Αμερικανοί, ένα πλήθος Κινέζων που πήγαιναν να εργαστούν στην Αμερική, και αρκετοί αξιωματικοί του στρατού των Ινδιών που χρησιμοποιούσαν την άδειά τους για να κάνουν το γύρο του κόσμου.

Το ταξίδι τους κυλούσε χωρίς απρόοπτα. Χάρη στους μεγάλους τροχούς και τα γερά πανιά του, το καράβι δεν κουνούσε ιδιαίτερα, και ο Ειρηνικός ωκεανός δικαιολόγησε τ' όνομά του. Ο κύριος Φογκ, πάντα ήρεμος, απέφευγε τις πολλές κοινωνικές συναναστροφές – όπως συνήθως. Η νεαρή σύντροφός του ένιωθε όλο και περισσότερο δεμένη μαζί του – τώρα πια, με δεσμούς τελείως διαφορετικούς από την ευγνωμοσύνη.

Αυτός ο σιωπηλός και γενναιόδωρος άνθρωπος την εντυπωσίαζε όλο και πιο πολύ, και, σχεδόν άθελά της εκδήλωνε συναισθήματα που, δυστυχώς –κατά τα φαινόμενα– δεν επηρέαζαν καθόλου τον αινιγματικό Φογκ. Πάνω απ' όλα, όμως, η Αούντα ενδιαφερόταν φοβερά για τα σχέδιά του. Ανησυχούσε για τις αναποδιές που θα μπορούσαν να ζημιώσουν το ταξίδι.

Η Αούντα κουβέντιαζε συχνά με τον Πασπαρτού, που ήξερε να διαβάσει την καρδιά της. Αυτό το καλό παλικάρι είχε τώρα τυφλή εμπιστοσύνη στον κύριό του· δεν έπαυε να παινεύει την τιμιότητα, τη γενναιοδωρία, την αυτοθυσία του Φιλέα Φογκ· καθησύχαζε την Αούντα σχετικά με το ταξί-

δι, λέγοντάς της πως τα δύσκολα είχαν πια περάσει, πως είχαν γλιτώσει από την Κίνα και την Ιαπωνία, τις εξωτικές εκείνες χώρες· ότι επέστρεφαν επιτέλους στον πολιτισμό: ένα τρένο από τον Άγιο Φραγκίσκο μέχρι τη Νέα Υόρκη, κι ένα υπερωκεάνιο από τη Νέα Υόρκη στο Λονδίνο, αρκούσαν για να ολοκληρώσουν αυτό τον απίθανο γύρο του κόσμου στη συμφωνημένη προθεσμία.

Εννέα ημέρες μετά την αναχώρησή τους από τη Γιοκοχάμα, ο Φιλέας Φογκ με τον Πασπαρτού και την Αούντα είχαν διασχίσει ακριβώς τη μισή υδρόγειο.

Στις 23 Νοεμβρίου, ο Στρατηγός Γκραντ περνούσε τον 180ό μεσημβρινό, στο νότιο ημισφαίριο του οποίου βρίσκονται οι αντίποδες του Λονδίνου. Από τις 80 ημέρες που είχε στη διάθεσή του όταν ξεκίνησε, ο κύριος Φογκ είχε χρησιμοποιήσει τις 52 και του έμεναν μόνο 28. Πρέπει, όμως, να σημειώσουμε πως, αν ο τζέντλεμαν δεν βρισκόταν παρά μόνο στα μισά του δρόμου «λόγω αλλαγής των μεσημβρινών», στην πραγματικότητα είχε διατρέξει περισσότερο από τα δύο τρίτα της συνολικής διαδρομής, με όλα αυτά τα λοξοδρομίσματα από το Λονδίνο στο Άντεν, από το Άντεν στη Βομβάη, από την Καλκούτα στη Σιγκαπούρη, από τη Σιγκαπούρη στη Γιοκοχάμα! Αν ακολουθούσαμε περιφερειακά τον 50ό παράλληλο, αυτόν που τέμνει το Λονδίνο, η απόσταση θα ήταν μόνο 12.000 μίλια περίπου, ενώ ο Φιλέας Φογκ, εξαιτίας της ανεπάρκειας των μεταφορικών μέσων ήταν αναγκασμένος να διατρέξει 26.000 μίλια, από τα οποία είχε διανύσει 17.500 μέχρι εκείνη την ημέρα, 23 Νοεμβρίου. Τώρα, όμως, ο δρόμος ξανοιγόταν μπροστά τους ίσιος, και δεν υπήρχε πια στη μέση ο Φιξ να δημιουργεί προβλήματα.

Στις 23 Δεκεμβρίου, ο Πασπαρτού γεύτηκε μια μεγάλη χαρά. Θυμόμαστε ότι ο ξεροκέφαλος νεαρός είχε κρατήσει πεισματικά την ώρα Λονδίνου στο περίφημο οικογενειακό ρολόι, θεωρώντας λάθος την ώρα των χωρών που διέσχιζαν.

Εκείνη λοιπόν την ημέρα, αν και δεν το είχε διορθώσει καθόλου, το ρολόι του βρέθηκε να συμφωνεί με το χρονόμετρο του πλοίου. Δεν ήξερε πώς να κρύψει τη χαρά του γι' αυτόν το θρίαμβο. Πολύ θα 'θελε να ξέρει τι θα έλεγε ο Φιξ, αν ήταν τώρα στο καράβι!

«Βρε τον μασκαρά, να μου λέει παραμύθια για μεσημβρινούς και ήλιους και φεγγάρια!» σκεφτόταν συνεχώς ο Πασπαρτού. «Αχ, πόσο περίεργοι είναι μερικοί άνθρωποι – σπουδαία ώρα θα 'χαμε αν τους πιστεύαμε! Εγώ ήμουνα σίγουρος πως αργά ή γρήγορα, ο ήλιος δ' αποφάσιζε να συμφωνήσει με το ρολόι μου!»

Ο Πασπαρτού δεν ήξερε πως αν η πλάκα του ρολογιού του ήταν χωρισμένη σε 24 ώρες, όπως στα ιταλικά ρολόγια, δεν θα 'χε κανένα λόγο να θριαμβολογεί, γιατί οι δείχτες του ρολογιού του, αντί να δείχνουν 9 το πρωί, θα έδειχναν 9 το βράδυ, δηλαδή την εικοστή πρώτη ώρα μετά τα μεσάνυχτα, διαφορά ακριβώς ίση με εκείνη ανάμεσα στο Λονδίνο και τον 1800 μεσημβρινό. Αλλά κι αν ακόμα υποθέσουμε ότι ο Φιξ ήταν σε θέση να του εξηγήσει αυτό το καθαρά φυσικό φαινόμενο, ο Πασπαρτού δεν θα το παραδεχόταν, έστω κι αν το καταλάβαινε. Κι αν υποθέσουμε ότι ο ντετέκτιβ εμφανιζόταν απροσδόκητα στο καράβι εκείνη τη στιγμή, ο Πασπαρτού –δικαιολογημένα οργισμένος– θα συζητούσε μαζί του ένα τελείως διαφορετικό θέμα και με τελείως διαφορετικό τρόπο.

Πού βρισκόταν, όμως, ο Φιξ αυτή τη στιγμή; Ε, λοιπόν, όσο κι αν φαίνεται απίθανο, βρισκόταν πάνω στον Στρατηγό Γκραντ.

Φτάνοντας στη Γιοκοχάμα, και αφήνοντας τον κύριο Φογκ –τον οποίο υπολόγιζε να ξαναδεί αργότερα– πήγε αμέσως στο αγγλικό προξενείο. Εκεί, βρήκε επιτέλους το ένταλμα που είχε εκδοθεί πριν από σαράντα περίπου ημέρες, τον ακολουθούσε από τη Βομβάη, και είχε φτάσει από το

Χονγκ Κονγκ με το Καρνάτικ, με το οποίο θα ταξίδευε κανονικά κι ο ίδιος. Φαντάζεστε την απογοήτευσή του – το ένταλμα ήταν τελειώς άχρηστο, αφού ο κύριος Φογκ δεν πατούσε πια σε αγγλικό έδαφος! Τώρα, για να μπορέσει να τον συλλάβει έπρεπε να ζητήσει την έκδοσή του!

«Έστω!» είπε μέσα του ο Φιξ όταν καταλάγιασε ο θυμός του. «Μπορεί το ένταλμα συλλήψεως να μην περνάει εδώ, περνάει όμως στην Αγγλία. Καταπώς φαίνεται, αυτός ο μασκαράς πιστεύει πως παραπλάνησε την αστυνομία και ξαναγυρίζει στην πατρίδα του. Ωραία, λοιπόν! Θα τον ακολουθήσω κι εγώ ως εκεί. Όσο για τα λεφτά, ο Θεός να δώσει να περισσέφει έστω και μια λίρα! Κάτι τα ταξίδια, κάτι τα δώρα, οι δίκες, τα πρόστιμα, οι ελέφαντες, τα κάθε λογής έξοδα, ο άνθρωπός μου έχει σκορπίσει πάνω από 5.000 λίρες στο δρόμο του. Αλλά στο κάτω κάτω της γραφής, η Τράπεζα είναι πλούσια!»

Αποφασισμένος ν' ακολουθήσει το καινούριο του σχέδιο, επιβιβάστηκε αμέσως στον Στρατηγό Γκραντ. Έτσι, βρισκόταν ήδη στο πλοίο όταν έφτασαν ο κύριος Φογκ και η Αούντα. Έκπληκτος, αναγνώρισε και τον Πασπαρτού μ' εκείνη την περίεργη φορεσιά και τα φτερά. Κρύφτηκε γρήγορα στην καμπίνα του για ν' αποφύγει τις εξηγήσεις, που ίσως να τίναζαν το σχέδιό του στον αέρα· λογάριαζε πως θα κατάφερε να περάσει απαρατήρητος μέσα σε τόσους επιβάτες, όμως, η τύχη τού έπαιξε άσχημο παιχνίδι: την ίδια κιόλας ημέρα, ήρθε φάτσα με φάτσα με τον Πασπαρτού στο μπροστινό κατάστρωμα.

Χωρίς καμιά εξήγηση ο Πασπαρτού χίμηξε πάνω του και, προς μεγάλη χαρά μερικών Αμερικανών –που στοιχημάτισαν αμέσως υπέρ του νεαρού Γάλλου– κατάφερε στον δυστυχή ντετέκτιβ ένα υπέροχο ντιρέκτ, αποδεικνύοντας τη μεγάλη υπεροχή της γαλλικής πυγμαχίας απέναντι στην αγγλική.

Όταν τον ξυλοφόρτωσε για τα καλά, ξαλάφρωσε. Ο Φιξ, σε αρκετά κακή κατάσταση, σηκώθηκε και, κοιτάζοντας τον αντίπαλό του, ρώτησε ψυχρά:

- Τελείωσες;
- Προς το παρόν, ναι!
- Έλα τότε να μιλήσουμε!
- Γιατί, τι έχουμε να πούμε;
- Είναι για το καλό του κυρίου σου.

Υποταγμένος, θα 'λεγε κανείς, στην ψυχραιμία του αντιπάλου του, ο Πασπαρτού ακολούθησε τον ντετέκτιβ και κάθισαν μακριά από τους υπόλοιπους επιβάτες.

— Με σακάτεψες, είπε ο Φιξ, αλλά δεν πειράζει, το περίμενα. Μόνο που θέλω να ξέρεις ότι τα πράγματα έχουν αλλάξει. Μέχρι σήμερα ήμουν αντίπαλος του κυρίου Φογκ, αλλά τώρα είμαι σύμμαχός του.

— Επιτέλους! φώναξε ο Πασπαρτού. Πείσθηκες πως είναι έντιμος άνθρωπος;

— Όχι, απάντησε ψυχρά ο Φιξ. Ένας κλέφτης είναι και τίποτα παραπάνω. Σιωπή! Μην πεις λέξη! Αφησέ με να μιλήσω! Όσο ο κύριος Φογκ θρισκόταν σε αγγλικό έδαφος, είχα συμφέρον να τον καθυστερώ, περιμένοντας το ένταλμα συλλήψεως. Έκανα τα πάντα γι' αυτό. Έβαλα τους ιερείς της Βομβάης να τον κυνηγήσουν, σε μέδουσα στο Χονγκ Κονγκ, σε χώρισα από τον κύριό σου, τον έκανα να χάσει το καράβι για τη Γιοκοχάμα...

Ο Πασπαρτού τον άκουγε σφίγγοντας τις γροδιές του.

— Τώρα, συνέχισε ο Φιξ, ο κύριος Φογκ επιστρέφει στην Αγγλία. Εντάξει, θα τον ακολουθήσω. Στο εξής, όμως, θα εξουδετερώνω τα εμπόδια από το δρόμο του, με τον ίδιο ζήλο που έδειξα μέχρι τώρα για να του τα δημιουργήσω. Βλέπεις, οι όροι του παιχνιδιού άλλαξαν, επειδή αυτό απαιτεί το συμφέρον μου. Κι ακόμα, να προσθέσω πως και το δικό σου συμφέρον ταυτίζεται με το δικό μου, γιατί μόνο στην Αγ-

γλία θα μάθεις αν βρίσκεσαι στην υπηρεσία ενός εγκληματία, ή ενός τίμιου ανθρώπου.

Ο Πασπαρτού άκουσε προσεκτικά τον Φιξ, και πείσθηκε ότι μιλούσε καλόπιστα.

— Φίλοι; ρώτησε ο Φιξ.

— Όχι δα και φίλοι! απάντησε ο Πασπαρτού. Απλοί σύμμαχοι, και μάλιστα υπό όρους, γιατί με το παραμικρό σημάδι προδοσίας θα σε στραγγαλίσω!

— Σύμφωνοι! είπε ήσυχα ο επιθεωρητής.

Έντεκα ημέρες αργότερα, στις 3 Δεκεμβρίου, ο Στρατηγός Γκραντ έμπαινε στον κόλπο της Χρυσής Πύλης κι έφτανε στον Άγιο Φραγκίσκο.

Ο κύριος Φογκ δεν είχε ακόμα κερδίσει ή χάσει, ούτε μια ημέρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 25

Όπου παίρνουμε μια ιδέα από τον
Άγιο Φραγκίσκο σε ημέρα διαδήλωσης

Στις 7 το πρωί, ο Φιλέας Φογκ, η Αούντα και ο Πασπαρτού πάτησαν το πόδι τους στην αμερικανική ήπειρο – αν, βέβαια, μπορούμε να ονομάσουμε έτσι την πλωτή αποβάθρα όπου αποβιβάστηκαν. Οι αποβάθρες αυτές, καθώς ανεβοκατεβαίνουν ανάλογα με την παλίρροια, διευκολύνουν τα πλοία να φορτώσουν και να ξεφορτώσουν.

Εδώ δένουν μικρά και μεγάλα πλοιάρια, ατμόπλοια απ' όλες τις χώρες, και τα πολυώροφα ποταμόπλοια που ταξιδεύουν στον ποταμό Σακραμέντο και τους παραποτάμους του. Εδώ συγκεντρώνονται τα προϊόντα ενός εμπορικού δικτύου που απλώνεται στο Μεξικό, το Περού, τη Χιλή, τη Βραζιλία, την Ευρώπη, την Ασία κι όλα τα νησιά του Ειρηνικού.

Ο Πασπαρτού, χαρούμενος που έφτανε επιτέλους σε αμερικάνικο έδαφος, σκέφτηκε να κατεβεί από το πλοίο με μια επικίνδυνη και θεαματική τούμπα στον αέρα. Έσπασε όμως πάνω σε κάτι σαρακοφαγωμένα σανίδια της αποβάθρας, τα τρύπησε και λίγο έλειψε να περάσει ανάμεσά τους. Ντροπιασμένος από τον τρόπο που «πάτησε το πόδι του» στον Νέο Κόσμο, ο αγαθός Γάλλος έβγαλε μια τρομερή κραυγή, αναγκάζοντας ένα σμάρι γλάρους και πελεκάνους που φωλιάζουν συνήθως στις κινητές αποβάθρες, να πετάξουν μακριά τρομαγμένοι.

Όσο για τον κύριο Φογκ, αμέσως μόλις αποβιβάστηκε έτρεξε να μάθει τι ώρα έφευγε το πρώτο τρένο για Νέα Υόρκη. Τον πληροφόρησαν ότι αναχωρούσε στις 6 μ.μ. Είχε, δηλαδή, στη διάθεσή του μια ολόκληρη ημέρα να ξοδέψει στην πρωτεύουσα της Καλιφόρνια. Φώναξε μια άμαξα, ανέβηκε με την Αούντα, ο Πασπαρτού βολεύτηκε πλάι στον αμαξά και ξεκίνησαν για το Διεθνές Ξενοδοχείο, μια διαδρομή που θα τους στοίχιζε τρία δολάρια.

Από το υπερυψωμένο κάθισμά του ο Πασπαρτού παρατηρούσε αχόρταγα την αμερικανική μεγαλούπολη φαρδείς δρόμοι, χαμηλά σπίτια στη σειρά, απλά εκκλησάκια αλλά και μητροπόλεις γοτθικού ρυθμού, τεράστια ντοκ, αποθήκες μεγάλες σαν μέγαρα, άλλες από ξύλο κι άλλες από τούβλα στους δρόμους, πολυάριθμες άμαξες, λεωφορεία και τραμ· στα πολυσύχναστα πεζοδρόμια, όχι μόνο Αμερικανοί και Ευρωπαίοι, αλλά και Κινέζοι και Ινδιάνοι, άνθρωποι που συνθέτουν έναν πληθυσμό που ξεπερνά τους 200.000 κατοίκους.

Ο Πασπαρτού δεν μπορούσε να πιστέψει όσα έβλεπαν τα μάτια του. Εκείνος είχε μείνει στην παραμυθένια πόλη του 1849, μια πόλη ληστών, εμπρηστών και δολοφόνων, που έτρεχαν φρενιασμένοι ένα γύρω αναζητώντας φλέβες χρυσού, μια τεράστια Καπερναούμ τυχοδιωκτών που έπαιζαν τη χρυσόσκονη μονά-ζυγά, με το περίστροφο στο ένα χέρι και το μαχαίρι στ' άλλο. Αλλά ο «παλιός καλός καιρός» ανήκε πια στο παρελθόν. Ο Άγιος Φραγκίσκος είχε μεταβληθεί σε εμπορική μεγαλούπολη. Ο ψηλός πύργος του Δημαρχείου δέσποζε σε όλο αυτό το σύνολο δρόμων και λεωφόρων που τέμνονταν καθέτως, σχηματίζοντας ορθές γωνίες, ανάμεσα στις οποίες απλώνονταν πλατείες· ακολουθούσε η κινέζικη συνοικία, που έμοιαζε σαν να είχε μεταφερθεί ατόφια από την Ουράνια Αυτοκρατορία, μέσα σ' ένα κουτί για παιχνίδια. Δεν υπήρχαν πια σομπρέρο, χρυσοθήρες

με κόκκινα πουκάμισα και φτεροστόλιστοι Ινδιάνοι υπήρχαν μόνο μεταξωτά καπέλα και μαύρα κοστούμια, φορεμένα από κυρίους που ξεχειλίζουν από ενεργητικότητα.

Όταν ο Πασπαρτού έφτασε στο Διεθνές Ξενοδοχείο, είχε την εντύπωση πως δεν είχε λείψει μέρα από την Αγγλία.

Το εστιατόριο του ξενοδοχείου ήταν άνετο. Ο κύριος Φογκ και η Αούντα εγκαταστάθηκαν σ' ένα τραπέζι, όπου τους σερβίρισαν πλούσια, νέγροι σερβιτόροι, αλλά μέσα σε κάτι πολύ μικρά πιάτα.

Μετά το πρωινό, ο Φιλέας Φογκ πήρε την Αούντα και κίνησε για το αγγλικό προξενείο, προκειμένου να θεωρήσει το διαβατήριό του. Βγαίνοντας συνάντησε τον υπηρέτη του, που τον ρώτησε μήπως θα 'ταν σκόπιμο, πριν ανεθούν στο τρένο, ν' αγοράσουν καμιά δωδεκαριά καραμπίνες Ένφιλντ και περίστροφα Κολτ. Ο Πασπαρτού είχε ακούσει ιστορίες για τους Ινδιάνους Σιου και τους Πάουνις, που επιτίθενταν στα τρένα σαν κοινοί Ισπανοί ληστές. Ο κύριος Φογκ απάντησε πως θεωρούσε άσκοπη μια τέτοια προφύλαξη, αλλά το άφησε στην κρίση του. Ύστερα κατευδύνθηκε στα γραφεία του προξένου.

Δεν είχε προχωρήσει διακόσια βήματα, όταν, «κατά στανική σύμπτωση», έπεσε πάνω στον Φιξ! Ο ντετέκτιβ έδειχνε σαν να είχε νιώσει μια από τις μεγαλύτερες εκπλήξεις της ζωής του... Πώς! Είχαν διαπλεύσει μαζί με τον κύριο Φογκ τον Ειρηνικό, και δεν συναντήθηκαν καθόλου στο πλοίο! Οπωσδήποτε, ο Φιξ δεν μπορούσε παρά να νιώθει μεγάλη χαρά που ξαναέβλεπε τον κύριο στον οποίο χρωστούσε τόσο πολλά, και μια που οι δουλειές του τον καλούσαν στην Ευρώπη, θα το θεωρούσε μεγάλη τιμή να συνεχίσει το ταξίδι του με τόσο ευχάριστη συντροφιά.

Ο κύριος Φογκ απάντησε πως η τιμή ήταν όλη δική του και ο Φιξ, που δεν σκόπευε να τον αφήσει από τα μάτια του, ρώτησε αν θα μπορούσε να επισκεφθεί μαζί τους αυτή την

«αξιοπεριέργη» πόλη του Αγίου Φραγκίσκου. Ο κύριος Φογκ, που δεν είχε λόγους να πονηρευτεί, δέχτηκε.

Έτσι, λοιπόν, η Αούντα, ο Φιλέας Φογκ και ο Φιξ βάλθηκαν να χαζεύουν στους δρόμους. Σύντομα έφτασαν στην οδό Μοντγκόμερι, όπου αντίκρισαν συγκεντρωμένο ένα τεράστιο πλήθος. Στα πεζοδρόμια, στη μέση του δρόμου, στις ράγες του τραμ, παρόλο που περνούσαν συνεχώς αμάξια και λεωφορεία, στις πόρτες των μαγαζιών, στα παράθυρα των σπιτιών, ακόμα και πάνω στις στέγες, κόσμος αμέτρητος. Ανάμεσα στις ομάδες κυκλοφορούσαν άνθρωποι με πλακάτ, στον αέρα ανέμιζαν λάβαρα και φλάμπουρα. Από παντού ακούγονταν φωνές:

— Ζήτω ο Κάμερφιλντ!

— Ζήτω ο Μαντιμπόι!

Ήταν μια προεκλογική συγκέντρωση — ή, τουλάχιστον, αυτή την εντύπωση σχημάτισε ο Φιξ, που διάστηχε να την ανακοινώσει στον κύριο Φογκ, προσθέτοντας:

— Καλά θα κάνουμε, κύριε, να μην ανακατευτούμε μ' αυτό τον όχλο, μη φάμε και καμιά αδέσποτη γροδιά!

— Πράγματι, απάντησε ο Φιλέας Φογκ. Οι γροδιές, ακόμα κι όταν έχουν πολιτικό χαρακτήρα, δεν παύουν να είναι γροδιές.

Ο Φιξ χαμογέλασε μ' αυτή την παρατήρηση. Για να βλέπουν χωρίς να μπερδευτούν με το πλήθος, η Αούντα, ο Φιλέας Φογκ κι εκείνος ανέβηκαν στο πάνω πάνω σκαλί μιας σκάλας που έβγαζε σ' ένα ανάχωμα, στο πιο ψηλό σημείο της οδού Μοντγκόμερι. Μπροστά τους, στην άλλη πλευρά του δρόμου, ανάμεσα σε μια καρβουναποθήκη και μια αποθήκη υγρών καυσίμων, είχε στηθεί μια μεγάλη εξέδρα, προς την οποία έδειχναν να κατευδύνονται εκείνα τα δυο ανδρώπινα ποτάμια.

Γιατί όμως είχε μαζευτεί όλος αυτός ο κόσμος; Ο Φιλέας Φογκ δεν είχε ιδέα. Μήπως ορκιζόταν κάποιος ανώτερος

υπάλληλος, στρατιωτικός ή πολιτικός, κάποιος κυβερνήτης ή μέλος του Κονγκρέσου; Διόλου απίθανο, αν έκρινε κανείς από την αναστάτωση του πλήθους.

Εκείνη τη στιγμή, το πλήθος φάνηκε να αναταράζεται. Αμέτρητα χέρια υψώθηκαν στον αέρα. Μερικά, σφιγμένα σε γροδιές, ανέβαιναν και χάνονταν ξανά γρήγορα μέσα σε φωνές – δίχως άλλο, μια πολύ δημοκρατική και συνοπτική μέθοδος ψηφοφορίας. Το πλήθος πήγαινε μια μπρος μια πίσω, λάβαρα κυμάτιζαν στον αέρα κι αμέσως μετά εξαφανίζονταν, για να εμφανιστούν ξανά κουρελιασμένα. Τα κύματα του πλήθους έφτασαν μέχρι τη σκάλα, ενώ τα κεφάλια πρόβαλλαν στην επιφάνεια και υποχωρούσαν, σαν φουρτουνιασμένη θάλασσα. Πολλά μαύρα καπέλα εξαφανίστηκαν και οι περισσότεροι συγκεντρωμένοι έμοιαζαν σαν να είχαν κοντύνει ξαφνικά.

— Δίχως άλλο πρόκειται για πολιτική συγκέντρωση, είτε ο Φιξ, και μάλιστα για κάποιον πολύ σημαντικό λόγο. Δεν θα ξαφνιαζόμουν αν ήταν για την υπόθεση Αλαμπάμα, αν και το ζήτημα αυτό έχει λήξει.

— Μπορεί, απάντησε μονολεκτικά ο κύριος Φογκ.

— Πάντως, συνέχισε ο Φιξ, δύο είναι οι αντίπαλοι: ο αξιότιμος κύριος Κάμερφιλντ και ο αξιότιμος κύριος Μαντιμπόι.

Η Αούντα, κρατώντας πάντα το μπράτσο του Φιλέα Φογκ, παρακολουθούσε έκπληκτη αυτές τις θορυβώδεις εκδηλώσεις: ο Φιξ πήγε να ρωτήσει κάποιον διπλανό τους πού οφειλόταν όλη αυτή η αναστάτωση, όταν ξαφνικά, η βαθούρα γύρω τους φούντωσε ξανά. Οι ζητωκραυγές, ανακατωμένες με βρισιές, διπλασιάστηκαν. Τα κοντάρια από τα λάβαρα έγιναν επιθετικά όπλα, κι όλοι γύρω έπαιζαν γροδιές. Στις στέγες των αμαξιών και των λεωφορείων που είχαν παγιδευτεί ανάμεσα στο πλήθος, το ξύλο έπεφτε βροχή. Ακόμα και τα πιο απίθανα αντικείμενα χρησιμοποιούνταν σαν βλήματα – μπότες και παπούτσια διέγραφαν στον αέρα πε-

ρίεργες τροχιές, και ο κύριος Φογκ νόμισε πως μέσα σ' όλον αυτό το χαλασμό και τις στριγκλιές, άκουσε και μερικούς πυροβολισμούς. Οι διαδηλωτές έφτασαν στη σκάλα κι άρχισαν να στριμώνχονται γύρω τους. Προφανώς, το ένα από τα δυο στρατόπεδα είχε αναγκαστεί να υποχωρήσει, αλλά ο κύριος Φογκ και η παρέα του δεν μπορούσαν να ξέρουν ποιος από τους δυο αντιπάλους — ο Μαντιμπούι ή ο Κάμερφιλντ — είχε το πάνω χέρι.

— Θαρρώ πως είναι καιρός να φεύγουμε, είπε ο Φιξ που φοβόταν μήπως πάθει κανένα ατύχημα «ο άνθρωπός του», ή μήπως μπλεχτεί σε καμιά φασαρία. Αν είναι κι η Αγγλία μπερδεμένη σ' αυτή την υπόθεση και μας αναγνωρίσουν, πάμε χαμένοι!

— Ένας Άγγλος υπήκοος... πήγε να πει ο Φιλέας Φογκ.

Δεν πρόλαβε όμως να τελειώσει τη φράση του. Πίσω από το ανάχωμα, μπροστά στη σκάλα, ακούστηκαν φοβερές κραυγές: «Ζήτω! Χιπ-χιπ! Ζήτω ο Μαντιμπούι!» Ήταν μια καινούρια ομάδα οπαδών που έρχονταν να βοηθήσουν τους συντρόφους τους, και χτύπησαν από το πλάι τους οπαδούς του Κάμερφιλντ.

Ο κύριος Φογκ, η Αούντα και ο Φιξ βρέθηκαν ξαφνικά ανάμεσα σε δυο πυρά — ήταν πια πολύ αργά για να φύγουν. Αυτός ο ανδρώπινος χείμαρρος, οπλισμένος με ματσούκια και ρόπαλα, ήταν ασυγκράτητος. Προσπαθώντας να προφυλάξουν τη νέα γυναίκα, ο Φιλέας Φογκ και ο Φιξ τσαλαπατήθηκαν ανελέητα. Ο κύριος Φογκ, φλεγματικός ως συνήθως, θέλησε να αμυνθεί με τα όπλα που η φύση έχει τοποθετήσει στους καρπούς των χεριών κάθε Άγγλου, αλλά του άκου. Ένας τεράστιος άντρας με κοκκινωπό γενάκι, ηλιοψημένο δέρμα και φαρδιές πλάτες —κατά τα φαινόμενα, ο αρχηγός της ομάδας— ύψωσε την πελώρια γροδιά του να χτυπήσει τον κύριο Φογκ, και θα 'χε σίγουρα πετύχει το στόχο του, αν ο Φιξ δεν έμπαινε με αυτοθυσία στη μέση, με

αποτέλεσμα να δεχτεί εκείνος το φοβερό χτύπημα. Ένα τεράστιο καρούμπαλο εμφανίστηκε μεμιάς κάτω από το ψηλό, μεταξωτό καπέλο του ντετέκτιβ, που έγινε ξαφνικά πλακέ, σαν μπερεδάκι.

— Γιάνκη! είπε ο κύριος Φογκ, κοιτάζοντας περιφρονητικά τον αντίπαλό του.

— Παλιο-εγγλέζε! απάντησε ο άλλος.

— Θα τα ξαναπούμε, κύριε!

— Όποτε θες! Τ' όνομά σου;

— Φιλέας Φογκ. Το δικό σου;

— Συνταγματάρχης Σταμπ Πρόκτορ!

Αμέσως μετά, αυτή η ανδρώπινη παλίρροια χίμηξε ξανά μπροστά, τσαλαπατώντας για μια ακόμα φορά τον Φιξ, που έπεσε και ξανασηκώθηκε με τα ρούχα σκισμένα, αλλά χωρίς σοβαρές ζημιές. Το ταξιδιωτικό πανωφόρι του είχε σκιστεί σε δύο άνισα μέρη, και το παντελόνι του έμοιαζε περισσότερο μ' εκείνο το πανί που φορούν μπροστά τους οι Ινδίανοι. Ευτυχώς, η Αούντα δεν είχε πάθει τίποτα — μόνο ο Φιξ είχε αρπάξει τη γροδιά του, που του είχε αφήσει ενδύμιο εκείνο το τεράστιο καρούμπαλο.

— Ευχαριστώ, είπε ο Φογκ στον επιθεωρητή μόλις απομακρύνθηκαν από το πλήθος.

— Δεν κάνει τίποτα! απάντησε ο Φιξ. Πάμε!

— Πού;

— Σ' έναν ράφτη, ή σ' ένα μαγαζί!

Και πράγματι, αυτή η επίσκεψη ήταν απαραίτητη. Τα ρούχα του Φιλέα Φογκ και του Φιξ είχαν γίνει κουρέλια, λες κι είχαν παίξει κι εκείνοι ξύλο για χάρη των αξιότιμων Κάμερφιλντ και Μαντμπόι. Μια ώρα αργότερα, καλοντυμένοι και καλοχτενισμένοι, επέστρεψαν στο Διεθνές Ξενοδοχείο.

Εκεί ο Πασπαρτού περίμενε τον κύριό του, εφοδιασμένος με μισή ντουζίνα εξάσφαιρα περιστροφα. Όταν είδε τον Φιξ παρέα με τον κύριο Φογκ, συνοφρυώθηκε — αλλά μόλις του

εξήγησε η Αούντα τι ακριβώς είχε συμβεί, ο ευέξαπτος νεαρός γαλήνεψε. Προφανώς, ο Φιξ δεν ήταν εχθρός αλλά σύμμαχος – κρατούσε το λόγο του.

Μετά το φαγητό, κάλεσαν ένα αμάξι που θα μετέφερε στο σταθμό τους ταξιδιώτες και τις αποσκευές τους. Τη στιγμή που ανέβαιναν, ο κύριος Φογκ στράφηκε στον Φιξ:

— Μήπως ξανασυναντήσατε εκείνον τον συνταγματάρχη, τον Πρόκτορ;

— Όχι, απάντησε ο Φιξ.

— Θα επιστρέψω στην Αμερική για να τον ξαναβρώ, είπε ψυχρά ο Φιλέας Φογκ. Ένας Άγγλος πολίτης δεν πρέπει ποτέ ν' αφήνει αναπάντητη μια πρόκληση!

Ο ντετέκτιβ χαμογέλασε, αλλά προτίμησε να μην κάνει κανένα σχόλιο. Δίχως άλλο, ο κύριος Φογκ ανήκε σ' εκείνους τους Εγγλέζους που ενώ αποφεύγουν τις μονομαχίες στην πατρίδα τους, μονομαχούν με το παραμικρό στο εξωτερικό, αν νιώσουν ότι πρέπει να υπερασπιστούν την τιμή τους.

Στις 5.45 οι ταξιδιώτες έφτασαν στο σταθμό, όπου βρήκαν το τρένο έτοιμο για αναχώρηση. Λίγο πριν επιβιβαστούν, όμως, ο κύριος Φογκ φώναξε έναν αχθοφόρο και τον ρώτησε:

— Για πες μου, φίλε μου! Μήπως έγινε σήμερα καμιά φασαρία στον Άγιο Φραγκίσκο;

— Διαδήλωση ήταν, κύριε, απάντησε ο υπάλληλος.

— Κι όμως... Μου φάνηκε πως παρατήρησα ιδιαίτερη κίνηση στους δρόμους.

— Μπα! Ήταν μια απλή προεκλογική συγκέντρωση!

— Για την εκλογή στρατάρχη, ασφαλώς, είπε ο κύριος Φογκ.

— Όχι, κύριε, ενός ειρηνοδίκη.

Άναυδος ο Φιλέας Φογκ ανέβηκε στο βαγόνι και το τρένο ξεκίνησε ολοταχώς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 26

Όπου παίρνουν την ταχεία της
Σιδηροδρομικής Εταιρείας του Ειρηνικού

«**Α**πό Ωκεανό σε Ωκεανό» – έτσι καμάρωναν οι Αμερικανοί, κι αυτές οι τέσσερις λέξεις αποδίδουν πολύ παραστατικά τη σιδηροδρομική γραμμή που διασχίζει όλο το πλάτος των Ηνωμένων Πολιτειών. Στην πραγματικότητα, όμως, ο Σιδηρόδρομος του Ειρηνικού διαιρείται σε δύο κύριες γραμμές: την Κεντρική, μεταξύ Αγίου Φραγκίσκου και Όντεν, και την Ένωση, μεταξύ Όντεν και Όμαχα. Εκεί συγκλίνουν πέντε ξεχωριστές γραμμές, που εξασφαλίζουν τη συχνή σύνδεση της Όμαχα με τη Νέα Υόρκη. Δηλαδή, η Νέα Υόρκη και ο Άγιος Φραγκίσκος συνδέονται τώρα με μια συνεχή μεταλλική γραμμή, μήκους 3.786 μιλίων. Μεταξύ Όμαχα και Ειρηνικού, ο σιδηρόδρομος διασχίζει μια περιοχή γεμάτη Ινδιάνους και άγρια θηρία, μια έκταση που άρχισαν να εποίκίζουν το 1845 περίπου οι μορμόνοι, όταν τους έδιωξαν από το Ιλινόι.

Άλλοτε, και κάτω από τις καλύτερες συνθήκες, ήθελες 6 μήνες για να ταξιδέψεις από τη Νέα Υόρκη στον Άγιο Φραγκίσκο. Σήμερα, το ίδιο ταξίδι διαρκεί μόνο 7 ημέρες.

Το 1862, παρά την αντίθεση των βουλευτών του Νότου, που ζητούσαν δίκτυο σε νοτιότερα εδάφη, η χάραξη του σιδηροδρόμου είχε σταματήσει στον 41ο και στον 42ο παράλληλο. Ο αείμνηστος πρόεδρος Λίνκολν καθόρισε αυτοπροσώπως την αφετηρία του νέου δικτύου στην Όμαχα, στην πολιτεία

της Νεμπράσκα. Οι εργασίες άρχισαν αμέσως και συνεχίστηκαν με τη χαρακτηριστική αμερικανική ενεργητικότητα, που δεν καταλαβαίνει ούτε περιορίζεται από χαρτιά και γραφειοκρατία. Αυτή η ταχύτητα δεν επηρέασε καθόλου την ποιότητα του έργου. Στο ίσιωμα, προχωρούσαν με ρυθμό ενάμισι μίλι την ημέρα. Μια μηχανή που κυλούσε στις ράγες της προηγούμενης ημέρας, μετέφερε τις ράγες της επόμενης και κυκλοφορούσε πάνω τους αμέσως μετά την τοποθέτησή τους.

Ο Σιδηρόδρομος του Ειρηνικού διακλαδίζεται σε πολλά σημεία: στις πολιτείες Αϊόβα, Κάνσας, Κολοράντο και Όρεγκον. Αφήνοντας την Όμαχα, ακολουθεί την αριστερή όχθη του ποταμού Πλέιτ μέχρι τη βόρεια εκβολή του, ύστερα ακολουθεί το νότιο σκέλος, διασχίζει το Λάραμι και την οροσειρά Ουόσατς, κάνει το γύρο της Αλμυρής λίμνης, φτάνει στη Σολτ Λέικ Σίτι, την πρωτεύουσα των Μορμόνων, μπαίνει στην κοιλάδα Τούιλα, περνά δίπλα από την αμερικανική έρημο, τα όρη Σένταρ και Χούμπολντ, τον ποταμό Χούμπολντ, τη Σιέρα Νεβάδα και, τέλος, ξανακατεβαίνει από τον ποταμό Σακραμέντο μέχρι τον Ειρηνικό.

Αυτή ήταν λοιπόν η μακριά αρτηρία που διένυαν τα τρένα σε 7 ημέρες, και που θα οδηγούσε τον αξιότιμο Φιλέα Φογκ—έτσι ήλπιζε, τουλάχιστον—μέχρι τις 11 του μηνός στη Νέα Υόρκη, απ' όπου θα έπαιρνε το καράβι για το Λίβερπουλ.

Ο Φιλέας Φογκ είχε κλείσει ένα στενόμακρο βαγόνι που στηριζόταν πάνω σε δυο πλατφόρμες, με τέσσερις ρόδες η καθεμιά. Στο εσωτερικό δεν υπήρχαν κουκέτες, μόνο δυο σειρές αντικριστά καθίσματα, κι ανάμεσά τους ένας διάδρομος που οδηγούσε στις τουαλέτες και στους υπόλοιπους βοηθητικούς χώρους με τους οποίους είναι εφοδιασμένα όλα τα βαγόνια. Τα βαγόνια του τρένου επικοινωνούσαν μεταξύ τους με στενές γεφυρούλες, κι οι ταξιδιώτες μπορούσαν να κυκλοφορούν από τη μια άκρη του συρμού στην άλλη για να χρησιμοποιούν τα βαγόνια-σαλόνια, τα βαγόνια-εστιατόρια,

τα βαγόνια-μπαρ και τα βαγόνια-θεράντες. Έλειπαν μόνο τα βαγόνια-δέατρα, αλλά κάποια μέρα θα προστεθούν κι αυτά.

Στις γεφυρούλες κυκλοφορούσαν διαρκώς, διαλαλώντας τηνπραμάτεια τους, βιβλιοπώλες και εφημεριδοπώλες, καθώς και μικρο-έμποροι που πουλούσαν ποτά, τρόφιμα, και πούρα – κι έκαναν όλοι τους χρυσές δουλειές. Το τρένο είχε αναχωρήσει από το Όκλαντ στις 6 μ.μ. Είχε ήδη αρχίσει να πέφτει το σκοτάδι, ένα σκοτάδι ψυχρό, ενώ ο ουρανός από πάνω τους έστεκε χαμηλά, γεμάτος σύννεφα που απειλούσαν να αναλυθούν σε χιόνι. Λογαριάζοντας και τις στάσεις, το τρένο δεν έτρεχε με πάνω από 20 μίλια την ώρα, ταχύτητα που θα του επέτρεπε ωστόσο να διασχίσει τις Ηνωμένες Πολιτείες στον προκαθορισμένο χρόνο. Οι επιβάτες δεν είχαν όρεξη για πολλές κουβέντες. Άλλωστε, σύντομα θα έπεφταν για ύπνο. Ο Πασπαρτού βρέθηκε να κάθεται δίπλα στον ντετέκτιβ, αλλά δεν του μίλησε. Μετά τα τελευταία γεγονότα, οι σχέσεις τους είχαν ψυχρανθεί αισθητά – η παλιά συμπάθεια και η οικειότητα, ανήκαν οριστικά στο παρελθόν. Για να λέμε την αλήθεια, ο Φιξ δεν είχε αλλάξει συμπεριφορά, αλλά ο Πασπαρτού τον αντιμετώπιζε με καχυποψία, έτοιμος στο παραμικρό σημάδι προδοσίας να στραγγαλίσει τον πρώην φίλο του.

Μία ώρα μετά την αναχώρησή τους, άρχισε να χιονίζει – ευτυχώς, ένα χιόνι λεπτό που δεν μπορούσε να καθυστερήσει την πορεία του τρένου. Σε λίγο, από τα παράθυρα δεν έβλεπες πια παρά ένα τεράστιο άσπρο σεντόνι, που πάνω του έτρεχε, σαν γκριζα σκιά, ο καπνός της ατμομηχανής. Στις 8 ακριβώς μπήκε στο βαγόνι ένας καμαρότος και ανάγγειλε στους ταξιδιώτες πως είχε σημάνει η ώρα του ύπνου. Μέσα σε λίγα λεπτά, το βαγόνι μεταμορφώθηκε σε υπνωτήριο. Οι πλάτες των πάγκων αναδιπλώθηκαν, κουκέτες μαζεμένες με φροντίδα ξεδιπλώθηκαν με ένα πολύ έξυπνο σύστημα, αυτοσχέδιες καμπίνες εμφανίστηκαν στη στιγμή, κι ο κάθε ταξιδιώτης απέκτησε σε χρόνο μηδέν ένα άνετο κρεβάτι που προστατευόταν

από κάθε αδιάκριτο βλέμμα με βαριές κουρτίνες. Τα σεντόνια ήταν λευκά, τα μαξιλάρια μαλακά. Δεν έμενε παρά να ξεπλώσουν και να κοιμηθούν —κι αυτό έκαναν, σαν να βρίσκονταν στην άνετη καμπίνα ενός υπερωκεάνιου— ενώ το τρένο διέσχιζε με όλη του τη δύναμη την πολιτεία της Καλιφόρνια.

Σ' αυτό το κομμάτι της διαδρομής, ανάμεσα στον Άγιο Φραγκίσκο και το Σακραμέντο, το έδαφος ξετυλίγεται ομαλά. Η Κεντρική σιδηροδρομική γραμμή ξεκινάει από το Σακραμέντο κι ύστερα προχωρεί ανατολικά για να συναντήσει την άλλη γραμμή, την Ένωση, που φεύγει από την Όμαχα. Από τον Άγιο Φραγκίσκο μέχρι την πρωτεύουσα της Καλιφόρνια, οι ράγες κατευθύνονται βορειοανατολικά, κατά μήκος του Αμερικανού ποταμού που εκβάλλει στον κόλπο του Αγίου Παύλου. Διένυσαν τα 120 μίλια που χωρίζουν αυτές τις δυο σημαντικές πόλεις, μέσα σε ένα εξάωρο. Κοντά στα μεσάνυχτα, κι ενώ οι επιβάτες βρίσκονταν στον πρώτο ύπνο, πέρασαν από το Σακραμέντο. Βγαίνοντας από το Σακραμέντο, το τρένο άφησε πίσω του το Ρόκλιν, το Όμπορν και το Κόλφαξ κι έπιασε ν' ανηφορίζει στη Σιέρα Νεβάδα. Στις 7 το πρωί πέρασε και το σταθμό του Σίσκο. Μια ώρα αργότερα, το υπνωτήριο είχε ξαναγίνει κανονικό βαγόνι κι οι ταξιδιώτες διέκριναν από τα παράθυρα τα γραφικά μέρη αυτής της ορεινής περιοχής. Εδώ, η γραμμή του τρένου υποχωρούσε στα καπρίτσια του βουνού: αλλού γαντζωνόταν σε μια πλαγιά, και πιο πέρα κρεμόταν πάνω από γκρεμούς, διαγράφοντας τολμηρές καμπύλες για ν' αποφύγει τις απότομες γωνίες και ορμώντας σε στενά φαράγγια που έμοιαζαν αδιέξοδα. Η ατμομηχανή, αστραφτερή σαν χρυσό κουτί, με το μεγάλο της φανάρι αναμμένο, με τον «αγελαδοδιώχτη» να προεξέχει σαν παγοθραύστης, ανακάτωσε τα σφυρίγματα και τα μουγκρητά της μ' εκείνα των χειμάρρων και των καταρρακτών, ξεφυσώντας τον καπνό της ανάμεσα στα πυκνά ελατόδεντρα.

Στη διαδρομή δεν υπήρχαν παρά ελάχιστες γέφυρες και

γαλαρίες. Οι ράγες ξετυλίγονταν γύρω στις πλαγιές, μια και κανείς δεν σκεφτόταν τότε να αναζητήσει την ευθεία γραμμή και τον συντομότερο δρόμο, τρυπώντας τα βουνά και βεβηλώνοντας τη φύση. Γύρω στις 9, περνώντας από την κοιλάδα Κάρσον, το τρένο μπήκε στην πολιτεία της Νεβάδα, ακολουθώντας πάντα βορειοανατολική κατεύθυνση. Το μεσημέρι έφτασε στο Ρένο, όπου έκανε εικοσάλεπτη στάση για να γευματίσουν οι επιβάτες. Από το σημείο αυτό οι ράγες ξεδιπλώνονται δίπλα στον ποταμό Χούμπολντ κι ακολουθώντας παράλληλα την πορεία του, ανηφόρισαν για μερικά μίλια προς τον βορρά. Ύστερα στράφηκαν ανατολικά και δεν επρόκειτο πια ν' αφήσουν το υδάτινο ρεύμα πριν από την οροσειρά Χούμπολντ, απ' όπου πηγάζει ο ποταμός, σχεδόν στο ανατολικό άκρο της πολιτείας της Νεβάδα.

Μετά το γεύμα, ο κύριος Φογκ, η Αούντα και οι σύντροφοί τους επέστρεψαν στο βαγόνι τους. Ο Φιλίας Φογκ, η νεαρή κυρία, ο Φιξ κι ο Πασπαρτού, καθισμένοι άνετα, παρατηρούσαν το τοπίο που εναλλασσόταν μπροστά στα μάτια τους: μεγάλα λιβάδια, βουνά που διαγράφονταν στον ορίζοντα, ρυάκια που κυλούσαν τ' αφρισμένα νερά τους. Καμιά φορά, έβλεπαν στο βάθος ένα μεγάλο κοπάδι βίσονες – τεράστιες στρατιές γιγαντιαίων μηρυκαστικών που δημιουργούν, συχνά, ένα αξεπέραστο εμπόδιο για τα τρένα. Χιλιάδες απ' αυτά τα ζώα παρελαύνουν για πολλές ώρες σε πυκνές σειρές, κάθετα στις ράγες. Η ατμομηχανή αναγκάζεται τότε να σταματήσει και να περιμένει μέχρι να περάσει όλο το κοπάδι.

Δυστυχώς, το ίδιο έγινε και τώρα – γύρω στις 3 τ' απομεσήμερο, ένα κοπάδι από δέκα με δώδεκα χιλιάδες κεφάλια, έφραξε τη γραμμή. Η μηχανή έκοψε ταχύτητα και προσπάθησε να περάσει ανάμεσά τους, αλλά τελικά αναγκάστηκε να σταματήσει μπροστά σ' αυτή την αδιαπέραστη μάζα.

Έβλεπες αυτά τα πελώρια ζώα να περπατούν ατάραχα, με το ήσυχο βήμα τους, αφήνοντας πότε πότε φοβερά μουγκρη-

τά. Ήταν ψηλότερα από τον ευρωπαϊκό ταύρο, με κοντά πόδια και μικρή ουρά, καμπούρα στη ράχη και μακριά χαιίτη που ξεκινώντας από το κεφάλι, απλωνόταν στον σβέρκο και στους ώμους. Δεν υπήρχε περίπτωση να σταματήσει κανείς αυτό το ποτάμι. Όταν οι βίσονες πάρουν μια κατεύθυνση, τίποτα δεν μπορεί να αναχαιτίσει ή να σταματήσει την πορεία τους – είναι ένας ασυγκράτητος χείμαρρος ζωντανής σάρκας.

Οι ταξιδιώτες, σκορπισμένοι στις γεφυρούλες που ένωναν τα βαγόνια, παρακολουθούσαν αυτό το παράξενο θέαμα. Ωστόσο, ο άνθρωπος που θα 'πρεπε να βιάζεται περισσότερο απ' όλους, ο Φιλέας Φογκ, είχε μείνει στη θέση του, περιμένοντας στωικά να ευαρεστηθούν τα βουβάλια να ελευθερώσουν τις ράγες. Ο Πασπαρτού είχε φρενιάσει με την καθυστέρηση που δημιουργούσε αυτό το ποτάμι των ζώων. Ήθελε ν' αδειάσει πάνω τους το οπλοστάσιό του.

— Χώρα να σου πετύχει! φώναζε. Βουβάλια σταματάνε τα τρένα και περπατάνε με το πάσο τους, λες και πηγαίνουν σε κηδεία! Άλλο και τούτο! Έχει προβλέψει άραγε ο κύριος Φογκ αυτό το χασομέρι στο πρόγραμμά του; Κι αυτός ο μηχανοδηγός, να μην τολμάει να ρίξει τη μηχανή καταπάνω τους!

Ο μηχανοδηγός —πολύ σοφά— δεν είχε επιχειρήσει καθόλου ν' απαλλαγεί από το εμπόδιο. Σίγουρα θα είχε πατήσει τα πρώτα βουβάλια, αλλά, όσο ισχυρή κι αν ήταν η μηχανή, σύντομα το τρένο θα σταματούσε, θα εκτροχιαζόταν και θα έμενε αβοήθητο. Το καλύτερο, λοιπόν, ήταν να περιμένουν υπομονετικά, και να κερδίσουν στη συνέχεια τον χαμένο χρόνο, επιταχύνοντας την πορεία του τρένου. Αυτή η περίεργη παρέλαση κράτησε τρεις ολόκληρες ώρες κι η γραμμή ελευθερώθηκε όταν πήρε πια να σκοτεινιάζει. Εκείνη την ώρα διέσχιζαν τις ράγες οι τελευταίοι βίσονες, ενώ οι πρώτοι χάνονταν κατά το νοτιά.

Γύρω στις 8 το τρένο διέσχισε τα όρη Χούμπολντ και στις 9.30 μπήκε στη Γιούτα, στην περιοχή της Μεγάλης Αλμυρής λίμνης, στην παράξενη χώρα των μορμόνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 27

Όπου ο Πασπαρτού παρακολουθεί με ταχύτητα
είκοσι μιλίων την ώρα μαθήματα για την
ιστορία των μορμόνων

Τη νύχτα της 5ης Δεκεμβρίου, το τρένο διένυσε πενήντα περίπου μίλια προς τα νοτιοανατολικά· ύστερα, άρχισε ν' ανεβαίνει βορειοανατολικά, προς τη Μεγάλη Αλμυρή λίμνη.

Κατά τις 9 το πρωί, ο Πασπαρτού βγήκε να πάρει αέρα. Έκανε ακόμα ψύχρα κι ο ουρανός πρόβαλλε γκριζός, αλλά είχε πάψει να χιονίζει. Ο δίσκος του ήλιου, πλατύς και μουντός, έμοιαζε με τεράστιο χρυσό νόμισμα κι ο Πασπαρτού προσπαθούσε να λογαριάσει την αξία του σε λίρες, όταν απ' αυτή τη χρήσιμη απασχόληση τον απέσπασε η εμφάνιση ενός παράξενου ανθρώπου. Αυτός ο άνθρωπος, που είχε πάρει το τρένο στο Έλκο, ήταν ψηλός, πολύ μελαχρινός, με μαύρο μουστάκι, ψηλό μαύρο καπέλο, μαύρο γιλέκο, μαύρο παντελόνι, λευκή γραβάτα και φορούσε γάντια από μαλακό δέρμα. Έμοιαζε με παπά. Πήγαινε από τη μια άκρη του τρένου στην άλλη κι έξω από κάθε βαγόνι κολλούσε μια ανακoinώση γραμμένη στο χέρι.

Ο Πασπαρτού πλησίασε και διάβασε ότι ο αιδεσιμότατος Ουίλιαμ Χιτς, μορμόνος ιεραπόστολος, με την ευκαιρία της παρουσίας του στην αμαξοστοιχία υπ' αριθμ. 48, θα μιλήσει για τον Μορμονισμό από τις 11 έως τις 12, στο βαγόνι υπ' αριθμ. 117 και καλεί να τον παρακολουθήσουν όλοι όσοι εν-

διαφέρονται να μάθουν για τα μυστήρια της θρησκείας των Αγίων των Εσχάτων Ημερών.

«Α, και βέβαια θα πάω», σκέφτηκε ο Πασπαρτού που δεν ήξερε για τον Μορμονισμό τίποτα παραπάνω από το έδιμο της πολυγαμίας, που αποτελεί τη βάση της κοινωνίας των μορμόνων.

Το νέο διαδόθηκε γρήγορα στο τρένο, που μετέφερε σχεδόν εκατό επιβάτες. Μια τριανταριά απ' αυτούς, δελεασμένοι από την ιδέα της διάλεξης, κατέλαβαν στις 11 η ώρα τους πάγκους του βαγονιού 117 – ανάμεσά τους, πρώτος και καλύτερος ο Πασπαρτού. Ούτε ο κύριός του ούτε ο Φιξ είχαν κρίνει σκόπιμο να υποβληθούν σ' αυτή την ταλαιπωρία.

Την προκαθορισμένη ώρα, ο αιδεσιμότατος Ουίλιαμ Χιτς σηκώθηκε και σε ύφος αρκετά θυμωμένο, θαρρείς και κάποιος του είχε κάνει μια ενοχλητική ερώτηση, άρχισε να φωνάζει:

— Σας λέω εγώ, εγώ, πως ο Τζόε Σμιθ είναι μάρτυρας, πως ο αδελφός του ο Χίραμ είναι μάρτυρας, και πως οι διώξεις κατά των προφητών από την κυβέρνηση της Ένωσης θα κάνουν μάρτυρα και τον Μπρίχαμ Γιουνγκ! Ποιος τολμά να υποστηρίξει το αντίθετο;

Κανένας δεν τόλμησε να πάει κόντρα στον ιεραπόστολο, που η έξαψή του ερχόταν σε αντίθεση με την ανεπιτήδευτα ήρεμη φυσιογνωμία του. Σίγουρα, όμως, η οργή του μπορούσε να εξηγηθεί από το γεγονός πως ο Μορμονισμός υφίστατο εκείνη την εποχή σκληρές διώξεις. Η κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών – με δυσκολία, για να πούμε την αλήθεια – είχε καταφέρει να περιορίσει αυτούς τους σκληροτράχηλους φανατικούς, επιβάλλοντας στη Γιούτα τους νόμους της Ομοσπονδίας, αφού πρώτα είχε φυλακίσει τον Μπρίχαμ Γιουνγκ, με τις κατηγορίες της στάσης και της πολυγαμίας. Από εκεί κι έπειτα, οι οπαδοί του προφήτη διπλασίασαν τις προσπάθειές τους και, περιμένοντας την ώρα των έργων, αντιστέκονταν με λόγια στις «αυθαιρεσίες» του Κονγκρέσου.

Δίχως άλλο, ο αιδεσιμότατος Ουίλιαμ Χιτς ασκούσε προσηλυτισμό ακόμα και μέσα στο τρένο. Εμπλουτίζοντας τα λόγια του με τσακίσματα της φωνής και παδιασμένες χειρονομίες, διηγήθηκε την ιστορία του Μορμονισμού από τα βιβλικά χρόνια: «Πως στο Ισραήλ, ένας μορμόνος προφήτης της φυλής του Ιωσήφ δημοσίευσε το χρονικό της νέας θρησκείας και το κληροδότησε στον γιο του, Μορόμ· πως αιώνες αργότερα, μια μετάφραση αυτού του πολύτιμου βιβλίου – που είχε γραφεί με αιγυπτιακούς χαρακτήρες – φιλοπονήθηκε από τον Ιωσήφ Σμιθ, κτηματία του Βερμόντ, ο οποίος το 1825 αναδείχτηκε σε μυστικό προφήτη πως, τέλος, ένας ουράνιος αγγελιαφόρος παρουσιάστηκε ενώπιόν του σ' ένα φωτεινό δάσος και του παρέδωσε το Χρονικό του Κυρίου».

Σ' εκείνο το σημείο, κάποιοι ακροατές – που ελάχιστα ενδιαφέρονταν για την παρελθοντολογική αφήγηση του ιεραπόστολου – σηκώθηκαν κι έφυγαν από το βαγόνι· ωστόσο, ο Ουίλιαμ Χιτς συνέχισε απτόητος να λέει «πως ο Σμιθ ο νεότερος, μαζί με τον πατέρα του, τα δυο αδέρφια του και μερικούς οπαδούς, ίδρυσε τη θρησκεία των Αγίων των Εσχάτων Ημερών, θρησκεία που έγινε δεκτή όχι μόνο στην Αμερική, αλλά και στην Αγγλία, τη Σκανδιναβία, τη Γερμανία, και που ανάμεσα στους πιστούς της συγκαταλέγονται πολλοί τεχνίτες και ελεύθεροι επαγγελματίες· πως έφτιαξαν αποικία στο Οχάιο, ότι έχτισαν εκκλησία αξίας 200.000 δολαρίων και μια πόλη στο Κίρκλαντ· ότι ο Σμιθ έγινε τραπεζίτης και πήρε από έναν απλό γυρολόγο – που έδειχνε μούμιες στον κόσμο, επί πληρωμή – έναν πάπυρο, ο οποίος περιείχε κείμενο από το χέρι του Αβραάμ και άλλων σπουδαίων Αιγυπτίων».

Όσο τραβούσε σε μάκρος η αφήγηση, τόσο αυξάνονταν τα κενά στους πάγκους του ακροατηρίου. Τώρα πια, μέσα στο βαγόνι είχαν μείνει καμιά εικοσαριά άτομα.

Ο αιδεσιμότατος, όμως, αδιαφορώντας γι' αυτή την «αποψίλωση», διηγήθηκε λεπτομερώς «πως ο Τζόε Σμιθ

κέρυξε πτώχευση το 1837· πως άλειψαν με κατράμι τους κατεστραμμένους μετόχους και τους κύλησαν στα πούπουλα· ότι ξαναβρέθηκε μερικά χρόνια αργότερα, πιο αξιότιμος και σεβαστός από κάθε άλλη φορά, στην πόλη Ιντιπέντενς, στην πολιτεία του Μισούρι, επικεφαλής μιας ανδούσας κοινότητας με, ούτε λίγο ούτε πολύ, 30.000 μέλη, αλλά κυνηγημένος από τον ανδρώπινο φθόνο αναγκάστηκε να καταφύγει στην Άγρια Δύση».

Τώρα πια είχαν απομείνει δέκα ακροατές – κι ανάμεσά τους κι ο αγαθός Πασπαρτού, που άκουγε με τεντωμένα αυτιά. Έτσι, έμαθε «πως, μετά από μακροχρόνιες διώξεις, ο Σμιθ εμφανίστηκε ξανά στο Ιλινόι και το 1839 έχτισε στις όχθες του Μισισιπή την πόλη Ναουβό-λα-Μπέλ, με 25.000 κατοίκους· πως ο Σμιθ έγινε δήμαρχός της, ανώτατος δικαστής και στρατιωτικός διοικητής, ότε το 1844 υπέβαλε υποψηφιότητα για την προεδρία των Ηνωμένων Πολιτειών και, τελικά, πως έπεσε θύμα απαγωγής στην Καρχηδόνα, φυλακίστηκε και δολοφονήθηκε από ομάδα μασκοφόρων».

Ο Πασπαρτού είχε μείνει πια τελείως μόνος στο βαγόνι, και ο αιδεσιμότατος, κοιτάζοντάς τον κατάματα, γοητευόντάς τον με τα λόγια του, του θύμισε πως δυο χρόνια πριν δολοφονηθεί ο Σμιθ, ο διάδοχός του, ο εμπνευσμένος προφήτης Μπρίχαμ Γιουνγκ, εγκατέλειψε την πόλη Ναουβό και εγκαταστάθηκε στις όχθες της Αλμυρής λίμνης, όπου, σ' εκείνη την υπέροχη γη, σ' αυτά τα γόνιμα χωράφια, στα περάσματα των μεταναστών που διέσχιζαν τη Γιούτα για να πάνε στην Καλιφόρνια, η νέα αποικία γνώρισε τεράστια ανάπτυξη, χάρη στη μορμονική αρχή της πολυγαμίας.

«Γι' αυτό», πρόσθεσε ο Ουίλιαμ Χιτς, «γι' αυτό μάς ζηλεύουν στο Κονγκρέσο! Γι' αυτό έστειλαν τους στρατιώτες της Ομοσπονδίας στη Γιούτα! Γι' αυτό φυλακίστηκε ο αρχηγός μας, ο προφήτης Μπρίχαμ Γιουνγκ, αντίθετα προς κάθε έννοια δικαιοσύνης! Θα υποκύψουμε στη βία; Ποτέ!

Διωγμένοι από το Βερμόντ, από το Ιλινόι, το Οχάιο, το Μισούρι, τη Γιούτα, πάντα θα βρίσκουμε λίγη ελεύθερη γη να στήσουμε το τσαντήρι μας... Κι εσείς, πιστέ μου φίλε», ρώτησε κοιτάζοντας κατάματα τον μοναδικό του ακροατή με φλογισμένο βλέμμα, «εσείς, θα στήσετε το δικό σας τσαντήρι κάτω από τη σημαία μας;»

— Όχι! απάντησε θαρραλέα ο Πασπαρτού κι έφυγε κι αυτός, αφήνοντας σύζυλο εκείνον τον φανατικό να μιλάει μόνος του.

Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της διάλεξης το τρένο είχε αναπτύξει ταχύτητα και γύρω στις 12.30 έφτανε στο βορειοδυτικό άκρο της Μεγάλης Αλμυρής λίμνης. Από εκεί το βλέμμα μπορούσε ν' αγκαλιάσει σε μεγάλη ακτίνα αυτή την κλειστή θάλασσα που λέγεται και Νεκρά, και όπου χύνεται ο Ιορδάνης ποταμός της Αμερικής. Θαυμαστή λίμνη, πλαισιωμένη από όμορφα αγριωπά βράχια, πασπαλισμένα με λευκό αλάτι, ένα υπέροχο σεντόνι νερού που κάλυπτε άλλοτε πολύ μεγαλύτερη έκταση με τον καιρό, όμως, οι όχθες της ανέβαιναν βαθμιαία και περιόρισαν την επιφάνειά της, ενώ αύξαινε το βάθος της. Η Αλμυρή λίμνη, με μήκος κάπου 70 μίλια και πλάτος 35, βρίσκεται στα 3.800 πόδια πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Το νερό της είναι πολύ αλμυρό και το ένα τέταρτο του βάρους του αποτελείται από διαλυμένες στερεές ουσίες. Τα ψάρια δεν μπορούν να ζήσουν εκεί — κι εκείνα που φέρνουν ο Ιορδάνης, ο Βέμπερ κι άλλοι χείμαρροι, πεθαίνουν αμέσως.

Γύρω από τη λίμνη απλώνονται καλλιεργημένα χωράφια, γιατί οι μορμόνοι ασχολούνται πολύ με τη γη. Αγροκτήματα και αυλές για τα κατοικίδια, χωράφια με σιτάρι, καλαμπόκι και σόργο, πλούσια λιβάδια, φράχτες παντού — αυτή την όψη θα είχε η γη έξι μήνες αργότερα· τώρα, όμως, το χώμα χανόταν κάτω από ένα λεπτό στρώμα πάγου που σκέπαζε τα πάντα.

Στις δύο, οι ταξιδιώτες κατέβηκαν στο σταθμό του Όντεν. Το τρένο θα έφευγε ξανά στις 6 κι έτσι, ο κύριος Φογκ, η Αούντα κι οι δυο σύντροφοί τους είχαν χρόνο να επισκεφθούν την Πόλη των Αγίων από τη μικρή διακλάδωση που ξεκινά από το σταθμό. Δυο ώρες ακούσαν για να περιγηθούν αυτή την απόλυτα αμερικανική πόλη, που ήταν χτισμένη στο πρότυπο όλων των πόλεων της Ένωσης: μεγάλες σκακιέρες με μακριές, ψυχρές γραμμές, με τη «θανατερή θλίψη της ορθής γωνίας», κατά την έκφραση του Βικτόρ Ουγκό. Ο ιδρυτής της Πόλης των Αγίων δεν μπορούσε να ξεφύγει απ' αυτή τη μανία της συμμετρίας που κατέχει τους Αγγλοσάξονες. Σ' ετούτη την ιδιόμορφη χώρα, όπου οι άνθρωποι σίγουρα δεν βρίσκονται στο ύψος των δεσμών, όλα γίνονται «τετραγωνισμένα»: οι πόλεις, τα σπίτια και οι ανοησίες.

Οι ταξιδιώτες περπάτησαν στους δρόμους της πόλης για τρεις περίπου ώρες. Παρατήρησαν πως δεν υπήρχαν πολλές εκκλησίες, ενώ στον κεντρικό δρόμο υψώνονταν μερικά δημόσια κτίρια. Ο κύριος Φογκ και οι σύντροφοί του δεν συνάντησαν πολύ κόσμο. Οι δρόμοι ήταν σχεδόν έρημοι, εκτός από την περιοχή του Ναού, όπου έφτασαν διασχίζοντας πολλές συνοικίες τριγυρισμένες από φράχτες. Οι γυναίκες αφθονούσαν, γεγονός που εξηγείται από την ιδιότυπη σύνδεση των οικογενειών των μορμόνων. Δεν πρέπει όμως να πιστεύουμε πως όλοι οι μορμόνοι είναι πολύγαμοι – μπορούν να επιλέξουν, αλλά πρέπει να πούμε πως οι γυναίκες της Γιούτα επιδιώκουν να παντρεύονται, γιατί, σύμφωνα με την ντόπια θρησκεία, ο μορμονικός παράδεισος αρνείται να χαρίσει την ευτυχία του στις ανύπαντρες. Αυτά τα δύστυχα πλάσματα δεν έδειχναν ούτε πλούσια ούτε ευτυχισμένα.

Ο Πασπαρτού παρατηρούσε με δέος αυτές τις μορμόνες, που ήταν αναγκασμένες να χαρίζουν ομαδικά την ευτυχία σε έναν μόνο άντρα. Καταπώς το έβλεπε ο Πασπαρτού, μάλλον ο σύζυγος ήταν για λύπηση. Του φαινόταν φοβερό να

πρέπει να κουμαντάρεις τόσες γυναίκες μαζί μέσα από τις δυσκολίες της ζωής, και να τις οδηγήσεις έτσι, κοπάδι, μέχρι τον παράδεισο των μορμόνων, με την προοπτική να τις ξανασυναντήσει για πάντα εκεί, παρέα με τον ένδοξο Σμιθ, που θα ήταν, δίχως άλλο, το στολίδι αυτού του τόπου των ηδονών. Σίγουρα, ο Πασπαρτού δεν ένιωθε να συγκινείται από μια τέτοια προοπτική, και νόμιζε –ίσως να ήταν κάπως υπερβολικός σ' αυτό το σημείο– ότι οι γυναίκες της Πόλης των Αγίων τον κοιτούσαν μάλλον ανήσυχα.

Ευτυχώς γι' αυτόν, η παραμονή τους στην Πόλη των Αγίων δεν επρόκειτο να κρατήσει πολύ. Στις 4 παρά μερικά λεπτά, οι ταξιδιώτες επέστρεψαν στο σταθμό και πήραν πά-λι τις θέσεις τους, στο βαγόνι τους.

Ακούστηκε ένα δυνατό σφύριγμα, αλλά τη στιγμή που οι τροχοί της μηχανής άρχισαν να κυλούν πάνω στις ράγες, αντήχησαν φωνές: «Σταματήστε! Σταματήστε!»

Βέβαια, κανείς και τίποτα δεν μπορεί να σταματήσει ένα τρένο που κινείται. Ο κύριος που έβγαζε αυτές τις κραυγές, ήταν προφανώς κάποιος αργοπορημένος μορμόνος. Έτρεχε με κομμένη την ανάσα. Ευτυχώς γι' αυτόν, ο σταθμός δεν είχε ούτε πόρτες ούτε μπάρες. Όρμησε λοιπόν πάνω στις γραμμές, πήδηξε στο σκαλοπάτι του τελευταίου βαγονιού κι έπεσε ξέπνους σ' ένα κάθισμα.

Ο Πασπαρτού, που είχε παρακολουθήσει με αγωνία την υπερπροσπάθεια του ταλαιπώρου μορμόνου, τον πλησίασε περιέργος κι έμαθε πως αυτός ο πολίτης της Γιούτα είχε φύγει τρέχοντας από το σπίτι του, μετά από έναν οικογενειακό καβγά.

Όταν πια ο μορμόνος ξαναβρήκε την ανάσα του, ο Πασπαρτού τόλμησε να τον ρωτήσει ευγενικά, πόσες γυναίκες είχε από τον τρόπο που το 'χε σκάσει, λογάριάζε πως θα πρέπει να είχε τουλάχιστον είκοσι.

— Μία, κύριέ μου, μία! απάντησε ο μορμόνος υψώνοντας τα χέρια προς τον ουρανό. Μία – αλλά κάνει για εκατό!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 28

Όπου ο Πασπαρτού δεν μπορεί να
επιβάλει τη φωνή της λογικής

Αφήνοντας τη Μεγάλη Αλμυρή λίμνη και το σταθμό Όντεν, το τρένο ανηφόρισε για καμιά ώρα προς τα βόρεια, μέχρι τον ποταμό Βέμπερ, έχοντας διανύσει 900 μίλια περίπου από τον Άγιο Φραγκίσκο. Από 'κεί έστριψε ξανά ανατολικά, προς τα απόκρημνα όρη Γουόσατς. Ανάμεσα στα Γουόσατς και τα Βραχώδη Όρη —όνομα και πράμα— οι Αμερικανοί μηχανικοί συνάντησαν τις μεγαλύτερες δυσκολίες. Γι' αυτό το κομμάτι της διαδρομής, η κυβέρνηση αναγκάστηκε να ξοδέψει 48.000 δολάρια. Αλλά οι μηχανικοί, όπως είπαμε ήδη, σεβάστηκαν τη φύση: απέφυγαν τις δυσκολίες και για να φτάσουν στο μεγάλο λεκανοπέδιο, άνοιξαν μία και μόνο γαλαρία, μήκους 14.000 ποδών.

Ακριβώς στην Αλμυρή λίμνη, η χάραξη είχε φτάσει στο μέχρι τότε υψηλότερο σημείο. Από εκεί, διέγραψε μια πολύ ανοιχτή καμπύλη κατεβαίνοντας προς την κοιλάδα του ποταμού Μπίτερ, για ν' ανεβεί και πάλι μέχρι το σημείο που χωρίζονται τα νερά, από τα οποία άλλα τροφοδοτούν τον Ατλαντικό και άλλα τον Ειρηνικό. Οι χείμαρροι αφθονούσαν σ' αυτή την ορεινή περιοχή. Ο Πασπαρτού γινόταν όλο και πιο ανυπόμονος όσο πλησίαζαν στο τέρμα, αλλά και ο Φιξ ήθελε να τελειώνουν μ' αυτή τη δύσκολη περιοχή. Φοβόταν τις καθυστερήσεις και τα ατυχήματα, και διαζόταν

περισσότερο από τον Φιλέα Φογκ να πατήσουν τα χώματα της Αγγλίας.

Στις 10 το βράδυ το τρένο σταμάτησε στο σταθμό Φορτ Μπρίτζερ, απ' όπου έφυγε σχεδόν αμέσως, κι ύστερα, 20 μίλια παρακάτω, μπήκε στην πολιτεία Ουαϊόμινγκ, την παλιά Ντακότα, ακολουθώντας την κοιλάδα του ποταμού Μπίτερ.

Την επομένη, 7 Δεκεμβρίου, σταμάτησε για ένα τέταρτο στο σταθμό του ποταμού Γκριν. Τη νύχτα είχε πέσει μπόλικο χιόνι, αλλά καθώς το είχε μισολιώσει η βροχή, δεν μπορούσε να παρενοχλήσει την πορεία του τρένου. Ωστόσο, αυτή η κακοκαιρία ανησύχησε τον Πασπαρτού' αν συνέχιζε να χιονίζει, υπήρχε φόβος να κλείσει η γραμμή, γεγονός που θα τους δημιουργούσε σοβαρά προβλήματα.

«Τι ιδέα κι αυτή του κυρίου μου», σκεφτόταν, «να ταξιδέψει καταχειμώνα! Δεν μπορούσε να περιμένει το καλοκαίρι, να 'χει το στοίχημα στο τσεπάκι τους;»

Ωστόσο, την ώρα που ο αγαθός νέος νοιαζόταν μόνο για την κατάσταση του καιρού και την πτώση της θερμοκρασίας, η Αούντα φοβόταν κι εκείνη, αλλά για εντελώς διαφορετικούς λόγους.

Μερικοί επιβάτες είχαν κατεβεί από τα βαγόνια τους και σουλατσάριζαν στην πλατφόρμα, περιμένοντας την αναχώρηση του τρένου. Ξαφνικά, η νέα γυναίκα διέκρινε ανάμεσά τους τον συνταγματάρχη Σταμπ Πρόκτορ, εκείνον τον Αμερικανό που είχε προσβάλει τον Φιλέα Φογκ κατά τη διάρκεια της διαδήλωσης, στον Άγιο Φραγκίσκο. Η Αούντα τραβήχτηκε, για να μην την δει, αλλά την ίδια στιγμή φώλιασε στην καρδιά της ο φόβος. Είχε συνδεθεί πια με τον Φιλέα Φογκ, έναν άνθρωπο που, έστω και ψυχρά, της έδινε καθημερινά σημάδια τυφλής αφοσίωσης. Σίγουρα δεν καταλάβαινε το βάθος του συναισθήματος που της ενέπνεε ο σωτήρας της, και το ονόμαζε ακόμη ευγνωμοσύνη, αλλά, είτε

το παραδεχόταν είτε όχι, ήταν κάτι περισσότερο. Σφίχτηκε λοιπόν η καρδιά της όταν αναγνώρισε αυτόν τον χοντράνθρωπο, με τον οποίο ο κύριος Φογκ είχε υποσχεθεί, αργά ή γρήγορα, να κλείσει τους λογαριασμούς του. Προφανώς, ο συνταγματάρχης Πρόκτορ είχε βρεθεί τυχαία σ' αυτό το τρένο – ήταν όμως εκεί, κι έπρεπε με κάθε τρόπο να εμποδίσουν τον Φιλέα Φογκ να δει τον αντίπαλό του.

Όταν το τρένο ξεκίνησε, η Αούντα βρήκε ευκαιρία, κάποιες στιγμές που ο κύριος Φογκ λαγοκοιμόταν, να ενημερώσει τον Φιξ και τον Πασπαρτού γι' αυτή την απρόσμενη εξέλιξη.

– Ο Πρόκτορ στο τρένο! φώναξε ο Φιξ. Μην ανησυχείτε, κυρία! Πριν δώσει λόγο στον εξοχότατο... στον κύριο Φογκ, θα 'χει να κάνει μαζί μου! Νομίζω ότι σ' αυτή την περίπτωση, εγώ δέχτηκα τις πιο βαριές προσβολές!

– Κι ύστερα, πρόσδεσε ο Πασπαρτού, θα τον παραλάβω εγώ, ας είναι και συνταγματάρχης!

– Κύριε Φιξ, είπε η Αούντα, ο κύριος Φογκ δεν θα επιτρέψει σε κανέναν να αναλάβει την υπεράσπισή του. Είναι ικανός, το είπε άλλωστε, να ξανάρθει στην Αμερική για να βρει αυτόν τον άνθρωπο. Αν τον δει, δεν μπορούμε να εμποδίσουμε μια συνάντηση, με θλιβερά ίσως αποτελέσματα. Άρα, δεν πρέπει να τον δει καθόλου.

– Έχετε δίκιο, κυρία μου, συμφώνησε ο Φιξ. Αν συναντηθούν, υπάρχει φόβος να τιναχτούν όλα στον αέρα. Νικητής ή ηττημένος, ο κύριος Φογκ θα καθυστερήσει, και...

– Και, συμπλήρωσε ο Πασπαρτού, θα γίνουν κερδισμένοι οι κύριοι της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης. Σε τέσσερις ημέρες φτάνουμε στη Νέα Υόρκη. Αν λοιπόν αυτές τις τέσσερις ημέρες δεν βγει ο κύριός μου από το βαγόνι του, μπορούμε να ελπίζουμε πως η τύχη δεν θα τον φέρει μούρη με μούρη μ' αυτόν τον καταραμένο τον Αμερικανό, που να μη σώσει! Πρέπει, δηλαδή, να τον εμποδίσουμε...

Η συζήτηση κόπηκε στη μέση. Ο κύριος Φογκ είχε ξυπνήσει και κοιτούσε το τοπίο από το παράθυρο. Αργότερα, φροντίζοντας να μην τον ακούει ο κύριός του ή η Αούντα, ο Πασπαρτού ρώτησε τον αστυνομικό:

— Αλήθεια, θα χτυπίσουν για λογαριασμό του;

— Θα έκανα τα πάντα για να τον φέρω σώο στην Ευρώπη, απάντησε ο Φιξ, σε τόνο που έδειχνε ανυποχώρητη θέληση.

Ο Πασπαρτού ένωσε να τον διαπερνά μια ανατριχίλα, αλλά η πίστη του στον κύριό του έμεινε ακλόνητη. Πώς όμως θα κρατούσαν τον κύριο Φογκ μέσα στο βαγόνι, ώστε να εμποδίσουν μια συνάντησή του με τον συνταγματάρχη; Κανονικά, δεν θα 'πρεπε να ήταν δύσκολο, αφού ο κύριος Φογκ απέφευγε τις πολλές μετακινήσεις και δεν ήταν ιδιαίτερος περίεργος. Τελικά, ο ντετέκτιβ πίστεψε ότι βρήκε τη λύση στο πρόβλημά τους, και λίγο αργότερα πλησίασε τον Φιλέα Φογκ:

— Αυτές οι ώρες μέσα στο τρένο, κύριε, δεν περνούν με τίποτα! είπε.

— Πράγματι, απάντησε ο Φογκ, αλλά θα περάσουν.

— Απ' ό,τι θυμάμαι, είπε ο ντετέκτιβ, στο καράβι παίζατε ούιστ.

— Ναι, αλλά εδώ είναι δύσκολο, είπε ο Φιλέας Φογκ. Δεν έχω τράπουλα, ούτε παρέα.

— Τράπουλα! Κάπου θα βρούμε ν' αγοράσουμε! Σε όλα τα αμερικανικά τρένα πουλάνε. Όσο για συμπαίχτες, αν θέλατε, κυρία μου...

— Και βέβαια! απάντησε ζωηρά η νεαρή γυναίκα. Ξέρω ούιστ! Αποτελεί μέρος της αγγλικής μου μόρφωσης!

— Νομίζω ότι κι εγώ τα καταφέρνω καλά, είπε ο Φιξ. Λοιπόν, θα παίζουμε οι τρεις μας!

— Όπως θέλετε, κύριε, απάντησε ο Φιλέας Φογκ, γοητευμένος που θα έπαιζε το αγαπημένο του παιχνίδι ακόμα και μέσα στο τρένο.

Ο Πασπαρτού τσακίστηκε να βρει τον καμαρότο και γύρισε αμέσως με δυο τράπουλες, μάρκες, κι ένα τραπεζάκι με τσόχα. Δεν έλειπε τίποτα. Το παιχνίδι άρχισε αμέσως. Η Αούντα ήξερε καλά ούιστ – μάλιστα, αρκετές φορές άκουσε επαινετικά λόγια από τον αυστηρό κύριο Φογκ. Όσο για τον ντετέκτιβ, αποδείχτηκε πολύ γερός παίκτης, άξιος αντίπαλος του κυρίου Φογκ.

«Ευτυχώς, τα καταφέραμε!» σκεφτόταν ο Πασπαρτού. «Δεν πρόκειται να κουνήσει από 'δώ μέσα!»

Στις 11 το πρωί, το τρένο έφτασε στο Μπρίτζερ Πας, την οροσειρά που χωρίζει τους δύο ωκεανούς, σε υψόμετρο 7.524 πόδια πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας, ένα από τα υψηλότερα σημεία της διαδρομής στο πέρασμα μέσα από τα Βραχώδη Όρη. Μετά από 200 περίπου μίλια, οι ταξιδιώτες βρέθηκαν τελικά στις φαρδιές εκείνες πεδιάδες που εκτείνονται μέχρι τον Ατλαντικό, και που η φύση τις έκανε κατάλληλες για την τοποθέτηση σιδηροδρομικής γραμμής.

Στις πλαγιές της λεκάνης του Ατλαντικού ξεδιπλώνονταν κιόλας τα πρώτα ποτάμια και οι παραπόταμοι του Νορθ Πλέιτ. Στα βορειοανατολικά, ο ορίζοντας έκλεινε από το πελώριο ημικυκλικό παραπέτασμα που σχηματίζει το βόρειο τμήμα των Βραχωδών Ορέων με την κορυφή Λάραμι. Ανάμεσα σ' αυτή την καμπύλη και τη γραμμή του τρένου, απλώνονταν ανοιχτοί κάμποι με άφθονα νερά. Στα δεξιά της γραμμής ψώνονταν οι χαμηλές πλαγιές του ορεινού όγκου που στρογγύλευε στα νότια, μέχρι τις πηγές του ποταμού Άρκανσο, ενός από τους μεγαλύτερους τροφοδότες του Μισούρι.

Στις 12.30 οι ταξιδιώτες διέκριναν για λίγο το οχυρό Άλεκ, που κυριαρχεί σ' εκείνο το σημείο. Λίγες ώρες ακόμη και θα τελείωναν με τα Βραχώδη Όρη. Μπορούσαν να ελπίζουν πως κανένα ατύχημα δεν θα σημάδευε το πέρασμα του τρένου απ' αυτή τη δύσκολη περιοχή. Δεν χιόνιζε πια,

αλλά έκανε πολύ κρύο. Μεγάλα πουλιά, τρομαγμένα από τη μηχανή, πετούσαν μακριά. Κανένα αγρίμι, αρκούδα ή λύκος, δεν φαινόταν στην πεδιάδα.

Μετά από ένα αρκετά άνετο γέυμα που σερβιρίστηκε στο βαγόνι τους, ο κύριος Φογκ και οι συμπαίχτες του μόλις είχαν αρχίσει μια καινούρια παρτίδα ουίστ, όταν ακούστηκαν δυνατά σφυρίγματα και το τρένο σταμάτησε.

Ο Πασπαρτού έβγαλε το κεφάλι του από την πόρτα, αλλά δεν είδε σταθμό, δεν είδε τίποτα που να δικαιολογεί αυτή τη στάση. Η Αούντα και ο Φιξ φοβήθηκαν για μια στιγμή μήπως ο κύριος Φογκ σκεφτόταν να κατεβεί, αλλά εκείνος αρκέστηκε να πει στον υπηρέτη του:

— Πήγαινε να δεις τι τρέχει.

Ο Πασπαρτού πετάχτηκε έξω. Κάπου σαράντα ταξιδιώτες είχαν κιόλας εγκαταλείψει τις θέσεις τους — ανάμεσά τους και ο συνταγματάρχης Σταμπ Πρόκτορ.

Το τρένο είχε σταματήσει μπροστά σ' έναν κόκκινο σηματοδότη, που απαγόρευε το πέρασμα. Ο μηχανοδηγός κι ο ελεγκτής είχαν κατεβεί και συζητούσαν ζωηρά με έναν φύλακα που είχε στείλει ο σταθμάρχης του επόμενου σταθμού, του Μέντισιν Μπούου. Σε λίγο, πήραν μέρος στη συζήτηση και μερικοί επιβάτες — πρώτος και καλύτερος ο Πρόκτορ, με την αγριοφωνάρα του και τις επιβλητικές χειρονομίες του. Ο Πασπαρτού κοντοζύγωσε κι άκουσε τον φύλακα να λέει:

— Όχι, δεν υπάρχει περίπτωση να περάσετε! Η γέφυρα του Μέντισιν Μπούου είναι ετοιμόρροπη και δεν θ' αντέξει το βάρος του τρένου!

Η γέφυρα για την οποία μιλούσαν κρεμόταν πάνω από ένα βάραθρο, ένα μίλι πέρα από το σημείο όπου είχε σταματήσει το τρένο. Καταπώς έλεγε ο φύλακας, κινδύνευε να πέσει γιατί πολλά συρματοσχοίνα είχαν κοπεί και δεν έπρεπε να διακινδυνεύσουν να την περάσουν. Όχι, δεν μεγαλοποιού-

σε καθόλου τα πράγματα – εξάλλου, όλοι ξέρουν πως όταν σοβαρεύονται οι επιπόλαιοι Αμερικανοί, υπάρχει πάντα σοβαρός λόγος.

Ο Πασπαρτού δεν τολμούσε να γυρίσει να ενημερώσει τον κύριό του στεκόταν κι άκουγε με σφιγμένα δόντια, ακίνητος σαν άγαλμα.

– Μα τι είν' αυτά που μας λες! βρυχήθηκε ο συνταγματάρχης Πρόκτορ. Θα μείνουμε εδώ να ριζώσουμε στο χιόνι;

– Κύριε συνταγματάρχα, απάντησε ο ελεγκτής, τηλεγραφήσαμε στην Όμαχα για τρένο, αλλά δεν το βλέπω να φτάνει στο Μέντισιν Μπούου πριν από έξι ώρες.

– Έξι ώρες! φώναξε ο Πασπαρτού.

– Βέβαια, απάντησε ο ελεγκτής. Άλλωστε, τόσο θα μας πάρει για να πάμε με τα πόδια στο σταθμό.

– Με τα πόδια! φώναξαν όλοι οι ταξιδιώτες μαζί.

– Μα πόσο μακριά είναι τέλος πάντων αυτός ο σταθμός; ρώτησε ένας απ' αυτούς τον ελεγκτή.

– Δώδεκα μίλια! Στην άλλη όχθη του ποταμού!

– Δώδεκα μίλια στα χιόνια! φώναξε ο Σταμπ Πρόκτορ.

Ο συνταγματάρχης έλουσε με όλες τις βρισιές που ήξερε την Εταιρεία και τον ελεγκτή, ενώ ο Πασπαρτού τον σιγοντάριζε οργισμένος. Οι επιβάτες ήταν όλοι απογοητευμένοι, αφού, σαν να μην τους έφτανε η καδυστέρηση, θα 'ταν αναγκασμένοι να περπατήσουν και δώδεκα μίλια μέσα στο χιόνι. Φώναζαν πια και διαμαρτύρονταν όλοι μαζί, γεγονός που θα είχε τραβήξει την προσοχή και του Φιλέα Φογκ, αν δεν ήταν τόσο απορροφημένος με το παιχνίδι του.

Ωστόσο, ο Πασπαρτού όφειλε να τον ενημερώσει: περπατούσε λοιπόν με το κεφάλι σκυφτό κατά το βαγόνι, όταν ο μηχανοδηγός – ένας γνήσιος Γιάνκης ονόματι Φόστερ – φώναξε:

– Κύριοι, ίσως υπάρχει τρόπος να περάσουμε!

– Από τη γέφυρα; ρώτησε ένας ταξιδιώτης.

– Από τη γέφυρα!

— Με το δικό μας τρένο; ρώτησε ο συνταγματάρχης.

— Με το δικό μας!

Ο Πασπαρτού κοντοστάθηκε, περιμένοντας ν' ακούσει τι είχε σκαρφιστεί ο μηχανοδηγός.

— Μα η γέφυρα κινδυνεύει να πέσει! είπε ο ελεγκτής.

— Δεν έχει σημασία! απάντησε ο Φόστερ. Νομίζω πως αν αναπτύξουμε τη μεγαλύτερη δυνατή ταχύτητα, έχουμε κάποιες πιθανότητες.

— Ω, διάβολε! μουρμούρισε ο Πασπαρτού.

Μερικοί επιβάτες —ξανά πρώτος και καλύτερος ανάμεσά τους ο συνταγματάρχης Πρόκτορ— γοητεύτηκαν αμέσως από την πρόταση. Ο θερμοκέφαλος στρατιωτικός έβρισκε την ιδέα υλοποιήσιμη. Θύμισε μάλιστα στους άλλους πως κάποιοι μηχανικοί είχαν σκεφτεί να περνούν πάνω από τα ποτάμια χωρίς γέφυρες, με άκαμπτα τρένα που θα έτρεχαν ολοταχώς, και διάφορες τέτοιες ιστορίες. Τελικά, όλοι οι ενδιαφερόμενοι τάχθηκαν με τη γνώμη του μηχανοδηγού.

— Έχουμε πενήντα τοις εκατό πιθανότητες να περάσουμε! έλεγε ο ένας.

— Εξήντα! έλεγε ο άλλος.

— Ογδόντα! Ενενήντα τοις εκατό!

Ο Πασπαρτού στεκόταν παράμερα σαστισμένος· αν και ήταν πρόθυμος να κάνει τα πάντα για να φτάσουν στο Μέντισιν Μπούου, αυτό το πείραμα του φαινόταν πολύ «αμερικάνικο».

«Άλλωστε», συλλογίστηκε, «υπάρχει μια πολύ πιο απλή λύση, που δεν τους περνάει καν από το μυαλό!»

— Κύριε, είπε σ' έναν από τους επιβάτες, η ιδέα του μηχανοδηγού μου φαίνεται κομματάκι ριψοκίνδυνη, αλλά...

— Ογδόντα τοις εκατό! αποκρίθηκε ο ταξιδιώτης και του γύρισε την πλάτη.

— Το ξέρω, είπε ο Πασπαρτού απευθυνόμενος σε έναν άλλο κύριο, αλλά μια απλή σκέψη...

— Δεν χρειάζεται σκέψη! Είναι ανώφελο! απάντησε ο Αμερικανός σηκώνοντας τους ώμους. Αφού ο μηχανοδηγός μάς βεβαιώνει ότι θα περάσουμε!

— Φυσικά, επέμεινε ο Πασπαρτού, θα περάσουμε, αλλά ίσως ήταν πιο φρόνιμο...

— Πώς; Φρόνιμο! φώναξε ο συνταγματάρχης Πρόκτορ, αναπηδώντας μ' αυτή τη λέξη που τυχαία άρπαξε το αυτί του. Ολοταχώς σου λένε! Καταλαβαίνεις; Με όλη μας την ταχύτητα!

— Το ξέρω... Καταλαβαίνω... έλεγε και ξανάλεγε ο άμοιρος Πασπαρτού που κανείς δεν τον άφηγε να ολοκληρώσει τη φράση του, αλλά θα ήταν πιο... αφού σας ενοχλεί η λέξη, πιο φυσικό...

— Τι; Ποιος; Ποιο; Τι θέλει αυτός εδώ με το φυσικό του; ακούστηκαν θυμωμένες κραυγές.

Το καημένο το παλικάρι δεν ήξερε πια σε ποιον να στραφεί.

— Δεν μου λες, μπας και φοβάσαι; τον ρώτησε ο συνταγματάρχης Πρόκτορ.

— Εγώ; Να φοβάμαι, εγώ; διαμαρτυρήθηκε ο Πασπαρτού. Εντάξει, λοιπόν! Θα δείξω σ' αυτούς τους άσχετους ότι οι Γάλλοι μπορούν να είναι πιο Αμερικανοί από τους Αμερικανούς!

— Στο τρένο όλοι! φώναξε ο οδηγός.

— Ναι, στο τρένο! επαναλάμβανε ο Πασπαρτού. Στο τρένο! Και ολοταχώς! Αλλά δεν θα μ' εμποδίσετε να πιστεύω ότι θα ήταν πιο φυσικό να περάσουμε πρώτα εμείς οι ταξιδιώτες τη γέφυρα με τα πόδια, κι ύστερα το τρένο!

Κανένας όμως δεν άκουσε αυτή τη φρόνιμη σκέψη, και κανένας δεν θέλησε ν' αναγνωρίσει πόσο ορθός ήταν ο συλλογισμός του.

Οι επιβάτες επέστρεψαν στα βαγόνια. Ο Πασπαρτού κάθισε και πάλι στη θέση του, χωρίς να πει τίποτα απ' όσα είχαν συμβεί. Στο μεταξύ, οι χαρτοπαίχτες ήταν ολότελα αφοσιωμένοι στο ούιστ τους.

Η μηχανή σφύριξε δυνατά. Ο μηχανοδηγός, αδειάζοντας τον ατμό, οδήγησε το τρένο προς τα πίσω για ένα περίπου μίλι, σαν αθλητής που θέλει να πάρει φόρα.

Ύστερα, μ' ένα δεύτερο σφύριγμα, το τρένο όρμησε μπροστά· σύντομα, η ταχύτητά του έγινε τρομακτική· ακουγόταν πια μόνο ένας βρυχηθμός από τα σιδηρικά της μηχανής· τα πιστόνια ανεβοκατέβαιναν 20 φορές το δευτερόλεπτο, οι άξονες των τροχών κάπνιζαν μέσα στους γρασολόγους. Ένωδες πως ολόκληρο το τρένο, καθώς έτρεχε με ταχύτητα 100 μιλίων την ώρα, δεν πατούσε πια επάνω στις ράγες, αλλά πετούσε! Η ταχύτητα νικούσε το βάρος.

Και πέρασαν! Σαν αστραπή! Κανείς δεν πρόλαβε να δει τη γέφυρα. Το τρένο πήδηξε, μπορούμε να πούμε, από τη μια όχθη στην άλλη, κι ο μηχανοδηγός κατάφερε να σταματήσει τη μηχανή πέντε μίλια πέρα από το σταθμό.

Μόλις όμως πέρασε το τρένο, η ετοιμόρροπη γέφυρα γκρεμίστηκε με πάταγο στο βάραθρο του Μέντισιν Μπούου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 29

Όπου εξιστορούνται γεγονότα που δεν συμβαίνουν
παρά μόνο στην Αμερική

Το ίδιο βράδυ, συνεχίζοντας πια ανεμπόδιστα την πορεία του, το τρένο πέρασε το φρούριο Σόντερς, διέσχισε το πέρασμα Τσεγιέν κι έφτασε στο πέρασμα Ίβανς. Εκεί η σιδηροδρομική γραμμή έφτανε στο υψηλότερο σημείο της διαδρομής, 8.811 πόδια πάνω από τη στάθμη του ωκεανού. Οι ταξιδιώτες δεν είχαν πια παρά να κατεβούν μέχρι τον Ατλαντικό, μέσα απ' αυτές τις αχανείς πεδιάδες που είχε ισοπεδώσει η φύση.

Εκεί, πάνω στο «μεγάλο τρανκ»* βρισκόταν η διακλάδωση του Ντένβερ Σίτι, της κυριότερης πόλης του Κολοράντο. Αυτή η περιοχή, στην οποία μένουν πάνω από 50.000 κάτοικοι, είναι πλούσια σε ορυχεία χρυσού και αργύρου.

Μέχρι εκείνη την ώρα είχαν διανύσει, μέσα σε τρία μερόνυχτα, 1.382 μίλια από τον Άγιο Φραγκίσκο. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, έμεναν άλλα τέσσερα μερόνυχτα μέχρι τη Νέα Υόρκη. Δηλαδή, ο Φιλέας Φογκ βρισκόταν πάντα μέσα στις προθεσμίες.

Τη νύχτα άφησαν αριστερά τους το στρατόπεδο Ουόλμπα. Ο ποταμός Λοντζ Πολ κυλούσε παράλληλα με τις γραμμές, ακολουθώντας τα ευθύγραμμα σύνορα ανάμεσα

* Κυρίως σιδηροδρομική γραμμή (Σ.τ.Μετ.)

στις πολιτείες Ουαϊόμινγκ και Κολοράντο. Στις 11 έμπαιναν στη Νεμπράσκα, περνούσαν δίπλα από το Σέντγουικ και έφταναν στο Τζιούλζμπουργκ, που βρίσκεται στο νότιο βραχίονα του ποταμού Πλέιτ.

Στο σημείο αυτό είχαν γίνει τα εγκαίνια της Σιδηροδρομικής Εταιρείας της Ένωσης, στις 23 Οκτωβρίου 1867. Εδώ είχαν σταματήσει οι δυο ισχυρές μηχανές που τραβούσαν τα εννέα βαγόνια με τους καλεσμένους, μεταξύ των οποίων βρισκόταν και ο αντιπρόεδρος κύριος Τόμας Σ. Ντιούραντ, εδώ είχαν αντηχήσει οι ζητωκραυγές, εδώ οι Σιου και οι Πάουνις είχαν αναπαραστήσει ινδιάνικες μάχες, εδώ είχαν καεί πυροτεχνήματα – κι όλα αυτά στα εγκαίνια αυτής της μεγάλης σιδηροδρομικής γραμμής, δείγματος προόδου και πολιτισμού.

Στις 8 το πρωί άφησαν πίσω το φρούριο Μακφέρσον, που απέχει από την Όμαχα 357 μίλια. Η γραμμή ακολουθούσε από την αριστερή όχθη τα παιχνιδιάρικα φιδογυρίσματα του νότιου βραχίονα του ποταμού Πλέιτ. Στις 9 έφτασαν στην όμορφη πόλη Νορθ Πλέιτ, χτισμένη ανάμεσα στους δυο βραχίονες του μεγάλου ποταμού, οι οποίοι ενώνονται γύρω της και σχηματίζουν ένα και μόνο ρεύμα, σημαντικό παράποταμο, που τα νερά του ενώνονται με του Μισούρι λίγο πέρα από την Όμαχα. Είχαν περάσει τον 101ο παράλληλο.

Ο κύριος Φογκ και οι συμπαίκτες του είχαν ξαναρχίσει το παιχνίδι. Κανένας δεν παραπονιόταν πια για το μακρύ ταξίδι. Ο Φιξ είχε κερδίσει στην αρχή μερικές γκινέες που τώρα τις έχανε ξανά, δεν έδειχνε όμως λιγότερο παθιασμένος από τον κύριο Φογκ. Στη διάρκεια του πρωινού, ωστόσο, η τύχη είχε δείξει απροκάλυπτα την ευνοιά της στον κύριο Φογκ. Τα ατού κι οι φιγούρες έπεφταν βροχή στα χέρια του. Κάποια στιγμή, έχοντας καταστρώσει ένα τολμηρό σχέδιο, ετομαζόταν να ρίξει μπαστούνι, όταν άκουσε πίσω του μια βροντερή φωνή:

— Εγώ θα έπαιζα καρό!

Ο κύριος Φογκ, η Αούντα και ο Φιξ σήκωσαν ταυτόχρονα τα κεφάλια τους. Πίσω τους στεκόταν ο συνταγματάρχης Πρόκτορ. Καθώς ήταν φυσικό, ο Σταμπ Πρόκτορ και ο κύριος Φογκ αναγνώρισαν αμέσως ο ένας τον άλλο.

— Α, του λόγου σου είσαι, κύριε Εγγλέζε, φώναξε ο συνταγματάρχης, που δες να παίζεις μπαστούνι!

— Και το παίζω, απάντησε ψυχρά ο κύριος Φογκ, κατεβάζοντας πάνω στο τραπέζακι ένα δέκα μπαστούνι.

— Κι εγώ σου λέω ότι θα παίζεις καρό! είπε ο συνταγματάρχης Πρόκτορ οργισμένα.

Κι έκανε να αρπάξει το χαρτί από κάτω, προσθέτοντας:

— Δεν έχεις ιδέα από ούιστ!

— Ίσως το ξέρω πολύ καλύτερα από μερικούς άλλους, είπε ο Φιλέας Φογκ και σηκώθηκε.

— Ε, τότε, έλα να παίζεις μαζί μου, φαφλατά! απάντησε ο αγροίκος.

Η Αούντα είχε χάσει το χρώμα της, όλο το αίμα είχε μαζευτεί στην καρδιά της. Άρπαξε το μπράτσο του κυρίου Φογκ, αλλά εκείνος την απόδιωξε απαλά. Ο Πασπαρτού ήταν έτοιμος να ορμήσει στον Αμερικανό, που κοιτούσε τον αντίπαλό του με το πιο περιφρονητικό ύφος του κόσμου, θαρρείς κι είχε αντικρύ του μια μύγα. Ξαφνικά, ο Φιξ σηκώθηκε και μπήκε ανάμεσα στον συνταγματάρχη Πρόκτορ και τον Φιλέα Φογκ:

— Ξεχνάτε, κύριε, είπε στον Αμερικανό, ότι μ' εμένα έχετε ανοιχτούς λογαριασμούς — μ' εμένα, που όχι μόνο με βρίσατε, αλλά με χτυπήσατε κιόλας!

— Κύριε Φιξ, είπε ο κύριος Φογκ, συγγνώμη, αλλά το θέμα αφορά εμένα προσωπικά. Λέγοντας ότι δεν ξέρω να παίζω, ο συνταγματάρχης με πρόσβαλε ξανά, και θα μου δώσει ικανοποίηση.

— Όποτε δες, όπου δες και μ' όποιο όπλο δες! απάντησε ο Αμερικανός.

Μάταια προσπάθησε η Αούντα να συγκρατήσει τον κύριο Φογκ. Του κάκου δοκίμασε ο ντετέκτιβ να αναλάβει την ευθύνη. Ο Πασπαρτού ήταν έτοιμος να πετάξει τον συνταγματάρχη έξω από την πόρτα, αλλά ένα γνέψιμο του κυρίου του τον σταμάτησε. Ο Φιλέας Φογκ βγήκε από το βαγόνι κι ο Αμερικανός τον ακολούθησε στον εξώστη.

— Κύριε, είπε ο κύριος Φογκ στον αντίπαλό του, επείγομαι να γυρίσω στην Ευρώπη και η οποιαδήποτε καθυστέρηση θα με ζημιώσει πολύ.

— Και λοιπόν; Τι με μέλει εμένα; απάντησε ο συνταγματάρχης Πρόκτορ.

— Κύριε, συνέχισε ευγενικά ο κύριος Φογκ, μετά τη συνάντησή μας στον Άγιο Φραγκίσκο, σχεδιάζα να έρθω να σας ξαναβρώ στην Αμερική, αμέσως μόλις τελειώσω τις δουλειές που με καλούν στη Γηραιά Ήπειρο.

— Σώπα!

— Θέλετε να ορίσουμε μια συνάντηση σε έξι μήνες;

— Και γιατί όχι σε έξι χρόνια;

— Σε έξι μήνες, απάντησε ο κύριος Φογκ. Θα είμαι συνεπής στο ραντεβού.

— Παράτα τα φούμαρα! φώναξε ο Σταμπ Πρόκτορ. Ή τώρα ή ποτέ!

— Εντάξει, απάντησε ο κύριος Φογκ. Πηγαίνετε στη Νέα Υόρκη;

— Όχι!

— Στο Σικάγο;

— Ούτε!

— Στην Όμαχα;

— Δεν σε αφορά! Ξέρεις το Πλαμ Κρικ;

— Όχι, απάντησε ο κύριος Φογκ.

— Είναι ο επόμενος σταθμός. Το τρένο φτάνει εκεί σε μια ώρα και θα μείνει δέκα λεπτά. Μέσα σε δέκα λεπτά, προφταίνουμε να χτυπηθούμε με πιστόλια.

— Έστω, απάντησε ο κύριος Φογκ. Θα κατεβώ στο Πλαμ Κρικ.

— Και μάλλον θα μείνεις για πάντα εκεί! πρόσθεσε κοροϊδευτικά ο Αμερικάνος.

— Ποιος ξέρει, κύριε! απάντησε ο κύριος Φογκ και επέστρεψε στο θαγόνι του, ψύχραιμος όπως πάντα.

Προσπάδησε να καθησυχάσει την Αούντα, λέγοντάς της πως κάτι τέτοιους φανφαρόνους δεν πρέπει κανείς να τους φοβάται. Παρακάλεσε ύστερα τον Φιξ να παραστεί ως μάρτυρας στη μονομαχία, κάτι που ο ντετέκτιβ δεν μπορούσε, φυσικά, να αρνηθεί. Ύστερα, σαν να μην είχε συμβεί τίποτα, ο Φιλέας Φογκ συνέχισε ήσυχχα την παρτίδα, ρίχνοντας φυσικά ξανά το δέκα μπαστούνι.

Στις 11, η σφυρίχτρα της μηχανής ανάγγειλε ότι πλησίαζαν στο σταθμό Πλαμ Κρικ. Ο κύριος Φογκ σηκώθηκε και ακολουθούμενος από τον Φιξ, βγήκε στον εξώστη που γεφύρωνε τα θαγόνια. Ο Πασπαρτού ακολουθούσε τελευταίος, κρατώντας ένα ζευγάρι περίστροφα. Η Αούντα είχε μείνει στο θαγόνι, χλωμή σαν πεθαμένη.

Την ίδια στιγμή άνοιξε η πόρτα του άλλου θαγονιού κι εμφανίστηκε ο συνταγματάρχης Πρόκτορ, συνοδευόμενος από τον δικό του μάρτυρα, έναν Γιάνκη με το ίδιο σουλούπι. Όταν όμως οι δυο αντίπαλοι πήγαν να κατεβούν από το τρένο, ήρθε κοντά τους τρέχοντας ο ελεγκτής.

— Δεν μπορείτε να κατεβείτε, κύριοι! φώναξε.

— Γιατί; ρώτησε ο συνταγματάρχης.

— Επειδή έχουμε είκοσι λεπτά καθυστέρηση και το τρένο δεν θα σταματήσει.

— Μα πρέπει να μονομαχήσω με τον κύριο!

— Λυπάμαι πολύ, απάντησε ο υπάλληλος, αλλά φεύγουμε αμέσως. Νά, χτυπάει το καμπανάκι!

Πράγματι, το καμπανάκι χτυπούσε και το τρένο συνέχισε το δρόμο του.

— Λυπάμαι ειλικρινά, κύριοι, είπε τότε ο ελεγκτής. Αν ήταν αλλιώς τα πράγματα, θα έκανα ό,τι περνούσε από το χέρι μου για να σας εξυπηρετήσω. Μα αφού δεν προλάβατε να μονομαχήσετε εδώ, τι σας εμποδίζει να μονομαχήσετε στο τρένο;

— Γιατί μπορεί να μη βολεύει τον κύριο από 'δώ! είπε περιπαικτικά ο συνταγματάρχης Πρόκτορ.

— Με βολεύει και με το παραπάνω, απάντησε ο Φιλέας Φογκ.

«Ε, λοιπόν, σίγουρα βρισκόμαστε στην Αμερική, κι αυτός ο ελεγκτής είναι αληθινός κύριος», σκέφτηκε ο Πασσαρτού.

Και ακολούθησε μουρμουρίζοντας τον κύριό του.

Περνώντας από βαγόνι σε βαγόνι, οι δυο αντίπαλοι, οι μάρτυρές τους κι ο ελεγκτής έφτασαν στην ουρά του τρένου. Σ' αυτό το βαγόνι βρίσκονταν μόνο μια ντουζίνα επιβάτες. Ο ελεγκτής τούς παρακάλεσε, αν είχαν την καλοσύνη, να το αδειάσουν για λίγη ώρα, γιατί αυτοί οι δυο κύριοι είχαν να τακτοποιήσουν κάποιο ζήτημα τιμής.

«Μα τι λέτε τώρα!» Πανευτυχείς που μπορούσαν να εξυπηρετήσουν τους δυο κυρίους, οι επιβάτες αποσύρθηκαν στους εξώστες.

Το βαγόνι αυτό, κάπου 50 πόδια μάκρος, ήταν ό,τι έπρεπε για την περίπτωση. Οι δυο αντίπαλοι μπορούσαν να σταθούν ο ένας απέναντι στον άλλο ανάμεσα από τους πάγκους και να πυροβολήσουν με την ησυχία τους. Ποτέ άλλοτε δεν τακτοποιήθηκε τόσο εύκολα μια μονομαχία. Ο κύριος Φογκ και ο συνταγματάρχης Πρόκτορ, με δυο εξάσφαιρα περιστροφα ο καθένας, μπήκαν στο βαγόνι. Οι μάρτυρές τους έμειναν απέξω κι έκλεισαν την πόρτα. Οι πυροβολισμοί θα άρχιζαν με το πρώτο σφύριγμα της ατμομηχανής... Μετά από δυο λεπτά θα έμπαιναν στο βαγόνι για να βγάλουν ό,τι θα είχε απομείνει από τους δυο κυρίους. Τίποτα πιο απλό —

η αλήθεια να λέγεται. Ήταν μάλιστα τόσο απλό, ώστε ο Φιξ και ο Πασπαρτού ένωσαν την καρδιά τους έτοιμη να σπάσει από την αγωνία.

Περίμεναν, λοιπόν, το συμφωνημένο σινιάλο, όταν ξάφνου αντήχησαν άγριες κραυγές. Αμέσως μετά ακολούθησαν πυροβολισμοί, που δεν προέρχονταν όμως από το βαγόνι των δύο μονομάχων. Αντιθέτως, έδειχναν να απλώνονται σε όλο το μάκρος του τρένου και έφταναν μέχρι μπροστά, στην ατμομηχανή. Κραυγές θυμού, τρόμου και πανικού ακούγονταν απ' όλα τα βαγόνια.

Ο συνταγματάρχης Πρόκτορ και ο κύριος Φογκ πετάχτηκαν με τα περίστροφα στα χέρια από το βαγόνι της μονομαχίας κι όρμησαν προς τα εκεί όπου ακούγονταν οι πιο πολλοί πυροβολισμοί και οι πιο δυνατές κραυγές. Είχαν καταλάβει πως το τρένο δεχόταν επίθεση από μια ομάδα Σιου.

Δεν ήταν η πρώτη φορά που αυτοί οι ανυπότακτοι Ινδιάνοι επιτίθενταν σε τρένο — είχαν ήδη ληστέψει το τρένο της γραμμής πολλές φορές. Έτσι και τώρα, χωρίς να περιμένουν να σταματήσει η μηχανή, είχαν πηδήσει κατά τη συνήθειά τους πάνω στις σκάλες, όπως πηδάνε οι ακροβάτες πάνω στ' άλογα στο τσίρκο.

Οι Σιου πυροβολούσαν με τα τουφέκια τους τα βαγόνια του τρένου, ενώ οι επιβάτες, οπλισμένοι οι περισσότεροι, ανταπέδιδαν τα πυρά με τα περίστροφά τους. Οι Ινδιάνοι σκαρφάλωσαν πρώτα στη μηχανή κι έριξαν μισολιπόθυμους τον μηχανοδηγό και τον θερμαστή, χτυπώντας τους με τα κοντάκια των τουφεκιών τους. Ένας από δαύτους, θέλοντας να σταματήσει το τρένο αλλά μην ξέροντας πώς, είχε ανοίξει τέρμα τον ατμό αντί να τον κλείσει, κι η μηχανή έτρεχε τώρα σαν ξετρελαμένη, με διπλάσια ταχύτητα.

Την ίδια στιγμή, άλλοι Σιού είχαν ορμήσει στα βαγόνια κι έτρεχαν πάνω-κάτω σαν φρενιασμένοι πίδαχοι, σπάζοντας τις πόρτες και παλεύοντας σώμα με σώμα με τους επι-

βάτες. Όταν τελικά έφτασαν και στη σκευοφόρο, άρχισαν να πετάνε από τα παράθυρα τα μπαούλα και τις αποσκευές.

Στο μεταξύ, οι επιβάτες αμύνονταν θαρραλέα. Είχαν καταφέρει να οχυρώσουν μερικά βαγόνια, που οι Ινδιάνοι τα πολιορκούσαν τώρα, σαν πραγματικά κινητά φρούρια που έτρεχαν με 100 μίλια την ώρα.

Η Αούντα είχε δείξει απρόσμενο θάρρος από την πρώτη κιόλας στιγμή της επίθεσης. Με ένα περίστροφο στο χέρι αμυνόταν ηρωικά, πυροβολώντας από το σπασμένο τζάμι μόλις εμφανιζόταν μπροστά της κάποιος Ινδιάνος. Μια εικοσαριά Σιου είχαν πέσει από τ' άλογά τους πληγωμένοι θανάσιμα, κι οι τροχοί του τρένου έλιωναν όσους κυλούσαν πάνω στις ράγες. Αλλά και πολλοί επιβάτες, σοβαρά λαβωμένοι ή σκοτωμένοι από τις σφαίρες, κείτονταν στους πάγκους.

Ωστόσο, αυτή η μάχη έπρεπε να τελειώνει διαρκούσε ήδη δέκα λεπτά και αν δεν σταματούσε γρήγορα το τρένο, θα έληγε με θριαμβευτική νίκη των Ινδιάνων. Κι αυτό γιατί το οχυρό Κίρνεϊ, όπου υπήρχε αμερικανική φρουρά, απείχε μόλις δυο μίλια. Αν λοιπόν περνούσαν το φρούριο, οι Σιου θα πρόφταναν, μέχρι τον επόμενο σταθμό, να καταλάβουν το τρένο.

Ο ελεγκτής πολεμούσε δίπλα στον κύριο Φογκ, όταν μια σφαίρα τον ξάπλωσε χάρμω.

— Αν το τρένο δεν σταματήσει σε πέντε λεπτά, είμαστε χαμένοι! φώναζε πέφτοντας.

— Θα σταματήσει! τον διαβεβαίωσε ο Φιλέας Φογκ κι έκανε να πεταχτεί έξω από το βαγόνι.

— Καθίστε, κύριε! φώναξε ο Πασπαρτού. Θα το αναλάβω εγώ!

Ο Φιλέας Φογκ δεν πρόφτασε να σταματήσει τον θαρραλέο νεαρό, που άνοιξε μια πόρτα χωρίς να τον δούν οι Ινδιάνοι και κατάφερε να γλιστρήσει κάτω από το βαγόνι. Κι ενώ η μάχη συνεχιζόταν, ενώ οι σφαίρες διασταυρώνο-

νταν πάνω από το κεφάλι του, εκείνος, επιστρατεύοντας την ευλυγισία του, τη σβελτάδα του ακροβάτη, τρύπωσε κάτω από τα βαγόνια, κρεμάστηκε σε αλυσίδες και φρένα και κατάφερε να πλησιάσει την ατμομηχανή. Δεν τον είχαν δει – δεν ήταν δυνατόν να τον δουν.

Εκεί, ανάμεσα στην ατμομηχανή και το βαγονέτο με τα κάρβουνα, κρεμασμένος με το ένα χέρι, προσπάθησε να βγάλει την αλυσίδα ασφαλείας από τον κρίκο της βέβαια, μάλλον δεν θα τα κατάφερνε ποτέ, τον βοήθησε όμως ένα τράνταγμα της ατμομηχανής – έτσι, τα βαγόνια, λευτερωμένα πια, ξέμειναν πίσω, ενώ η ατμομηχανή συνέχισε το ταξίδι της με διπλάσια ταχύτητα.

Τα βαγόνια συνέχισαν κι αυτά να κινούνται για μερικά λεπτά ακόμη, αλλά κάποιος ενεργοποίησε τα φρένα από το εσωτερικό κι επιτέλους σταμάτησαν, κάπου 100 βήματα από το οχυρό Κίρνεϊ. Οι στρατιώτες του οχυρού, που είχαν ακούσει τους πυροβολισμούς, περίμεναν πανέτοιμοι. Μόλις τους είδαν οι Ινδιάνοι, έκαναν μεταβολή κι εξαφανίστηκαν.

Όταν οι επιβάτες μετρήθηκαν στην αποβάθρα του σταθμού, κάποιοι έλειπαν από το προσκλητήριο –ανάμεσά τους κι ο θαρραλέος Γάλλος, που τους είχε σώσει με την αυταπάρνησή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 30

Όπου ο Φιλέας Φογκ κάνει
απλώς το καθήκον του

Τελικά, έλειπαν τρεις επιβάτες – μαζί με τον Πασπαρτού. Είχαν σκοτωθεί στη μάχη; Ήταν αιχμάλωτοι των Σιου; Κανείς δεν μπορούσε να πει.

Αρκετοί ήταν λαβωμένοι, ευτυχώς όμως, κανένας θανάσιμα. Ένας από τους πιο βαριά τραυματισμένους ήταν ο συνταγματάρχης Πρόκτορ, που είχε πολεμήσει γενναία και τον είχε χτυπήσει μια σφαίρα στην κοιλιά. Τον μετέφεραν στο σταθμό μαζί με άλλους τραυματίες, που η κατάσταση τους απαιτούσε άμεση φροντίδα.

Η Αούντα δεν είχε πάθει τίποτα· ο Φιλέας Φογκ, αν και πολεμούσε εντελώς ακάλυπτος, δεν είχε ούτε γρατζουνιά. Ο Φιξ είχε πληγωθεί επιπόλαια στο μπράτσο. Έλειπε όμως ο Πασπαρτού, και η Αούντα δεν μπορούσε να συγκρατήσει τα δάκρυά της.

Στο μεταξύ, όλοι οι επιβάτες είχαν κατεθεί από τα βαγόνια και περιεργάζονταν τις ρόδες που ήταν βουτηγμένες στο αίμα. Στους άξονες και στις ακτίνες κρέμονταν άμορφα κομμάτια σάρκας. Οι τελευταίοι Ινδιάνοι χάνονταν στα βορινά, προς τον ποταμό Ριπάμπλικαν.

Ο κύριος Φογκ στεκόταν ακίνητος, με τα χέρια σταυρωμένα στο στήθος. Έπρεπε να πάρει σοβαρή μια απόφαση. Η Αούντα, πλάι του, τον κοιτούσε αμίλητη... Ο κύριος Φογκ

κατάλαβε το βλέμμα της. Αν ο υπηρέτης του, αυτός ο νεαρός στον οποίο χρωστούσαν τόσα πολλά, ήταν αιχμάλωτος, δεν έπρεπε να κάνει τα πάντα για να τον πάρει από τα χέρια των Ινδιάνων;

— Θα τον βρω, νεκρό ή ζωντανό, είπε απλά στην Αούντα.

— Αχ, κύριε... κύριε Φογκ! φώναξε η νέα γυναίκα, σφίγγοντας τα χέρια του συντρόφου της και βρέχοντάς τα με τα δάκρυά της.

— Ζωντανό! είπε ο κύριος Φογκ. Ζωντανό, αρκεί να κινηθούμε γρήγορα!

Με αυτή την απόφαση, ο Φιλέας Φογκ δυσίαζε τα πάντα. Με αυτά τα λόγια, είχε υπογράψει την καταδίκη του. Όμως, στη σκέψη πως αυτό ήταν το καθήκον του, δεν δίστασε στιγμή.

Ο διοικητής του φρουρίου Κίρνει στεκόταν κοντά τους. Οι εκατό περίπου άντρες του είχαν πάρει θέσεις άμυνας, για την περίπτωση που οι Σιου θα αποφάσιζαν να επιτεθούν στο σταθμό.

— Κύριε, είπε ο Φιλέας Φογκ στον διοικητή, χάθηκαν τρεις επιβάτες.

— Νεκροί; ρώτησε ο διοικητής.

— Νεκροί ή αιχμάλωτοι, απάντησε ο Φιλέας Φογκ. Πρέπει όμως να βεβαιωθούμε. Σκοπεύετε να καταδιώξετε τους Σιου;

— Αυτό δεν είναι και τόσο απλό, κύριε, είπε ο διοικητής. Οι Ινδιάνοι είναι ικανοί να φτάσουν πέρα από το Άρκανσο. Δεν μπορώ να εγκαταλείψω το φρούριο που μου έχουν εμπιστευτεί.

— Μα πρόκειται για τη ζωή τριών ανθρώπων, κύριε, είπε ο Φιλέας Φογκ.

— Δεν αντιλέγω... Μπορώ όμως να ρισκάρω τη ζωή πενήντα ανθρώπων για να σώσω τρεις;

— Δεν ξέρω αν μπορείτε, κύριε, αλλά έχετε καθήκον να το κάνετε.

— Ακούστε, κύριε, είπε ο διοικητής, δεν επιτρέπω σε κανέναν να μου υποδεικνύει τα καθήκοντά μου.

— Έστω, είπε ψυχρά ο Φιλέας Φογκ. Θα πάω μόνος.

— Εσείς, κύριε! Μόνος εσείς θα πάτε να κυνηγήσετε τους Ινδιάνους! φώναξε ο Φιξ που είχε πλησιάσει.

— Θέλετε δηλαδή ν' αφήσω στην τύχη του αυτόν τον άμοιρο, αυτόν που όσοι είναι ζωντανοί εδώ του χρωστούν τη ζωή τους; Θα πάω.

— Ε, λοιπόν, όχι! Δεν θα πάτε μόνος! φώναξε ο διοικητής συγκινημένος. Όχι! Είσαστε γενναίος άνθρωπος!

Και γυρίζοντας προς τους στρατιώτες του φώναξε:

— Θέλω τριάντα εθελοντές!

Όλοι οι άντρες του λόχου έκαναν ένα βήμα μπροστά. Ο διοικητής δεν είχε παρά να διαλέξει ανάμεσα σ' αυτούς τους γενναίους άντρες. Ξεχώρισε τριάντα στρατιώτες κι όρισε επικεφαλής τους έναν ηλικιωμένο λοχία.

— Ευχαριστώ, κύριε διοικητά, είπε ο κύριος Φογκ.

— Μου επιτρέπετε να σας συνοδεύσω; ρώτησε ο Φιξ τον κύριο Φογκ.

— Κάνετε όπως σας αρέσει, κύριε, του απάντησε ο Φιλέας Φογκ. Αν όμως θέλετε να μ' εξυπηρετήσετε, θα προτιμούσα να μείνετε κοντά στην κυρία Αούντα. Αν μου συμβεί κάτι δυσάρεστο...

Ο ντετέκτιβ χλώμιασε — να χωριστεί από τον άνθρωπο που ακολουθούσε βήμα-βήμα και με τόση επιμονή! Να τον αφήσει να κινδυνέψει έτσι, στην ερημιά! Ο Φιξ κοίταξε προσεκτικά τον κύριο Φογκ και, παρά την προκατάληψή του, παρά τη μάχη που γινόταν μέσα του, χαμήλωσε τα μάτια μπροστά σ' αυτό το ήρεμο και ειλικρινές βλέμμα.

— Θα μείνω, είπε.

Μερικά λεπτά αργότερα, ο κύριος Φογκ είχε σφίξει το χέρι της Αούντα, της είχε παραδώσει τον πολύτιμο σάκο του, κι έφευγε με τον λοχία και το απόσπασμα.

Πριν ξεκινήσουν, όμως, είπε στους στρατιώτες:

— Φίλοι μου, θα έχετε από μένα χίλιες λίρες, αν σώσουμε τους αιχμαλώτους!

Ήταν λίγο μετά το μεσημέρι· η Αούντα είχε αποσυρθεί σ' ένα δωμάτιο του σταθμού κι εκεί, μόνη, περίμενε και σκεφτόταν τον Φιλέα Φογκ, αυτή τη μεγαλοψυχία του, αυτό το ήρεμο θάρρος. Ο κύριος Φογκ είχε θυσιάσει την περιουσία του και τώρα έπαιζε και τη ζωή του — κι όλα αυτά χωρίς τον παραμικρό δισταγμό, από αίσθηση καθήκοντος, χωρίς πολλά λόγια. Ήταν ήρωας στα μάτια της.

Ο ντετέκτιβ Φιξ, όμως, έκανε τελείως διαφορετικές σκέψεις και δεν μπορούσε να συγκρατήσει την ταραχή του. Πηγαينوερχόταν πυρετωδώς στην αποβάθρα του σταθμού. Αν για μια στιγμή παρασύρθηκε από το συναίσθημα, τώρα είχε ξαναβρεί τον παλιό καλό εαυτό του. Όταν ξεμάκρυνε ο Φογκ, τότε συνειδητοποίησε πόσο ανόητα είχε φερθεί, αφήνοντας τον να φύγει. Ακούς εκεί! Είχε δεχτεί να χωριστεί απ' αυτόν τον άνθρωπο, τον οποίο μέχρι τώρα ακολουθούσε σαν σκιά! Η αληθινή φύση του έβγαине ξανά στην επιφάνεια, κατηγορούσε τον εαυτό του και, σαν να ήταν ο διευθυντής της αστυνομίας, έριξε στον εαυτό του μια γερή κατσάδα γι' αυτή την πρωτοφανή γκάφα.

«Στάθηκα ανίκανος!» σκεφτόταν. «Καταπώς φαίνεται, ο άλλος τού μαρτύρησε ποιος είμαι. Έφυγε και δεν πρόκειται να ξαναρθεί. Πώς θα τον ξαναπιάσω τώρα! Μα πώς τον άφησα να με γελάσει έτσι, εγώ, ο Φιξ, που έχω στην τσέπη το ένταλμα συλλήψεως! Είμαι σκέτο ζώον! Τελεία και παύλα!»

Στο μεταξύ, οι ώρες κυλούσαν αργά και ο ντετέκτιβ δεν ήξερε τι να κάνει. Σκέφτηκε να τα πει όλα στην Αούντα, αλλά δεν το αποφάσισε γιατί μάντευε πώς θα δεχόταν τα λόγια του η νέα γυναίκα. Ένωσε πολλές φορές τον πειρασμό να ξεχυθεί σ' αυτές τις μεγάλες πεδιάδες, κυνηγώντας ξανά τον

Φογκ. Δεν θα δυσκολευόταν να τον ξαναβρεί. Τα χνάρια του αποσπάσματος ήταν ακόμα νωπά στο χιόνι... Σύντομα, όμως, άρχισε πάλι να χιονίζει και σβήστηκαν όλα τα σημάδια.

Εκεί, πια, ο Φιξ έχασε για τα καλά το κουράγιο του. Ένωσε μια ακατανίκητη επιθυμία να παρατήσει το παιχνίδι – μια επιθυμία που γιγαντώθηκε μέσα του, όταν λίγο αργότερα του δόθηκε η ευκαιρία να φύγει από το φρούριο Κίρνεϊ και να συνεχίσει το τόσο γόνιμο σε ανοησίες ταξίδι του.

Πράγματι, γύρω στις 2.30, κι ενώ το χιόνι έπεφτε σε χοντρές νιφάδες, ακούστηκαν από τ' ανατολικά μακρόσυρτα σφυρίγματα τρένου. Μια πελώρια σκιά προχωρούσε αργά, λουσμένη σ' ένα περίεργο φως, που η ομίχλη τού έδινε εξωτική όψη. Δεν περίμεναν, όμως, κανένα τρένο από τ' ανατολικά. Η βοήθεια που είχαν ζητήσει με τον τηλεγράφο δεν ήταν δυνατόν να φτάσει τόσο νωρίς, και το τρένο Όμαχα-Άγιος Φραγκίσκος θα περνούσε μόνο την άλλη μέρα. Σύντομα, όμως, κατάλαβαν τι είχε συμβεί.

Αυτή η ατμομηχανή που πλησίαζε αργά, βγάζοντας δυνατά σφυρίγματα, ήταν η δική τους – που, όταν χωρίστηκε από τα υπόλοιπα βαγόνια, είχε συνεχίσει το δρόμο της με τρομερή ταχύτητα, με λιπόθυμους τον θερμαστή και τον μηχανοδηγό. Κύλησε πάνω στις ράγες για πολλά μίλια, ύστερα όμως, μια και κανείς δεν τροφοδοτούσε με κάρβουνο τη φωτιά, ο ατμός λιγόστεψε κι έτσι, μια ώρα αργότερα, χάνοντας συνέχεια ταχύτητα, η μηχανή σταμάτησε, είκοσι περπίου μίλια πέρα από το φρούριο.

Ο μηχανοδηγός κι ο θερμαστής, που δεν είχαν σκοτωθεί, συνήλθαν μετά από λίγο – κι όταν ο μηχανοδηγός είδε πως βρίσκονταν στην έρημο, με τη μηχανή μόνο, χωρίς βαγόνια πίσω της, κατάλαβε αμέσως τι είχε συμβεί. Δεν μπορούσε να φανταστεί πώς είχε χωριστεί η μηχανή από τα βαγόνια, αλλά δεν χωρούσε αμφιβολία ότι το τρένο που είχε μείνει πίσω είχε πάθει ζημιά, ή κινδύνευε.

Ο μηχανοδηγός δεν δίστασε καθόλου. Βέβαια, η πιο φρόνιμη λύση θα ήταν να συνεχίσει το δρόμο του προς την Όμαχα, και η πιο επικίνδυνη να ξαναγυρίσει στα βαγόνια, που ίσως να τα λεηλατούσαν ακόμη οι Ινδιάνοι. Δεν βαριέσαι! Φτυαριές κάρβουνο και ξύλο δυνάμωσαν τη φωτιά, η πίεση ανέθηκε ξανά και η μηχανή κίνησε με την όπισθεν για το φρούριο Κίρνει. Αυτή σφύριζε λοιπόν μέσα στην ομίχλη.

Οι επιβάτες χάρηκαν όταν την είδαν να παίρνει πάλι τη θέση της, στην κεφαλή του συρμού. Θα μπορούσαν να συνεχίσουν αυτό το ταξίδι, που είχε τόσο δυσάρεστα διακοπεί.

Μόλις έφτασε η μηχανή, η Αούντα βγήκε από το σταθμό και ρώτησε τον μηχανοδηγό:

— Θα φύγετε;

— Αμέσως, κυρία μου.

— Ναι, αλλά οι αιχμάλωτοι... οι άτυχοι συνταξιδιώτες μας...

— Δεν μπορώ ν' αλλάξω το δρομολόγιο, κυρία μου, απάντησε εκείνος. Έχουμε ήδη τρεις ώρες καθυστέρηση!

— Και πότε περνάει το άλλο τρένο για τον Άγιο Φραγκίσκο;

— Αύριο το βράδυ, κυρία μου.

— Αύριο το βράδυ! Μα τότε θα είναι πολύ αργά! Πρέπει να περιμένετε!

— Αδύνατον! απάντησε ο μηχανοδηγός. Αν θέλετε να φύγετε, ανεβείτε, παρακαλώ, στο βαγόνι σας!

— Όχι, δεν πρόκειται να φύγω! απάντησε η νέα γυναίκα.

Ο Φιξ είχε ακούσει αυτή τη συζήτηση. Λίγο πριν, όταν δεν υπήρχε τρόπος να μετακινηθεί μόνος του, είχε αποφασίσει να φύγει από το Κίρνει· τώρα που το τρένο βρισκόταν εκεί, έτοιμο να ξεκινήσει, όταν δεν χρειαζόταν παρά να πάρει τη θέση του στο βαγόνι, τώρα, ένιωθε μια ακαταμάχητη δύναμη να τον κρατάει εκεί. Ήθελε να παλέψει αυτή την ιστορία μέχρι τέλους.

Στο μεταξύ, οι επιβάτες και μερικοί σοβαρά τραυματισμένοι –ανάμεσά τους και ο συνταγματάρχης Πρόκτορ– είχαν ήδη ανεβεί στα βαγόνια. Ο τόπος γύρω αντιβούισε από τα μουγκρητά του καζανιού, ο ατμός ξέφευγε από τις βαλβίδες. Ο μηχανοδηγός τράβηξε τη σφυρίχτρα, το τρένο ξεκίνησε και χάθηκε σύντομα, ανακατεύοντας τον άσπρο καπνό του με τις χιονονιφάδες που έπεφταν ασταμάτητα.

Ο ντετέκτιβ Φιξ είχε παραμείνει.

Κύλησαν μερικές ώρες. Ο καιρός ήταν απαίσιος κι έκανε πολύ κρύο. Ο Φιξ περίμενε, καθισμένος σ' έναν πάγκο του σταθμού, ακίνητος σαν άγαλμα. Η Αούντα, αψηφώντας το ξεροβόρι, έβγαине κάθε τόσο από το δωμάτιο που της είχαν παραχωρήσει. Πήγαινε ως την άκρη της προβλήτας, προσπαθώντας να διακρίνει μέσα από τη χιονοθύελλα, λαχταρώντας να διαπεράσει την ομίχλη που στένευε τον ορίζοντα γύρω της, προσέχοντας μήπως ακουστεί κανένας ήχος. Τίποτα! Γύριζε πάλι μέσα, καταπαγωμένη, για να ξαναβγεί λίγο αργότερα, αλλά πάντα χωρίς αποτέλεσμα.

Σκοτείνιασε. Το απόσπασμα δεν είχε επιστρέψει. Πού να βρισκόταν εκείνη τη στιγμή; Μπόρεσε, άραγε, να βρει τους Ινδιάνους; Έγινε μάχη, ή μήπως οι στρατιώτες είχαν χαθεί μέσα στην ομίχλη κι έγραφαν άσκοπους γύρους; Ο διοικητής του φρουρίου ανησυχούσε πολύ, αν και προσπαθούσε να κρύβει την αγωνία του.

Βράδιασε και το χιόνι αραίωσε, αλλά το κρύο δυνάμωσε ακόμα πιο πολύ. Ακόμα και το πιο ατρόμητο βλέμμα δεν θα μπορούσε ν' αντικρίσει αυτή τη σκοτεινή απεραντοσύνη χωρίς να νιώσει δέος. Απόλυτη σιωπή βασίλευε στην κοιλάδα. Μήτε πέταγμα πουλιού μήτε πατημασιά αγριμιού τάραζε τη νεκρική σιγαλιά.

Όλη εκείνη τη νύχτα, με το μυαλό γεμάτο μαύρες σκέψεις και την καρδιά πλημμυρισμένη αγωνία, η Αούντα περπατούσε πάνω-κάτω στην πλατφόρμα. Η φαντασία της την

ταξίδευε μακριά, αποκαλύπτοντας μυριάδες κινδύνους. Καμιά πένα δεν θα μπορούσε να περιγράψει πόσο υπέφερε η νεαρή γυναίκα εκείνες τις ατέλειωτες ώρες. Ο Φιξ έμενε πάντα ακίνητος στη ίδια θέση, αλλά ούτε κι εκείνος κοιμόταν. Σε μια στιγμή, τον πλησίασε κάποιος και του μίλησε· ωστόσο, ο ντετέκτιβ τον απόδιωξε με ένα αρνητικό νεύμα.

Έτσι πέρασε η νύχτα. Την αυγή, ο ήλιος υψώθηκε μοντός σ' έναν ομιχλιασμένο ορίζοντα, αλλά το βλέμμα έφτανε σε απόσταση δυο μιλίων περίπου. Φεύγοντας, ο Φιλέας Φογκ και το απόσπασμα είχαν κατευθυνθεί προς τα νότια, αλλά τίποτα δεν φαινόταν να έρχεται από 'κει.

Στις εφτά, εξαιρετικά ανήσυχος πια, ο διοικητής δεν ήξερε τι να κάνει. Μήπως έπρεπε να στείλει δεύτερο απόσπασμα να βοηθήσει το πρώτο; Έπρεπε, άραγε, να θυσιάσει και πάλι άντρες, με τόσο λίγες πιθανότητες να σώσουν εκείνους που είχαν θυσιάσει πρώτοι; Ο δισταγμός του δεν κράτησε πολύ· κάλεσε έναν από τους υπολοχαγούς του, αλλά την ώρα που ήταν έτοιμος να διατάξει να βγει μια αναγνωριστική περίπολος, ακούστηκαν ξαφνικά πυροβολισμοί. Μήπως ήταν σινιάλο; Οι στρατιώτες όρμησαν έξω από το φρούριο, και σε μισό μίλι απόσταση διέκριναν ένα μικρό άγγιμα να κινείται με απόλυτη τάξη. Μπροστά από τους στρατιώτες διέκριναν τον κύριο Φογκ, και δίπλα του τον Πασπαρτού και τους άλλους δυο επιβάτες, που είχαν αιχμαλωτίσει οι Σιου.

Είχαν προλάβει τους Ινδιάνους κι είχαν δώσει μάχη μαζί τους, στα νότια του Κίρνεϊ. Λίγο πριν εμφανιστεί το απόσπασμα, ο Πασπαρτού και οι δυο σύντροφοί του πάλευαν κιόλας με τους Ινδιάνους, και ο Γάλλος είχε ήδη εξουδετερώσει τρεις με τις γροδιές του, όταν έτρεξαν να τους βοηθήσουν ο κύριός του και οι στρατιώτες.

Μπαίνοντας τώρα στο φρούριο, έγιναν δεκτοί με φωνές ενθουσιασμού· ο Φιλέας Φογκ μοίρασε στους στρατιώτες

την αμοιβή που τους είχε υποσχεθεί, ενώ ο Πασπαρτού μουρμούριζε συνέχεια στενοχωρημένος:

— Πρέπει να παραδεχτώ ότι στοιχίζω ακριβά στον κύριό μου!

Ο Φιξ κοιτούσε αμίλητος τον κύριο Φογκ και δυσκολευόταν να αναλύσει τα συναισθήματα που πάλευαν εκείνη την ώρα μέσα του. Όσο για την Αούντα, είχε πάρει το χέρι του προστάτη της και το έσφιγγε στα δικά της, χωρίς να μπορεί ν' αρθρώσει λέξη.

Στο μεταξύ, ο Πασπαρτού κοίταζε γύρω του στο σταθμό, αναζητώντας το τρένο. Νόμιζε πως θα το έβρισκε εκεί, έτοιμο να φύγει για την Όμαχα, και ήλπιζε πως θα μπορούσαν ακόμη να κερδίσουν τον χαμένο χρόνο.

— Το τρένο; Το τρένο; φώναξε.

— Έφυγε! απάντησε ο Φιξ.

— Και τότε περνάει το επόμενο; ρώτησε ο Φιλέας Φογκ.

— Το βράδυ!

— Α, έτσι! απάντησε απλώς ο απαθής κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 31

Όπου ο ντετέκτιβ Φιξ φροντίζει
τα συμφέροντα του Φιλέα Φογκ

Ο Φιλέας Φογκ είχε αργοπορήσει είκοσι ώρες. Ο Πα-
σπαρτού, που άθελά του είχε προκαλέσει αυτή την αργοπο-
ρία, ήταν απαρηγόρητος. Δίχως άλλο, είχε καταστρέψει τον
κύριό του.

Εκείνη τη στιγμή ο επιθεωρητής πλησίασε τον κύριο
Φογκ και κοιτάζοντάς τον κατάματα, ρώτησε:

— Σοβαρά, κύριε, βιάζεστε τόσο πολύ;

— Σοβαρότατα, απάντησε ο Φιλέας Φογκ.

— Επιτρέψτε μου να επαναλάβω την ερώτηση, επέμεινε
ο Φιξ. Είναι απόλυτη ανάγκη να βρίσκεστε στη Νέα Υόρκη
στις 11 του μηνός, πριν από τις 9 μ.μ. που αναχωρεί το υπε-
ρωκεάνιο για το Λίβερπουλ;

— Απόλυτη.

— Κι αν το ταξίδι μας δεν είχε διακοπεί από την επίθεση
των Ινδιάνων, θα φτάνατε στη Νέα Υόρκη στις 11 του μη-
νός το πρωί;

— Ναι, δώδεκα ώρες νωρίτερα από την αναχώρηση του
πλοίου.

— Ωραία. Δηλαδή, έχετε είκοσι ώρες καθυστέρηση. Δώ-
δεκα από είκοσι, οκτώ — πρέπει δηλαδή να κερδίσετε οκτώ
ώρες. Θέλετε να προσπαθήσετε;

— Με τα πόδια; ρώτησε ο κύριος Φογκ.

— Όχι, με έλκηθρο, απάντησε ο Φιξ. Κάποιος εδώ μου πρότεινε αυτό το μεταφορικό μέσο.

Εννοούσε τον άνθρωπο που του είχε μιλήσει στην πλατφόρμα την προηγούμενη νύχτα, αλλά ο Φιξ είχε αρνηθεί την πρότασή του.

Ο Φιλέας Φογκ δεν απάντησε' όταν όμως ο Φιξ τού έδειξε τον άνθρωπο αυτόν που έκοβε βόλτες μπροστά στο σταθμό, ο τζέντλεμαν πήγε προς το μέρος του. Λίγο αργότερα, ο Φιλέας Φογκ κι αυτός ο Αμερικανός, που λεγόταν Ματζ, έμπαιναν σε μια παράγκα δίπλα στο φρούριο Κίρνεϊ.

Εκεί ο κύριος Φογκ περιεργάστηκε ένα παράξενο όχημα, κάτι σαν φορείο στημένο πάνω σε δυο μακριά δοκάρια, ελαφρά κυρτά στο μπροστινό μέρος, σαν έλκηθρο, πάνω στο οποίο μπορούσαν να καθίσουν πέντε-έξι άτομα. Στη μέση περίπου του φορείου ορθωνόταν ένα ψηλό κατάρτι, εξοπλισμένο μ' ένα τεράστιο πανί. Στο πίσω μέρος, διακρινόταν ένα πρωτόγονο τιμόνι. Ήταν, κοντολογίς, ένα ιστιοφόρο έλκηθρο. Το χειμώνα, όταν οι γραμμές του τρένου σκεπάζονται από το χιόνι, τα οχήματα αυτά κάνουν ταχύτατα δρομολόγια στην παγωμένη πεδιάδα, από τον ένα σταθμό στον άλλο. Με τα πανιά τους ανοιχτά και τη βοήθεια του ανέμου, γλιστρούν πάνω στα λιβάδια με ταχύτητα ίση —αν όχι και ανώτερη— μιας ταχείας.

Η συμφωνία ανάμεσα στον κύριο Φογκ και τον ιδιοκτήτη αυτού του στεριανού πλοίου, έκλεισε μέσα σε μερικά δευτερόλεπτα. Ο δυνατός αέρας, που φυσούσε από τα δυτικά, ευνοούσε την απόπειρα. Το χιόνι είχε πια σκληρύνει και ο κύριος Ματζ ισχυριζόταν πως θα μπορούσε να μεταφέρει μέσα σε λίγες ώρες τον κύριο Φογκ στην Όμαχα, απ' όπου αναχωρούν συνέχεια τρένα για το Σικάγο και τη Νέα Υόρκη. Ίππήρχε λοιπόν μια πιθανότητα να κερδίσουν το χαμένο χρόνο, και ο κύριος Φογκ δεν έβλεπε γιατί να μην το επιχειρήσει.

Μη θέλοντας να εκθέσει την Αούντα στις ταλαιπωρίες ενός ταξιδιού με ανοιχτό έλκηθρο, μ' αυτό το κρύο —που η

ταχύτητα θα το έκανε ακόμα πιο ανυπόφορο— ο κύριος Φογκ τής πρότεινε να μείνει μαζί με τον Πασπαρτού στο σταθμό Κίρνει. Το έντιμο παλικάρι θα αναλάμβανε να συνοδεύσει τη νεαρή κυρία στην Ευρώπη από καλύτερους δρόμους και κάτω από πιο ανεκτές συνθήκες. Η Αούντα αρνήθηκε να χωριστεί από τον κύριο Φογκ και ο Πασπαρτού ένωσε πανευτυχής μ' αυτή την απόφαση. Γιατί, αλήθεια, για τίποτα στον κόσμο δεν ήθελε ν' αφήσει τον κύριό του μόνο — πολύ περισσότερο τώρα, που θα ήταν μαζί του ο Φιξ.

Όσο για τον ντετέκτιβ, δύσκολα μπορούμε να μαντέψουμε τις σκέψεις του. Είχε τάχα κλονιστεί η πεποίθησή του από την επιστροφή του κυρίου Φογκ, ή εξακολουθούσε να τον θεωρεί έναν πανούργο κλέφτη, που, αφού έκανε το γύρο του κόσμου, πίστευε ότι μπορούσε να επιστρέψει άφοβα στην Αγγλία; Ίσως η γνώμη του Φιξ για τον κύριο Φογκ να είχε αλλάξει λιγάκι, ωστόσο ο Φιξ ήταν πάντα αποφασισμένος να κάνει το καθήκον του, και ανυπομονούσε περισσότερο απ' όλους να επιστρέψουν όσο το δυνατόν πιο γρήγορα στην Αγγλία.

Στις 8, το έλκηθρο ήταν έτοιμο για αναχώρηση. Οι ταξιδιώτες —δοκιμάζουμε τον πειρασμό να πούμε «οι επιβάτες»— πήραν τις θέσεις τους στο εσωτερικό του και τυλίχτηκαν όσο πιο σφιχτά μπορούσαν στις ταξιδιωτικές κουβέρτες τους. Τα δύο τεράστια πανιά υψώθηκαν και, με τη βοήθεια του ανέμου, το έλκηθρο άρχισε να γλιστράει στο σκληρό χιόνι με ταχύτητα που ξεπερνούσε τα 40 μίλια την ώρα.

Σε ευθεία —κατά το πέταγμα της μέλισσας, όπως λένε οι Αμερικανοί— η Όμαχα απέχει από το οχυρό Κίρνει το πολύ διακόσια μίλια. Αν ο άνεμος κρατούσε, το έλκηθρο θα μπορούσε να διανύσει αυτή την απόσταση σε πέντε ώρες. Αν δεν συνέβαινε κανένα ατύχημα, στη μία μετά τα μεσάνυχτα θα έπρεπε να φτάσουν στην Όμαχα.

Τι ταξίδι ήταν αυτό! Οι ταξιδιώτες, στριμωγμένοι ο ένας πλάι στον άλλο, δεν μπορούσαν να μιλήσουν. Το κρύο, που το

δυνάμωνε ακόμα περισσότερο η ταχύτητα, τους είχε κόψει τη μιλιά. Το έλκηθρο γλιστρούσε τόσο ανάλαφρα πάνω στο χιόνι, όσο θα ταξίδευε μια βάρκα πάνω στο νερό· κι όταν ο άνεμος φυσούσε δυνατά σαρώνοντας τη γη, έμοιαζε να πετάει στον αέρα, με τα πανιά του απλωμένα σαν τεράστιες φτερούγες.

Ο Ματζ, καδισμένος στο τιμόνι, κρατούσε ευθεία πορεία και φρόντιζε να διορθώνει τις παρεκκλίσεις· είχε σηκώσει όλα τα πανιά, και μολονότι δεν ήταν δυνατόν να υπολογίσουν ακριβώς την ταχύτητα του έλκηθρου, σίγουρα δεν ήταν μικρότερη από σαράντα μίλια την ώρα.

— Αν δεν πάθουμε καμιά αβάρια, είπε ο Ματζ, θα φτάσουμε.

Κι είχε μεγάλο συμφέρον ο Ματζ να φτάσουν τη συμφωνημένη ώρα, γιατί ο κύριος Φογκ, πιστός στο αλάνθαστο σύστημά του, τον είχε δελεάσει μ' ένα γερό φιλοδώρημα.

Ο κάμπος που διέσχιζε το έλκηθρο σε ευθεία γραμμή, ήταν λείος σαν θάλασσα φτιαγμένη από λάδι — ένα απέραντο παγωμένο έλος, θα 'λεγε κανείς. Οι ράγες που εξυπηρετούσαν εκείνη την περιοχή, ανηφόριζαν από τα νοτιοδυτικά προς τα βορειοδυτικά, μέσω Γκραντ Άιλαντ, Κολόμπους —σημαντική πόλη της Νεμπράσκα— Σουίλερ, Φρίμοντ, κι ύστερα Όμαχα. Σε όλη τη διαδρομή ακολουθούσαν τη δεξιά όχθη του ποταμού Πλέιτ. Συντομεύοντας αυτόν το δρόμο, το έλκηθρο ακολουθούσε τη χορδή του τόξου που διέγραφε ο σιδηρόδρομος. Ο Ματζ δεν φοβόταν ότι θα μπορούσε να τον σταματήσει ο ποταμός Πλέιτ στον μικρό μυχό που σχηματίζει πριν από το Φρίμοντ, γιατί τα νερά του ήταν παγωμένα. Ο δρόμος δηλαδή ήταν εντελώς απαλλαγμένος από εμπόδια κι ο Φιλέας Φογκ δεν είχε να φοβάται παρά μόνο δυο πράγματα: ζημιά στο έλκηθρο, και αλλαγή του ανέμου ή νηνεμία.

Ο άνεμος, όμως, όχι μόνο δεν εξασθενούσε αλλά δυνάμωνε ολοένα, μέχρι που λύγιζε το κατάρτι, αν και το κρατούσαν γερά τα σιδερένια άρμενα. Τα συρματόσχοινα, όμοια με χορ-

δές βιολιού, αντηχούσαν σαν να τα χάιδευε κανένα δοξάρι. Το έλκηθρο ταξίδευε μέσα σε μια χαρούμενη, ζωηρή μελωδία.

— Αυτά τα συρματόσχοινα μου θυμίζουν χορδές! είπε ο κύριος Φογκ.

Κι αυτά ήταν τα μόνα λόγια που πρόφερε σ' όλη τη διαδρομή. Η Αούντα, τυλιγμένη προσεκτικά στις γούνες και τις ταξιδιωτικές κουβέρτες της, προστατευόταν όσο μπορούσε καλύτερα από το κρύο.

Όσο για τον Πασπαρτού, με το πρόσωπο κόκκινο σαν τον ήλιο όταν βασιλεύει μέσα στην αχλή, ρουφούσε αδιαμαρτύρητα τον τσουχερό αέρα. Βαδιά μέσα του, είχε αρχίσει και πάλι να ελπίζει. Αντί να φτάσουν το πρωί στη Νέα Υόρκη, θα έφταναν το βράδυ, αλλά υπήρχαν ακόμη κάποιες πιθανότητες να προλάβουν το υπερωκεάνιο πριν σαλπάρει για το Λίβερπουλ. Κάποια στιγμή, μάλιστα, είχε νιώσει μια έντονη επιθυμία να σφίξει το χέρι του «συμμάχου» του, του Φιξ. Δεν ξεχνούσε πως ο ντετέκτιβ είχε βρει το ιστιοφόρο έλκηθρο, το μοναδικό μέσο που τους επέτρεπε ακόμα να ελπίζουν ότι θα έφταναν στην Όμαχα εγκαίρως. Όμως —ποιος ξέρει από ποιο προαίσθημα— κράτησε τελικά τη συνηθισμένη επιφυλακτικότητα του απέναντι στον Φιξ. Οπωσδήποτε, δεν θα ξεχνούσε ποτέ την αυτοθυσία που είχε δείξει —χωρίς τον παραμικρό δισταγμό— ο κύριος Φογκ για να τον γλιτώσει από τα χέρια των Σιου. Ο κύριος Φογκ δεν είχε διακινδυνεύσει μόνο την παρουσία του, αλλά και τη ζωή του... Όχι, αυτό δεν θα το ξεχνούσε ποτέ ο υπηρέτης του!

Κι ενώ ο κάθε ταξιδιώτης σκεφτόταν τα δικά του, το έλκηθρο πετούσε στο τεράστιο σεντόνι του χιονιού. Ούτε που καταλάβαιναν αν περνούσε ρυάκια, παραπόταμους ή παραποταμάκια του ποταμού Λιτλ Μπλου. Τα λιβάδια και τα ρυάκια χάνονταν κάτω απ' αυτό το ομοίομορφο λευκό. Η πεδιάδα απλωνόταν γύρω τους τελείως έρημη. Καθώς βρισκόταν ανάμεσα στη σιδηροδρομική γραμμή του Ειρηνικού και τη δια-

κλάδωση που ένωσε το Κίρνεϊ με τον Άγιο Ιωσήφ, φάνταζε σαν μεγάλο, ακατοίκητο νησί. Ούτε χωριό, ούτε σταθμός, ούτε καν οχυρό. Πότε πότε έβλεπες να περνά σαν αστραπή ένα δέντρο, που καμπούριαζε τον άσπρο σκελετό του στον παγωμένο άνεμο. Μερικές φορές, σμάρια αγριοπούλια απογειώνονταν όλα μαζί. Άλλοτε, πάλι, αγέλες πεινασμένων λύκων συναγωνίζονταν σε ταχύτητα το έλκηθρο. Ο Πασπαρτού, με το περίστροφο στο χέρι, ήταν έτοιμος να πυροβολήσει αν κάποιος από δαύτους πλησίαζε επικίνδυνα. Αν συνέβαινε κανένα ατύχημα και σταματούσε το έλκηθρο, αυτά τα άγρια σαρκοφάγα θα ορμούσαν στους ταξιδιώτες. Ευτυχώς, το έλκηθρο βαστούσε γερά και δεν χρειάστηκε να ξοδέψει τις σφαίρες του.

Το μεσημέρι, ο Ματζ κατάλαβε από κάποια σημάδια ότι περνούσαν το παγωμένο ρεύμα του ποταμού Πλέιτ. Δεν είπε τίποτα, αλλά ήταν πια βέβαιος ότι μετά από μια εικοσαριά μίλια θα έφταναν στο σταθμό της Όμαχα.

Πραγματικά, πριν περάσει μια ώρα, ο επιδέξιος οδηγός άφησε το τιμόνι και κατέβασε τα πανιά – το έλκηθρο, διατηρώντας τη φόρα του, διέσχισε ακόμη μισό μίλι χωρίς πανί. Τελικά σταμάτησε, και ο Ματζ έδειξε μια σειρά χιονισμένες στέγες:

— Φτάσαμε! είπε.

Αλήθεια, είχαν φτάσει σ' αυτό το σταθμό, απ' όπου περνούσαν καθημερινά πολλά τρένα για τις ανατολικές Ηνωμένες Πολιτείες!

Ο Πασπαρτού κι ο Φιξ κατέβηκαν πρώτοι και έκαναν μερικά βήματα για να ξεμουδιάσουν. Ύστερα βοήθησαν τον κύριο Φογκ και τη νεαρή κυρία να κατεβούν από το έλκηθρο. Ο Φιλέας Φογκ πλήρωσε γενναιόδωρα τον Ματζ, και ο Πασπαρτού τού έσφιξε φιλικά το χέρι· έπειτα, όρμησαν όλοι στο σταθμό της Όμαχα.

Σ' αυτή τη σημαντική πόλη της Νεμπράσκα σταματά ο σιδηρόδρομος του Ειρηνικού, που συνδέει την κοιλάδα του

Μισισσιπή με τον μεγάλο ωκεανό. Από την Όμαχα για το Σικάγο, ο σιδηρόδρομος, που λέγεται «Σιδηρόδρομος Σικάγου-Ροκ Άιλαντ», ακολουθεί ανατολική πορεία και εξυπηρετεί πενήντα σταθμούς.

Μια ταχεία ήταν έτοιμη να φύγει. Ο Φιλέας Φογκ και οι σύντροφοί του μόλις που πρόλαβαν να μπουν σε κάποιο βαγόνι. Δεν είχαν τον καιρό να δουν τίποτα από την Όμαχα, αλλά ο Πασπαρτού επαναλάμβανε στον εαυτό του ότι δεν υπήρχε λόγος να λυπάται, αφού δεν έκαναν όλο αυτό ταξίδι για να δουν τα αξιοθέατα.

Το τρένο πέρασε στην πολιτεία της Αϊόβα μέσω Κάνσιλ Μπλαφ, Ντε Μουάν και της πόλης Αϊόβα, με απίστευτη ταχύτητα. Τη νύχτα δρασκέλισε τον Μισισσιπή στο Ντάβενपोर्ट και μπήκε στο Γλινόι από το Ροκ Άιλαντ.

Την επομένη, 10 του μηνός, στις τέσσερις τ' απομεσήμερο έφταναν στο Σικάγο που στεκόταν πιο περήφανο από ποτέ στις όχθες της όμορφης λίμνης Μίσιγκαν. Εννιακόσια μίλια χωρίζουν το Σικάγο από τη Νέα Υόρκη, αλλά ευτυχώς υπάρχουν εκεί άφθονα τρένα – και ο κύριος Φογκ πέρασε αμέσως από το ένα στο άλλο. Η ταχεία της Εταιρείας «Πίτσμπουργκ-Φορτ Γουέιν-Σικάγο» ξεκίνησε ολοταχώς, θαρρείς και καταλάβαινε πως ο αξιότιμος κύριος δεν είχε καιρό για χάσιμο. Διέσχισε σαν αστραπή την Ινδιάννα, το Οχάιο, την Πενσιλβάνια, τη Νέα Υερσέη, περνώντας από πόλεις με αρχαία ονόματα – μερικές απ' αυτές είχαν δρόμους και τραμ, αλλά όχι ακόμη σπιτία! Τελικά, φάνηκε ο ποταμός Χάντσον και στις 11 Δεκεμβρίου, στις 11.15 μ.μ., το τρένο έμπαινε στο σταθμό, στη δεξιά όχθη του ποταμού, μπροστά από την προβλήτα των ατμοπλοίων της γραμμής Κάναρντ, που αλλιώς λέγεται «Βρετανική και Βορειο-αμερικανική Βασιλική Εταιρεία Ατμοπλοϊκών Συγκοινωνιών».

Η Κίνα, με προορισμό το Λίβερπουλ, είχε σαλπάρει πριν από τρία τέταρτα!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 32

Όπου ο Φιλέας Φογκ
πολεμά σώμα με σώμα με την κακοτυχία

Σαλπάροντας η Κίνα, έμοιαζε να παίρνει μαζί της και τις τελευταίες ελπίδες του Φιλέα Φογκ. Γιατί, πραγματικά, κανένα από τ' άλλα υπερωκεάνια που ενώνουν την Αμερική με την Ευρώπη, ούτε τα γαλλικά ποντοπόρα, ούτε εκείνα της Εταιρείας του Λευκού Αστέρα, ούτε τα ατιμόπλοια της Εταιρείας Ίμαν που μετέφεραν μετανάστες –άρα, άβολα και υγρά– ούτε εκείνα της Εταιρείας του Αμβούργου, ούτε κανένα άλλο μπορούσε να εξυπηρετήσει το σχέδιο του ήρωά μας.

Το *Περέρε*, της Ύπερατλαντικής Γαλλικής Εταιρείας, που τα θαυμαστά πλοία της συναγωνίζονται σε ταχύτητα και ξεπερνούν σε άνεση όλα ανεξαιρέτως τα καράβια των άλλων εταιρειών, έφευγε στις 14 Δεκεμβρίου. Άλλωστε, όπως και τα πλοία της Εταιρείας του Αμβούργου, δεν πήγαινε κατευθείαν στο Λίβερπούλ ή το Λονδίνο, αλλά στη Χάβρη – και μια επιπλέον διαδρομή, από τη Χάβρη στο Σαουθάμπτον, θα καθυστέρουσε ακόμη περισσότερο τον Φιλέα Φογκ.

Ο κύριος Φογκ τα έμαθε όλα αυτά από τον *Οδηγό Μπράντσο*, που περιείχε λεπτομερείς πληροφορίες για όλα τα δρομολόγια.

Ο Πασπαρτού ήταν κουρέλι. Είχαν χάσει το καράβι για σαράντα πέντε λεπτά, από δικό του λάθος – εντελώς δικό του, για άλλη μια φορά, αφού, αντί να συντρέχει τον κύριο

του, έστηνε συνεχώς εμπόδια στο δρόμο του! **Κι** όταν αναθυμόταν όλες τις αναποδιές του ταξιδιού, όταν λογάριαζε τα ποσά που είχαν ξοδευτεί αποκλειστικά για χάρη του, όταν σκεφτόταν ότι εκείνο το τεράστιο στοίχημα, μαζί με τα σημαντικά έξοδα αυτού του άσκοπου πια ταξιδιού, θα κατέστρεφαν τελείως τον κύριο **Φογκ**, έβριζε τον εαυτό του και κοπανούσε το κεφάλι του.

Κι όμως, ο κύριος **Φογκ** δεν φαινόταν να τον θεωρεί υπεύθυνο, ούτε τον είχε μαλώσει καθόλου. Φεύγοντας από την προβλήτα αρκέστηκε μόνο να πει:

— Αύριο θα δούμε τι θα κάνουμε. Ελάτε.

Ο κύριος **Φογκ**, η **Αούντα**, ο **Φιξ** κι ο **Πασπαρτού** πέρασαν τον ποταμό **Χάντσον** με το φέρι της **Υερσέης** κι ανέβηκαν σε ένα αμάξι που τους οδήγησε στο ξενοδοχείο «**Άγιος Νικόλαος**», στο **Μπρόντγουεϊ**. Εκεί νοίκιασαν δωμάτια και πέρασε η νύχτα — σύντομη για τον **Φιλέα Φογκ**, που κοιμήθηκε σαν πουλάκι, αλλά ατέλειωτη για την **Αούντα** και τους άλλους, που από την ταραχή τους δεν μπόρεσαν να κλείσουν μάτι.

Η άλλη ημέρα ήταν 12 **Δεκεμβρίου**. Από τις 7 π.μ. της 12ης μέχρι τις 8.45 της 21ης έμεναν 9 ημέρες, 13 ώρες και 45 λεπτά. Αν λοιπόν ο **Φιλέας Φογκ** είχε αναχωρήσει την προηγούμενη ημέρα με την **Κίνα**, ένα από τα ταχύτερα πλοία του **Ατλαντικού**, θα έφτανε στο **Λίβερπουλ**, και από 'κεί στο **Λονδίνο**, μέσα στη συμφωνημένη προθεσμία!

Κάποια στιγμή ο κύριος **Φογκ** βγήκε από το ξενοδοχείο μόνος, αφού παράγγειλε στον υπηρέτη του να τον περιμένει και να ειδοποιήσει την **Αούντα** να είναι έτοιμη ανά πάσα στιγμή για αναχώρηση. Κατέβηκε στις όχθες του ποταμού **Χάντσον** κι άρχισε να ψάχνει ανάμεσα στα πλοία που ήταν δεμένα στην προβλήτα ή αγκυροβολημένα στο ποτάμι, μήπως κάποιο ετοιμαζόταν να σαλπάρει. Πολλά είχαν υψωμένο το διχαλωτό σημαϊάκι της αναχώρησης κι ετοιμάζο-

νταν να ξανοιχτούν με την πρωινή παλίρροια, γιατί στο αχανές και θαυμαστό λιμάνι της Νέας Υόρκης δεν υπάρχει μέρα που να μη σαλπάρουν τουλάχιστον εκατό πλεούμενα προς όλα τα σημεία της γης – ωστόσο, τα περισσότερα ήταν ιστιοφόρα, και δεν εξυπηρετούσαν τον Φιλέα Φογκ. Όλα έδειχναν πως και η τελευταία του προσπάθεια θα πήγαινε χαμένη, όταν διέκρινε κοντά στην αποβάθρα ένα φορτηγό, ωραίο σκαρί, που ο πυκνός καπνός που έβγαινε από το φουγάρο του, μαρτυρούσε πως ετοιμαζόταν για σαλπάρισμα.

Ο Φιλέας Φογκ κάλεσε μια βάρκα, πήδηξε μέσα και μετά από λίγο βρέθηκε στην *Ενριέτα* – ένα μεταλλικό σκαρί και ξύλινο στέγαστρο. Ο Φιλέας Φογκ ανέβηκε στη γέφυρα και ζήτησε τον καπετάνιο, που παρουσιάστηκε αμέσως. Ήταν ένας πενηντάρης θαλασσόλυκος με φάτσα στρυφνή, μεγάλα μάτια, μπρούτζινο δέρμα, κοκκινομάλλης, ντερέκι, που δεν φαινόταν να έχει και πολλές σχέσεις με τον καλό κόσμο.

- Ο καπετάνιος; ρώτησε ο κύριος Φογκ.
- Ναι, εγώ είμαι.
- Είμαι ο Φιλέας Φογκ από το Λονδίνο.
- Κι εγώ ο Άντριου Σπίντι από το Κάρντιφ!
- Ετοιμάζεσαι να σαλπάρεις;
- Σε μια ώρα!
- Για πού πηγαίνεις;
- Μπορντό!
- Και τι μεταφέρεις;
- Μόνο τη σαβούρα μου! Δεν έχω φορτίο! Άδειος φεύγω!
- Έχεις επιβάτες;
- Ούτε απ' αυτό! Επιβάτες ποτέ! Είναι εμπόρευμα ενοχλητικό και φλύαρο!
- Τρέχει γρήγορα το καράβι σου;
- Πιάνει έντεκα με δώδεκα κόμβους! Η *Ενριέτα* με τ' όνομα!
- Μας πηγαίνεις με τρία ακόμα άτομα στο Λίβερπουλ;

— Στο Λίβερπουλ; Εγώ λέω να πάμε στην Κίνα!
— Στο Λίβερπουλ, επαναλαμβάνω.
— Όχι!
— Όχι;
— Όχι! Σαλπάρω για το Μπορντό και θα πάω στο Μπορντό!

— Όσα κι αν σου δώσω;
— Όσα!

Ο καπετάνιος μιλούσε μ' έναν τόνο που έδειχνε πως ήθελε να κλείσει τη συζήτηση.

— Ναι, αλλά οι πλοιοκτήτες της *Ενριέτα*... επέμεινε ο Φιλέας Φογκ.

— Οι πλοιοκτήτες είμαι εγώ, απάντησε ο καπετάνιος. Δικό μου είναι το καράβι.

— Το ναυλώνω.

— Όχι!

— Το αγοράζω.

— Όχι!

Ο Φιλέας Φογκ προσπαθούσε να κρύψει την απογοήτευσή του, η κατάσταση όμως ήταν πολύ σοβαρή. Η Νέα Υόρκη δεν ήταν σαν το Χονγκ Κονγκ, κι ο καπετάνιος της *Ενριέτα* δεν είχε καμιά σχέση με τον καπετάνιο του *Τανκαντέρ*. Μέχρι τότε, σκορπίζοντας τα λεφτά του, είχε καταφέρει να ξεπεράσει όλα τα εμπόδια. Αυτή τη φορά, φοβόταν πως δεν θα πετύχαινε τίποτα!

Έπρεπε όμως να περάσει τον Ατλαντικό με καράβι, εκτός κι αν τον διέσχιζε με αερόστατο, πράγμα πολύ επικίνδυνο. Ξαφνικά, του ήρθε μια ιδέα:

— Μας παίρνεις μέχρι το Μπορντό;

— Όχι, ακόμα κι αν μου δώσεις εκατό δολάρια!

— Σου δίνω δυο χιλιάδες.

— Το κεφάλι;

— Το κεφάλι.

— Κι είσαστε τέσσερις;

— Τέσσερις.

Ο καπετάν Σπίντι βάλθηκε να ξύνει το μετωπό του, σαν να ήθελε να το μαδήσει. Οκτώ χιλιάδες δολάρια κέρδος, χωρίς μάλιστα ν' αλλάξει ρότα, άξιζαν τον κόπο να ξεχάσει για λίγο την έμφυτη αντιπάθειά του για κάθε λογής επιβάτη. Άλλωστε, επιβάτες των δυο χιλιάδων δολαρίων δεν είναι πια επιβάτες, είναι πολύτιμο εμπόρευμα!

— Φεύγω στις 9, είπε απλά ο καπετάν Σπίντι, κι αν εσύ κι η παρέα σου είσαστε εδώ...

— Στις 9 θα είμαστε στο πλοίο, απάντησε εξίσου απλά ο κύριος Φογκ.

Ήταν 8.30. Με τη χαρακτηριστική ηρεμία του, που έμοιαζε να μην τον εγκαταλείπει ποτέ, ο κύριος Φογκ κατέβηκε από την *Ενριέτα*, πήρε μια άμαξα, πήγε στο ξενοδοχείο «Άγιος Νικόλαος» και επέστρεψε με την Αούντα, τον Πασπαρτού και τον αχώριστο πλέον Φιξ. Τη στιγμή που σάλλαρε η *Ενριέτα*, βρίσκονταν κι οι τέσσερις επάνω.

Όταν ο Πασπαρτού έμαθε τι θα στοίχιζε στον κύριό του το τελευταίο μέρος του ταξιδιού, έβγαλε ένα μακρόσυρτο «ωωω», που λίγο έλειψε να του κόψει τελείως την ανάσα. Όσο για τον ντετέκτιβ Φιξ, σκεφτόταν πως σίγουρα η Τράπεζα της Αγγλίας δεν θα έβγαινε και τόσο κερδισμένη απ' αυτή την ιστορία. Γιατί, αλήθεια, ακόμα κι αν ο κύριος Φογκ δεν πετούσε κι άλλα λεφτά στη θάλασσα, θα έλειπαν από το σάκο του πάνω από 7. 000 λίρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 33

Όπου ο Φιλέας Φογκ στέκεται
στο ύψος των περιστάσεων

Μια ώρα αργότερα, η Εγριέτα περνούσε το φάρο που στέκεται στην είσοδο του ποταμού Χάντσον και το ακρωτήριο Σάντι Χουκ κι έβγαινε στο πέλαγος.

Στη διάρκεια της πρώτης ημέρας ταξίδεψε παράλληλα με το Λονγκ Άιλαντ, πέρασε ανοιχτά από το φάρο του Φάιαρ Άιλαντ και κατευθύνθηκε γοργά ανατολικά. Το μεσημέρι της επόμενης ημέρας, 13 Δεκεμβρίου, ένας άντρας ανέβηκε στη γέφυρα να υπολογίσει το στίγμα του πλοίου. Βέβαια, θα πρέπει να υποθέσουμε πως ήταν ο καπετάν Σπίντι – αλλά δεν ήταν! Ήταν ο εξοχότατος Φιλέας Φογκ!

Όσο για τον καπετάν Σπίντι, αυτός ήταν κλειδωμένος για τα καλά στην καμπίνα του κι έβγαζε κάτι κραυγές, που δήλωναν οργή στα όρια του παροξυσμού.

Αυτό που είχε συμβεί ήταν απλούστατο – ο Φιλέας Φογκ ήθελε να πάει στο Λίβερπουλ, αλλά ο καπετάνιος δεν είχε δεχτεί να τον μεταφέρει. Ο Φιλέας Φογκ συμφώνησε να πάει στο Μπορντό, αλλά μέσα στις τριάντα ώρες που βρισκόταν στο καράβι χρησιμοποίησε τόσο έξυπνα τα λεφτά του, ώστε κατάφερε να πάρει με το μέρος του όλο το πλήρωμα, ναύτες και θερμαστές – ένα τσούρμο της συμφοράς, που όπως αποδείχτηκε, δεν είχαν και τις καλύτερες σχέσεις με τον καπετάνιο.

Γι' αυτό λοιπόν ο κύριος Φογκ κυβερνούσε το πλοίο στη δέση του καπετάν Σπίντι, γι' αυτό ο καπετάνιος ήταν κλεισμένος στην καμπίνα του και γι' αυτό, τελικά, η *Ενριέτα* είχε βάλει πλώρη για το Λίβερπουλ. Μάλιστα, αν έκρινε κανείς από τον τρόπο που κυβερνούσε ο κύριος Φογκ το πλοίο, θα σιγουρευόταν πως ήταν σπουδαίος ναυτικός.

Πώς τελείωσε αυτή η περιπέτεια, θα το μάθουμε αργότερα. Προς το παρόν, η Αούντα ανησυχούσε χωρίς να λέει τίποτα, ο Φίξ παρακολουθούσε τις εξελίξεις μάλλον σαστισμένος, ενώ ο Πασπαρτού έβρισκε το πράγμα απλούστατα υπέροχο.

«Έντεκα με δώδεκα κόμβους», είχε πει ο καπετάν Σπίντι, κι αλήθεια, μ' αυτή την ταχύτητα πήγαινε η *Ενριέτα*. Αν, λοιπόν —πόσα «αν»!— η θάλασσα δεν φουρτούνιαζε πολύ, αν ο άνεμος δεν γύριζε ανατολικός κι αν το πλοίο δεν πάθαινε καμιά αβάρια, τότε η *Ενριέτα* θα μπορούσε να διαλύσει τις 3.000 μίλια που χωρίζουν τη Νέα Υόρκη από το Λίβερπουλ, μέσα σε εννιά μέρες, από 12 έως 21 Δεκεμβρίου. Βέβαια, αν συνυπολόγιζε κανείς το θέμα «*Ενριέτα*» με το θέμα «*Τράπεζα*», υπήρχε μεγάλη πιθανότητα να καταλήξει ο ήρωάς μας κάπου αλλού, και όχι εκεί που επιθυμούσε.

Τις πρώτες ημέρες ταξίδευαν κάτω από εξαιρετικές συνθήκες. Η θάλασσα ήταν ήρεμη, ο άνεμος φυσούσε σταθερά από βορειοανατολικά και η *Ενριέτα*, με τα πανιά ψωμένα, γλιστρούσε πάνω στα κύματα σαν πραγματικό υπερωκεάνιο.

Ο Πασπαρτού δεν μπορούσε να συγκρατήσει τον ενθουσιασμό του. Αυτή η τελευταία ανδραγαθία του κυρίου του —που τις συνέπειές της δεν ήθελε ούτε να σκέφτεται— τον είχε μαγέψει. Τριγύριζε συνέχεια ανάμεσα στους ναύτες, επαινώντας τους κι αφήνοντάς τους έκπληκτους με τα ακροβατικά του. Τους κερνούσε τα πιο γλυκά λόγια και τα πιο ωραία ποτά. Καταπώς έλεγε, οι ναύτες μανουβράριζαν σαν ευπατρίδες κι οι θερμαστές φτυάριζαν σαν ήρωες. Είχε πια

ξεχάσει όλα τα παλιά τους βάσανα, τις στενοχώριες, τους κινδύνους. Σκεφτόταν μονάχα ότι ζύγωναν στον προορισμό τους και μερικές φορές τον έκαιγε τόσο η ανυπομονησία, θαρρείς και ψηνόταν ο ίδιος στα καζάνια της *Ενριέτα*. Συχνά γυρόφερνε τον Φιξ και τον κοιτούσε μ' ένα βλέμμα που «έλεγε πολλά», αλλά δεν του μιλούσε, γιατί η παλιά οικειότητα δεν υπήρχε πια ανάμεσά τους.

Άλλωστε, ο Φιξ —πρέπει να το τονίσουμε— είχε χάσει πια τον μπούσουλα και δεν ήξερε πού βρισκόταν. Η κατάληψη του πλοίου, η εξαγορά του πληρώματος, αυτός ο Φογκ που κυβερνούσε το καράβι σαν θαλασσόλυκος — όλα τούτα τον έκαναν να σαστίζει. Πάνω απ' όλα, όμως, σκεφτόταν πως ένας άνθρωπος που είχε κλέψει 55.000 λίρες, μπορούσε ωραιότατα να κλέψει κι ένα πλεούμενο. Κατέληξε λοιπόν κάποια στιγμή στο λογικό συμπέρασμα ότι η *Ενριέτα*, με καπετάνιο τον Φογκ, δεν πήγαινε καθόλου στο Λίβερπουλ, αλλά σε κάποιο άλλο σημείο της γης, όπου ο κλέφτης, έχοντας μεταβληθεί σε πειρατή, θα ζούσε ζωή χαρισάμενη. Το συμπέρασμα αυτό —πρέπει να το παραδεχτούμε— δεν ήταν μόνο λογικό αλλά και δυσάρεστο, κι ο ντετέκτιβ άρχισε να μετανιώνει που είχε ανακατευτεί σ' αυτή την ιστορία.

Όσο για τον καπετάν Σπίντι, συνέχιζε να ουρλιάζει στην καμπίνα του, και ο Πασπαρτού, που είχε αναλάβει να του πηγαίνει φαγητό, το έκανε πάντα παίρνοντας τις μεγαλύτερες προφυλάξεις. Ο κύριος Φογκ, από την άλλη, έδειχνε να έχει ξεχάσει τελείως την ύπαρξη του καπετάνιου.

Στις 13 Δεκεμβρίου πέρασαν ξυστά από τον ύφαλο της Νέας Γης. Εκεί οι ακτές είναι άσχημες, η ομίχλη αδιαπέραστη —ιδίως το χειμώνα— κι οι ανεμοδύελλες σαρώνουν ασταμάτητα την περιοχή. Ήδη από την παραμονή το βαρόμετρο έπεσε απότομα, προμηνύοντας την αλλαγή του καιρού. Κι αλήθεια, τη νύχτα η θερμοκρασία έπεσε πολύ, το κρύο έγινε τσουχερό κι ο άνεμος γύρισε νοτιοανατολικός.

Νέα προβλήματα, λοιπόν! Για να μην αλλάξει ρότα, ο κύριος Φογκ αναγκάστηκε να μαζέψει τα πανιά και να φορτώσει τον ατμό. Οπωσδήποτε, όμως, η πορεία του πλοίου επιβραδύνθηκε, αφού η θάλασσα φουρτούνιασε και τα κύματα το χτυπούσαν μανιασμένα. Το πλοίο κλυδωνιζόταν, ο άνεμος δυνάμωνε κι ήταν πια φανερό ότι η *Ενριέτα* δεν θα μπορούσε ν' αντέξει. Αν αναγκαζόταν ν' αλλάξει ρότα, θα πήγαινε στο άγνωστο, με όλα τα δυσάρεστα επακόλουθα.

Όσο βάραινε ο ουρανός, τόσο κατσούφιαζε και το πρόσωπο του Πασπαρτού. Για δυο ολόκληρα μερόνυχτα, το τίμιο παλικάρι έζησε μέσα στην αγωνία. Όμως, ο Φιλέας Φογκ ήταν γερός ναυτικός κι ήξερε να τα βγάζει πέρα με τη θάλασσα, γι' αυτό συνέχιζε την πορεία του χωρίς καν να χαμηλώσει την ένταση του ατμού. Κάθε που δεν μπορούσε ν' αντιμετωπίσει τη θύελλα, η *Ενριέτα* έγερνε στο πλάι και τα κύματα σάρωναν το κατάστρωμα, αλλά προχωρούσε. Μερικές φορές, όταν κάποιο τεράστιο κύμα ανασήκωνε την πρύμνη, η προπέλα έβγαινε από το νερό κι η φτερωτή της χτυπούσε μανιασμένα τον αέρα· όμως, το πλοίο προχωρούσε. Ευτυχώς, ο άνεμος δεν δυνάμωνε όσο φοβούνταν. Δεν ήταν από τις θύελλες που χτυπούν με ενενήντα μίλια την ώρα. Φυσούσε πολύ, αλλά δυστυχώς παρέμενε σταθερά νοτιοανατολικός, αχρηστεύοντας τελείως τα πανιά.

Στις 16 Δεκεμβρίου —εβδομήντα πέντε ημέρες μετά την αναχώρησή τους από το Λονδίνο— η *Ενριέτα* δεν είχε ακόμη καμιά ανησυχητική αργοπορία. Είχαν ήδη καλύψει τη μισή διαδρομή και είχαν περάσει τα περισσότερα δύσκολα σημεία. Το καλοκαίρι, η επιτυχία του ταξιδιού τους θα ήταν εξασφαλισμένη — τώρα, όμως, στην καρδιά του χειμώνα, βρίσκονταν στο έλεος της κακοκαιρίας. Ο Πασπαρτού είχε χάσει ξανά το κέφι του, αν και στο θάθος δεν είχε πάψει να ελπίζει: όσο κι αν τους ταλαιπωρούσε ο άνεμος με τα τερτίπια του, μπορούσαν πάντα να στηρίζονται στον ατμό.

Εκείνη την ημέρα ο μηχανικός ανέβηκε κάποια στιγμή στη γέφυρα, πλησίασε τον κύριο Φογκ κι έπιασε ζωηρή συζήτηση μαζί του.

Χωρίς να ξέρει γιατί —από προαίσθηση ίσως— ο Πασπαρτού ένωσε μια αόριστη ανησυχία. Θα έδινε το ένα του αυτί, για ν' ακούσει με το άλλο τι έλεγαν. Κατάφερε, ωστόσο, να ξεχωρίσει μερικές φράσεις απ' αυτή τη στιχομουδία.

— Είσαι σίγουρος;

— Μάλιστα, απάντησε ο μηχανικός. Μην ξεχνάτε πως από τη στιγμή που σαλπάραμε, ταξιδεύουμε με τον ατμό στο φουλ και όλα τα καζάνια αναμμένα. Το κάρβουνο μας έφτανε για να πάμε σιγά σιγά από τη Νέα Υόρκη στο Μπορντό, όχι όμως και για να πάμε ολοταχώς από τη Νέα Υόρκη στο Λίβερπουλ!

— Θα το σκεφτώ, απάντησε ο κύριος Φογκ.

Ο Πασπαρτού κατάλαβε και τον κυρίεψε θανάσιμη αγωνία — τελείωνε το κάρβουνο!

«Α, αν τη γλιτώσει και τώρα ο κύριός μου», σκέφτηκε, «θα 'ναι σπουδαίος!»

Κι όταν σε λίγο συνάντησε τον Φιξ, δεν μπόρεσε να κρατηθεί και να μην τον ενημερώσει.

— Εσύ πιστεύεις, δηλαδή, ρώτησε με τα δόντια σφιγμένα ο ντετέκτιβ, ότι πηγαίνουμε στο Λίβερπουλ;

— Μα και βέβαια!

— Αρχιηλίθιε! είπε ο ντετέκτιβ κι έφυγε, υψώνοντας τους ώμους.

Ο Πασπαρτού πήγε ν' ανταποδώσει τη φιλοφρόνηση, αλλά σκέφτηκε πως ο καημένος ο Φιξ ήταν πολύ απογοητευμένος, πολύ πληγωμένος που είχε ακολουθήσει άσκοπα τον κύριο Φογκ σ' όλο τον κόσμο, κι έδωσε τόπο στην οργή. Και τώρα, πώς θα έλυne το καινούριο πρόβλημα ο κύριος Φογκ; Παιδέψε για λίγο το μυαλό του, αλλά δεν κατάφερε να κατεβάσει καμιά φαεινή ιδέα. Φαίνεται, όμως, πως ο φλεγμα-

τικός κύριος κάτι σκέφτηκε, γιατί το ίδιο βράδυ κάλεσε τον μηχανικό και του είπε:

— Δυναμώσε όλες τις φωτιές, μέχρι να σωθεί τελείως το κάρβουνο!

Λίγο αργότερα, το φουγάρο της *Ενριέτα* άρχισε να ξερνάει πυκνό καπνό και το καράβι συνέχισε να ταξιδεύει με όλη του τη δύναμη. Όμως, δύο ημέρες αργότερα, στις 18 του μηνός, ο μηχανικός ανάγγειλε πως το κάρβουνο θα τελείωνε το βράδυ, όπως είχε προβλέψει.

— Μη χαμηλώσεις τη φωτιά! είπε ο κύριος Φογκ. Κράτα στο φουλ τον ατμό!

Κατά το μεσημέρι, αφού πρώτα υπολόγισε τη θέση του πλοίου, ο Φιλέας Φογκ κάλεσε τον Πασπαρτού και τον πρόσταξε να πάει να φέρει τον καπετάν Σπίντι. Με μεγαλύτερη προθυμία θα πήγαινε ο άξιος νεαρός να λευτερώσει μια τίγρη από το κλουβί της: ο Πασπαρτού κατέβηκε στο κάσαρο, μουρμουρίζοντας:

— Μωρέ, αυτός εκεί κάτω θα 'χει λυσσάξει!

Πράγματι, μερικές στιγμές αργότερα, ανάμεσα σε φωνές και θρυσίες, μια βόμβα εμφανίστηκε στη γέφυρα — αυτή η βόμβα ήταν ο καπετάν Σπίντι, κι ήταν φανερό πως δεν θ' αργούσε να εκραγεί.

— Πού θρυσκόμαστε;

Αυτά ήταν τα πρώτα λόγια που κατάφερε να αρθρώσει, έτοιμος να σκάσει από οργή.

— Εφτακόσια εβδομήντα μίλια από το Λίβερπουλ, απάντησε ατάραχος ο κύριος Φογκ.

— Πειρατή! φώναξε ο Άντριου Σπίντι.

— Σε κάλεσα εδώ, κύριε...

— Ληστή της θάλασσας!

— ... κύριε, συνέχισε απτόητος ο Φιλέας Φογκ, για να σου ζητήσω να μου πουλήσεις το πλοίο σου.

— Όχι, που να πάρει και να σηκώσει, όχι!

— Γιατί, βλέπεις, είμαι αναγκασμένος να το κάψω.
— Να το κάψεις! Το δικό μου καράβι!
— Ναι, τουλάχιστον τις ξυλοκατασκευές, γιατί ξεμείνα-
με από κάρβουνο.

— Κάψεις καράβι δικό μου; ούρλιαξε ο καπετάν Σπίντι, που από την ταραχή του άρχισε να χάνει και τα λόγια του. Καράβι κάνει πενήντα χιλιάδες δολάρια!

— Ορίστε, πάρε εξήντα χιλιάδες! απάντησε ο Φιλέας Φογκ, απλώνοντάς του μια δεσμίδα χαρτονομίσματα.

Αυτό το χοντρό μάτσο άγγιξε τον Άντριου Σπίντι σαν μαγικό ραβδί — στο κάτω κάτω, δεν είσαι σωστός Αμερικανός αν μείνεις ασυγκίνητος στη θέα εξήντα χιλιάδων δολαρίων. Ο καπετάνιος ξέχασε μεμιάς το θυμό του, τη φυλάκισή του και την απέχθειά του για κάθε λογής επιβάτες. Τούτο 'δώ το σκαρί ήταν πια είκοσι χρόνων, και του παρουσιαζόταν μια χρυσή ευκαιρία. Η βόμβα δεν μπορούσε πια να εκραγεί. Ο κύριος Φογκ τής είχε βγάλει το φτιλί.

— Και θα μου μείνει το σιδερένιο σκαρί; ρώτησε ο Σπίντι, πολύ πιο μαλακά τώρα.

— Το σκαρί και η μηχανή, κύριε. Σύμφωνοι;

— Σύμφωνοι!

Ο Άντριου Σπίντι πήρε το πακέτο με τα χαρτονομίσματα, τα μέτρησε και τα εξαφάνισε στην τσέπη του.

Στη διάρκεια αυτής της σκηνης, ο Πασπαρτού είχε γίνει κίτρινος σαν φλουρί — όσο για τον Φιξ, κόντευε να πάθει συμφόρηση. Αυτός ο Φογκ είχε ξοδέψει άλλες 20.000 λίρες και, επιπλέον, άφηνε στον πωλητή το σκαρί και τη μηχανή, δηλαδή σχεδόν παραπάνω από τη μισή αξία του σκάφους! Η αλήθεια όμως ήταν ότι από την τράπεζα είχε κλέψει 55.000 λίρες!

— Κύριε, μη θαρρείς πως είμαι ανόητος, είπε ο Φιλέας Φογκ στον Άντριου Σπίντι, όταν εκείνος τσέπωσε τα χρήματα. Μάθε πως αν δεν φτάσω στο Λονδίνο στις 21 Δε-

κεμβρίου, στις 8.45 το βράδυ, χάνω είκοσι χιλιάδες λίρες. Επειδή λοιπόν δεν πρόλαβα το υπερωκεάνιο από τη Νέα Υόρκη, κι εσύ δεν ήθελες να με πας στο Λίβερπουλ...

— Και πολύ καλά έκανα, που να πάρει και να σηκώσει! φώναξε ο Άντριου Σπίντι. Αφού τώρα κερδίζω το λιγότερο σαράντα χιλιάδες δολάρια!

Κι ύστερα πρόσθεσε πιο ήρεμα:

— Ξέρεις κάτι, καπετάνιε...

— Φογκ.

— ... καπετάν Φογκ; Θαρρώ πως στις φλέβες σου κυλάει και μια δόση αμερικάνικο αίμα!

Κι αφού έκανε στον επιβάτη του αυτό που θεωρούσε φιλοφρόνηση, στράφηκε να φύγει, αλλά ο κύριος Φογκ τον σταμάτησε:

— Λοιπόν, μου ανήκει τώρα το πλοίο; τον ρώτησε.

— Βέβαια, από την καρίνα μέχρι τα κατάρτια — αλλά μόνο ό,τι είναι ξύλινο, να συνηνοούμαστε!

— Καλώς. Ξηλώστε καναπέδες, κουκέτες κι εσωτερικά χωρίσματα και ρίξτε τα στα καζάνια!

Την άλλη μέρα, 19 Δεκεμβρίου, έκαψαν τα κατάρτια, τα αντενοκάταρτα και τις ξυλοδεσιές, που τα γκρέμισαν και τα κομμάτιασαν με τσεκουριές. Το πλήρωμα έδειχνε απίστευτο ζήλο. Ο Πασπαρτού τσάκιζε ξύλα, πριόνιζε, δούλευε για δέκα. Τους είχε πιάσει όλους μια πρωτόγνωρη μανία καταστροφής. Δεν έμεινε τίποτα όρδιο.

Την άλλη μέρα, 20 Δεκεμβρίου, έκαψαν τα παραπέτα, τα δωράκια, τα πορτόνια, το μεγαλύτερο μέρος του καταστρώματος. Η Ενριέτα ήταν πια επίπεδη, ένα φαλακρό σκαρί.

Την ίδια όμως ημέρα αναγνώρισαν τις ιρλανδικές ακτές και το φάρο Φάστνετ. Στις 10 το βράδυ, το καράβι βρισκόταν ακόμα έξω από το Κουινστάουν. Ο Φιλέας Φογκ είχε μόνο ένα εικοσιτετράωρο περιθώριο να φτάσει στο Λονδίνο — όσο ήθελε και η Ενριέτα να φτάσει στο Λίβερπουλ, αν εξα-

κολουθούσε να κινείται με όλη τη δύναμη του ατμού της. Δυστυχώς, όμως, οι φωτιές δεν θα κρατούσαν πολύ ακόμα.

— Κύριε, είπε ο καπετάν Σπίντι, που τις τελευταίες ώρες ήθελε πάρα πολύ να πετύχουν τα σχέδια του Φογκ, πραγματικά σε κλαίει η καρδιά μου! Όλα σου πάνε κόντρα! Είμαστε ακόμα έξω από το Κουινστάουν!

— Α, είπε ο κύριος Φογκ. Ωστε αυτή η πόλη που βλέπουμε τα φώτα της είναι το Κουινστάουν;

— Ναι!

— Μπορούμε να μπούμε στο λιμάνι;

— Σε τρεις ώρες το λιγότερο! Με την παλίρροια!

— Θα περιμένουμε, λοιπόν, απάντησε ήρεμα ο Φιλέας Φογκ, χωρίς ν' αφήσει να φανεί στο πρόσωπό του ότι με κάποια έμπνευση της τελευταίας στιγμής θα προσπαθούσε να νικήσει για μια ακόμη φορά την ατυχία.

Το Κουινστάουν είναι το λιμάνι της ιρλανδικής ακτής, όπου πιάνουν τα ποντοπόρα από τις Ηνωμένες Πολιτείες και αφήνουν το ταχυδρομείο. Αυτά τα γράμματα μεταφέρονται στο Δουβλίνο με γρήγορα τρένα, και από εκεί στο Λίβερπουλ με πολύ γρήγορα ατμόπλοια. Έτσι φτάνουν δώδεκα ώρες νωρίτερα ακόμα και από τα γρήγορα υπερωκεάνια.

Αυτό ακριβώς είχε σκεφτεί και ο Φιλέας Φογκ — να κερδίσει με τον ίδιο τρόπο το δωδεκάωρο που κέρδιζε το αμερικάνικο ταχυδρομείο. Αντί να φτάσει στο Λίβερπουλ με την *Ενριέτα* το επόμενο βράδυ, θα έφτανε το μεσημέρι, και συνεπώς θα προλάβαινε να βρίσκεται στο Λονδίνο πριν από τις 8.45 μ.μ.

Κατά τη μία το πρωί, η *Ενριέτα* μπήκε με την παλίρροια στο λιμάνι του Κουινστάουν και ο Φιλέας Φογκ, αφού αντάλλαξε μια θερμή χειραψία με τον καπετάν Σπίντι, τον άφησε στο ισοπεδωμένο σκέλεδρο του πλοίου του, που εξακολουθούσε να αξίζει τα μισά απ' όσο είχε πουληθεί.

Οι επιβάτες κατέβηκαν αμέσως και ο Φιξ ένωσε μια σφοδρή επιθυμία να συλλάβει εκείνη τη στιγμή τον εξοχό-

τατο Φογκ. Κι όμως, δεν το έκανε! Γιατί; Τι μάχη γινόταν μέσα του; Μήπως είχε πάει με το μέρος του κυρίου Φογκ; Μήπως είχε καταλάβει, επιτέλους, το λάθος του; Πάντως, δεν τον εγκατέλειψε. Μαζί με τον κύριο Φογκ, την Αούντα και τον Πασπαρτού, που δεν προλάβαινε πια ούτε να φάει, ανέβηκαν στο πρώτο τρένο στη 1.30 π.μ., έφτασαν στο Δουβλίνο χαράματα κι αμέσως επιβιβάστηκαν σ' ένα από εκείνα τα ατμόπλοια –πραγματικές πανίσχυρες ατσάλινες σαΐτες– που απαξιούν ν' ανεβούν πάνω στα κύματα και περνούν πάντα από μέσα τους.

Στις 21 Δεκεμβρίου, στις 11.40, ο Φιλέας Φογκ πατούσε επιτέλους στην αποβάθρα του Λίβερπουλ. Απείχε πια μόνο έξι ώρες από το Λονδίνο.

Εκείνη όμως τη στιγμή, ο Φιξ πλησίασε, έβαλε το χέρι του στον ώμο του κυρίου Φογκ και, δείχνοντας το ένταλμά του, είπε:

- Εσείς δεν είσαστε ο κύριος Φιλέας Φογκ;
- Μάλιστα, κύριε.
- Εν ονόματι της βασίλισσας, σας συλλαμβάνω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 34

Όπου ο Πασπαρτού βρίσκει την ευκαιρία να κάνει ένα λογοπαίγνιο σκληρό, αλλά ίσως πρωτοποριακό

Ο Φιλέας Φογκ βρισκόταν στη φυλακή. Τον είχαν κλείσει στο τελωνείο του Λίβερπουλ, όπου και θα διανυκτέρευε, περιμένοντας τη μεταγωγή του στο Λονδίνο.

Όταν είδε τον Φιξ να συλλαμβάνει τον κύριό του, ο Πασπαρτού όρμησε μανιασμένος καταπάνω στον ντετέκτιβ, αλλά τον συγκράτησαν οι αστυνομικοί. Η Αούντα, που δεν είχε ιδέα τι συνέβαινε, τρομοκρατήθηκε απ' αυτό το βίαιο επεισόδιου και παρακολούθουσε αποσβολωμένη, ανήμπορη ν' αρθρώσει έστω και μια λέξη. Ο Πασπαρτού τής εξήγησε ότι ο κύριος Φογκ, αυτός ο έντιμος και θαρραλέος άντρας στον οποίο χρωστούσε τη ζωή της, είχε συλληφθεί ως κλέφτης. Η νέα γυναίκα διαμαρτυρήθηκε γι' αυτή την κατηγορία, η καρδιά της επαναστάτησε και δάκρυα κύλησαν από τα μάτια της, όταν είδε πως δεν μπορούσε να κάνει τίποτα για να σώσει τον σωτήρα της.

Όσο για τον Φιξ, είχε συλλάβει τον κύριο Φογκ επειδή του υπαγόρευε το καθήκον να το κάνει, αδιαφορώντας αν ήταν ένοχος ή όχι. Πάνω σ' αυτό το θέμα θα έκρινε η δικαιοσύνη.

Για άλλη μια φορά, ο Πασπαρτού αναστατώθηκε από τύψεις – δίχως άλλο, αυτός έφταιγε και για τούτη την καινούρια αναποδιά. Γιατί να κρύψει την ιστορία από τον κύριο Φογκ;

Όταν ο Φιξ τού αποκάλυψε την ιδιότητα και την αποστολή του, γιατί δεν έτρεξε ο Πασπαρτού να ενημερώσει τον κύριό του; Αν τον είχε προειδοποιήσει, εκείνος θα έβρισκε τρόπο να αποδείξει στον Φιξ την αδωότητά του και να τον πείσει για το σφάλμα του· οπωσδήποτε, δεν θα κουβαλούσε μαζί του, σαν σκιά, και μάλιστα με δικά του έξοδα, αυτόν τον κακορίζικο αστυνομικό, που φρόντισε να συλλάβει τον κύριο Φογκ, αμέσως μόλις πάτησαν το πόδι τους στο έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου! Του ερχόταν να σπάσει το κεφάλι του!

Η Αούντα κι εκείνος είχαν μείνει, παρά το κρύο, στη στοά του τελωνείου. Δεν εννοούσαν να φύγουν, πριν δουν για άλλη μια φορά τον κύριο Φογκ.

Ο Φιλέας Φογκ είχε καταστραφεί οριστικά, και μάλιστα τη στιγμή που θα εκπλήρωνε το σκοπό του. Αυτή η σύλληψη τα τίνανε όλα στον αέρα. Αν έφτανε στο Λίβερπουλ στις 11.40 της 21ης Δεκεμβρίου, είχε μέχρι τις 8.45 —που έπρεπε να παρουσιαστεί στη Μεταρρυθμιστική Λέσχη— εννέα ολόκληρες ώρες και δεκαπέντε λεπτά στη διάθεσή του, ενώ του χρειαζόταν μόνο ένα εξάωρο μέχρι το Λονδίνο.

Αν έμπαινε κάποιος εκείνη τη στιγμή στο τελωνείο, θα έβρισκε τον κύριο Φογκ ακίνητο, να κάθεται σ' έναν ξύλινο πάγκο, ήρεμος και ατάραχος. Ακόμα κι αυτό το τελευταίο πλήγμα δεν φαινόταν πως είχε καταφέρει να τον συγκινήσει, τουλάχιστον εξωτερικά. Μήπως όμως έβραζε μέσα του κάποια κρυφή οργή —που είναι φοβερή επειδή καταπιέζεται— που ξεσπά κάποια στιγμή με φοβερή μανία; Ποιος ξέρει. Το σίγουρο ήταν πως ο Φιλέας Φογκ καθόταν εκεί, ήρεμος, περιμένοντας... Τι, άραγε; Εξακολουθούσε τάχα να ελπίζει; Μήπως ακόμα κι όταν έκλεισε πίσω του η πόρτα της φυλακής, πίστευε πως θα πετύχαινε;

Όπως και να 'χε το πράγμα, ο κύριος Φογκ είχε ακουμπήσει προσεκτικά το ρολόι του σ' ένα τραπέζι και παρακολουθούσε τους δείκτες του. Λέξη δεν ξέφευγε από τα χείλη

του, αλλά το βλέμμα του παρέμενε αυστηρά προσηλωμένο στο ρολόι. Η κατάσταση ήταν από κάθε άποψη απελπιστική, και για όποιον δεν μπορούσε να διαβάσει το μυαλό του κυρίου Φογκ, συνοψιζόταν ως εξής: αν ο Φιλέας Φογκ ήταν τίμιος άνθρωπος, είχε καταστραφεί. Αν ήταν κλέφτης, είχε συλληφθεί.

Μήπως σκεφτόταν να αποδράσει; Του πέρασε από το μυαλό να ψάξει μήπως υπήρχε στο τελωνείο καμιά κρυφή έξοδος; Δεν αποκλείεται – μπαίνουμε στον πειρασμό να το πιστέψουμε, γιατί κάποια στιγμή έκανε το γύρο του δωματίου, αλλά η πόρτα ήταν καλά κλεισμένη και το παράθυρο ασφαλισμένο με σιδερένια κάγκελα. Κάθισε ξανά κι έβγαλε από το πορτοφόλι του το δρομολόγιο του ταξιδιού. Στην αράδα που έλεγε «Σάββατο, 21 Δεκεμβρίου, Λίβερπουλ», πρόσθεσε «Ογδοηκοστή ημέρα, 11.40 π.μ.» και περίμενε.

Κάποια στιγμή, το ρολόι του τελωνείου σήμανε δύο. Δύο η ώρα! Αν υποθέσουμε πως έπαιρνε εκείνη τη στιγμή την ταχεία, θα μπορούσε πάντα να φτάσει στο Λονδίνο, στη Μεταρρυθμιστική Λέσχη, πριν από τις 8. 45 μ.μ. Μια μικρή ρυτίδα αυλάκωσε το μέτωπό του... Στις 2.33 άκουσε απέξω κάτι περιέργους ήχους, κι ύστερα άνοιξε μια πόρτα. Ξεχώρισε τις φωνές του Πασπαρτού και του Φιξ. Το βλέμμα του Φιλέα Φογκ άστραψε για μια στιγμή.

Αμέσως μετά άνοιξε η πόρτα της φυλακής του και όρμησαν καταπάνω του η Αούντα, ο Πασπαρτού και ο Φιξ.

Ο Φιξ ήταν λαχανιασμένος, με τα μαλλιά ανάκατα... Δεν μπορούσε να μιλήσει.

– Κύριε, μουρμούρισε, κύριε... Συγγνώμη... Θλιβερή ομοιότητα... Παρεξήγηση... Ο κλέφτης συνελήφθη προ τριημέρου... Εσείς ελεύθεροι!

Ο Φιλέας Φογκ ήταν ελεύθερος! Πλησίασε τον αστυνομικό, τον κοίταξε κατάματα – κι έκανε τη μοναδική γρήγορη κίνηση που είχε κάνει ποτέ στη ζωή του: έφερε τα δυο του

χέρια πίσω κι ύστερα, με ακρίβεια αυτόματης μηχανής, χτύπησε και με τις δυο γροδιές του τον δύστυχο ντετέκτιβ.

— Διάνα! φώναξε ο Πασπαρτού.

Και επιτρέποντας στον εαυτό του ένα λογοπαίγνιο, πρόσθεσε:

— Αυτό θα πει Ηνωμένο Βασιλικό Ξύλο από το Ηνωμένο Βασίλειο!

Ο Φιξ κυλίστηκε καταγής, αλλά δεν έβγαλε άχνα — είχε εισπράξει τη δίκαιη αμοιβή του! Ο κύριος Φογκ, η Αούντα και ο Πασπαρτού έφυγαν αμέσως από το τελωνείο. Ανέβηκαν σ' ένα αμάξι και σε μερικά λεπτά έφτασαν στο σταθμό του Λίβερπουλ.

Ο κύριος Φογκ ρώτησε τον σταθμάρχη αν επρόκειτο να αναχωρήσει ταχεία για το Λονδίνο...

Ήταν 2.40... Η ταχεία είχε φύγει πριν από 35 λεπτά.

Τότε ο κύριος Φογκ ζήτησε ειδικό τρένο.

Υπήρχαν πολλές ταχείες αμαξοστοιχίες έτοιμες, αλλά το ειδικό τρένο δεν θα μπορούσε να ξεκινήσει από το σταθμό πριν από τις 3, λόγω των αναγκών της υπηρεσίας.

Στις 3 ακριβώς, κι αφού έταξε πάλι στον μηχανοδηγό ένα γερό φιλοδώρημα, ο κύριος Φογκ ξεκίνησε με κατεύθυνση το Λονδίνο, συντροφιά με την Αούντα και τον πιστό υπηρέτη του. Έπρεπε να διανύσουν μέσα σε πεντέμιση ώρες την απόσταση από Λίβερπουλ στο Λονδίνο, πράγμα διόλου ανέφικτο αν οι γραμμές είναι ελεύθερες σε όλο το μήκος της διαδρομής. Όμως, όσο καλά κι αν τα υπολογίζει κανείς, υπάρχουν πάντα και οι αναπόφευκτες καθυστερήσεις. Όταν ο τζέντλεμαν έφτασε στο σταθμό, όλα τα ρολόγια του Λονδίνου σήμαιναν 8.50.

Αφού είχε κάνει το γύρο του κόσμου, ο Φιλίας Φογκ έφτασε με καθυστέρηση πέντε λεπτών!

Είχε χάσει το στοίχημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 35

Όπου ο Πασπαρτού δεν χρειάζεται ν' ακούσει
δεύτερη φορά τη διαταγή του κυρίου του

Την άλλη μέρα, οι κάτοικοι της οδού Σάβιλ θα δοκίμαζαν μεγάλη έκπληξη, αν κάποιος τους διαβεβαίωνε πως ο κύριος Φογκ είχε επιστρέψει στο σπίτι του. Όλα, πόρτες και παράθυρα, έμεναν θεόκλειστα. Τίποτα δεν φαινόταν να έχει αλλάξει στο σπίτι. Φεύγοντας από το σταθμό, ο Φιλέας Φογκ έστειλε τον Πασπαρτού ν' αγοράσει μερικά πράγματα κι εκείνος επέστρεψε στο σπίτι. Ο ήρωάς μας είχε δεχτεί και την καινούρια συμφορά με τη συνηθισμένη του απάθεια. Είχε καταστραφεί από την γκάφα εκείνου του απίθανου ντετέκτιβ! Αφού διήνυσε με σίγουρο βήμα όλη εκείνη τη μακριά διαδρομή, αφού ξεπέρασε χίλια εμπόδια, αφού αντιμετώπισε γενναία αμέτρητους κινδύνους και πρόλαβε να κάνει και μερικά καλά στο δρόμο του... να αποτύχει, τελικά, από μια βλακώδη πράξη που δεν μπορούσε να προβλέψει, και που τον βρήκε εντελώς απροετοίμαστο: ήταν τρομερό! Από το σημαντικό ποσόν που είχε πάρει μαζί του ξεκινώντας, του έμενε μόνο ένα ασήμαντο υπόλοιπο. Μοναδική περιουσία του ήταν πια εκείνες οι 20.000 λίρες που είχε κατατεθειμένες στους Αδελφούς Μπάρινγκ, αλλά κι αυτές τις χρωστούσε στους συντρόφους του της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης. Μετά από τόσα έξοδα στη διάρκεια του ταξιδιού, ακόμα κι αν κέρδιζε το στοίχημα δεν θα γινόταν πλούσιος, αλλά τώρα που το έχασε, είχε κα-

ταστραφεί τελειωτικά και αμετάκλητα. Ωστόσο, είχε πάρει τις αποφάσεις του κι ήξερε πολύ καλά τι έπρεπε να κάνει.

Πρώτα απ' όλα, ξεχώρισε και παραχώρησε ένα δωμάτιο του σπιτιού του στην Αούντα, που τον παρακολουδούσε απελπισμένη. Από κάποια μισόλογα του κυρίου Φογκ, είχε καταλάβει πως κλωδογύριζε στο μυαλό του ένα θλιβερό σχέδιο.

Ξέροντας σε ποιες λυπηρές ακρότητες καταφεύγουν πολλές φορές αυτοί οι περίεργοι Εγγλέζοι –και εννοούμε, φυσικά, την αυτοκτονία– αν τους καρφωθεί στο μυαλό μια ιδέα, ο Πασπαρτού επιτηρούσε διακριτικά τον κύριό του.

Πρώτα πρώτα, βέβαια, το τίμιο παλικάρι είχε ανεβεί τρέχοντας στο δωμάτιό του για να κλείσει το μπεκ του γκαζιού, που έκαιγε ασταμάτητα εδώ και ογδόντα ημέρες. Είχε ήδη βρει στο γραμματοκιβώτιο έναν λογαριασμό της Εταιρείας Φωταερίου, και σκέφτηκε πως ήταν καιρός να σταματήσει αυτό το έξοδο που θα το πλήρωνε από την τσέπη του.

Η νύχτα πέρασε. Ο κύριος Φογκ ξάπλωσε – κατάφερε, όμως, να κλείσει μάτι; Όσο για την Αούντα, δεν μπόρεσε να ξεκουραστεί ούτε στιγμή. Ο Πασπαρτού, πάλι, ξαγρόπνησε σαν πιστός σκύλος έξω από την πόρτα του κυρίου του.

Την άλλη ημέρα, ο κύριος Φογκ τον κάλεσε και τον πρόσταξε να φροντίσει για το πρωινό της Αούντα. Εκείνος θα περιοριζόταν σ' ένα φλιτζάνι τσάι και μια φρυγανιά. Ζητούσε συγγνώμη από την Αούντα που δεν θα την έβλεπε στο γεύμα, επειδή έπρεπε ν' ασχοληθεί με κάποιες επείγουσες δουλειές του. Δεν θα κατέβαινε. Μόνο το βράδυ θα ήθελε, αν γινόταν, να της μιλήσει για λίγο.

Ο Πασπαρτού πήρε τις οδηγίες του κι έπρεπε τώρα να τις εκτελέσει. Ωστόσο, κοίταζε τον πάντα απαθή κύριό του και δεν του έκανε καρδιά να βγει από το δωμάτιο. Αισθανόταν κουρέλι από τις τύψεις και κατηγορούσε τον εαυτό του πιο πολύ από κάθε άλλη φορά γι' αυτή την αγιάτρευτη καταστροφή. Να! Αν είχε προειδοποιήσει τον κύριο Φογκ, αν του είχε απο-

καλύψει τα σχέδια του ντετέκτιβ, σίγουρα ο κύριος Φογκ δεν θα είχε πάρει μαζί του ως το Λίβερπουλ τον Φιξ, και τότε...

Δεν μπόρεσε να κρατηθεί άλλο κι έβαλε τις φωνές:

— Κύριέ μου! Κύριε Φογκ! Εμένα θα πρέπει να καταριέστε!

— Για όσα έγιναν φταίω μονάχα εγώ, απάντησε ο Φιλέας Φογκ με τον πιο ήσυχο τόνο. Πήγαινε, σε παρακαλώ!

Ο Πασπαρτού βγήκε από το δωμάτιο και πήγε να ενημερώσει τη νέα γυναίκα για τις αποφάσεις του κυρίου του.

— Κυρία μου, πρόσθεσε, εγώ μόνος μου δεν μπορώ να κάνω τίποτα, τίποτα! Δεν έχω καμιά επιρροή πάνω του. Ίσως εσείς...

— Και τι επιρροή έχω εγώ; είπε η Αούντα. Ο κύριος Φογκ δεν ακούει κανέναν! Μήπως κατάλαβε ποτέ πόση ευγνωμοσύνη νιώθω γι' αυτόν; Μήπως διάβασε ποτέ την καρδιά μου; Καλέ μου φίλε, μην τον αφήσεις μόνο ούτε στιγμή! Είπες πως θέλει να μου μιλήσει απόψε;

— Μάλιστα. Δίχως άλλο, θα θέλει να σας εξασφαλίσει εδώ στην Αγγλία.

— Καλά, λοιπόν, θα δούμε! απάντησε σκεφτική η Αούντα.

Έτσι, εκείνη την Κυριακή, το σπίτι της οδού Σάβιλ έμοιαζε ακατοίκητο — για πρώτη φορά από τότε που εγκαταστάθηκε εκεί, ο Φιλέας Φογκ δεν ξεκίνησε για τη Λέσχη του όταν το ρολόι του Κοινοβουλίου χτύπησε εντεκάμιση.

Και γιατί, τάχα, να πάει στη Μεταρρυθμιστική Λέσχη; Οι σύντροφοί του δεν τον περίμεναν πια. Εφόσον δεν εμφανίστηκε στο σαλόνι της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης το προηγούμενο βράδυ, εκείνο το μοιραίο Σάββατο, 21 Δεκεμβρίου, στις 8.45, είχε χάσει το στοίχημα. Δεν χρειαζόταν να πάει καν στον τραπεζίτη του, να σηκώσει το ποσό των 20.000 λιρών, αφού, πριν φύγει, είχε παραδώσει στους αντιπάλους του μια ισόποση επιταγή με την υπογραφή του, κι ακούσε ένα απλό σημείωμα στους Αδελφούς Μπάρινγκ για να περάσουν οι 20.000 λίρες στο λογαριασμό τους.

Άρα, ο κύριος Φογκ δεν χρειαζόταν να βγει – και δεν βγήκε. Έμεινε στο δωμάτιό του και τακτοποίησε τις υποθέσεις του. Ο Πασπαρτού δεν σταμάτησε ν' ανεβοκατεβαίνει τη σκάλα του σπιτιού της οδού Σάβιλ. Οι ώρες κυλούσαν βασανιστικά για τον άτυχο νέο. Έστηνε αυτί στην πόρτα του κυρίου του, δίχως στιγμή να του περνάει από το μυαλό ότι αυτό που έκανε δεν ήταν σωστό. Κοιτούσε από την κλειδαρότρυπα, σίγουρος πως έχει αυτό το δικαίωμα. Φοβόταν ότι από στιγμή σε στιγμή θα γινόταν κανένα κακό. Μερικές φορές σκεφτόταν και τον Φιξ, αλλά μέσα του κάτι είχε αλλάξει. Δεν αισθανόταν πια θυμό για τον ντετέκτιβ – ο Φιξ είχε γελαστεί με τον Φιλέα Φογκ, όπως όλος ο κόσμος ακολουθώντας τον και συλλαμβάνοντάς τον, είχε κάνει απλώς το καθήκον του, ενώ αυτός... Αυτή η σκέψη τον βασάνιζε και θεωρούσε τον εαυτό του σαν το πιο άθλιο πλάσμα της γης.

Κάποια στιγμή, που ένιωσε να τον πνίγει πια η μοναξιά, ο Πασπαρτού χτύπησε την πόρτα της Αούντα, μπήκε στο δωμάτιό της, κάθισε αμίλητος σε μια γωνιά και βάλθηκε να κοιτάζει τη νεαρή γυναίκα, που έμοιαζε σαν να προσπαθούσε κι εκείνη να ξεμπλέξει τις σκέψεις της.

Γύρω στις εφτάμιση, ο κύριος Φογκ ρώτησε αν η κυρία Αούντα θα μπορούσε να τον δεχτεί, και λίγο αργότερα την επισκέφθηκε στο δωμάτιό της. Ο Φιλέας Φογκ πήρε μια καρέκλα και κάθισε κοντά στο τζάκι, απέναντι από τη νεαρή γυναίκα. Το πρόσωπό του δεν έδειχνε καμιά συγκίνηση. Ο Φογκ είχε επιστρέψει στο σπίτι του απaráλλαχτος όπως είχε φύγει – ήρεμος και απαθής.

Έμεινε σιωπηλός για πέντε λεπτά. Ύστερα, σηκώνοντας το βλέμμα προς την Αούντα, είπε:

– Θα με συγχωρήσετε, κυρία, που σας έφερα στην Αγγλία;

– Εγώ, κύριε Φογκ; απάντησε η Αούντα συγκρατώντας το χτυποκάρδι της.

— Επιτρέψτε μου, παρακαλώ, να τελειώσω, συνέχισε ο κύριος Φογκ. Όταν σκέφτηκα να σας πάρω μακριά από εκείνο το μέρος, που τόσους κινδύνους εγκυμονούσε για σας, ήμουν πλούσιος και λογάριαζα να θέσω στη διάθεσή σας ένα μέρος της περιουσίας μου. Θα ζούσατε ευτυχισμένη και ελεύθερη. Τώρα είμαι κατεστραμμένος.

— Το ξέρω, κύριε Φογκ, απάντησε η νέα, και θα σας ρωτήσω κι εγώ με τη σειρά μου: Θα με συγχωρήσετε που σας ακολούθησα και, ίσως —ποιος ξέρει;— συνέβαλα κι εγώ στην καταστροφή σας, με την καθυστέρηση που σας προκάλεσα;

— Κυρία μου, δεν ήταν δυνατόν να μείνετε στην Ινδία. Η σωτηρία σας θα εξασφαλιζόταν μόνο αν απομακρυνόσαστε αρκετά, ώστε να μην μπορούν να σας ξαναπιιάσουν εκείνοι οι φανατισμένοι.

— Όστε, κύριε Φογκ, είπε η Αούντα, δεν φτάνει που με σώσατε από έναν τρομερό θάνατο, αλλά θεωρήσατε πως ήσαστε υποχρεωμένος και να με εξασφαλίσετε σε μια ξένη χώρα;

— Μάλιστα, κυρία μου, απάντησε ο Φογκ, αλλά τα γεγονότα δεν εξελίχθηκαν όπως τα περίμενα. Όμως, σας ζητώ να μου επιτρέψετε να διαθέσω για σας αυτά τα λίγα χρήματα που μου απέμειναν.

— Κι εσείς τι θ' απογίνετε, κύριε Φογκ; ρώτησε η Αούντα.

— Εγώ, κυρία, απάντησε ψυχρά ο ευγενής, δεν χρειάζομαι τίποτα.

— Μα, κύριε, πώς θ' αντιμετωπίσετε τις δύσκολες μερες που σας περιμένουν;

— Όπως πρέπει, απάντησε ο κύριος Φογκ.

— Πάντως, συνέχισε η Αούντα, η φτώχεια δεν θα καταβάλλει ποτέ έναν άνθρωπο σαν εσάς. Οι φίλοι σας...

— Δεν έχω φίλους, κυρία.

— Οι συγγενείς σας...

— Δεν έχω πια συγγενείς.

— Σας λυπάμαι τότε, κύριε Φογκ, γιατί η μοναξιά είναι

θλιβερό πράγμα. Μα πώς! Ούτε μια καρδιά να πείτε τον πόνο σας! Κι όμως, λένε πως η δυστυχία γίνεται πιο υποφερτή, όταν τη σηκώνουν δυο άνθρωποι!

— Μάλιστα, έτσι λένε, κυρία.

Η Αούντα σηκώθηκε και του άπλωσε το χέρι της.

— Κύριε Φογκ, είπε, με θέλετε για συγγενή και φίλη;

Με θέλετε για σύζυγο;

Ο κύριος Φογκ πετάχτηκε ορδός, με μια ασυνήθιστη λάμψη στα μάτια, ένα τρέμουλο στα χείλη. Η Αούντα τον κοιτούσε. Η ειλικρίνεια, η σταθερότητα, η γλυκύτητα του βλέμματός της ευγενικής γυναίκας, που αφηφούσε τα πάντα για να παρασταθεί στον άνθρωπο στον οποίο χρωστούσε τα πάντα, στην αρχή τον ξάφνιασαν, ύστερα τον συγκίνησαν. Έκλεισε για μια στιγμή τα μάτια, σαν για ν' αποφύγει το βλέμμα της. Όταν τα ξανάνοιξε, είπε απλά:

— Σ' αγαπώ! Ναι, ορκίζομαι σε ό,τι ιερότερο υπάρχει στον κόσμο ότι σ' αγαπώ ειλικρινά και σου ανήκω.

— Αχ! φώναξε η Αούντα, φέρνοντας το χέρι στο στήθος.

Χτύπησαν για τον Πασπαρτού, που ήρθε τρέχοντας. Ο κύριος Φογκ κρατούσε ακόμη στο χέρι του το χέρι της Αούντα. Ο Πασπαρτού κατάλαβε, και το στρογγυλό πρόσωπό του έλαμψε σαν ήλιος των τροπικών στην πιο λαμπερή του ώρα. Ο κύριος Φογκ τον ρώτησε μήπως ήταν πολύ αργά να πάει να ειδοποιήσει τον αιδεσιμότατο Σάμιουελ Ουίλσον, της ενορίας της Παναγίας του Λεμπόν.

Ο Πασπαρτού χαμογέλασε με το ωραιότερο χαμόγελό του.

— Ποτέ δεν είναι πολύ αργά, είπε.

Δεν ήταν παρά μόνο 8.05 μ.μ.

— Για αύριο, Δευτέρα; ρώτησε.

— Για αύριο, Δευτέρα; ρώτησε ο κύριος Φογκ κοιτάζοντας τη νέα.

— Για αύριο, Δευτέρα! απάντησε η Αούντα.

Ο Πασπαρτού βγήκε τρέχοντας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 36

Όπου οι μετοχές του Φιλέα Φογκ ανεβαίνουν
και πάλι στην αγορά

Είναι καιρός να πούμε εδώ πόσο μεταστράφηκε η κοινή γνώμη στο Ηνωμένο Βασίλειο, όταν ο κόσμος πληροφορήθηκε τη σύλληψη του πραγματικού κλέφτη της Τράπεζας – κάποιου Τζέιμς Στραντ– στις 17 Δεκεμβρίου, στο Εδμβούργο.

Πριν από τρεις ημέρες, ο Φιλέας Φογκ ήταν ένας εγκληματίας και η αστυνομία τον καταδίωκε αμείλικτα. Τώρα, είχε γίνει ξανά ο εντιμότερος κύριος που πραγματοποιούσε με μαθηματική ακρίβεια το εκκεντρικό ταξίδι του γύρω από τη γη.

Τι σαματάς, τι θόρυβος στις εφημερίδες! Όλοι όσοι είχαν στοιχηματίσει υπέρ ή κατά, ενώ είχαν ήδη ξεχάσει αυτή την ιστορία, αναστήθηκαν ως διά μαγείας, όλες οι συναλλαγές απέκτησαν και πάλι κύρος και ξανάρχισαν τα στοιχήματα. Οι μετοχές «Φιλέας Φογκ» ανέβηκαν ξανά στο Χρηματιστήριο. Οι πέντε σύντροφοι του ήρωά μας από τη Μεταρρυθμιστική Λέσχη, πέρασαν αυτές τις τρεις ημέρες σχετικά ανήσυχα. Ο Φιλέας Φογκ, που τον είχαν σχεδόν ξεχάσει, εμφανιζόταν ξανά μπροστά τους! Πού να βρισκόταν, τάχα, εκείνη τη στιγμή; Στις 17 Δεκεμβρίου, την ημέρα που συνέλαβαν τον Τζέιμς Στραντ, έκλειναν 76 ημέρες από την αναχώρηση του Φογκ, και μέχρι τότε δεν είχαν καθόλου νέα του! Μήπως είχε πεθάνει; Μήπως είχε παρατήρει την προσπάθεια, ή συνέχιζε την πορεία του ακολουθώντας το συμφωνημένο δρομο-

λόγιο, ώστε να παρουσιαστεί το Σάββατο, 21 Δεκεμβρίου, στις 8.45 μ.μ., στο κατώφλι της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης;

Δύσκολα θα μπορούσε κανείς να περιγράψει μέσα σε πόση αγωνία έζησε αυτές τις τρεις ημέρες η λονδρέζικη κοινωνία. Έστειλαν τηλεγραφήματα στην Αμερική και την Ασία, για να μάθουν νέα του. Έστειλαν ανθρώπους να κατασκοπεύουν νύχτα-μέρα το σπίτι της οδού Σάβιλ... Τίποτα. Η ίδια η αστυνομία δεν ήξερε πια τι είχε απογίνει ο άτυχος ντετέκτιβ Φιξ, που είχε ακολουθήσει λάθος δρόμο. Αυτό δεν εμπόδισε τον κόσμο να στοιχηματίζει με μεγαλύτερη ορμή. Όμοια με άλογο του ιπποδρόμου, ο Φιλέας Φογκ ζύγωνε στην τελευταία στροφή.

Το Σαββατόβραδο, ένα μεγάλο πλήθος είχε συγκεντρωθεί στο Πολ Μολ και τους γειτονικούς δρόμους. Είχαν κόψει την κυκλοφορία και παντού άκουγες συζητήσεις, καβγάδες και στοιχήματα. Με κόπο συγκρατούσαν οι αστυφύλακες τον κόσμο, κι όσο πλησίαζε η ώρα της άφιξης του Φιλέα Φογκ, η συγκίνηση έφτανε στο κατακόρυφο.

Οι πέντε αντίπαλοι του κυρίου Φογκ είχαν μαζευτεί από νωρίς στο μεγάλο σαλόνι της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης. Οι δύο τραπεζίτες, ο Τζον Σάλιβαν κι ο Σάμιουελ Φαλαντάν, ο μηχανικός Άντριου Στιούαρτ, ο διευθυντής της Τράπεζας της Αγγλίας Γκοτιέ Ραλφ και ο ζυδέμπορος Τόμας Φλάναγκαν, περίμεναν με αγωνία. Όταν το μεγάλο ρολόι έδειξε 8.25, ο Άντριου Στιούαρτ σηκώθηκε και είπε:

— Κύριοι, σε είκοσι λεπτά λήγει το χρονικό όριο που συμφωνήσαμε με τον κύριο Φογκ.

— Τι ώρα έφτασε το τελευταίο τρένο από το Λίβερπουλ; ρώτησε ο Τόμας Φλάναγκαν.

— Στις 7.23, απάντησε ο Γκοτιέ Ραλφ. Το επόμενο έρχεται δέκα λεπτά μετά τα μεσάνυχτα.

— Λοιπόν, κύριοι, συνέχισε ο Άντριου Στιούαρτ, αν ο Φιλέας Φογκ είχε έρθει με το τρένο των 7.23, θα βρισκόταν

ήδη εδώ. Μπορούμε, συνεπώς, να θεωρήσουμε ότι έχασε το στοίχημα.

— Εγώ λέω να περιμένουμε! Ας μη διαζόμεσθε! μπήκε στη μέση ο Σάμιουελ Φαλαντάν. Όλοι ξέρουμε πόσο ιδιόρρυθμος είναι ο κύριος Φογκ. Η ακρίβειά του σε όλες τις περιπτώσεις είναι πασίγνωστη. Δεν πηγαίνει πουθενά ούτε πολύ αργά, ούτε πολύ νωρίς· αν εμφανιζόταν εδώ την τελευταία στιγμή, δεν θα ξαφνιαζόμουν καθόλου.

— Εγώ πάντως, είπε νευρικά ο Άντριου Στιούαρτ, και να τον έβλεπα, δεν θα πίστευα στα μάτια μου.

— Εδώ που τα λέμε, είπε ο Τόμας Φλάναγκαν, το σχέδιο του Φιλέα Φογκ ήταν παράλογο. Όσο ακριβής και να 'ναι κάποιος, δεν μπορεί ούτε να προβλέψει ούτε ν' αντιμετωπίσει τις αναπόφευκτες καθυστερήσεις — και μια καθυστέρηση μόνο δύο ή τριών ημερών, ήταν αρκετή για να τινάξει στον αέρα το ταξίδι του.

— Μην ξεχνάτε, άλλωστε, είπε ο Τζον Σάλιβαν, πως δεν είχαμε ως τώρα καμιά είδησή του, αν και σ' όλο το δρομολογίο του υπάρχουν τηλεγραφέια.

— Έχασε, κύριοι, συνέχισε ο Άντριου Στιούαρτ, έχασε πανηγυρικά! Ξέρετε ότι το Κίνα, το μοναδικό υπερωκεάνιο που θα μπορούσε να πάρει για να έρθει εγκαίρως μέχρι το Λίβερπουλ, έφτασε χθες. Ορίστε κι ο κατάλογος των επιβατών, τον δημοσίευσε χθες η Σίπινγκ Γκαζέτ: το όνομα του Φιλέα Φογκ δεν είναι μέσα. Ακόμη κι αν δεχτούμε ότι του ήρθαν όλα ευνοϊκά, ο σύντροφός μας βρίσκεται ακόμη στην Αμερική! Εγώ λογαριάζω πως βρίσκεται πίσω τουλάχιστον ένα εικοσαήμερο!

— Προφανώς, συμφώνησε ο Γκοτιέ Ραλφ. Δεν μένει λοιπόν παρά να παρουσιάσουμε αύριο στους Αδελφούς Μπάρινγκ την επιταγή του κυρίου Φογκ.

Εκείνη τη στιγμή, το ρολόι της αίθουσας έδειχνε 8.40.

— Άλλα πέντε λεπτά! είπε ο Άντριου Στιούαρτ.

Οι πέντε φίλοι κοιτάχτηκαν. Δίχως άλλο, οι καρδιές τους χτυπούσαν ξέφρενα, γιατί τελικά το παιχνίδι ήταν χοντρό, ακόμα και για μεγάλους παίκτες. Δεν ήθελαν όμως να φανεί η αγωνία τους, γι' αυτό δέχτηκαν πρόθυμα την πρόταση του Σάμιουελ Φαλανταίν, να παίξουν ακόμα μια παρτίδα ουίστ.

— Δεν θα έδινα το μερίδιό μου από το στοίχημα, τις 4.000 λίρες μου, είπε ο Άντριου Στιούαρτ την ώρα που καθόταν, ακόμα κι αν μου πρόσφεραν 3.999!

Οι δείχτες έδειχναν εκείνη τη στιγμή 8.42 λεπτά. Οι παίκτες πήραν στα χέρια τους τα χαρτιά, αλλά τα μάτια τους δεν ξεκολλούσαν από το ρολόι. Αναμφίβολα, ποτέ άλλοτε δεν είχαν κυλήσει τόσο βασανιστικά τα δευτερόλεπτα στη ζωή τους.

— Οκτώ και σαράντα τρία! είπε ο Τόμας Φλάναγκαν κόβοντας τα χαρτιά που του έτεινε ο Γκοτιέ Ραλφ.

Απλώθηκε μια βαριά σιωπή. Καρφίτσα να έπεφτε στο μεγάλο σαλόνι της Λέσχης, θα ακουγόταν — έξω, όμως, το πλήθος δεν έλεγε να ησυχάσει. Το εκκρεμές μετρούσε τα δευτερόλεπτα με μαθηματική ακρίβεια και οι παίκτες τα μετρούσαν με τα μάτια κολλημένα στους δείχτες.

— Οκτώ και σαράντα τέσσερα! είπε ο Τζον Σάλιβαν με φωνή που έτρεμε από τη συγκίνηση.

Ένα λεπτό ακόμη και θα κέρδιζαν το στοίχημα! Ο Άντριου Στιούαρτ και οι σύντροφοί του παράτησαν τα χαρτιά και βάλθηκαν να μετρούν τα δευτερόλεπτα.

Σαράντα δευτερόλεπτα: τίποτα! Πενήντα: τίποτα! Στο πεντηκοστό πέμπτο, ακούστηκε απέξω κάτι σαν κεραυνός: χειροκροτήματα, ζητωκραυγές, ακόμα και μερικές βλαστήμιες. Οι παίκτες σηκώθηκαν. Στο πεντηκοστό έβδομο δευτερόλεπτο άνοιξε η πόρτα της αίθουσας και πριν το εκκρεμές δείξει το εξηκοστό δευτερόλεπτο, εμφανίστηκε ο Φιλέας Φογκ, ακολουθούμενος από το ξετρελαμένο πλήθος που είχε παραβιάσει την είσοδο της Λέσχης.

— Ήρθε, κύριοι, είπε ήρεμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 37

Όπου αποδεικνύεται ότι, κάνοντας το γύρο του κόσμου,
ο Φιλέας Φογκ δεν κέρδισε τίποτα παραπάνω
από την ευτυχία

Ναι! Ήταν ο Φιλέας Φογκ αυτοπροσώπως!

Θυμόμαστε ότι στις 8 μ.μ. –ένα εικοσιτετράωρο περίπου μετά την άφιξή τους στο Λονδίνο– ο Πασπαρτού ανέλαβε να ειδοποιήσει τον αιδεσιμότατο Σάμιουελ Ουίλσον για κάποιον γάμο που θα έπρεπε να γίνει την άλλη κιόλας ημέρα.

Ο Πασπαρτού έφυγε τρισευτυχισμένος. Έφτασε γρήγορα στο σπίτι του αιδεσιμότατου Σάμιουελ Ουίλσον, αλλά δεν τον βρήκε εκεί. Φυσικά, ο Πασπαρτού περίμενε – και περίμενε τουλάχιστον είκοσι ολόκληρα λεπτά. Όταν βγήκε από το σπίτι του αιδεσιμότατου, η ώρα ήταν οκτώ – αλλά σε τι κατάσταση βγήκε! Με τα μαλλιά ανακατεμένα, ξεσκουφώτος, και τρέχοντας –τρέχοντας όπως ποτέ δεν είχε τρέξει άλλος άνθρωπος στη γη– τσαλαπατώντας τους περαστικούς, γκρεμίζοντας στο πέρασμά του τους πάγκους από τα πεζοδρόμια!

Σε τρία λεπτά, είχε επιστρέψει στο σπίτι της οδού Σάβιλ και μπήκε ξέπνοος στο δωμάτιο του κυρίου Φογκ. Του είχε κοπεί η μιλιά.

- Τι συμβαίνει; ρώτησε ο κύριος Φογκ.
- Κύριε... ψέλλισε ο Πασπαρτού. Γάμος... αδύνατον!
- Αδύνατον;

- Αδύνατον... αύριο!
- Γιατί;
- Γιατί αύριο... είναι Κυριακή!
- Δευτέρα! απάντησε ο κύριος Φογκ.
- Όχι... σήμερα... είναι Σάββατο!
- Σάββατο! Αδύνατον!
- Ναι... ναι...! φώναξε ο Πασπαρτού. Κάνετε λάθος... μια ημέρα! Ήρθαμε ένα εικοσιτετράωρο... νωρίτερα... και μας μένουν... μόνο δέκα λεπτά!

Ο Πασπαρτού είχε αρπάξει τον κύριό του από το γιακά και τον τραβούσε με όλη του τη δύναμη.

Έτσι, χωρίς να προλάβει να καλοσκεφτεί, ο Φιλέας Φογκ βγήκε σηκωτός από το δωμάτιο, μετά από το σπίτι, έταξε 100 λίρες στον αμαξά, πάτησε δυο σκύλους, τράκαρε με πέντε καρότσια κι έφτασε στη Μεταρρυθμιστική Λέσχη.

Και τώρα, θ' αναρωτηθείτε, πώς μπόρεσε ένας άνθρωπος τόσο ακριβής και λεπτολόγος, να πέσει έξω μια ολόκληρη ημέρα; Γιατί πίστευε πως έφτασε στο Λονδίνο το Σάββατο, 21 Δεκεμβρίου, ενώ είχε φτάσει την Παρασκευή, 20 Δεκεμβρίου, δηλαδή μόνο 79 ημέρες αφότου ξεκίνησε;

Πολύ απλά, είχε κερδίσει μια ημέρα χωρίς να το καταλάβει, μόνο και μόνο επειδή, κάνοντας το γύρο του κόσμου, προχωρούσε ανατολικά. Αντιθέτως, θα είχε χάσει μια ημέρα αν προχωρούσε προς την αντίθετη κατεύθυνση, δυτικά.

Ταξιδεύοντας ανατολικά πήγαινε προς τον ήλιο, και συνεπώς οι μέρες μίκραιναν γι' αυτόν κατά τέσσερα λεπτά για κάθε μοίρα που διήνυε προς αυτή την κατεύθυνση. Η περιφέρεια της γης είναι 360 μοίρες· αν τις πολλαπλασιάσουμε επί τέσσερα λεπτά, παίρνουμε 24 ώρες — δηλαδή, ακριβώς το εικοσιτετράωρο που κέρδισε ο Φιλέας Φογκ χωρίς να το καταλάβει.

Με άλλα λόγια, ενώ ο Φιλέας Φογκ, που κατευθυνόταν ανατολικά, είδε τον ήλιο να περνά τον μεσημβρινό 24 φορές, οι

αντίπαλοί του, που είχαν μείνει πίσω στο Λονδίνο, τον είδαν μόνο 79. Γι' αυτό τον περίμεναν εκείνη την ημέρα –Σάββατο, κι όχι Κυριακή, όπως νόμιζε– στο σαλόνι της Μεταρρυθμιστικής Λέσχης. Μάλιστα, το περίφημο ρολόι του Πασπαρτού, αυτό το υπέροχο οικογενειακό κειμήλιο, που είχε διατηρήσει την ώρα Λονδίνου, θα είχε καταγράψει το γεγονός, αν εκτός από τις ώρες και τα λεπτά, έδειχνε και τις ημέρες.

Κι έτσι, ο Φιλιάς Φογκ κέρδισε τελικά τις 20.000 λίρες. Καθώς όμως είχε ξοδέψει στο ταξίδι περίπου 19.000, το οικονομικό όφελος ήταν μάλλον ασήμαντο. Αλλά είπαμε: ο εκκεντρικός τζέντλεμαν είχε βαλει αυτό το στοίχημα μόνο για τον αγώνα, όχι για τα λεφτά. Μάλιστα, μοίρασε αυτές τις 1.000 λίρες στον έντιμο Πασπαρτού και στον άτυχο Φιξ, που παρά τα προβλήματα που του είχε δημιουργήσει, δεν μπορούσε να του κρατήσει κακία. Θυμήθηκε ωστόσο να κρατήσει από το μισθό του υπηρέτη του τα χρήματα για το γκάτζι, που έκαιγε επί 1.920 ώρες συνέχεια.

Το ίδιο βράδυ, πάντα ψύχραμος και φλεγματικός, ο κύριος Φογκ είπε στην Αούντα:

– Εξακολουθείς να επιθυμείς αυτόν το γάμο;
– Κύριε Φογκ, απάντησε εκείνη, εγώ πρέπει να σας κάνω αυτή την ερώτηση. Χτες ήσαστε κατεστραμμένος, σήμερα είσαστε πλούσιος.

– Συγγνώμη, κυρία μου, αλλά αυτή η περιουσία σου ανήκει. Αν δεν μου είχες προτείνει να παντρευτούμε, ο υπηρέτης μου δεν θα πήγαινε στο σπίτι του αιδεσιμότατου Σάμιουελ Ουίλσον, εγώ δεν θα είχα συνειδητοποιήσει το λάθος μου, και...

– Καλέ μου κύριε Φογκ... είπε η νέα.

– Καλή μου Αούντα... απάντησε ο Φιλιάς Φογκ.

Εννοείται ότι ο γάμος έγινε 48 ώρες αργότερα: ο Πασπαρτού, υπέροχος, αστραφτερός, λάμποντας από ευτυχία, παρέδωσε τη νύφη στον γαμπρό. Εξάλλου, εκείνος δεν την είχε σώσει; Σ' αυτόν δεν ανήκε τούτη η τιμή;

Την άλλη μέρα, ξημερώματα, ο Πασπαρτού χτύπησε δυνατά την πόρτα του κυρίου του.

— Τι συμβαίνει, Πασπαρτού; ρώτησε ο κύριος Φογκ.

— Να, κύριε! Μόλις τώρα έμαθα ότι...

— Τι;

— Ότι μπορούσαμε να κάνουμε το γύρο του κόσμου μόνο σε 78 ημέρες!

— Φυσικά, απάντησε ο κύριος Φογκ, αν είχαμε παρακάμψει την Ινδία. Αν όμως είχαμε παρακάμψει την Ινδία, δεν θα είχαμε σώσει την Αούντα, δεν θα ήταν τώρα γυναίκα μου και...

Και ο κύριος Φογκ έκλεισε σιγά την πόρτα.

Κι έτσι, ο κύριος Φογκ είχε κερδίσει το στοίχημα. Είχε κάνει το γύρο του κόσμου σε ογδόντα ημέρες, χρησιμοποιώντας όλα τα μεταφορικά μέσα: υπερωκεάνια, τρένα, άμαξες, πιλοτιέρες, εμπορικά καράβια, έλκηθρα, ελέφαντες. Ο εκκεντρικός ευγενής είχε επιδείξει στη διάρκεια του ταξιδιού δυο αξιοθαύμαστες ιδιότητες: ψυχραιμία και ακρίβεια. Τι είχε κερδίσει όμως απ' όλη αυτή την ταλαιπωρία; Τι είχε κερδίσει απ' αυτό το ταξίδι;

Τίποτα, θα πείτε... Εντάξει, τίποτα — εκτός από μια γοητευτική σύντροφο που, όσο απίθανο κι αν φαίνεται, τον έκανε τον πιο ευτυχισμένο άνθρωπο της οικουμένης!

Αλήθεια, δεν αξίζει να κάνει κάποιος γι' αυτό το γύρο του κόσμου;

ΠΡΩΤΟ **ΘΕΜΑ**

ISBN: 960 - 326 - 100 - 9